

መሸያ ጩ መዝገበ ቃላት 2ኛ ዕትም መሸያ ኩዩ ጨቅቲ ኪታብ 2ተኛ ጠብላ

Meshiyaa Galmee Jechoota Addaa Maxxansaa Lammaffaaa
Meshia Especial Dictionary 2nd Edition

ሀረሪ ኡምመት ሺርቲ ሐኩማ
ኣዳ ቁራስዋ ዘያርነት ቢሮ
ሀረር 2012

ሜሽያ ጌዩ መዝገበ ቃላት 2ኛ ሰትም ሜሺያ ኩይ ጩቅቲ ኪታብ 2ታኝ ጠብላ

Meshiyaa Galmee Jechoota Addaa Maxxansaa Lammaffaaa

Meshia Especial Dictionary 2nd Edition

**ጠብ አኝ፡- ሀረሪ ኡምመት ሑስኒ ሑኩማ አዳ፤
ቁራስዋ ዘይያርነት ቢሮ**

ሀቅዞ ቃንኑንቤ ዚትቂረሐንታ

ሀረር 2012

መግቢያ

ይህ <<ሚሺያ>> መዝገበ ቃላት በአማርኛ፣ በሀረሪ፣ በኦሮሚኛና በእንግሊዝኛ ትርጉም እንዲኖረው ተደርጎ የተዘጋጀ ነው። ይህም የሆነበት ዋናው ዓላማ የሀረሪ ሕዝብ ክልላዊ መንግስት የሥራ ቋንቋ ሀረሪና ኦሮሚኛ ቋንቋዎች ለመጀመር ሲነሳ 4ቱንም ቋንቋዎች መገልገሉ አልቀረም። የውጭ ግንኙነት ለማድረግ እንግሊዝኛን ስለሚጠቀም የፌዴራላዊና ከክልሎች ግንኙነት አማርኛን ስለሚጠቀም ሀረሪና ኦሮሚኛን ለክልሉ መንግስት ሥራ ቋንቋነት ስለሚያገለግል ነው። ስለዚህ ይህንን ሁኔታ በተመሳሳይ ትርጓሜ ማስተናገድ ስለሚያስፈልግ በ4ቱም ቋንቋ የትርጉም መዝገበ ቃላት እንዲታተም ተደርጓል።

ቃላቱ የተሰበሰቡት ከሁሉም ቢሮ የሚጠቀሙባቸው ቴክኒካዊ ቃላት በመዝገበ ቃላቱ እንደግብዓት ውለዋል። ካሁን በፊት የታተሙ ተመሳሳይ መዝገበ ቃላቶችን ለመጠቀም ተሞክሮአል።

የቋንቋ ቅደም ተከተልን በተመለከተ አማርኛ የመጀመሪያ አምድ ላይ የሆነው ሁሉም የመንግስት ሠራተኛ መቶ በመቶ የሚያውቀው ቋንቋ በመሆኑና ክልሉ ከተቋቋመ ጀምሮ በዚሁ ቋንቋ ክልሉ መንግስት ለሥራ ስገለገልበት በመቆየቱ አንድም ለሽግግር ሌላም ለማጣቀሻነት ስለሚያገለግል ጭምር ነው። በሁለተኛ ደረጃ ሀረሪ ቋንቋ ሲቀመጥ አንደኛ ቋንቋው እስከሁን የቢሮ ቋንቋ ስላልነበረ ስታንዳርድ እንድይዝ ለማድረግ የተጠቀመው አማርኛን በመሆኑ ነው።

እንግሊዝኛና ኦሮሞኛን በተመለከተ በአመዛኙ ከእንግሊዝኛ ወደ ኦሮምኛ ፍቺ ያለው መዝገበ ቃላት በመጠቀማችን በዝያው መልክ እንዲቀመጥ ሆኗል።

ይህ መዝገበ ቃላት ሲዘጋጅ መጀመሪያ የቢሮው ባለሙያዎች የዕለት ዕለት ሥራ እንዳለ ሆኖ አንድ ቡድን ተቋቁሟል። የዚህ ቡድን ሥራ የሀረሪን ቋንቋ ከአማርኛ አቻ ቃላት ማዛመድ ሥራ ተሠርቷል። በዚህም

ሁለት ዐውደ ጥናቶች ተካሄዷል። ከዚያም ሁለት ባለሙያዎች ሀረር አማርኛና እንግሊዝኛውን የአርትኦት ሥራ እንድሠሩ ተደርጓል። ሁለት ባለሙያዎች ደግሞ አሮምኛ አማርኛና እንግሊዝኛውን የአርተኦት ሥራ ሠርተዋል። ቀጥሎም የአይ.ቲ ባለሙያ የመጽሀፉን ዲዛይን ለማድረግ በጨረታ እንዲመረጥ ተደርጎ ከተሠራ በኋላ እንድታተም ተደርጓል።

መዝገበ ቃላቱ ይዘት በአራት ቋንቋዎች ተዘጋጅቶ በተቻለ መጠን ቃላቱ መሠረታዊ ቃሉን በመጠቀም አንድ ቃልን ብቻ በመጠቀም ለመስራት ተሞክሯል። በስተመጨረሻም በሐረግ የተቀመጡትን ከየቢሮው በአመዛኙ በመጡበት ሁኔታ እንድቀመጡ ስደረግ ምናልባትም የሽግግሩን ጊዜ ሊያፋጥኑት ይችላሉ በሚል ግንዛቤ በመያዝ በዝያው መልክ እንድቀመጡ ሆኗል። ይህም መዝገበ ቃላቱን ያልተለመደና ልዩ ያደርገዋል። ከበስተመጨረሻ ደግሞ ጠቃሚ ይሆናሉ የተባሉ ከየዘርፉ እንደቀናት፣ ስም፣ እንደ ቁጥር... ወዘተ ያሉት እንዲቀመጡ ተደርጓል። ቃላቱ የተደረደሩት በሀረር ፊደል ቅደም ተከተል በአመዛኙ ቢሆንም የአማርኛ ፍደልን ጸባይም በማካተት ነው። በዚህ አግባብ ይህ መዝገበ ቃላት “ሚሺያ” በሚል ተሰይሟል ቃሉ ሀረር ሲሆን ሙያዊ የሚለውን ፊቺ ይዟል።

ይህኛው እትም ቃላቶች በእጥፋ ተጨምረው፤ ቃላቶቹ የሰዋሰው ትርጉም አግኝተው፤ በመጀመሪያው እትም የነበሩ ግድፈቶች ተሸሽለው፤ የአይቲ ስሞች (ቃላቶች) ተጨምረውበት ሁለተኛ እትም ሆኖ ታትሟል።

ቡስቲ

ደ ጩቅቲ ኪታብ አርኩት ዘትኹሸበው ሺርቲዞ ሑኩማ ዲላጋ ሲናንዞ ሀረሪዋ አሮሞ ሲናንቤ መድለግሌ ሐፍ ባይቲዞ ሰበብ ኸነማንታ። የኸኒማም ጉዳር አመታችዞ ሺርቲዞ ሑኩመ ደደልጊባዛል ሲናን አሕመረቤ ዚናሩ ኪል ዚትቄቀሉ ኮኣት ሉታች መትናውጥዞሌ ሩሕዞው ዚፈረካ ኹንቲ አትኹሻ።

ሉታች ተርቲብዚዩው ደነክዛልቤ አሕመራ ሲናን ሜገል ተጌባ ሰበብዞም ኩልሉ ሑኩማ ደልላጊም አሕመራ ሲናን ዮቅዛሌ ባይቲ ኩልሉዞ ደቃዛሉ መሕዲጃ ሞሻ ዘትኹሻሌንታ። ደ ቤሐር ሀረሪ ሲናን ተኹታይቤ ዚኸነሳ ቤሔርዞም ኢንግሊዝዋ አሮሞ ተኸታተሉ ደም አብዛሕ አሮሞ ጩቅቲ ኪታባች ኢንግሊዝቤ ኪል አሮሞ አውንተ አሮሞቤ ኪል አንግሊዝኛ ዚተዩሌ ባይቲ መሕዲጃዞ ኢንጊሊዚቤ ሞኽነዞቤንተ።

ሐረት ሲናችዞቤ ቢሮ ሲናን መኸነቤ ዘቴሐረ ሀረሪ ሲናን መኸነዞ ዲሬንታ። ኢንግሊዝ ሲናን ዱንያእ ሲናንታ፣ አሕመረ ሲናን ኢትዮጵያ ዛጥ ኸነ አሮሞ ሲናንም ቢሮ ዛጥ ኢስኸነሌ ኩያ አመት ሑሉፍ ባዬው ደ ማቤይነቤ ሲናንዞ ደ ቀብላዛሉ በጂሕቤ መትማለእዞ አኸኻም ዲሬንታ። ላኪን ደ ነሲቡ ኢላአኸኸእ ዛለገኛ ሀረሪ ሲናንታ። ደሌ ሀረሪ ሲናን አላይዚዩቤ መልመድዋ ሑሉፍ ዛዩቦ አጋው ሺንኪሊፍቲቤ መትማጃሌ ቲሪብ /challenge/ ዚኸነቤው ቄስሲ ነሲቡምንታ /opportunity/ ባይቲሌ ይትፈረካል።

ደአሳስቤም ሀረሪ ሲናን ሜገል ሲናንዞቤ ሜገልዞ ቤቀድ ሲናንዞው ደረጃ መትሌሐድ ዲርቁዞንታ /Standardize/ ደሌም ሜገል ጩቅቲ ኪታብዋ ቀዋኢድ የትኺሻል፣ ጩቅቲያችቤም አላይ ሲናናችበሕ መትሔጀዋ መትቆብ፣ ደቤም ደነከዩ ቃማችበሕ ኪሕሊ መርኸብ፣ ሌቆትዋ ኔሮት በሕ ማጥ ደረጃቤ ሚጅጃ መንቀልሌ ደፈርኪኩት ሞኝ ተፈረክ ጊር ደረጃዞው ቄረሐ /Standardize/ ኸነ ባይቲንታ።

ዩው ሞሻሌ ዩቤ ዩደልጉሌ ዩፈርኩዛላች ሜገል ተመለሱ አገዘደያቸው

1.	ጌስሲ	አዩብ አብዱላሂ	ሳምቲ
2.	"	አብዱሰመድ ጳድሪስ	አግቡር
3.	"	ፈይሰል አብዱ ሁሴን	"
4.	"	ዙሔር በድሪ	"
5.	"	ኑሪያ አብዱላሂ	"
6.	"	አህመድ ሙኽታር	"

ኸኑመ ዚትመለሱ ጨቅቲያቸው ስታንዳርድ አትሌቲክ ዩው ዛሽባኣ ዚትናፈኡቡዩ ተብታች

1 . አሕመረ ሲናኑ ዩሒጃማ ጌዕሲናኑ ኡድ ሞኘቤ ኡጋ መትሔሐድ

ሚሳልሌ:- “የሚዳሰስ” ይልዛል አሕመረ ጨቅቲው መሐጀሌ ሀረሪቤ “መሐሰስ” ባይቲ ጋርሌዋ ቂባበሌ፣ ፊቱ አውን ቃሙ ይቃባ ሺኢሌ ይኹናል። ይሌ ሀረሪ ተሕሲቡ ኡድ ዚኸነሰአ ይትኸሽባዛል ይትነከላዛል መኸነዘውንታ ይሌ “ይትነከላ” ሀረሪቤ ባኔው።

2 . ጨቅቲያቸዚኛው አትታይ መትሔሐድ

በጂሕ ኡሱኣች አሐድ ጨቅቲው በጂሕ ሺኢሌዋ በጂሕ ጨቅቲው አሐድ ሺኢሌ መስጠቤ ሀረሪ ሲናንዚኛ ጨቅቲ መስኪን ይኹኒዛልዋ አላይ ትታይቤም ጨቅቲው ቂሳስ አውንታ ኢስራፍ ያሺዛል ይትሪኣል ይ አሳስቤ ይትኼተሊ ኩትቤ “አሕመረ”ው “ሀረሪ”ቤ አትታይ አትሔሐድኔዩ

ሚሳልሌ :- ነጠላ = ቀር

ግል = ኻድ

ሰብ = ሐዋዝ

ኅብረት = ዳይ

ቡድን = ሙጋድ

ማህበር = አፎቻ

...ዊ =ያ ወዚታቤ ኡጋ ለሐዱ

3. ዩመስሊ ቆባ መፋጨ

ሚሳልሌ:- አባይ ግድብ ኹንቲ ሐፍ ዛዩሰአ ኢሳለና አላይ መፋጨቤ በእና ዩ ሰአ "ግድቡ" ገደብ ባኔው ጌይ ሲናንቤ ቆበዘንታማ።

4. ዛላናው መትናፈሕቤ

ሚሳልሌ:- ሚርዋቅ አዋጅ ኪላና አሐድዞው አሐድዞቤ ዘላላይነቤ ኪላንዋወጥና ኒትናፈሊ ናርና ዩ ቁቡል እሳልበና ጩቅቲው ቂሳስ ሞሻ ዚኻናሌ ባይቲ ቁቡል ዚናው መምለእዋ ጩቅቲዚኛው ጥረመትሌዋ አክካዞቤ መትናፈሕሌ ኒሊሳና "አዋጁ" አዋጅ "ደንቢ"ው ሚርዋቅ ባኔው፤

5. ዚትለመዳው መንሳእቤ

ሚሳልሌ:- አህመራ ሲናንቤ "እቅድ" ሀረረቤ አቡራ

አህመራቤ "ስትራቴጂ" ዚትናፈሑሳ ሀረረቤ ተብታ

ሒይያች ተለመዱ ዛብቡትቤ ነሰእኔዩ መትለመድዚዩ ሙጥጢም ዘልኻናቤ አትታይዚዩው ለሐዱማ ሐሉ።

6. ኸጠኡ ተስሒሕ ሞኝቤ

ሚሳልሌ:- ማመልከቻ አርዱሓል ዩ ኸጠእንታ አርዱሓል ዩሎዛል ኤሉም ላኪን ጢቀሾቤም ኸነግር ተለሐድ ባይቲም ኒፈርኩሜና ዩ ጩቅቲ ዘጥጣሰአ አሕመራቤ ማመልከቻ ባይቲው ዚትሔሰቤው አረዳ ሓልዞው በይቲሌን ናር ጠብ ዛዩቤው ኩት ኮአት ሀረረ ጩቅቲው መዳበልቤን ናር ዩ ሰአ "አረዳ-ሓል" ይኹናል። ቢላይ "አርዱሓል" አልናሩም። በጂሕ ተኣብ መኸለቅዞቤ ኪል ነዳ ጠብቲዞትቤ አርገገብኔውማ "አረዳሓል" ቤ ጠብ ባያ።

7. አወል ዚናሩማ አኽኸእ ወቅቲ አትታይ ዚቀባጣቹ አትታይ መስጠ

ሚሳልሌ:- ሚረት አወል ቄህ አፈር ዛሾሰአ ዩትናፈእቦን ናር አኽኸእ ተረሰአ ላኪን አኽኸእ ወረቃ ለአይቤ ሓል ዩም አሕመረቤ "ሒዳማ" ኢንጊሊዚቤ "Margine" ዩ ኩትቤ አትታይ አትሊሐድኔ።

8. መትዋለድና ጨቅቲ ሞጪ

ሰበብዞም ተሕሲብዞ አሳል የኡ መትዋለድና መግኛ ኒፈርኪዛና አላይ ኒትናፈኢቤ መትዋለድም የትኪሻ ጩቅቲው ሞጪ ይልዛለቤንታ።

ሚሳልሌ፡- አሕመራቤ "ምህፃረቃል" አሐድ ጩቅቲው "መትሔጠር" ተኸሸቤው ይው አትዋለድኔው ጊር "ሑጡር" መትሔጠር ተኸሸቤው "ሑጡር-ጩቅቲ" ይኹናል ባይቲንታ።

9. ጩቅቲው ዲሞክራሲ ሐራው

ይላሕዱማ መትቂሻሻዋ መሲዳደብ ይመስሉ ዛላቹ ጠብ ሞኛ

ሚሳልሌ፡- አሕመራ ኪታብ ይልዛሉ "ቢራቢሮ"ሌ መስጠዚኛ አላይዞው ይነክዛሌ "ቢርቢራ" ቲልዛትቤ ተሔገንቲ።

10. ቢሮዎችና ዚሳመታቸው

ዛሉባኩትቤ መትናፈኝቤ

11. ዩቀብላናው

የተኪሻኩትቤ መምለኝቤ

ሚሳልሌ፡- አሕመራቤ "ሠንጠረዥ" ይልዛሉ ኮኦት ጩቅቲው መዳበልቤ ሙስጣረዋ ሚረቱ ደበለነቤዬ ኡሩስዚዩ "ሠንጠረዥ" ይኸልቂዛሉሌ ባይቲ "ሙስረት" ባይቲቤ አትሔጠርኔም ኸለቅኔዩ።

12. ዩጩቅቲ ኪታብ ሐረት ሉታቤ ዩደለጋል። ዘነሰአ ሐረትዞቤም አይነ ዚታ ጩቅቲው ሐደግኔው ሚሰሌ፡- ሚክሰር፣ ሎደር

ዬ ኡስጡቤ ዘሉ ጩቅቲያች ሜገል ቢሮያች ዚገፈርቤ ዚኸነሳ ዬ ቤቀድ ዞጡ ጩቅቲ ኪታባችዋ ተኦሊም ቢሮቤ ዚትረኽቡያቹ አዞኩትዞም ጩቅቲ ኪታብሌ ቢሮዞቤ ዚሳመቱ ኩቱባቹ ተናፈኝናማ ዚኸነሳአ አላይ ሉታችሌም ኢስበልበላት ዚተርጀመ ጩቅቲ ኪታባቹ መትናፈኝቤምንታ።

ደቤ ለአይሌ ዚትቁቀላቹ ሜገል ቢሮ ሉኃ ጩቅቲያቹ ተርቲብ መትሌሐድቤ ተርጀመዘው ኢንግሊዝ ጩቅቲ ኪታባችቤ መፋጩማ ሜሰብ ኮምፒዩተርቤ መትከተብቤ ዚትከተባው ተስሒሕ ሞሽቤ በጂሕቤ ለፈኡ ሒይያቹም

ጌስሲ ሳሚ መሐመድ

ጌስሲ አብዲልሐኪም ዘከሪያእ

ጊስቲ ሁዳ ረመዳን

ጊስቲ ኑጁማ አብዱላሂ

ጊስቲ ሐሰነት ሙምሜ

ጊስቲ ራኒያ አብዱ ረሕማን

አዘኩትዘም ኪታብዘ ሌይአውት ጠብቲ ጌስሲ ኻሊድ አብዱልዋሲዕ ዋ ጀልዲ ጠብቲ አሚር አብዱልከሪም

ጌይሲናኑ ኢዲት ሞኘቤ ጊሲስ ዙሔር በድሪ ኦርኩት ለፈአቤው ጌስሲ ሱልጣን አሕመደም ጊርጋራሞሻዘ ዩቂን መኸና ሐልባ ኦሮሞ ሲናኑ ዚደለጋ ገስሲ አሕመድ ሙኸታር

ጩቅቲ ኪታብዘ ኦርኩቱም ሀረሪ ጩቅቲያቹ አሳስ ጩቅቲ መትናፈእቤ ዘልበዝሑቤ ፣ ዘልቲዋለዱቤ፡ ኪል ደበል ሱምዋ ሱም ሚግላጭ ኩፎኝ ዘልቲናወጡቤ፡ ዩትፈረኪ ቄሲቤ አሳስ ጩቅቲዋ ኢስአሐድ ኦርኩት አትኸሽጊር ቢላይ አልመናወጥቤ መትናፈእሌ ተጌበታ፡፡ ሰበብዘም አሐድ አሳሲ ጩቅቲው መብዛሕሌ ክል ሱም ደበል፡ ኢሸት ሱምዋ ሱም ሚግላጥ መናወጥሌ፡ ሩሕዘ ሔላማ ሀረሪ ቀዋእድቤ ዛሉ ቃኑናችቤ መትናፈእማ ሞጬ ዩተፈረክዛሌ ባይቲንታ፡፡

ሒይያ ጩቅቲ ኪታብ ሱምዜም ዚትኤሰስው ሀረሪው ኪል ዚቀሩ ሺኢሸቲ ሉኃቹ ፎኝ መሕዲጃሌ ሐፍቲዘ ቢሮያችቤ ዚዲጁዋ ሒያቹም ሜሻቤ ዚትኤሰሱ ዚታዩሌ ባይቲ ኪታብዜው ሜሺያ ባኔ፡፡

ሒይያ ሜሺያ ጩቅቲ ኪታብ ኮኣት ፈስሊ ለሐድቲ ሜገልዘ አቡ አሐድ ጩቅቲያች ዚኻኑ ሰኣ ኮኣታኝዘ ሐረጋችንተዩ ዩዘም አሐድታኝ ሐረጋች ቢሮያችቤ

ዚትገፈራች ሞክነዚዩቤዋ ዩው መድበልዘ ዚመትሚጃጃ ወቅቲው መትሔጠርዋ ዩዋፍቁ ተአባቹውም ዩፈትሑሌ ዩፈርካሉ ባይቲቤ አመንነቤውማንታ። ዩ አሳስቤም “ሜሺያው” አላይ ጩቅቲ ኪታባችቤ ሉይ ያኘሔል መክናዘቤም ሱምዜው “ሜሺያ ሉይ ጩቅቲ ኪታብ” ባይቲማ መጥጠረክዜው ዳርቂ ያሻሐል። ሒይያ ሜሺያ ሉይ ጩቅቲ ኪታብ መትባለልቤዋ በጂሕ ቲረቡ ሑሉፍ ባይቲዜሳኦ ኸጠእቤ በሪኢንቴ ባይቲ ዩትፈረኩሜልማ ረእዪኸ ቼኸሎትቤ ዚትሬገዛው መትቁበሌ ጋንበሪዚኛ በንናቅንታ። ዲባያቤም ዩትኼተሊ “ኢሌቲሮኒክ - ጩቅቲ” e-dictionary ጠብ ዘሽና ሰኦ ዩትዌደርዛልዋ ዩጡኚዛል ጢልላ የገኝዛል ነት የቂኒንታ።

ሒያ ሜሺያ ጩቅቲ ኪታብ ሜገል ዘጠእቲሳ ዚናራ ተሕሲብ አመት አመትቤ ኪል ሰበሕቲ ቲሊጣት ዩልዛሊን ናር ላኪን ዩው ዘቱሽኩት ቲሪባች ዋፈቄ፤ ዩዞም ቁጭ ዚታ ደም ዛልባ ኸድዞ ሓጃ የሐጭዛል አው መቅበጥ አሀድዞ ዚኸናሳ አላይዞም ሐረሪ ሉታ አቂ አልመርኸብዜቤነቱ ዚቁቀልነሳ ዋቴ 10 ዓመት ዩኹንዛል ወቅቲሌ ኩሽኩምቡሹም ዘላቲቤ የትኺሺ ሐቢ ዶኝ ቃነነማ ዛሼው ኩሽኩሽቤ ዩደረጃ አበረዴ። ዩቤ ቃጪ አኸእ ወቅቲቤ ዩ ሜሺያ ዚጦኛሳኦ ነዲዚናረቤ መሳ ዩኹንዛሉ ቢዝሓ ዛለዩ ጩቅተያች ተደበሉቡዩ፤ ጢቱም ጩቅቲ ኪታብ የቲሸዩሌ ዩፈርኪዛል ቀዋዕድ ቻለቤ ጩቅቲያች ዩትገለጡኩት፤ ኸና፤ ነዲ ዚናሩ ጩቅቲያችማ ሱኦል ሐፍ ዩልበዩ ዚናራቹም ተስሒሕ ዩኹኑኩት ተጌበታ፤ አይ ቲ ጩቅቲያቹም ተደበሉቦማ የትኼተልኩትቤ መቅረብዘው ነባሽራና። ሒያ ኮታኝ ጠብዒው ጩቅቲያችዜው ፈይሰል አብዲ ሁሴን ኩስዘቤ ዚጠለላች፤ አዩብ አህመድ ነዲዛጡ ሔረሜውማ፤ ዲምሙምቤ ዙሄር በድሪ ሙሉእ ሔረሞትዋ ጦኞት አሸሌውማ ዩኩትቤ ጠብኢሌ ቆረርቲ።

ሀ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ሀላፊ (ሰ)	መስኦል	itti gaafatamaa	responsible
ሀላፊነት (ሰ)	መስኦሊያ	itti gaafatamummaa	responsibility
ሀሞት (ሰ)	ሚራር	hadhaawaa	gal
ሀረሪ ክልል (ሰ)	ሀረሪ ሐሰኒ	naannoo harari	harari region
ሀረሪ (ሰ)	ሀረሪ	Harari	harari
ሀረር ከተማ (ሰ)	ሀረር ጌዩ	magaalaa harar	harar city
ሀረር (ሰ)	ሀረር	Harar	hararr
ሀረግ (ሰ)	ሐረግ	Quncee/ Haraga	Phrase, stiring
ሀራጅ (ሰ)	ሐራጅ	Caalbaasii	Auction
ሀሺሽ (ሰ)	ቦንጂ	Hashiisha/banjii	Narcotin / cocain
ሀቀኛ (ቅ)	ሐቀኛ	Haqa qabeessa/	Trustfull
ሀቅ (ሰ)	ሐቅ	Haqa	Infant
ሀተታ (ሰ)	ተርር	hololoo	Narrative
ሀኒድ / የበሰለ ሰጋ / (ሰ)	ሐኒድ	Haniida/foon bilchaate	Choked
ሀኪም (ሰ)	ሐኪም	Haakima	Physician
ሀውልት	ተምሳል / መንገድ /	Siidaa	Statue
ሀዘን ቤት (ሰ)	ታክዚያ ጋር	mana amuutaa	Mourn
ሀዘን (ሰ)	ክፍቲ	Gadda	Sorrow
ሀዘን (ሰ)	ሐዘኒ	Gadda	grief, sorrow
ሀዘን (ሰ)	አመታ	Gaddaa	mourn /sorrow/
ሀዘን (ቅ)	ታክዚያ	Gadda	Heel

ሀይለኛ ትንባሆ (ቅ)	ቆሮንዴ	Qorondee/ gosa tambao	Strong to bacco
ሀይለኛ (ስ)	ሐይለኛ	Cimaa/human qabeessa	Intense
ሀይለኛ (ቅ)	ዙሩፍ	Imalmaanaa,jabaa	Strong/forceful
ሀይለኛ መንቀጥቀጥ (ስ)	ዚሕሚሪራ	Hollannaa cimaa	Acute shivering
ሀይል (ስ)	ታኸ	Humna	Force
ሀይል (ቅ)	ቂውዋ	Humna	Energy
ሀይማኖተኛ (ስ)	ዲነኛ	Abbaa Amantii /Diin/	Religious
ሀይማኖታዊ (ስ)	መዝሐብ	mazaba	Religious sects
ሀይማኖት	ዲን	Amantii	Religion
ሀይቅ (ስ)	ቡሔይራ	haroo	Lake
ሀዲድ (ስ)	ሐዲድ	Hadiida/sibiila	Metal
ሀገር / አገር (ስ)	ባድ	biyya	Country
ሀጢአተኛ (ቅ)	ደልላሐ	cubbamaa /dilaawaa/	Sinful
ሀጢአት ሰራ	ደለሐ	Cubbuu/Dilii hojjate	Sin act
ሀጢአት መሰራት /ኩነት/ (ግ)	መድላሕ	Dilii/cubbuu hojjechuu	Sin
ሀጢአት (ስ)	መኒ	maniyii	Sperm
ሀጢአት ሰሪዎች (ግ)	ደልደላሐያች	Dilaawwan	sinning/ those who commit sin
ሀጢአት ሰራች (ግ)	ደልሐቲ	Dilii Daleeyde	sinned/ she
ሀጢአት (ስ)	ዲልሐ	cubbuu, dilii	sin
ሀፍረተ ስጋ (ቅ)	ፎፆ	nafsaalaa	sexual organ
ሀፍረት (ቅ)	ታኝ	saalfii	shame

ሁ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሁለተኛ (ቅ)	ኮኦትታኝ	Lammaffaa	secondary
ሁለት	ኮኦት	lama	two
ሁሉ (ቅ)	ኩልሉ	Hundi	Whole, all
ሁሉም (ቅ)	ቂዋጤ	Hunduu	Whole
ሁሉም (ቅ)	ተማምዞም	Hundu	Whole
ሁሉም (ተ.ግ)	ጀምሚኦ	Hunda	all
ሁሌ	ዳኢም	yeroo hundaa	always
ሁሌም	ዳኢሙም	yeroo hundumaa	usually
ሁል ጊዜ የሚያዛጋ (ቅ)	ላበናም	Hoggayyu kan Afaan banu	yaw ful
ሁኔታ	ኸንቲ	Haala	Condition
ሁከት (ስ)	ረብሻ	Hokkara	Tererism
ሁዋላ	ኤሔር	booda	behind
ሁዋላ ቀር / የማይሻሻል (ስ)	ገድኦንቲ	Gad'aantii	backward

ሂ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሂሞግሎቢን (ስ)	ሒሞግሎቢን	himoglobiin	himoglobine
ሂሳብ (ስ)	ሒሳብ	Herrega	Arthimetic, mathematics,
ሂንና (ስ)	ሒንና	Hinnaa/halluu rifeensaa	Heena
ሂደት	ሌጦት	adeemsa	process

ሄ

ሄል (የሻይ ቅመም) (ግ)	ሒል	Qimama shaa'ii	Cinnamon
ሄደ (ግ)	ሒራ	Deeme	Went

ሀ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ህሊና (ስ)	እቅሊ / ደሚር	qalbii	conscience
ህሊና (ስ)	ቀልቢ	Sammuu	Mind (gambit)
ህልም (ስ)	መናም	birzazaa	Dream
ህልም (ስ)	ቢርዛዝ	Abjuu/manama	Dream
ህልውና	ዋሮት	sammuu	Survival
ህልውና ማግኘት (ስ)	መኬኖን	Arkachuu	start to live
ህልውና ማግኛ (ቅ)	መኬኖንቲ	Arkachiisa	cause start living
ህልወና (ስ)	ኒብሪ	eenyumaa	Existence
ህመም (ግ)	ሒዬና	Laalachuu	Pain
ህመም መታመም	መንታ	dhukkubba	Sickness
ህመም ማስማት (ስ)	መስጫ	Dukkubuu	feel pain
ህመም (ስ)	መንታ	Laalaa, dhukkubsachuu	Ache sick,disease
ህብላሰረሰር (ስ)	ጎከሰር	lafée dugdaa	spinal cord
ህብረተሰብ (ስ)	ዳይሐዋዝ	hawaasa	Society
ህብረት (ስ)	ዳዮት	Gamtaa	Unity
ህብረት (ስ)	ዳይ	gamtaa	Social
ህትመት (ስ)	ጠብኢ	maxxansa	publication
ህንግ (ስ)	ጅኹል	gamoo	building
ህዋ (ስ)	ሐዋኦ	Hawaa	space, universe
ህዝባዊ	ዚኡምመት	kan- uummataa	public
ህዝብ (ስ)	ኡምመት	ummata	People
ህዝብ (ስ)	ሻእቢ	Ummata	People
ህጅው (ቅ)	ሐይ	Kan jiraatu/lubbuun jiraataa	Viable, alive
ህይወት (ስ)	ሐይት	Lubbuu	alive, life
ህዳሴ (ስ)	ሔጃሶት	Haaroomsa	Renewal,
ህዳር (ስ)	ሐዳር	Sadaasa	November
ህዳግ (ስ)	ሚረት	muudana, xiyyoo	Refuse to give
ህገ - መንግስት (ስ)	መገሰሐከማ	Heera mootummaa	Constitution

ህጋዊ (ቅ)	ቃኑንያ	Seeromaa	legally
ህግ (ስ)	ቃኑን	Heera	Law
ህፃናት (ስ)	ዊጃች	daa, imman	children
ህፃን (ስ)	ዊጅ	Daa'ima	Baby

ሆ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ሆስፒታል	ሐኪም ጋር	mana yaalaa	hospital
ሆን	ኸና	Taate/tahe/tole	Happen
ሆን ብሎ (ቅ)	የቅዛል /አምዲቤ/	beekaan waan hojjetame	intentional
ሆዳም (ቅ)	ከርሳም	abbaa garaa	glutton
ሆድ (ስ)	ከርሲ	Garaa	Stomach
ሆድ መንፋት (ስ)	ቦክካ	Bokokuu	Stomach sive (pump)

ለ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ለሀጭ (ስ)	ጨሬር	Gorora	Froth /spittle
ለሊት (ተ . ግ)	ሌይሊ	Leeylii/halkan	Midnight
ለመለገስ (ተ . ግ)	መትጌሳሌ	Arjoomudhaaf	for donating
ለመስማማት (ግ)	መስሲማመክሌ	waliit	to agree
ለመበልፀግ (ተ . ግ)	መሳያሌ	dhageessisudhaat	Duree ssuudhaaf
ለመነ	ጠቀሳ	Kadhate	to be prosperous
ለመወጠር (ተ . ግ)	መቄስትሌ	Cinqudhaat	Beg
ለመዋጋት (ግ)	መትዋረምሌ	wal waraanudhaat	to make streched
ለመጠ	ዶገና	goobsee	to fight a war
ለመሽራ ቤተሰብ የሚሰጥ ሰፊድ (ስ)	ሐማትሞት	Kennaa maatii	bended
		aruuzaatiif	Traditional basket
		kennamu	given to groom family
ለሚስት የሚሰጥ ድርሻ (ስ)	ማሕሪ	Maahrii	heritance to wife

ለሚስት የሚሰጥ / የገንዘብ / ንብረት (ስ)	ማሕረሻ	Dongoraa	Plow
ለማ (ግ)	ኔራ	Misoome	developed
ለማለዘብ (ተ. ግ)	መሌዘብሌ	Laffachuuf	to soften
ለማመደ (ግ)	ሊማመዳ	babaa ratee	adapted
ለማስመጥ	መሬገጥሌ	Lixeensuuf	to sink
ለማኝ (ተ. ግ)	ዩቡቅሲዛል	Kadhataa	Beggar
ለማደባለቅ (ቅ)	መትባዳሕሌ	Wal makudhaaf	mix to liquids
ለማጅ (ስ)	ሮሺ	Bartuu	Trainer
ለማጋለጥ (ግ)	መፌደሕሌ	mullisiisuf	exposing
ለም	ስደይ	gabbattuu	fertile
ለምቦጫም (ስ)	ሱቦ	Nama mallaa guddatu	Drooping lips (be)
ለምን	ሚንሌ	Maali	Why
ለምጥ	በረስ	baras	discolored skin pellagra Vitiligo
ለምጥ (ስ)	ሲመር	Baras	
ለሰለሰ (ግ)	ሌሐማ	Lallaafe	Soften, Smoothen
ለሰላትጥሪ የሚያደርግ (ስ)	ላዚም	Nama azaana godhu/ kan azaanu	Caller for pray
ለሰነ (ስ)	ሐሰሳ	Haasase	Stuccoed
ለሰላሳ መጠጥ	ሸርባት	Lallaafaa	soft drink
ለሰላሳ	ሊሒም	laaffaa	Soft
ለሰላሳ (ስ)	ሰልላሕ	Lallaafaa	Smooth
ለሰላሳ / የማይሻከር (ቅ)	ሐልለስ	Lallaafaa/kan hin quuqne	Smooth
ለሰላሳመጠጥ (ስ)	ሸርባት	Dhugaatii lallaafaa	Soft drink
ለቀመ (ግ)	ለቀማ	Funaane	clean by picking out
ለቀማ	ሊቃጥት	Funaansa	Picking
ለቀቀ	ገፈራ	gadi dhiise	released
ለቀቃመ (ግ)	ሊቃጥማ	Funaane	Glean, pluck
ለቃሚ (ስ)	ለቅቃማ	Funaanaa/tuu	Gleaner

ለቅሶ	ቢኪት	Booyicha	lamentation
ለበለበ	ሊበለባ	guggubuu	scorched
ለበሰ (ግ)	ለበሳ	Uffate	wear a cloth
ለበደ	ጎለባ	uwwisuu	covered
ለበጉ አድራጊት የሚሰጥ	ወፍቂ	Kan tola ooluuf kennamu	Donated for the service of charity
ለብአለ	ጠለብባያ	xiqqoo ho"ee	got boozed a little, lukewarm
ለአቅመ አዳም ደረሰ (ስ)	ባሊኃ	Saalfate/ Cinaacha dhiiraa gaye	Mature
ለካንሰ (ቃአ)	ኢዶን	edaa!	Wouldn't it?
ለክት የሚያስቀምጥ (ቅ)	ዩኸትቲ	qaalominaat kan ka'u	storing
ለወጠ (ግ)	አናወጣ	Jijjiire/ Geeddare	Translate move shift
ለውዝ (ስ)	ሎዝ	Looyzii	Nut
ለውጥ	ኒውጢ	jijjiirama	change
ለውጥ (ግ)	ኒውጢ	Jijjiirama	Change
ለዘበ (ግ)	ሌዘባ	Laffate	softened
ለዘብተኛ (ስ)	ሉዙብተኛ	gara laafaa	liberal
ለዘብተኛነት (ስ)	ሉዙብተኛነት	Gara laafummaa	liberalism
ለዘብተኛዋ (ቅ)	ለዝዛብቱ	Laaffattuu	the liberal (for lady)
ለዛ ማጣት (ስ)	መያበስ	babalinsa	broadening
ለዛ አጣ (ግ)	ያበሳ	Goggogee /Bareedinadhabe	faded
ለዛ አጣኛ (ግ)	ያበስቲ	Bareedina dhabde	she faded
ለዛ እጦት (ቅ)	መያበስቲ	Bareedina dhabuu	to loose
ለዛ የሌላቸው (ስ)	ያቢሳኝ	warra Goggogaa	fading
ለዛቢስ ደረቅ (ቅ)	ያቢስ	Goggogaa	faded/dried
ለየ (ግ)	ላያ	Adda baase	Separate,Distinguish
ለየብቻ (+ . ግ)	ኢስሙጥጢ	Kopha kophatti	Separately
ለይስሙላ (+ . ግ)	ሌስሌ	Meyaaf	for the sake of doing /speaking
ለደንታህ/ለደንታሽ (ቃ . አ)	መለኻ/መለኸሽ	dantaakee/ dantaatee	for your sake

ለገመ (ግ)	መኸኸ	Cancaluu	be lazy
ለገሰ	ዛራ	arjoome	donated
ለገሰ (ግ)	ኔሳ	Ajoome/kenne/ fayyade	donted
ለገሰሳት (ግ)	ኔሴ	Isiif kenne	donted her
ለገሰችው (ግ)	ኔስታ	Arjoomte (Isa)	she donted him
ለገሰቸው (ግ)	ኔሱዩ	Isaanif Arjoomiif	donated them
ለጋሽ	ዛሪ /ዩስጢ/	arjoomaa	donor
ለጋሽ (ስ)	ዩጊሲ	Arjaa	donner
ለጌዋ የሚደረግ (ስ)	መለባሻ	waan bonaa godhaamuu	ornamental
ለግጦሽ የተሰማራ እንስሳ/ከብት (ስ)	አገበሪ	Loon/beeyladaa dheedaaf bobbohe	Grazing cattle
ለዎም መፍቻ የሚቀርቡ ጣፋጭ ምግቦች (ስ)	መሸባቢር	nyaata mi'aawaa yeroo soomana	Delicious foods to offer during Ramadan fast
ለዎም መፍቻ የሚበላ	አፍጢር	Afxira	Eaten during fast loosen (ending)
ለፈለፈ (ቅ)	ቁማጠራ	Haasawaa	Talkative
ለፈጣሪ ምስጋን ማቅረብ (ግ)	ሐምዲ	Rabbi galateeffachuu	Thanks, praise, gratitude
ለፈጣሪ የተገዛ	ወሊ	Kan rabbiif bitame	Submissive to God
ለፋ (ግ)	ለፈኦ	Laffa'e	Be tired, exuasted
ለፋላት (ግ)	ለፈኦሌ	isiit falmee	he is tired for her

ሉ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ለል (ስ)	ሉል	Fakkii Addunyaa	globl
ለባንጃ (ስ)	ሊባንጀው	Libaanjawu	Type of incense
ለኣላዊነት (ስ)	ላሉ	Birmadummaa	Sovereignty, Sovereign
ለክ (ስ)	ሉክ	xalaya Luukii	a sheet of paper
ለኳንዳኦራጅ (ስ)	ሱጉዕያ	Suguyyaa/qaltuu foonii	Butcher
ለጫ (ስ)	ሐሉብ	Luuccaa	Smooth hair

ሎጌዎጉር (ስ)	ሎ	Rifeensa luuccaa	Smooth Hair
አማርኛ			
ሊሳኑ (ተ.ግ)	ሀረረ	Afaan Oromo	English
ሊለዝብ (ተ.ግ)	ዩኩረሌ	madaa luuf (Is'aan)	to measure
ሊመሰረት (ግ)	ዩሊዝሊሌ	Laffachudhaaf	to be soften
ሊመሰርቱ (ግ)	ዩሲሰኔሌ	Gurmaawudhaaf (Inni)	to establish (plural)
ሊመሰርቱ (ግ)	ዩሲሰኑሌ	Gurmaawadhaat (Isaan)	to establish (singular)
ሊሰትሮ	ሊሰትሮ	liistiroo	shoeshine
ሊሻን (ስ)	ኒሻን	Nishaana	Medal
ሊቀመንበር (ስ)	ሺብሪጎይታ	Dura ta'aa	chairman
ሊቃውንት	ኣቂያች	hayyoota	intellectual
ሊቅ	ኣቂ	hayyuu	intellectual
ሊትር (ተ.ግ)	ሊትሮ	Litira	liter
ሊወጥር (ግ)	ያቂሰቲሌ	Cinqudhat	to stretch
ሊዘሉ ነው (ግ)	ዩዘልሉሌንታ	Utaalu deema (Isaa)	to jump(p)
ሊዘል (ግ)	ዩዘልሌ	Utaaludhaf	to jump(s)
ሊያደባልቅ (ተ.ግ)	ያትባድሒሌ	wal maksiisuudhaa (Inni)	to-mix/liquid
ሊያጠፋ (ግ)	የጠምሰሌ	Balleysuuf /Dhaabamsiisuf	to destruct
ሊጥ (ስ)	ቆሻ	Qooshaa	Dough

ላ

አማርኛ			
ላላ (ግ)	ሀረረ	Afaan Oromo	English
ላም	ለቅለቅባያ	Laaffate	Be released
ላሰ (ግ)	ላም	sa'a	cow
ላሰቲክ	ለሐሳ	Arraabe	Lick
ላሰቲክ	ላሰቲክ	laasitika	polythene
ላሽ (ስ)	ሚከካ	pilaastika	to value or admire sth
	በዘሽ	Lootuu	lizard

ላቀ (ግ)	በደራ	Guddate	Preponderate
ላባ (ስ)	ከት	Goblaa	Feather
ላባ (ራስ ላይ የሚሰካ) (ስ)	ባልሊ	Baallii	Feather
ላብ	ዊዚእ	Dafqa	Sweat
ላት	ጣይሌት	Duma	sheep tail
ላንቃ (ስ)	ሸነቅ	Laagaa	Palate
ላከ	ገፈፈ	Erga	messed /sent/
ላከ (ግ)	ላኻ	Erge	Sent
ላይ (ስ)	ለካይ	Gubbaa/ oli	Over, Above
ላጠ (ግ)	ቁረፋ	Solleeyse	Peel
ላጨ (ግ)	መለጣ	Gorora	Shaved
ላጨ/ለፀጉር/ (ግ)	ሸለዳ	Haade/Rifeensa	Shave
ላጸሰ	መስሳሐ	laaphisa	muslim

ሌ

ሌሊቱን ሳይተኝ በስራ ማሳለፍ (ግ)	መትሐረር	Qaaxiraa/atoorara	Spending the night without sleeping, .awake
ሌሊት	ሌይሊ /አርቱ/	Halkan	Night
ሌላ (ቅ)	አላይ	Kan biraa	Another
ሌባ (ስ)	ሮጂ	Hattuu	Thief

ል

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ልህቀት (ግ)	ቢቆት	gau'umsa	competence
ልመጥ	መልሐሽ	kaan hinshogamne	Bald
ልማት	ኔሮት	misooma	development
ልማድ	ሊማድ	duudhaa	custom
ልምምድ	መትሊማመድቲ	shaakala	practice
ልምሻ	ሸለሉነት	naafa-laam-shaa	paralyze
ልምድ	ሊምዲ	muuxannoo	experience
ልሳን	ሊሕሳን	Afaan	language
ልሰን (ቅ)	ሐሰሰ	Haasassii	Render

ልቅ (ስ)	ጉፋር	Laafisuu	undisciplined person/ vulgar
ልቅፈረስ (ስ)	ሐራኝ	Farda Coollee	Extreme horse
ልበስመስቀያ (ስ)	ኢራዝመስቀያ	Fannoo Huccuu	Coat hanger
ልባስ (ስ)	መለባሽ	Uffata gubbaa	Cover
ልባሽ	አፍጎን	Carqa	worn out
ልብ	ወዘና	Onnee	Heart
ልብ (ስ)	ቀልቢ	Qalbii	Heart
ልብስ	ኢራዝ	uffata /huccuu/	clothes
ልብስ (ስ)	ሊባሻ	Uffata/huccuu	Cloth,Apparel,Attire
ልብስሰፊ	ኸያዋ	Huccuu kan hodhu	Tailor
ልብስአጣቢ	ዶብቢ	Kan huccuu miicu	Washer
ልዑል / አቶ	ገስሲ	ilma mootii	prince, Mr
ልእልት	ጊስቲ	intala mootii	princess
ልክ	ቂያስ	bikkooma /qiyaasa/	Exact
ልክ ሆን	ተማም ኸና	sirrii tehee	wel done
ልኳንዳ	ሱጊያጋር	mana suguyyaa	butchery
ልዩ	ሉይ	adda	special
ልዩ ልዩ	ኢስበልበላት	adda adda	different / spceial
ልዩ መልእክተኛ (ስ)	ሉይሉኸኝኛ	Ergamaa Adda	special delegation
ልዩ የጢህ መያዣ ቅል	መቀንጣ ቁሉኦ	Quluu/Buqqee bishaanii	Water container skull/gourd/ difference/gap
ልዩነት	ፈርቂ	Gahee	
ልጃገረድ	ወሐቺ	Shamarree	Girl
ልጅ	ወልዲ	Ilmoo/ilmoo	Child
ልግመኛ (ቅ)	አጎምማጭ	didaan,diidaa	Plodder
ልጥ (ስ)	ቁሩፍ	Qooshas	Park
ልፌያ (ግ)	መትላፈኦ	qabsaaau	Horseplay
ልፋ ያለው	ሊፋአዛው	kan Nagayumaan laffai ja'amee	a man created to fatigue
ልፋተኞች	ሊፎታማች	Falmee bu'aa hinqabnee	those who make efforts
ልፋት (ስ)	ሊፋኦት	Laffaatii	Hard work

ልፋጭ (ቅ)	ኒፍጫጭ	Lifcaaca	Unetable meat
ልፍሰፍሰ (ሰ)	መዋ	Yartuu	Fatigue
ልፍሰፍሰ (ተ.ግ)	ለቀጭባያ	Laqac je'e	Be waek

ሎ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ሎሌ (ሰ)	ገሽታ	Hojjetu mana	servant
ሎሚ	ደርቢስሲ	xuuxxoo	Lemon
ሎተሪ (ሰ)	ሎተሪ	Lotarii	Lottery
ሎጂክ (ሰ)	ሎጂክ	Loogikii	Logic
ሎጋ	መርጉዝ	dheeraa midhaagaa	long /call/ beautiful

መ

መሀለቅ/ የድሮ ገንዘብ/ (ሰ)	ሳቅ	Maallaqa dur	Coin
መሀለ (ተ.ግ)	ቲሮት	Kakuu	swear
መሀል	ጉትቲ	walakkaa, jidduu	centre
መሀል (ተ.ግ)	ማቤያና	jiddugalla/wallakaa	lantern
መሀረብ (ሰ)	መንዲል	Mandiila	Handkerchief
መሀንዲስ	መሐንድስ	mahandisa	engineer
መሀከለኛ	ዚጉትቲ	jiddu jireessaa	middle
መሀይምንት (ሰ)	አለቆታምንት	Doofummaa	Illiteracy
መሄድ	መሕራ	Deemuu	to go
መሄድ	መሌጣ	Oofinsa	drive / going deceiving
መሆን	መኸና	tau'u	to be /being
መለመለ (ግ)	ቁረማ	Lalisaa	Pollard
መለመን (ሰ)	መጠቀስ	Kadhachuu	Begging
መለመድ (ግ)	መትለመድ	Baratamuu	Habit,custom
መለማመድ (ግ)	መትለማመድ	Itti barachuu	Rehearse
መለማመጃ ሰፊት (ቅ)	ቶሕቶሕ	Hodhaa baruu	basketery trainig
መለሰ	አርገገባ	deebise	returned

መለሰኝ (ግ)	መሐሰስ	Haasasuu	Rendering
መለሰለስ	መሌሐም	Laaffachuu	Slack
መለሰለሻ (ቅ)	መልመለምቲ	Laafistuu	softenner
መለቃቀም (ስ)	መፎንን	Funaanuu	throwing
መለበለቢያ	መልበለብቲ	Belbelchiiftuu	burner
መለበድ	መጎለብ	goolabuu	to cover it with (s/t) /corering with
መለብለብ	መትለበለብ	guggubuu	to scorch
መለኪያ / ያርድ /	ዋር	Safartuu	Yard
መለኪያ	መቃየስቲ	safartuu	measurement
መለኪያ (ቅ)	መኮረከቲ	madaala	measurement
መለካት	መቃየስ	safaruu	measure
መለካት (ስ)	መመኔተር	meetiruu/ mammeetruu	to measure
መለካካት (ግ)	መትቂያየስ	Qiqqiyaafachuu	Measuring
መለኮሻ (ስ)	ቀርፊሐ	Qarraa	Lighter
መለወጥ	መናወጥ	Jijjiire/ Geeddare	changing
መለዋወጥ (ስ)	መትኒዋወጥ	Wal-jijjiiru	to exchange
መለዘብ (ስ)	መሌዘብ	Laffachu	tobe soft /liberal/
መለየት	መለያ	addaan baasuu	separateing
መለያየት	መልያያ	Addaan Babaasuu	separating each
መለዮ	መለያቲ	asxaa	Badge
መለገስ (ስ)	መትጌሳ	Arjoomuu	to donate
መለጋት	መልገኦ	dhiituu	kicking
መለጠ (ግ)	መለጣ	haadee/haaduu	he shared/made bold
መለጠጥ (ስ)	ኘር	Dhifamuu	Distention
መለጠፍ (ስ)	መጣበቅ	Maxxansuu	Plastered,stick
መለፍለፍ (ግ)	መቅማጠር	Qimaaxxaruu	Blatant ,garrulity
መለ (ስ)	መለ	Mala/ toftaa	Method,means
መለ (ቅ)	ኦጋ	Tooftaa/karaa	Tactical means
መለላጥ (ስ)	መንፋፈቅ	Soosalooqu	to seratch
መለላጥ (ግ)	መንፋሕ	Afuufuu	Pump,sieve

መላምት	መለፋጭ	aadbuura	hypothesis
መለ ሰውነት (ሰ)	ሳተልታም	Qaama guutuu	Body
መለስ (ግ)	መልሐስቲ	waan itti Arraaban	to leak
መለቀቅ (ግ)	መትጋፈር	wal gadlakkisuu	detaching
መለከ	መልኻኻ	erguu	to send
መለከ (ግ)	መላኻ	Erguu	Send
መላጣ (ስ)	መሉጥ	Moluu	Bold
መላጣ / መሉል (ቅ)	መሉጥ	haadamaa/hadamee	wrench
መላጥ (ስ)	መትነፈቅ	Soolysuu	Removing cover/ shave/make bold
መላጨት	መሺለድ	haaduu	to shave
መላጨት (ግ)	መምለጥ	Haaddachuu	Shaved
መላጫ	መምለጥቲ	Waan quncaasaniin	Shaver
መልመድ	መልመድ	Barachuu/baruu	Learning
መልመጃ	መልመድቲ	gilgaala	exercise
መልስ	ጀዋብ	Deebisaa	Answer/reply
መልቀም	መልቀም	guuruu	picking
መልቀቅ	መግፈር	gad dhiisuu	releasing
መልቀቅ / (ስ)	መጋፈር	Gadnise Tulu	to release/accomulate
መልበስ	መልበስ	uffachuu	wearing
መልበሻ ክፍል	መልበስቲጋር	Kutaa uffannaa	Dressing room
መልእክ (ስ)	መላይክት	Maleeykaa	Angel
መልእክተኛ (ስ)	ሉኸኝኛ	Ergamaa	Messenger
መልእክተኛ / የፈጣሪ	ረሱል	ergama/kan rabbii	Messenger
መልእክት	ሉኸ	dhaamsa ergaa	message
መልእክት ማድረስ (ግ)	መትላኻ	Ergaa geessuu	Run errands
መልካም (ቅ)	ኦር	Gaarii	Generous
መልካም (ቅ)	ቁኑኦ	Gaarii/qaceelaa	Candid
መልካም ስራ (ስ)	ሰቂ	Dalaga bareeda	good dead
መልካም (ቅ)	ቆርራም	Gaarii	Behave
መልካምስራ	ኸይሪ	Hojii gaarii	Good work
መልካምዝና	ፈለከ	maqaa gaarii	Fame

መልካም ፀባይ ያለው	ፈረድ	Fansaa	Clever /outstanding
መልክ (ስ)	ሲፋ	Bifa	/intelligent
መልፈሰፈሰ	ዘጅሪ	dhama'uu	Appearance, shape
መልፋት	ሊፋኦት	laafaauu	lethargy, torpor
መልፋት (ስ)	መኢሸን	/daadhaabuu	to be fatigued
መልፋት (ግ)	መልፋኦ	Dararaa	be fatigued
መመለስ	መርገገብ	Laffa'uu	exertion
መመለጥ (ቅ)	መትመለጥ	deebi'uu	returning
መመልከት	መራ	Molaawuu	Balding
መመልከት	መሔጃ	daawwachuu	Watch
መመስረት	መኢሰስ	ilaaluu	watching
መመስጥ	መትገለፍ	hundeessuu	establishing
መመሳሰል (ስ)	መትማሳሰል	kan yaada	meditative
መመስረት (ግ)	መትኢሰስ	keessa seene	
መመስረት (ስ)	መሴሰን	wal Fakkachuu	to look each other
መመስረቻ (ቅ)	መሴሰንቲ	Hundeeffamuu	Stablishment
መመስከር (ግ)	መኬባ	Gurmeessu	to establish
መመረጥ (ስ)	መትመለክ	kan itti Gurmeessan	establishment
መመረያ	መቅናናኦቲ	dhugaa ba'uu	witnessing, testify
መመሪያ	መትኢቀድቲ	fillamuu	to be elected
መመራት	መትኢቀድ	Qajeelcha	Guidelines,instruction
መመርመር	መሴሐስ	qajeelfama	guideline
መመርቀን (ግ)	መምቀክ	gajeelfamuu	to be guided
መመተር (ግ)	መሜተር	qorachuu	investigating
መመታት	መትመሐጥ	Dadammaqinsa	Stimulation
መመቸት (ግ)	መትሚቻ	Safaruu/meetiruu	Measuring
መመንዘር	መስረፍ	dhawamuu	beaten
መመንጠር	መማቃ	Mijjaa'uu	Comfort,convenience
መመንጨቅ (ግ)	መምጨቅ	sharafuu	change (money)
መመንጎት (ግ)	መግረድ	mancaasuu	digrading
		Butuu, laxxisuu	Tweak,tug
		Nyaata irrisuu/	Partitioning,partial

		dahoo	
መመከር (ስ)	መትሐተፍ	wal gorsuu	to be advised
መመኪያ (ቅ)	መትሜለክቲ	Irkannoo	relying /whom sb depend on
መመካት (ግ)	መትሜለክ	Duskachuu	Confidance
መመካከር (ስ)	መትሔረግ	Gorsuu	to advise each other/to discuss
መመዘን (ግ)	መመዘን	Madaaluu/ Miizaanuu	Balancing,scaling
መመዘገበ (ግ)	መሴጀል	Galmeessuu/ galmaawuu	Register
መመደብ	መርመድ	ramaduu	allocate /classify
መመዝጊያ ክፍል (ስ)	መብላእጋር	Kutaa nyaataa	Dinning room
መመገብ	መትቤለኦ	nyaachisuu	feeding
መመገብ (ግ)	መብለኦ	nyaachuu	Eating
መመዳደቅ (ግ)	መትፋኸር	Dhaadachuu	Boast
መመላት (ግ)	መምላኦ	Guutuu	To Fill up
መማለድ (ግ)	መገንታ	Magantaa	Intervention
መማል	መትራኦ	Kakachuu	swearing
መማረክ (ስ)	መማረኸ	bojiiaa'muu	to attract
መማረክ፤ በልጦ መታየት (ግ)	መሬቃ	Booji'amuu	To be captivated
መማር	መልመድ	Barachuu/baruu	Learning
መማባረር	መስደድ	ariihuu	chase,drive away
መምህር	ኦሰታድ	barsiisaa	teacher
መምህር (ስ)	መኦሊም	Barsiisaa	heresy
መምለጥ (ስ)	መምለጥ	haaduu	to shave
መምሰል (ስ)	መምሰል	fakii	to look like
መምረር	መምረር	hadhaawuu	become bitter
መምረር (ግ)	መምረር	Hadhaawuu	Bittering
መምረግ (ግ)	መምረግ	Maraguu, itti dhoobuu	Stick
መምረጥ (ስ)	መምለከ	filluu	to select
መምረጥ (ግ)	መምላከ	Filuu/filachuu	Choose
መምራት	መኤቆድ	qajeelchuu	guideing

መምራት (ስ)	መምረክ	Qajeelchuu	to lead
መምራት (ግ)	መቅናክ	Qajeelchuu	Lead, guide
መምሸት (ስ)	መምሻ	Galgalaawuu	Evening
መምታት	መምሐጥ	dhawuu	beating
መምታት (ስ)	መሕመጥ	dhaawuu	to strike
መምከር (ስ)	መሕተፍ	gorsuu	to advise
መምከር (ግ)	ማሕባበል	Sossobuu	Appease
መምዘዝ	መምስስ	luqqaasuu	to drew out
መምጠጥ	መምጠጥ	xuuxuu	imbibe
መምጣት (ስ)	መደጃ	dhufu	opposing
መሞላት (ግ)	መትመለክ	Guutamuu	To fill up
መሞት	መሞታ	du uu	to die
መሞከር (ግ)	መጌበት	Yaaluu/shaakaluu	Trying
መሞገስ (ግ)	መትፋለስ	Faarfamuu	Praised
መሚላት (ስ)	ሚላኦት	gutaamaa	oral/deformed
መሚሟት	መሞሐ	bulbulamuu	dissolve
መሚሸት (ግ)	መሮክ	Shiileysuu	Dressing with fire
መሰለ (ግ)	መሰላ	Fakkaate	Resembled
መሰለጣጠን (ስ)	መትጊባበር	walleengisuu	to get civilized
መሰላል (ስ)	ሱልለም	Sulluma	Ladder
መሰልቸት (ግ)	ሒርባፀቲ	Hifachuu	Borrning
መሰልጠን (ስ)	መጌየት	Leenji'uu	be a civilized
መሰልጠን (ግ)	መግበር	Qaroomuu	Civilization
መሰማራት (ግ)	መቄጫ	Bobbohuu	Deployment,graze
መሰማት (ግ)	መትሰማክ	Dhagahamuu,	be listened to
መሰረቅ (ግ)	መትሮጃ	Hatuu	Steal
መሠረተ	ሴሰና	Bu'uure	Stablish
መሰረተ (ግ)	ኤሰሳ	Hundeesse	Set up
መሰረታዊ (ቅ)	አሳሲያ	Kan bu'uuraa	Basic
መሰረት (ስ)	አሳሰ	Bu'uura	Base
መሰራረቅ (ግ)	መትሩጃጃ	wal-hachiisuu	to steal each other two way theft

መስራጨት	መስራጫ	tamsaasuu	broadcasting
መስቅጠጥ (ቅ)	ቁንጨፍ	Suukannii	Jarone's nerves
መሰባበር	መስሰባበር	caccabuu	to brakdown
መሰባበር (ግ)	መሰባበር	Caccabsuu	Breakdown
መስብሰቢያ (ቅ)	መዳበልቲ	waliqabaa	to over shadow
መስብሰብ	መሳመት	walitti qabuu	collecting
መስብሰብ (ስ)	መሰሳመት	walitti gabuu	to get meeting,to collect each ok
መስነባበት (ቅ)	መሕዳደር	wal-gaggeessuu	to stay
መስነጣጠቅ (ስ)	መስሰዳደቅ	Addaan fofttoquu	to crack
መሰናዶ	ጠብጠብቲ	tottalfachuu	preparation
መሰንጠር	መሴጠር	dhoohuu	to split ,crack
መሰንጠቅ (ግ)	መሴደቅ	Adda baqeessuu/dhoosuu	Split, crack
መስከረ (ግ)	ኬባ	Ragaa bahe	Testify
መስካት (ስ)	መሴሐጥ	Waraanuu	to insert
መሰወር (ስ)	መትሔጀብ	miliqua	to be invisible
መሰዊያ (ግ)	መፌደኢቲ	Waregduu	to expose
መሰየም (ግ)	መጥራሕ	Moggaasuu	Label
መሰደብ (ግ)	መትሰደብ	Arrabsamu	Insult
መሰደድ (ግ)	መትሰደድ	Baqachuu/godaanuu	Migrate,immigrate
መሴና (ቅ)	መሺና	masheena	a young cow
መሳል (ለቢለዋ) (ግ)	መብለሕ	Qaruu (ableef)	Whetting
መሳል/ስእል	መቤረቅ	fakkii kaasuu	drawing
መሳም (ስ)	ማሕቲ	dhungoo	kissed
መሳም (ስ)	ማሕ	Dhungoo	Kiss
መሳሳቅ (ስ)	መስካሐቅ	xiqqishoo kofluu	to smile
መሳሪያ (ስ)	ኢድዳ	Mi'a / Meeshaa	Tools
መሳቂያ (ስ)	መሲቃ	kofalchhiisaa	comedy
መሳቅ (ግ)	መሴሐቅ	Kofluu	Lough
መሳቢያ (የጠረ)	መቀል	saanduqa-mallaqaa	drawer
መሳይ (ስ)	መሶል	Fakkaataa/ walfakkaataa	Similar,homonym

መሳፈር (ስ)	መሳፈር	koruu/yaabbaachuu	to travel
መስህብ	መዝመድቲ	hawwata	attraction
መስለም (ስ)	መስለም	islaamaawu	to get muslim
መስመር	አሰጣራ	sarara	line
መስመጥ (ስ)	መስለመጥ	Lixu	to sink
መስመጫ	መሬገጥቲ	Lixeensi	sinker
መስመጫ (ቅ)	መስለመጥቲ	Lixiinsa	sinker
መስማማት	መትካሐል	waliigaluu	agreement
መስማማት (ግ)	ተራኸቦት	Waliigaluu	Convince
መስማት (ስ)	መስመክ	Dhaga'uu/diimachu	to hear
መስረት (ግ)	መሮጃ	Hatuu	Steal
መስሪያ	መድለግቲ	dalagaa	eager
መስሪያ / መገልገያ	መድደለግቲ	meshaaalee	of work Implement
መስሪያ ቤት (ስ)	ሜሻ ጋር	Wajiraa	management
መስተለኛ መንገድ	ሐረት ዳብሊ	karaa afur	cross road
መስተል / ለእቃ (ስ)	መስተል	Fannoo/masqalii/ mormaa	to hang /for material
መስተል / ላይ ማውጣት (ስ)	መስጴተል	masqalii/kan mormad Gubbaa bahuu	to take up /climb
መስተያ (ስ)	ሚስቃይ	Fannoo	Hanger
መስበር	መስበር	cabsuu	breaking
መስበክ ጥሪ	ዳእዋ	Da'awaa, waamicha	Sermonize
መስተናገድ (ስ)	መትሶራ	Nyaachu siimmaachuu	to serve/hospitalise
መስተካከል	መስሳመስሳ መኸና	sirraauu	adjust
መስተዋድድ	አትዋድዲ	durgala	preposition
መስተዳድር	መትሐዳደርቲ	bulmaata/ bulchiinsa	administration
መስተፃምር	አትዋቅሪ	waliingaa	conjunction (grammar)
መስታወት (ስ)	ቂራረት	Daawwitii	Mirror
መስኖ	መስኖ	jallisii	irrigation
መስኖ (ስ)	መስኩ	Jallisii	Irrigation
መስከረም	መስከረም	Fulbaana	September

መስከር (ስ)	መስኸር	farshaa'uu /farsheecuu	to be drunk
መስከን	መስከን	Ciisuu/Xaliiluu	calming down
መስኪድ (ስ)	መስኪድ	Masgiida	Mosque
መስከሪ	ዩኪቢ	ragaa tahuu	to be witness
መስከ	ወለገት	dirree	field
መስከ	ዶራ	Roga	Field
መስኮት (ስ)	ሹብባሽ	Fooddaa/shubbaaka	Window
መስዋእት	ፊዳእ	Durgoo	Allowance
መስዋእት (ቅ)	ተድሐያ	Wareegama	Scarify
መስደብ (ስ)	መስደብ	Arrabssuu	to insult
መስገድ (ስ)	መስገድ	Salaatuu	to pray
መስገጃ (ስ)	ሙሰልላ	sijaaaja	actor
መስጊድ	መስኪድ	maskiida	mosque
መስጠት (ስ)	መሰጠ	kennuu	to give/present
መስጠት / መለገስ (ግ)	መኔሳ	Kennuu/ arjoomuu	Generous
መስፈሪያ (ስ)	መስፈራ	madaltuu	measuring cup
መስፈሪያ (ቅ)	መስፈርቲ	Bufachiiftu (Boqachiiftu)	volume measuring instrument
መስፈሪያ ሰፊድ (ስ)	ሱጉድ	Daarota/safii safaraniin	Measuring basket
መስፈር (ግ)	መሴፈር	Safaruu	Cup measuring
መስፈርት	መማዘንቲ	ulaagaa	qualification
መስፈርት (ግ)	መስፈርቲ	Safartuu/ulaaagaa	Scale,standard,criterion
መስፋት (ግ)	መስፋ	Hodhuu	Stitching, sewing
መስፋት / ሰፊድ / (ግ)	ሒዋ	Hodhaa	Sew
መስፋፋት	መስራጃ	babbalachuu	Spreading
መስፋፋት	መዝጋጋሕ	walcaalchisuu	compareing /contrast/
መረመረ (ግ)	ቤሐሳ	Qorote	Examine
መረሳት (ስ)	መትረስኦ	Irraan fatamuu	to be forgotten
መረረ (ግ)	መረራ	Hadhaawe	Bitter to/

መረቀ	ዱዋእኦሻ	Maraqaa	Bless
መረቀኑ (ግ)	አመቁሐ	mirqaane	initiated
መረቅ (ግ)	ፋሕፋሕ	Maraqaa/ittoo	Souce
መረበሽ /ግርታ (የህሳብ)	ተሽበሐት /ተሽቢሐ	jeequu	disturb / confusion
መረበሽ (ስ)	መረብበሽ	jeequu	to disturb
መረብ	ዲሪ	saaphana	Net
መረብ ኳስ	ሸበክ ኩብባ	kubbaa kiyyoo	Volleyball
መረብ (ስ)	ሸበክ	Saaphanaa/kiyyoo	Mesh
መረታት (ስ)	መትረታእ	Moohamuu	to be defeated
መረከብ (ግ)	መትቀበድ	Qeebaluu	Hand over
መረዳዳት	መትኢዋወን	wal gargaaruu	collaborate helping with each other
መረዳጃ	ተኣወዋት	wal gargaarsa	supportive
መረጃ (ስ)	ማእሉማት	Odeeffannoo	Information
መረገ (ግ)	መረጋ	Marage	Float
መረጋገት	መርገዝቲ	tasgabbaawuu	stability
መረጋገጥ (ግ)	መኸጃጃ	Dhidhiituu/ cafaquu	Raming
መረጋጋት	መርገዝ	tasgabbaawuu	Stable
መረጠ (ግ)	መለሐ	File/filate	Elect
መሪ	መሪ	Duree	leader
መሪ	ኤቀድ	duree	leader
መሪ (ስ)	ኤቡ	Duree	Leader
መሪ/ የሰላት	ኢማም	Imaama (salaachisaa)	Leader for prayer
መሪ/የልጆች መጫወቻ (ስ)	መንቺ	Jooleen gaariigaittiinoftu	childs play /meri
መራ (ግ)	ኤቀዳ	Durse	Head
መራ (ጥሩ መንገድ አሳየ) (ግ)	አቀነኣ	Qaceelche	Guide
መራስ	መራሐስ	jiidhuu	to wet
መራራ (ቅ)	መሩር	hadhaW'aa	ruler
መራራቅ	መትሩሐሐቅ	addaan fagaachuu	to be apart to be far apart
መራራት (ግ)	መትራሐም	Garaa waliif laafuu/	Compassion

መራቅ (ስ)	መሮሐቅ	waliif naahuu	
መራባት	መትባዛሕ	Fagaachuu	to get far
መራብ	መርሐብ	baayyachuu	reproduction
መራቻቸው (ግ)	ማርተዮ	Beela'uu	to get hunger
መራች	መርቲ	Isaa qajeelchite	ear wax
መራዊ (ስ)	መልላሐ	Qajeelchite	she led
መሬት	ደቺ	Filataa/ttuu	Voter,elector
መሬት ላይ እየተጎተቱ	ሾሮቅ	lafa /dachii/	land /earth/
መሄድ (ግ)		Shorroquu	Sprawl
መርባባ እሺ	መርሐባ	Tole marabbaa	ok
መርሐ ግብር (ስ)	ሚኒራራ	Sagantaa	Schedule
መርህ	ኡሱል	qajeelfama	principle
መርህ (ስ)	መምሰክ	Qajeelfammaa	instruction
መርማሪ	አቤሐሲ	qorataa	investigator
መርሳት	መርሰእ	irraanfachuu	forget
መርሳት (ስ)	ሪሳኦት	Irraanfachuu	Forget
መርበትበት (ስ)	በትበት	Batachuu	Freak out
መርታት	መርተእ	mo'achuu	to win
መርከሰ	መንጀስ	najisuu/xuraawuu	unclean
መርከሰ (ግ)	መርኸሰ	Rakisha	Cheap
መርከብ (ስ)	መርከብ	Markaba	Barge
መርካት (ስ)	መርካሕ	Itti quufuu	Satisfied
መርዝ	ሱምሚ	summii	Poison
መርዳት	መታውን	gargaaruu	assisting / helping being assisted
መርዳት (ግ)	መታውቅቲ	Xalayaa eenyummaa	Identification
መርዶ	ሪድዳን	galtee	death announcement
መርገጥ	መኸጃ	ejechuu	trampling
መርጋት (ግ)	መርገእ	Itituu	clotting, coagulation
መርጠብ (በዝናብ) (ግ)	መብራረንቲ	Ibsa	Detail, explanation
መርጠብ (ስ)	መብሸቅ	Jidhuu	to get wet

መርጨት፤ (ግ)	መቼሐ	Biifuu	Sprinkle,spraying
መርፌ (ስ)	መርፌ	Lilmee/lilmoo	Niddle
መርፌ ቁልፍ (ስ)	መርፌቁልፌ	Qabdoo	safety pins
መሮ (ስ)	መንደያ	Urfuu	chzel
መሮጥ (ስ)	መስካ	Fiiguu	to run
መሮጥ (ግ)	መሮጣ	Fiiguu	Running
መሯሯጥ	መትሪዋወጥ	fiffiiguu	to run
መሸ (ግ)	መሻ	Galgalaawe	Night
መሸለት (ግ)	መሸለድ	Haaduu	shaved, shearing
መሸመን	መፍተል	wayaafi kanneen fakkaatan dha'uu	spining
መሸምቀት (ግ)	ሸምቂት	Surgisuu	Tied on
መሸርሸር (ግ)	መሸረሸር	Haadhamuu	Erosion,eat away
መሸሸግ	መሺመት	dhoosuu	hiding
መሸሸ (ግ)	መስካ	Dheesuu	Flee
መሸበር (ስ)	መንበርበር	shoror kachuu	to be terrorized
መሸበር (ግ)	መትቢራጃ	Shoorarkaawuu	To terrorize
መሸበብ (ግ)	መተቀር	hidhu walitti qabamani hidhamu	beign bundled /inhibition of move
መሸበት (ግ)	መሸባት	Arraawuu	decaying/ moldy
መሸበክ (ስ)	መሸብበክ	Mushabbaka	Type of delicious food
መሸብሸብ	መትሺበሸብ	shuntuuruu	wrinkle
መሸነፍ	መትማጀ	moo amuu	lose / paaing over
መሸንት	መሺኛ	gaggeessuu	to accompany
መሸንት (ግ)	መሴኛ	Gaggeessuu	Escort, accompany
መሸኛንት	መስሴኛኛ	wa gaggeessuu	accompaning
መሸከም	መጦራ	Danda'uu	Tolerate
መሸከም	መጦራ	sooru, danda'uu	to carray
መሸከካከም (ስ)	መጥጢዋወር	Waldandayuu	To carry
መሸከሸከ	መከረከከ	shuguluu	to husk
መሸጋገሪያ	መትሚጃጃ	cee'umsa	transition

መሸጋገር፤መሻገር (ስ)	መሻተት	Ceesisuu	cross, pass
መሸጥ (ግ)	መሴማ	Gurguruu	Sell
መሸፈት (ስ)	መሸፈት	Gaara seenuu	to goin group of bandits
መሸፈን	መሸሼመቅ	Hagooguu, goolabuu	Cover over,
መሸፈን (ስ)	መትጎለብ	uwwisuu dhooka	laminating
መሸፈኛ	መጎለብቲ	chiisuu	
መሸፋፈን (ስ)	መትጎለብ	Hagoogduu	Cover
መሸል	መጠኛ	u'uwwisuu	to hide
መሸል (ለበሽታ)	መማጃ	foyya'uu	to improve
መሻማት (ግ)	መጥጣለፍ	wayyaawuu	recovering
መሻረያ (ቅ)	መቅለቀልቲ	Saaamachuu	Scramble
መሻር	መሻራ	Albaasiftuu	cause for removing
መሸተት/ለብብት/ (ስ)	መሻራ	buusuu /angoof/	revocating
መሸከርከር (ግ)	መከወር	Cincaa	taint of armpit
መሸም	መሸሺናነክ	Nannawuu	Drive
መቀለቀል (ስ)	መብደር	muuduu	appoint
መቀለት	መልፈቅ	makuu	to mix
መቀመሻ (ቅ)	መትግመም	qalamuu	slay
	መትቃመስቲ	kan Ittiin qoqoodan	the food to eat in small amount
መቀመጥ	መትጌበል	taa'uu	siting
መቀመጫ (ስ)	ሸንበሪያ	Teessoo	Arse
መቀማት	መጥለፍ	rarraasuu	took hold of by might, snatched
መቀስ	መቀስ	maqxuu	scissor
መቀስ (ስ)	መሸቀጥ	Maqasa	Scissors
መቀራረብ (ስ)	መትለከም	walidhufuu	to approach each other
መቀርቀሪያ	መቆሐርቲ	Danqaraa	Blockade,
መቀርቀሪያ (ስ)	ረዝዞ	Razzaa	Locker
መቀርቀር (ግ)	መቆሐር	Danqaruu	Bar
መቀበላቸው (ግ)	ስደትቲዚዩ	Fudhachu Isaani	their acceptance
መቀበል	መትቄበል	Qeebaluu	Receive,accepting

መቀበር (ግ)	መትቀበር	Awwaalamuu	Burring
መቀበያ	መትቄበልቲ	Kan itti qeebalan	Recieption
መቀባበል (ስ)	መትቂባበል	waliin fudhatuu	to accept each other
መቀባት	መትቃበእ	dibachuu	painted
መቀነስ	መግረድ / መናቀስ /	hir· isuu	deducting
መቀነት	ጢብጢብ	Sabbata	Girdle
መቀነት (ስ)	ሐንቆት	Sabbata	Apex,top,zenith
መቀዝቀዝ	መብረድ	qabbanaawuu	frigirate
መቀያየም	መትጋራ	walitti mufachuu	conflict
መቀያየር (ስ)	መትንዋወጥ	Jijjiijjiruu	to exchange
መቀደም (ግ)	መትቀደም	Dursamuu	Lead
መቀደድ	መትቀደድ	baqaquu	rip / bing teard
መቀዳት (ግ)	መትቀደሕ	Waraabamuu	Fetch,copy
መቀጣት	መትቀጣእ	Adabamuu	be penalized
መቀጣት (ግ)	መትመረጥ	Adabamuu	be penalized
መቀጮ	ተቀጠት / ሚርጢ /	adabii	penalty /fine/
መቄለት	መቅለ	akaa·uu	roasting
መቄረስ	መቆረስ	muruu	breaking off
መቄረጥ	መቆጫ	ciruu	cut
መቄረጥ (ለጥፍር)	መግለል	ciruu	cutting off
መቄጠሪያ (ስ)	መሔለቅቲ	Lakkooftuu	Counting
መቄጠሪያ (ቅ)	መትሔለቅቲ	Lakkawamsiisa	enumerating
መቄጠር (ግ)	መሔለቅ	Lakkaa'uu/lakkaawuu	Count
መቃ (ስ)	ቀራ	Gobeensa	Bamboo
መቃመስ (ስ)	መትቃመስ	waliif qaqoodu	to eat together in small amount
መቃም	መቅመስ	qamahuu	chewing
መቃብር (ስ)	ቀብሪ	Qabrii	Tomb
መቃወም	መኻለፍ	mormuu	opposing
መቃጠል (ስ)	መትማገድ	gubuu	to be burnt

መቅለል (ስ)	መኸፈፍ	Salphatu	to be right weight
መቅለል (ግ)	መቅለል	Salphachuu	Lightning
መቅላት (ግ)	መቄሐ	Diimachuu	Redness
መቅመስ / (ስ)	መጠማ	Mi'eeffachuu, dhandhamuu	Taste
መቅስፈት	በላእ	balaa	disaster
መቅረብ	ለከም ባይቲ	dhihaachuu	come to nearest
መቅረብ	መቆረር	dhiyeesuu	approaching
መቅረት	መዋሳ	Gahee irraa hafuu	Enough
መቅረት (ግ)	መቅራ	Hafuu	Absent
መቅረጫ (ስ)	ቀሽሻራ	Qartuu	Sharpner
መቅረፅ	መሽከል	Qoruu	shaping,design
መቅበር	መቅበር	awwaaluu	bury
መቅኔ (ስ)	ሐቡ	Dhuha	Swollen,swell
መቅደድ	መቅደድ	tarsaasuu	tearing
መቅደድ (ሰው የለበሰውን ልብስ) በሀይል ቀደደው	መር እሻ	hucuu namaraa humnan baqyissuu	tearing
መቅዳት	መቅዳሕ	budduqfachuu	fetch
መቅጠን (ግ)	መቅጠን	Qallachuu	Slim down, thin down
መቅጣት	መምረጥ	adabuu	punish
መቆለፍ (ግ)	መቆራል	Cufuu	Shut off,closing
መቆለለፍ	መትቂጣጠር	Walhidhuu/madha wamuu	Locking
መቆም (ግ)	መቃኘን	Dhaabbachuu	Stop, stand up
መቆምቀም (ግ)	ቁምቁምባያ	Qumqumuu	Beak
መቆረጥ (ግ)	መትቆጫ	Muruu	Cut up
መቆራረጥ (ግ)	መትቁጫጫ	Adda muramu	Cut up
መቆንጠጥ (ግ)	መቆነጥ	Qunxuuxuu	Clipping
መቆንጠጫ (ስ)	ቀረባ	Qadhabaa	Pincher
መቆየቱ (ተ . ግ)	መዋራ	Turuu	stay
መቆየት (ስ)	መዋሺ	horii	cattle
መቆጠብ (ቅ)	ቂሊቂሊጦሻ	Qusachuu	Abstaining
መቆጣጠሪያ (ቅ)	መትራቀብቲ	To'attuu	conterolling

መቆጣጠር	መትራቀብ	To'achuu	Controlling
መቆጣጠር / ለቁጥር / (ስ)	መትሐላላቅ	wal Lakkaawamamu	controlling by counting
መቆጣጠር (ግ)	መትራቀብቲ	To'annaa	Control, monitor
መቆፈረያ	ደንጎራ	Dongoraa	Hoe
መቆፈረያ (ስ)	መኽራ	Waan lafaan qotan	Hoe
መቆፈር	መኽሻ	Fefedhuu	searching
መቋጠር	መቃጠር	guduunfuu	knoting
መቋጨት (ስ)	መብሼና	Xumure (golebe)	to conclude
መበለት (ግ)	መጥባሕ	foon addaan babaasuu	Biuracation
መበላሸት (ግ)	መብለል	Baduu	Deteriote
መበላሸት (ግ)	መብረስ	Baduu	Pervert
መበላት (ስ)	መትበለእ	nyaadhamuu	to be eaten /cheat
መበልፀጊያ (ቅ)	መሳይቲ	kan itti	the means tobe
መበልፀግ (ስ)	መሳያ	Dureesafaman	prosperus
መበሳት	መትነደል	Dureesummaa	prosperus
መበስበስ	መቦሰር	uramuu	to be pierce
መበርበር	መፎራሕ	tortoruu	decomposing
መበተን (ስ)	መቤተን	Sakatta'uu	Burrow in
መበተን (ግ)	መፈጠን	Facaasuu	to spread a part
መበታተን (ግ)	መብቃ	Harcaasuu/facaasuu	Scater disperse
መበክል	መሐወስ	Ga'uu	Avail, enough
መበክል (ግ)	መቃፈን	Halawwachuu	Pollute/to/
መበወዝ (ግ)	መትባጣ	Faaluu	Pollute
መበየኛ (ስ)	ሊሓም	Walkeessa facaasuu	Shuffle
መበደል	መዜለም	Lahamaa	Blow Torch,Lead
መበደር (ስ)	መትሌሐቅ	miidhuu	oppressing
መበጠስ	መትበጠስ	Liqeyfachu	to lend
መበጠስ (ግ)	መብጠል	kutamuu	to cut being cut off
መበጠስ (ግ)	መብጠል	Baduu	Corrupt
መበጣጠስ (ግ)	መትበጣጠስ	Kutuu/muruu	Cut
		Adda kukkutamuu	Detach

መበዋበጫ (ስ)	ኸልላባ	Waan itti raasan	basin for combining,
መበዋበጫ (ስ)	መሕበቅቲ	waan itti laaqan	upheaval
መባስ	መሜሐስ	mancaassee	mixer
መባባስ (ግ)	መሜሐስ	Itti hammeessuu,	aggravate
		daran taasisuu	Exacerbation
መባከን (ስ)	መባሐን	Qisaase	wasting
መባከኛ (ቅ)	መባሐንቲ	Qisaachifta	means for wastage
መባዘን	መባዘይ	fandalaluu,jooruu	out of mind
መብለጥ	መዛያድ	caaluu	exceeding
መብለጥ (ግ)	መብላእ	Nyaachuu/soorachuu	Eat
መብል (ስ)	ቢልእት	Dihana	Meal
መብሰል /በእድሜ/ (ግ)	መሬሽድ	Bilchaachuu	Maturity
		(umriin)	
መብሰል (ግ)	መብለጥ	Caaluu	Exceed
መብሳት	መንደል	uruu	slit
መብሳት (ግ)	መንደላ	Waan uraniin	Driller
መብረር	መብረር	Balila'uu	Fly
መብረቅ	ቢረት	bakakkaa	thunder
መብረቅ (ስ)	ቢረቅ	Bakakkas	Lightening
መብራት	ቲሪክ	ibsaa	electric light
መብራት (ስ)	ኢሌክትሪክ	Ifaa	Light
መብራት (ስ)	መቤረን	Ifaa	Lamp
መብሻ	መንደላ	Jijijjiiruu	Exchange
መብት (ስ)	ሐቁቅ	Mirga	Right
መብከት (ግ)	መብኸት	tortoruu	decay
መብዛት / (ስ)	መብዘከ	heddumaach	to multiple
መብዛት (ስ)	መሸበሽብቲ	Heddummaachuu	multiplying
መቦጫጨቅ	መምራጠስ	kukkutuu	scrabble
መቧጠጫ	መምራጠስቲ	kan itti kukkutan	Scratcher
መተለም (ግ)	መዌጠን	Abjoottamuu	Planing
መተማመን (ስ)	መታመን	walamanu	mutual trust
መተማመኛ	መትኢማመንቲ	waabdii	guarantee

መተማመን (ግ)	መትሐማማ	wal-hamachuu	to back bite each other
መተሳሰሩ (ስ)	መተሳሰርዞ	Hidhina Isaa	being related each other /tied
መተሳሰር (ስ)	መተጋገድ	Hidaan hidhamu	being tied each other
መተሳሰብ	መትሐሳሰብ	madhawamuu	balancing account
መተረ (ስ)	ሜተራ	Meettiiree	parasite
መተርጎም	መተርጀም / መፈረስ /	hiikuu	interpreting /translate/
መተቻቸት (ስ)	መትሪቃቀብ	llaalcha waliin keennu	to criticise each other
መተናነቅ (ስ)	ሐኒቅ	Huhudhamu	Choked
መተናነቅ / ለእንባ (ስ)	መትሐናነቅ	booichatu qabe	to weep
መተንተን	መግለገል	babalisuu	analyzing
መተንተን (ስ)	መትንተን	A'aarsisu	to analyse
መተኛት	መኝት	rafu	sleep
መተኛት (ስ)	መንፋክ	Fayyaduu	Benefit
መተከዝ	ደደሞውሽ	gadduu	be depressed
መተኪያ (ስ)	መሐገንቲ	bakka buufamaa	Replacement
መተከት (ግ)	መሐገን	Bakka buusuu	Substitute/to/
መተከከት (ግ)	መትሐገገን	Bakka walbu'uu	Substitution
መተዋወስ (ስ)	መትቂጣጠብ	wal yaadachiisaa	to remenber each other
መተው (ግ)	ማሕደግ	Dhiisuu	Leave
መተያየት	መትሐዳደር	Ittiin buluu/bulchuu	Administer
መተዳደሪያ	መትሐዳደርቲ	bulmaata	Constitution
መተዳደር (ግ)	ማሕደር	Fayyuu	Cure
መተጋገል	መትኒጫጫከ	wal Qabsaawuu	to struggle
መተጣጠብ (ስ)	መትሐጣጠብ	mimiicuu/dhiquu	to wash parts of body/hand
መተጣጣት / ሳይገናኙ መተለለፍ / (ግ)	ተቃቢጫ	Waldhabuu	Pass by
መተጫጨድ (ስ)	መትኒጋጋ	Wal-Haamuu	to cut each other /to finish
መታ (ግ)	መሐጣ	Dhawe	Hit

መታመም (ግ)	መሞሳ	Dhukkubsachuu	Ill, sick
መታመም (ግ)	መንቱታ	Laalachuu	Pain
መታመስ (ስ)	መትጋለብ	Agaalabamu	to be roasted
መታመቅ (ስ)	መትሐፈን	diramuu	to be suffocated
መታማት (ስ)	መትሔማ	Hamatamuu	be back bitten
መታሰር (ግ)	መተገድ	Hidhamuu	Imprisoned
መታሰቢያ (ቅ)	ቲምዚራ	Yaadannoo	Memorial
መታረዝ	መረዝ	Dramamu,uftadabu	casualness
መታረዝ (ስ)	ኢርዘት	maskinumaa uffataa/dhabu	Starvation
መታረዝ (ግ)	መረዝ	Daaruu (uffata Dhabuu)	Lack of cloth
መታሸት (ስ)	መትሐሻ	shukkuumamuu	to be rubbed
መታቀብ	መትኸተር	ugguramuu	to be prohibited
መታንቅ	መትሐንቅ	hudhamuu	hanging
መታኘክ (ግ)	መትሔካ	Alaanfatamuu	Snuff
መታወቂያ	መታመን	Amanamuu	Honesty,dependable
መታወቂያ	መትታወቅቲ	eenyummaa	identification
መታወቅ (ስ)	መታመኦ	Ukkamamu	to be popular
መታዘብ (ስ)	መትሐዘብ	Aja'ibuu	to observe
መታዘዝ	ጣኦ	Ajajamuu	Obedience
መታዘዝ (ግ)	መቱመር	Ajajamuu	Ordered,malleable
መታየት	መትረኦ	argamuu/	to be seen
መታየት (ግ)	መትሔጃ	Mul'achuu	Appear
መታደል	መትሚቻ / መሔካባ	milkaa-uu	fortunate
መታገስ	ሰብሪ ሞሻ	obsuu	petiency
መታጠን	መትኦጠን	ulachuu	fumigating
መታጠፍ (ግ)	መትጋመል	Dachaafamuu	be folded
መታጣት (ግ)	መትቀበጥ	Dhabamuu	Lost
መትረዩስ	መትራሊያ	matrayyasii	machine gun
መትረፍ (ግ)	መትረፍ	Hafuu	Excess
መትተጣጣት	መትቃበጥ	wal loluu	fight Missing each other

			(missing with each other)
መትታከከ	መትሐከከ	diramuu	to be stabbed
መትታፈፈ	መታፍፈፈ	Shiftaa	Bandit
መትነን	መትነን	aaruu /bishaaniif/	evaporating
መትፋት	ቱፍ ባይቲ	tufuu	to spit
መቶ (ስ)	በቅላ	Dhibba	Hundred
መቸርቸር	ደላልነት	saqacuu, qexuu	retail
መቸኮል	መትባለል	ariifachuu	hurring
መቸገር	መግደድ	dararamuu	troubling
መቺ (ቅ)	መሕሐጣ	dhawaa	striker
መቻል (ስ)	መጦረ	xoolagu	to wilt
መቻቻል	መትፊራረከ	Waldandayuu	tolerance
መቻቻል (ግ)	መትፊራረከ	Waldanda'uu	Tolerance
መቼ?	መቺ?	Yoom	When?
መቼት	መቺዴ	yoomessa	scene
መነሰነሰ (ግ)	ቢኒን	Firfirsuu	Mulch
መነሳሳት (ስ)	ሐፍሐፍቲ	Kaka'umsa	Initiative
መነሰነሰ (ግ)	መብታተን	Bittinneessuu	Disintegrate/to/
መነሻ (ስ)	ሐፍቲ	Ka'umsa	Origin,camp,
መነቀል	መትነቀል	buqqa· uu	evicting
መነቃቃት	መንቃቃሕ	dadammaquu	stimulate / a wakning
መነበብ (ግ)	መትቀረክ	Dubbifamuu	Read
መነባበር	አትኒባበር	Tartiibuu	to put on one another
መነተፈ	በለፋ	Bute	Snatch
መነከር (ስ)	መትነኸር	Cuuphamu	to be inserted
መነካት (ግ)	መትነከኦ	Tuqamuu	Touch
መነካካት	መንካካኦ	Tutuuquu	touching all
መነካካት (ግ)	መትኒካከኦ	Waltuttuquu	Connection
መነዘረ (ግ)	ሰረፋ	Calleesse /sharafe	Exchnegd
መነገር (ስ)	መትቱመድ	Duubachuu	to be told
መነገድ	መዶለብ፤መቱጀር	daldaluu	trading speculating

መነጋገሪያ (ቅ)	መካለምቲ	Haasoysiisa	discussing issue
መነጋገር (ግ)	መስሳነን	Waliin dubbachuu	Talking
መነፋት	መትነፈሕ	afuufamuu	to be pumped
መነፋፈቅ	መትሐፋ	wal yaaduu	longing for each other
መናናቅ (ስ)	መትቂሻሻ	wal tuffachuu	to dearrade each other
መናሽሪያ / መእከል	መርከዝ	wiirtuu	centre
መናደድ	መሕረር	aaruu	get angry
መናገር (ስ)	መሴነን	yaamuu dubbachuu	to call
መናጢደሃ	ዜጋ	Miskiina humaa hin qabne	impecunious
መናጥ (ስ)	መትናሐጥ	Raasuu	to shake
መናፈቅ (ስ)	መሕፋ	yaadamuu	to miss /forsh
መናፍቅ (ስ)	መናፊቅ	Munaafiq	Heretic
መንሳፈፍ (ስ)	ኒፋሎት	Bolola'uu	Esurience
መንሳፈፍ (በአየር)	መንፈል	bolol'uu	Float
መንሸራሸሪያ (ቅ)	መትታወርቲ	Naanneessitu	revolver
መንሸራሸር (ስ)	መትሻፀር	Naannaa'u	to wander
መንሸራተት	መሸሸራተሕ	shirgigaachuu	sliding to slide
መንሸራተት	ዙሕመዱድ	Shorroquu, shorroqqee	Slide
መንሸራተት (ግ)	መገዘለሐጥ	llalcha, Fedhii	orientation
መንቀል (ግ)	መንቀል	Luqqaasuu	Plunk
መንቀል (ግ)	መንፈቅ	Solloquu, qunca'uu	Peel
መንቀያ	መንቀለ	buqqisaa	tongs
መንቀጥቀጥ (ቅ)	ቂጥቂጥ	Hoollachuu	Shevering
መንቃት (ስ)	መንቀሕ	Damaquu	to wake up
መንቆር (ስ)	ቁምቲ	qumqume	Bill
መንቆርቆሪያ	ኪትሊ	fuggee	pitcher
መንበር (ስ)	ሚንበር	Minbara	Stage
መንበርከክ (ስ)	መጌለብ	Jilbaan Taa'u	kneel/ knelt
መንተራሻ	መርራሽ	boraatii	pillow
መንተባተብ/ ለንባብ/	ደጋእ	Qaqqabamuu (dubbisa irratti	Stutter

መንተከተክ	ተኸተኸ ባይቲ	danfuu	simmer
መንትያ	ሚልታ	lakkuu	wealth
መንከሰ	መንኸሰ	ciniinuu	biting
መንከሰ (ግ)	መንኸሰ	Ciniinuu	Beat,hitch on
መንከር	መንኸር	cuuphuu	dunk
መንከርያ (ስ)	ዩንኸሩቦ	Cuuphxuu	soaker
መንከባለል (ግ)	መትኩላላ	Gangalate	Wallow
መንከባከብ	መድዲላደል	kunuunsuu	treat /conserve/ treating
መንከባከብ (ግ)	መትፋቀድ	Kununsuu	Care
መንከት (ስ)	መንከኢ	Tuquu	touch
መንደሪን (ስ)	መንደሪን	Mandariina	Tangerine
መንደር	በንደር	ganda	village
መንደድ	መንደድ	boba uu	burning
መንደፍ (ግ)	መቄመስ	Qaruu	Sketch
መንጃ	መሸናናሕቲ	konkolaachisuu	driving
መንገስ (ስ)	መንገስ	Mootamuu	to be a king
መንገር/መናገር (ስ)	ሜመድ	Hiimu,duubachuu	command post
መንገደኛ (ስ)	መሳፊር	Imaltuu	Passenger,traveler
መንገዳገድ (ስ)	መለግለግ	Hala Dadhabuu	staggering
መንገድ	ኡጋ (ዳንዲ)	daandii /karaa/	road
መንገድ (ለሃይማኖት) (ስ)	ሚልላ	karaa Rabbii	handle
መንጋ (ስ)	ኩለን	Tuuta, girrisa	Herd
መንጋት (ስ)	መዛኛ	Barihuu	Dawn
መንግስተ ሰማያት (ስ)	ኦርሺ	Arshii	Heaven
መንግስታዊ	ዚሉኩማ	kan mootummaa	governmental
መንግስት (ስ)	ሉኩማ	Mootumma	Government
መንጠልጠል (ስ)	መጥጢለጠል	Haada kalloo	rope made up of skin
መንጠባጠብ	ጨርጨር	Dhimmisuu	Drop /spil
መንጠት (ስ)	መንጠሕ	Addachuu	to bleach
መንጠጣት	ጠጣኢቲ	qaanqee	Decrepitate
መንጫ (ግ)	መንጫ	Mancaa	Farming tool

መንፈሳዊ	ኅሐያ	kan afuuraa	spiritual
መንፈራገጥ	ፊርፊር	Firfir	scrambled Injera mixed in wot
መንፈራገጥ	መትፊራገጥ	dhidhiitachuu	squirming
መንፈጊያ (ቅ)	መትመረስቲ	Dhoowwachiisa	to refuse to give
መንፈግ (ግ)	መምረስ	Dhoorguu/ittisuu	Blocked,refuse
መንፊያ	መንፈሐ	afuufuu	air pump
መንፋት (ስ)	መንፈሕ	Afuufuu	to blow
መንፋት (ግ)	መንፈግ	Cimsuu/kuusuu	Fertilize
መኖሪያቤት	መንበርቲጋር	Mana jireenyaa	Dwelling,home
መኖር	መንበርቲ	jiraachuu	Live
መኖር (ግ)	መንበርቲ	Jiraachuu	Living
መኝታ ቤት (ቅ)	መኝትጋር	Kutaa hirribaa	Bedroom
መኝታ (ስ)	መኝት	Rafuu/ciisuu	Sleeping
መክዛ (ስ)	በር	Urgaa	Flavor,fragrance
መክረግ	ቢዝት	aankii	Title
መክድን	ማክዲኒ	albuuda	make flat
መክለስ (ግ)	መዳገን	Gilgaaluu	Reviewing
መክለሻ (ቅ)	መዳገንቲ	wan irra Deebisan	revise
መክለያ (ቅ)	መከተርቲ	Haxurtuu	protection
መክለክል (ለቤና, ለአደጋ)	መትኸተር	ittisuu	preventing, protection
መክልከል (ግ)	መኸላ	Dhoorguu	Refuse
መክልከል (ግ)	መቀር	Hidhanii dhoorguu	reject, override
መከመሪያ	መርበጥቲ	tuultuu	accumulator
መከመር	መርበጥ	tuutuu	to accumulate
መከመር	መኸተት	kuusuu	hoarding
መከሰስ (ግ)	መትከሰስ	Himatamuu	indict
መከሰከሻ (ቅ)	መሽመሽምቲ	caccabsituu	cup for drink
መከረ (ግ)	ሐተፋ	Gorse	footBall/tradditional/
መከራከር	መትፋለም	falmuu	argueing
መከርፋት	መከረፈሕ	foolee hamtuu	have offensive smell
		fidachuu	

መስሸሽከሽ (ስ)	መሸመሸም	caccabuu	to crush
መከሸን (ግ)	መኬሸን	Urgeessuu (nyaataaf)	Cooking well
መከበር	መትገደር	kabajamuu	bing respected
መከባበር (ግ)	መትጊዳደር	Walkabajuu	Respect
መከባበድ (ስ)	መትሪዛዘን	Wal ulfysuu	to weight each other to respect
መከተል (ግ)	መትኼተል	Hordofuu/ faana bu'uu	Follow, lag
መከታ	ጄደን	duskannoo	lattice, barricade
መከታተል	መትኺታተል	faana dhawuu	following up
መከንዳዳት (ስ)	መትኩራረኦ	Wal Irreessa	to measure hight each other
መከንዳት	መኮራኦ	harka diriirsuu	straighten hand
መከካት	መርከከኦ	Hoororuu	to grind coarsely
መከፈት (ግ)	መትከፈት	Banuu	openning
መከፋት (ስ)	መትገስስ	mufachuu	to feel desparate
መከፋፈል (ግ)	መትሲኦኦድ	Addaqooduu/ Raabsuu	Divide
መከፋፈት (ስ)	መትጋስስ	Wal Mufachiisiisuu	to make desparate each other
መከፋፊያ	መትኪፋፈኦቲ	kan Itti mummufachiisiisan	the cause or place to make
መከፋፋት	መትኪፋፈኦ	Wal mummufachiisiisa	to make desparate each other
መከሪያ (ቅ)	መክባበርቲ	Bonchisa	proudable
መከራራት (ስ)	መትኪባበር	Bobboonuu	to be proud
መኪና	መኪና	konkolaataa	car
መካ መዲና ሄዳ ስግደት የፈፀመች ሴት መጠሪያ	ሐጂያ	dhalaam akka madiina ziyaarte	a woman who visited macca /privilage/
መካስስ	መትጉዛዛ	wal yakuu	accusing each other
መካስ (ግ)	መትኬሐስ	Gumuu	Compensation
መካሪ (ስ)	ሐቲፍ	Gorsaa	Advisor
መካቢያ (ቅ)	መካብቲ	dinqifachiisaa	appreciating
መካብ (ግ)	መትካብ	Guddachuu	Advancement,progress

መከብ (ስ)	መከባ	Dinqisuu	to appreciate
መከከለኛ/ንጭም ቀይም የሆነ ጫት / (ስ)	ሜይደል	Jima kandimaafi/adii hinta'in	a plant with medium colour
መከከብ	መትኪባቦት	wal didiingisisuu	to recommend importance each other
መከደሚያ (ቅ)	መኸደን	Hawwaguu	packing
መከድ	መኸዳኦቲ	kaadachiisaa	cover
መከድ	መኸደኦ / ኸድኦ	gantummaa	denial
መከሰስ (ስ)	ሰብዋ	Himachuu	Snack
መከሰስ (ግ)	መጎዛ	Himachuu	Accusation
መከሰር (ግ)	መኸሰር	Kasaaruu	Deficit
መከሳት	መጐፈል	Gobanu	be a full moon
መከረም (ስ)	መጤሳ	Bubbuluu	Forever
መከረር (ግ)	መከረር	Goguu, cichuu	Dryness
መከበድ	መሬዘን	Ulfaachuu/ kabajamuu	to get heavy
መከበኛ	መሬዘንቲ	kan Itti ulfaatan	heavy-making
መከባበኛ (ቅ)	መትሪዛዘንቲ	waan Ittiwal ulfeysan	weighting issue
መከተፊያ (ግ)	መከተፋ	Kan irratti kitifamu	Cutting board
መከተፋ	መከተፋ	ciruu	mincing
መከነፋ	መጋኛ	Barrisuu	Flying
መከደን	መኸደን	Cuqqaaluu	Flaping
መከኛ (ቅ)	መኸለዋ	Dhaangaga'u	to taste sour
መከፈል	መከፈል	kaffaluu	paying
መከፈት	መከፈት	banuu	opening
መከፈቻ	ሚከፋች	Baninsa	Dawn, opening
መከፋት (ስ)	መግሰስ	Hammaachu	to feel desperate
መከፋት (ግ)	መዝረፍ	Banuu	Baleful, worst
መከምጠዋ (ስ)	መኸፈር	kurruuffii	snoring
መከምጠዋ (ግ)	መኸለዋ	Dhangaggaawuu	Sour
መከረኒ (ስ)	መከሮኒ	makkaronii	to measure

መኮርኮም	መቆረም	irraa dha·uu	cuffing
መኮርኮም (ቅ)	ቁርቁም	Kurucuu	Kick head by hand
መኮርኮር (ስ)	ኪልኪል	Qirqirsuu	Tickle
መኮብለል (ሴት ከወንድ ጋር) (ግ)	አሴና	Jala deemmaa (cidhaaf)	Skip abduct
መኮትኮት	መሐከፍ	Jala qotuu/hakaafuu	Cutivate, hoe
መኮንን (ስ)	ዱርሪ	Dhibbalaa	Officer
መኳያ (ስ)	ሜያሊን	wannamaa kuullaa	measured /for length
መወለድ (ግ)	መትወለድ	kullttuu	
መወልወያ (ግ)	መማሽቲማ	Dhalachuu	Natality
መወልውል	መምሻሻ	Hayxuu	Screeding
መወሰን	መዌረግ	haquu	polishing
መወሰድ	መንሰኦ	Bareeduu	to decorate
መወሳሰብ	መሸሸራባ	fuudhuu	Marring taking
መወሳሰብ (ስ)	መሰናገሮት	Xaxamuu	complication
መወሳሰብ (ግ)	መትኛወር	waliinmakamu	to complicate
መወራወር (በድንጋይ) (ስ)	መድዳለሕ	Walxaxchisiisuu	Complication
መወርወር	መፎረር	Waldarbachuu	Throw /stone/
መወርወር (ግ)	መግኛ	(dhagaan)	
		Darbuu	Throw
		Argamu	to be thrown
መወከያ (ቅ)	መዌከልቲ		up/louched
መወዘፍ	መጋፈርማ ማሕድግ	Ramadtuu	Delegating
መወዛወዝ	ዘውዘውቲ	Gadnise Tulu	to leave and accumulate
		bitaafi mirgatti	sway
		raafamuu	
መወጋጋት (ስ)	መትዊራረም	walin wawwaraanu	to fight each other
መወጋጋት (ግ)	መትሒጃጃ	Walitti diruu	pierce each other
መወጠሪያ (ቅ)	መቄሰትቲ	Diriirsitu	stretcher
መወጠር	መዜገድ	harkisuu	stretch
መወጠር (ስ)	መቄሰት	Diriirsu	to stretch
መወጠር (ግ)	መዜገድ	Muddamu/mudduu	Distend
መወጣጠር (ግ)	መቅሳሰቲ	Ishiif cinqame	stretching again & again

መጠጫ (ስ)	ሚርካብ	Faantoo/ejjannoo	Stair
መጠፈር (ግ)	መውደል	Gabbachuu/coomuu	Fat
መዋህጃ	መትዋድቲ	waan itti maksan	sth to make unified
መዋል (ግ)	መዋለ	Ooluu	Spending the day
መዋረድ (ስ)	መኸተምቲ	Xumuramsiisa	conclusion
መዋቅር	ዊቃሮት	Caaseeffama	Structure
መዋኘት (ግ)	መትዋካ	Daakuu	Swimming
መዋዋል	መትዋኢድ	waliigaluu	agreement
መዋዋብ	መሸሸላለም	babbareeduu	to be decorated
መዋደድ (ግ)	መትዋደድ	Waljaalachuu	Hilum
መዋጋት	መትዋረም	waraana oofuu	combating
መዋጥ	መኳዘም	liqimsuu	swallowing
መዋጥ (ግ)	መውሐጥ	Liqimsamuu/liqimsuu	Swallow
መዋጮ	መትታጫ	buusii	contribution
መውሉድ (ስ)	መውሉድ	mawLuudo	maulid/birth day of P.M
መውሰድ	መጎላኦ	Fuudhuu/ bultii	marry take
መውተብተብ (ግ)	መሸሸራብ	ijaaruu	
መውደሚያ (ቅ)	መድራገምቲ	Xaxamuu	Complex
መውደም	መትረመም	Dhabamchiifto	eliminating
መውደቅ	መውደቅ	barbadaawuu	devastate
መውጋት	መትሐጃ	kufuu	failing
መውጣት	መሰል	Hacucaamuu	inject
መውጣት (ስ)	መውጠኦ	bahuu	ascending
መጠረር (ግ)	መጭረር	Baassuu	exit
መጠረድ (ቁለቁለት)	መውረድ	Weeraruu	Invade
መጠቀጥ (ግ)	መጠቀጥ	gad bu· uu	descending
መጠደቅ (ግ)	መግራ	Tumuu	Smash,pound /to/
መጠጋት	መከጃ	Kufuu	Fall,ruin
መዘልዘል (ስ)	መዘልዘል	diruu	piercing
መዘርዘር (ስ)	ጌልጋሎት	cicciruu	tearing
መዘነጥ / ኩራት	መቅላጥ	Addaan Babaasuu	listing, explanation
		boonuu/ boona	boasting/ pride

መዘዩድ (ስ)	መዌሰን	murteessuu	deciding
መዘገበ (ግ)	ሴጂለ	Galmeesse	Register
መዘገብ	ሴጂኒል	galme	record
መዘጋት (ስ)	መትቆፋል	Amamoochuu	to close
መዘጋጀት (ግ)	መሸሸቀል	Qophaawuu	Initiation
መዘጋጋት	መቁፋፈል	cuccufuu	closing, shutting
መዘግየት	መቴሐር	duuba hafuu	be late
መዛመድ (ግ)	መትቁራኛ	Firoomuu	Match
መዛመረድ (ቅ)	መዛመርቲ	Jiggii Ramsiftuu	means to transfer
መዛመር (ግ)	መጋዛ	Jijjiiramuu	Transfer
መዛግ	መሻሻሽት	Dandaa'uu	rust, corrosion
መዝለል	መዝለል	ultaaluu	jump
መዝለያ (ቅ)	መዝለልቲ	Utaalchiftuu	Jumping
መዝለፍ	ሰኽላይቲ	Dadhabuu	Kef, languor
መዝለፍለፍ	ሰኽቲ	lallaaffachuu	crumpling
መዝመት (ስ)	መጌዛ	Duulu	battling
መዝመር (ግ)	ነሺዳ	Faaruu	Descant
መዝረከረከ (ግ)	መምረመር	Sansankaa dhabuu	fragmentation
መዝረፍ (ስ)	መንሐብ	Zarafuu	to loot
መዝራት (ግ)	መዝራእ	Facaasuu	Sow
መዝነብ (ስ)	መዝለም	roobuu	Raining
መዝናናት	መትፋረሕ	bashannanuu	enjoying
መዝገበ ቃላት	ጨቅቲ መጻፅ	Galmee jechootaa	dictionary
መዝገበ ቃላት (ስ)	ቃመስ	Galmee jechootaa	Dictionary
መዝገብ ቤት	ሴጂል. ጋር	mana galme	record office
መዝጊያ	መቆፋይ	cuftuu	closing
መዝጋት / ቀዳዳን / (ስ)	መድፈን	Duuchch	to close a hole
መዝፈን (ግ)	መትፌቀር / ፈቀር ሞሻ	Wallisuu	Sing
መዞር	ገርገብ	Naannaeui, shir jechuu	go back
መዞር (ግ)	መዋለል	Naannawuu	Revolution, walk away
መዥገር (ስ)	ቁርዳድ	Shilmii	Tick

መያዝ	መልሐድ	Qabachuu	to catch
መያዣ	መልሐጃ	qabannoo	holder
መያያዝ (ግ)	መትላሐድ	Qabsiisuu/waltuuys isuu	Attach
መደህዩት (ስ)	መዜጋ	Miskiinuu	poverty
መደለብ (ለከከት)	መስበሕ	furdachuu	fattening
መደለብ (ስ)	መጮማ	Gabbachu	taking by cheating
መደመር (ስ)	መድብልቲ	Ida'amuu	Addition
መደመር (ግ)	መትደበል	Ida'amuu	inclusion.addition
መደማመጫ (ቅ)	መሲማመኦቲ	kan itti waldhageessisan	to listen each other
መደምደሚያ	መድመደምቲ	goolabbii	conclusion
መደምደሚያ (ቅ)	መክተር	hamartii	ring
መደምደሚያ (ግ)	መቆፋፆ	Cufinsa/goolabbii	Closure, conclusion
መደምደም (ስ)	መቼቻ	Takashuu	to conclude
መደምደም (ስ)	መዳምደም	goolabuu/sirressu/	demolish /recuing
መደሰት (ግ)	መፋረሕ	Gammaduu	Contentment,entertain ment
መደረማመስ	መትሒናከት	Jijjiguu	Collapse,destroy
መደረማመስ	መድረገም	jijjiguu	collapse
መደራረግ (ግ)	መትታሻ	Walgodhuu	be exposed
መደራጀት	መትጭበን	gurmaa·uu	to be organized
መደርደሪያ	ዱርጂ / መድረደራ /	dulaaba	shelf
መደርደሪያ (ስ)	መስረኦቲ	Girgijii	shelf
መደርደሪያ (ግ)	መረብረባ	Turjii/durjii	Shelf
መደርደር	መስራኦ	walirra kaayuu	arranging
መደበ (ግ)	ረመዳ	Ramade	Categorized
መደበላለቂያ (ግ)	መትባደሕቲ	Kan walittiin laaqan	Mixer
መደበቂያ (ቅ)	መክቱት	lambaa	lamp
መደበቅ	መሸሽመቅ	Dhokachuu	Hide
መደበቅ (ግ)	መሴተር	Dhokachuu	Hide, cover up
መደበቅ (ግ)	መሼመቅ	Dhoksuu	Hide

መደበኛ	ኦብባን	idilee	regular
መደበኛ፤ (የተለመደ) (ቅ)	ኡርፊ	Idilee/ Baramaa	Formal , regular, familiar
መደባለቅ	መላቀጥ	walitti makuu, walitti laaquu	mix
መደባለቅ (ግ)	መትላቀጥ	Walitti laaquu	Mix
መደባበቅ (ስ)	መሺማመቅ	wal dhokachuu	to get hide
መደባደብ	መትዋቀጥ	wal tumuu	Fighting
መደብ (ቅ)	ነደባ	Nqdabaa	Category / class /stage
መደብር ሱቅ	ዱከካን	Dukkaana	Shop
መደብዘዝ	መብዘዝ	dimimmisa	dim
መደብዘዝ (ስ)	መቤሸን	Busheysu	to blur
መደብዘዝ (ስ)	መቤሸንቲ	Waan gurrusu	Blurring
መደብደብ (ግ)	መትወቀጥ	Tumamuu	Beat down
መደንቅ	ዲንቅት	dinqisiifamuu	to be admired
መደንዝ (ስ)	መዶማ	doomuu	dull,deaden, not sharp enough to cut dull
መደንዝ (ስ)	መዶደም	doomuu	dull
መደንቀፍ (ግ)	መኛጋ	socho'uu dhoorkuu	be stuck
መደናገር	ቢረርጂጅቲ	duraa wal dhawuu	confusion
መደንቀሪያ	መቆራሕቲ	aguraa	bolt
መደንቅር (ስ)	መዶፋ	Dhama'u	to become deaf
መደንዘዝ	መፍግግ	Hadooduu	Numbness
መደንዘዝ (ስ)	ዲንጊሸቲ	Hadoodu	dizziness
መደንገግ (ግ)	መቦቃ	Labsuu/heeruu	regulate
መደንገጥ	መድነቦጥ	rifachuu	frighting
መደንገጥ (ግ)	መባረግ	Baaraguu	Shoked
መደዳን (ግ)	መሕዋ	fayyuu	to cure
መደገፈሪያ	መትራሽ	Irkannoo	Bolster,pillow
መደገፊያ / ድጋፍ	መትሬገዝቲ	hirkoo	support
መደገፊያ እንጨት /ባላ (ስ)	ባልላ	Muka irkoo	Crotch
መደገፍ (ግ)	መትሬገዝ	Waliif amanuu, deeggaruu	Support

መዳሰስ	መሐሰስ	waliin ga·uu	caress
መዳረሻ	መዳቅቲ	Dallaaluu	engage in bying &selling process
መዳብ	ነሐስ	Shanacha	Copper
መዳን (ስ)	መሴለጥ	Fayyisuu/fayyuu	to be saved/escape
መዳን (ግ)	ማሕጃ	Diruu	Inject,vaccinate
መዳፍ (ስ)	እጂኡድ	Shanacha	palm (of the hand)
መድሀኒት (ስ)	ደዋ	qoriicha	medicine
መድሀን (ስ)	መዲቃ	Camadaa	trap
መድሎ	ዘልአድሊ	balfannoo	discrimination
መድመቅ (ግ)	መድገስ	Miidhaguu/bareede	Brighten
መድመደም (ግ)	መድመደም	e mullachuu	
መድረስ	ዱቆት	Goolabuu	Conclude
መድረስ	መትጋኛ	gauu	to arrive
መድረስ (ስ)	መሴነፍ	hubachuu	understanding reachingat
መድረቅ	መድረቅ	Barreessuu	to write/fiction
መድረቅ (ስ)	ካሕ	goggoguu	stiffen
መድረክ (ስ)	አርራ	Giggoguu	Dry /shrivel
መድብን/በንዴት/ (ግ)	ሺድዳ	Waltajjii	Stage podium
መድከም (ስ)	መዴከፍ	Aaruun gubachuu	Crumbled
መድፋት (ግ)	መድፈኦ	dadhabuu	obligateing
መድፍ (ግ)	መዳፋኦ	Gadnaquu	Spill
መደሻ (ስ)	መደሻ	Madaafa	Cannon
መጀመሪያ	ሜገል	Madooshaa	Hammer
መጀመሪያ (በፊት) (ስ)	ነዲ	Jalqaba	First
መጀጀት	ጃንጃን	Duraan	First / being
መጅ (ስ)	መጅጂ	jaanjawuu	senescence
መገለል (ግ)	መትገለል	Wullee dhagaa	Traditional millstone
መገለጫ	መባዩና	Moggatti bahuu	Cull out,exclude
መገለለቢያ (ቅ)	መትገለለፍቲ	ibsaa	manifestation
መገለለቢያዎች (ቅ)	መትገለለፍቲያች	Wal Galfisiisaa	a things for galloping
		kan Itt Gulfisiisan	things used for

መገላገል (ግ)	መትካፈል	Furamuu	galloping
መገልበጥ (ስ)	መግለበጥ	Garagalchuu	Delivery
መገልበጥ (ግ)	መግልበጥ	Garagaluu	reverse
መገልገያ	መትነናፋኢቲ	Meeshaa	Inverse
መገሰሰ (ግ)	መንበክ	Addaachuu	tool
መገረፍ (ግ)	መትገረፍ	Garafamuu	Whiten
መገርጣት (ግ)	መድበብ	Goguu	flog
መገሽለጥ	መትቆፈፍ	Quncaasuu	Blench,pallor
መገሽለጥ (ግ)	መሌሐጥ	Quncaasuu	Peel
መገበያየት	መትዋኸብ	bittaaafi gurgurtaa	Peel
መገተር (ግ)	መትመተር	Qax jedhani	shopping
		dhaabbachuu	Rigid
መገነዝ	መኬፈን	kafanuu	shrouding
መገናኘት	መትራኸብ	wal arguu	meet
መገናኘት (ግ)	መትራኣ	Walarguu	Concurrence,meet
መገናኛ	መትራኸብቲ	qunnamtii	media
መገንባት (ስ)	መጅኸል	Jaaruu	to building
መገኘት	መትረኸብ	argamuu	obtain
			to be present
መገኛቦታ (ግ)	መትረኸብቲኦታይ	Iddoo argamaa	Lacation
መገዛት (ግ)	መትገዛእ	Bitamuu	abide by, be ruled
መገደብ	መገደብ	dhoorkamuu	restricting /damming/
		/daangeessuu/	
መገደብ (ስ)	ገዳቦት	Dhaabuu	lemmitting
መገደድ	ገዳጅ	Dirqamuu	Being obliged
መገዳደብ (ስ)	መገዳደብ	Dhadhaaba	repeatedly limiting
መገጣጠሚያ (ስ)	ቢርኺ	Birkii	Joint
መገጣጠም	መትዋፈቅ	walqaxxamuu	to assemble
መገፈፍ (ግ)	መትመረስ	Sarbamuu	Divested of
መጉመጥመጥ (ስ)	ጉመጭ	Lulluuqachuu	washing mouth
መጉበጥ (ግ)	መዶገን	Tuullawuu	Bending, refracting
መጉደል	መቅበል	hirdhaachuu	lacking

መጉዳት (ስ)	መድረር	hirdhisuu	
መጋለቢያ (ቅ)	መጠፍቲ	miidhuu	to harm
መጋለቢያዎች (ስ)	መትገለለፋች	Gulfachiiftuu	used for galloping
		Gulfisiisotni	things for galloping/horse galloping
መጋለብ (ስ)	መጠፍ	Gulfisuu	galloping
መጋለጥ	ፈደሐ	Gate	destroy
መጋለጥ	መፈደሕ	saaxil ba, uu	boasting
መጋለጥ (ስ)	መትፈደሕቲ	mulachuu	to be exposed
መጋለጥ (ግ)	መትኬሸፍ	Saaxilamuu	To be exposed
መጋል (ግ)	መፈሐም	Finiinuu	Heat
መጋረጃ	ተገን	golgaa	curtain
መጋረጃ (ስ)	ተገን	Golgaa	Curtain
መጋበዝ (ግ)	መፈራ	Afeeruu	Invite
መጋቢት	መጋቢት	Bitootessa	april
መጋባት	ተናሰኦት	wal fuudhuu	getting marriage
መጋዘን (ስ)	ቡኻር	Magaazana/bukaara	Storage
መጋዝ (ስ)	ሚንሻር	Mishaara	Saw
መጋገር (ግ)	መጋገር	Irratti buusuu	Baking
መጋጥ	መጠሐጥ	dheeduu	grazeing
መጋጨት (ስ)	መትላተም	walitti bu'u	to collide
መጋጫ (ቅ)	መትላተምቲ	walitti buiisu	collision
መግለጫ (ስ)	መግለጥቲ	Ibsa	Expression
መግለጫ/ (ስ)	መቤያንቲ	Ibsa	Explanation
መግለፅ	መቤያን	ibsuu	defineing
መግል (ስ)	መጊ	Malaa	Pus
መግመጥ	ሐንጉሽ	hangushuu	swing, bite off, crunched into a portion
መግመጥ (ስ)	መግመጥ	Qunceessuu	biting
መግረዝ/ለተክል/ (ግ)	መቄረም	Kholaasuu	Plant breeding
መግረፊያ (ቅ)	መልበቅቲ	waan itti garaafan	floger
መግቢያ (ስ)	ቡኦቲ	Seensa	Entrance

መግባባት	መትካሐል	waliigaluu	agreeable
መግባባት	ተውራቅ	wal tahiinsa	agreement
መግባባት (ግ)	መላክ	seenuu	getting in
መግዛት	መውሽብ	bituu	buying
መግዛት / ግዛት (ግ)	መግዛሊ	Bituu	Govern
መግደል	መግደል	ajjeesuu	killing
መግጨት (ግ)	መግጫ	Haasawuu	Bamp
መግፈፍ (ግ)	መግፈፍ	Sarbuu, sarcuu	Skim,strip
መግፋት (ግ)	መግፋ	Dhiibuu	Push
መጎመዝዝ	መጥረስ	Dhangaggaawuu	Salty
መጎርመስ (ግ)	መባለኸ	Dardare	Mature
መጎርበጥ	መጎማ	dhidhibu	discomfort
መጎርንን (ስ)	መጎሐር	Fannaafachuu	Gruffness
መጎተት	መዝመድ	haarkisuu, shorroysuu	tow
መጎተት፤፤ጉተታ (ግ)	መዜሐብ	Harkisuu	Pull
መጎተቻ ማሽን (ስ)	መጀርራ	Maashina harkisu	Pulling machine
መጎንተል	ኘቅ	Nyaq	nudge
መጎንጨት	ጉሙጭ	Habbuuqachuu	sip
መጎንጨት (ስ)	ጨፍቲ	Dhuguu	swilg
መጎድጎድ (ስ)	መላከር	Dhoqeysu	dimple
መጎፈር (ፀጉር) (ግ)	መዋፋ	Goofaree	Hairy
መጓተት (ስ)	መዛመድ	harkifamuu	lagging
መጓጓት	መድለስ	hawwu	coming
መጠለለፍ (ስ)	መጥጢላላፍ	Walsakaaluu	Entanglement
መጠምዘዝ	ጂሮ	Miciramuu	Wringing
መጠምዘዝ	መልቀቅ	maruu	twisting
መጠምዘዝ (ነገር) (ስ)	መኛወር	Gufachiise/oduudha n jalisus	to divert,misslead
መጠምጠም/ለሀረግ/ (ስ)	መሲራጃ	maruu(hiddaaf) Facc'ee	coil
መጠረዝ (ግ)	መጀለድ	Jaldeessuu/jaldii	Monetize
መጠረዣ (ስ)	መጀለድቲ	Waan jaldeessaniin	Binder

መጠራራት (ስ)	መትኪላላሕ	wal yaammachuu	calling each other
መጠራጠር (ስ)	መሼከክ	shakkamaa	to suspect
መጠቀም	መትናፈክ	fayyadamuu	using
መጠቅለል	መጣለል	yaada wixineesu quduntu	concieve,start
መጠቅለያወረቀት (ስ)	ሊፋፋ	Waraqaa wahiin maran	Wrapping Paper
መጠቆሚያ (ቅ)	መኢሸርቲ	Waan Ittihiiman	pointer
መጠቆም (ስ)	መኢሸር	Himuu	to point on sth
መጠበቅ	መንቆረር	eeguu	waiting for
መጠበቅ (ስ)	መኢወል	Tiysee	guard
መጠበቅ (ግ)	መቄራሕ	Eeggumsa/eegguu	Conservation
መጠበባበቅ / መጣበቅ	መጥጢባበቅ	Walitti maxxanu	to be attached, to be plastered
መጠባበቅ (ግ)	መትቂራረሕ	waleeguu	Reserve , to protect
መጠንሰስ (ስ)	መጠንሰስ	qoraasuu	fumigating (smake)
መጠንቀቅ	መትቂረሕ	ofeeguu	taking care
መጠንክሪያ (ቅ)	መውነግቲ	waan Ittiin jabaatan	enforcer
መጠውለግ (ስ)	መሉለም	Qan carraawuu	to wilt
መጠውለግ (ግ)	መጦለግ	Xoolaguu	Wilting
መጠወለግ / ለአበባ / (ግ)	መሌለም	Xoolaguu	Wilting,wither
መጠየቂያ	መትሐብርቲ	gaafannoo	question
መጠየቅ	መትሐብር	gaafachuu	asking
መጠገን (ግ)	መዌደር	Suphuu	Repair
መጠጠ (ግ)	መጠጣ	Xuuxe	Absorb
መጠጣት (ስ)	መስቻ	Dhuguu	Drink
መጠጥ / አሰካሪ / (ስ)	ኸምሪ	Dhugaati	Alcoholic drink
መጠጫ (ስ)	መሸረባ	macheessituu	
መጣ (ስ)	ዲጀ	waan ittiin dhugan	crusher
መጣላት (ግ)	መትጋደል	dhufe	came
መጣል	ሞደቅ	Wal-loluu	Quarrel
መጣስ (ግ)	መትሸረፍ	darbuu	throwing
		Cabsuu (seeraaf)	Violation

መጥለል (ስ)	መጥለል	xalayaa	letter
መጥላት (ስ)	መጥላኦ	Jibbuu	Hate
መጥመድ (ተ. ግ)	ጢጣ	ilimuu	Entrap
መጥረቢያ	ክልካ	qottoo	axe
መጥረቢያ (ስ)	ክልካ	Qottoo	Axe
መጥረቢያ (ስ)	መሐከልቲ	Qottoo, qortuu	Axe, hatchet
መጥረብ (ስ)	መሐከል	Qoruu, bocuu	Carve
መጥረጊያ (ስ)	መጥረግ	/haxooftuu	Broom,reamer
መጥሪያ (ስ)	መክላሕቲ	Xalayaa yaamichaa	Call
መጥራት (ስ)	መትነጠር	Qulqullatamuu	to call
መጥቀም (ስ)	መንፋኦ	Fayyaduu	to benefit
መጥቀም (ግ)	መንፋ	Afuuftuu	Winnow
መጥቀስ (ስ)	መጥቀስ	moggaasuu	naming
መጥቀስ (ግ)	መቄቀል	Eeruu	Indicate, wink
መጥበስ	መጥበስ	Ijaan dubbifame	to mention/give sign by closing an eye
መጥበሻ	ጣዋ	Kan itti waaddamu	Pan
መጥበሻ (ስ)	መጥበሻ	Waan itti akaawan	Frying Pan
መጥበብ (ስ)	መጥበብ	jabeessuu	strengthening
መጥኖ የሚሰጥ (ግ)	ዩሲፍሪ	Maxinoo kan kennu	worsenning
መጥገብ (ግ)	መጥፋ	Quufuu	Satisfy
መጥፋት	መትጠመስ	baduu	disappeared
መጥፎ	የገሰሰ	Hamaa, Badaa	Bad
መጥፎ	ቡሉል	gadhee	bad
መጥፎ መስራት (ስ)	መትገሳሰ	Wali Arjoomuu	baddeed
መጥፎ ሰራ	አገሰሳ	Hojii badduu/ gadhee	Bad work
መጥፎ ሰራ (ግ)	ጊሳት	Hojii badaa	wrong doing/crime
መጥፎ ሽታ	ጨቅና	foolee hamtuu	bad smell
መጥፎ ተግባር	ቡሉል ኢሾት	gocha hamaa	bad action
መጥፎ (ቅ)	አሪ	Badaa/hamaa	Bad
መጥፎ አጋጣሚ (ስ)	ሐስራ	Carraa badaa	Unfortunate

መጨለም	መጨለም	dukkanaawuu	become night
መጨመር (ስ)	መድበል	dabalame	increasing
መጨማደድ (ግ)	መትቂማጨር	Shubamuu/ shuntuuruu	Wrinkle
መጨረስ	መሐለድ	Xumuruu/fixuu	Complete,finish off
መጨረሻ	መትቦረድ	Dhuma	End,last
መጨረሻ (ተ.ግ)	አኸር	Maayyii	Last
መጨቆኛ (ስ)	መደደቆት	Dhiibbachiisaa	press downward
መጫር	መጨከር	barreessuu	making sun dry
መጫን (ስ)	መደደቀ	takashuu,gad dhiibuu	to be tired
መጫን /ለእቃ/ (ስ)	መጠና	fi'uu	to load
መጫኛ	መርስስ	raroo	girth /thong/
መጫኛ (ስ)	መጥጠን	Waan fe'aniin	Animals Loading rope
መጫወት (ግ)	መትፌቀር	taphachuu	Play
መጭለፊያ	ጨልፋ	Cilfaa	laddle
መጭለፊያ (ስ)	መስተ	Mastii	Laddle
መጭመቅ	መጭመቅ	cunfuu	strangling
መጫጫህ	ጎሐ	Goohuu	Screaming,shouting
መፀዳኛ ቤት	ዊስሳሞያ	Mana fincaanii	toilet
መፃፃፍ (ስ)	መጥጠለለሕተ	RaRayuu	to hung
መፃፊያ (ስ)	ቀለም	Waan barreessaniin	Writer
መፃፊያ ቀለም (ስ)	መድዲ	Qalama ittiin barreessan	Ink
መጻፍ (ግ)	መክተብ	Shanacha	Writing
መፅሀፍ (ስ)	ኪታብ	Kitaaba	Book
መፅሂት	ጢትኪታብ	Kitaabee	Magazine
መፅናት (ግ)	መፋያ	Siranuu	Stable
መጸም (ግ)	መሶመን	Soomanuu	Fasting
መፈለግ (ስ)	መኸበት	Salphatu	be degraded
መፈለግ (ግ)	መትፌጫጫ	Walbarbaaduu	Need, search
መፈልፈል	መፍለፈል	Dhiluu	Hatch
መፈልፈል (ስ)	መጫጫ	saphapheessuu	Hatch

መፈሰግ	መፍጠር	Hafxiruu/sooma furuu	Breaking the fast
መፈተሽ	ተፍተሽ	sakatta, uu	inspecting
መፈተግ	መፎከ	walitti riguu	pickig again
መፈተግ (ግ)	መፌደግ	Feddaguu	To pound
መፈታታት	መፍታታሕ	Adda hihiikuu	Diassemble
መፈናቀል (ግ)	መትፊናቀል	Buqqaasamuu	To uplift
መፈናጠር (ግ)	መባተር	Ol otaaluu	Flop down
መፈናጠጥ (ስ)	መትባተር	Al koruu Irratti koruu	to ride
መፈንቀል	መፍናቀል	buqqisuu	weaving
መፈንቅለ መንግስት (ስ)	ኢንቂላብ	Fonqolcha	Coup
መፈንጠር	ፊንጥር	Mootummaa dhangalaa'uu	Spot,stain
መፈከር	ዶኝ	dhaadannoo	slogan
መፈጠር (ስ)	መትኸለቅ	Uumamu	to be created
መፈፀም	መመከር	raawwachuu	execute
መፈፀም	መከመል	raawwachuu	implementing
መፋቂያ	ሱዋክ	rigaa	tooth brush
መፋቅ (ቅ)	መሐፈቅ	Duuguu	to erase
መፋታት / ፍቺ / (ግ)	መትፋተሕ	Hiikuu/hiikkaa	Divorce
መፍሰስ (ግ)	መትኮኣ	Dhangala'uu	Liquification
መፍረስ (ግ)	መትዳመስ	Jiguu	Collapsed,destroyed
መፍረድ	መፍረድ	murteeyssuu	Creppitation
መፍረድ (ግ)	ማሕከም	Murteessuu	Judge
መፍረጥ (ግ)	መምገል	Dhoosuu (dubbii, malaa...)	Suppuration
መፍራት	መፍራ	Sodaachisuu	Fear,scare
መፍታት	መፍታሕ	Hiikuu	Solve,decryption
መፍትሄ (ስ)	ሐልሊ	Furmaata	Solution
መፍቻ (ስ)	ሚፍታሕ	Waan hiikaniin	Wrench,legend
መፍከት	መፍከሕ	Dhohuu(abaaboof)	Blooming

መፍዘዝ	መፍዘዝ	Jaanjawuu/raata'uu	Dezed,upset
መፍጀት	መፍጀ	Fixuu/gatuu	Exterminate
መፍጠር	መኸለቅ	uumuu	creating
መፍጨት	መፍጨ	Daakuu/bulleessuu	Grind
መፍከር (ስ)	ኔረራ	Gerara	slogen
መለዋ (ስ)	መለውዋሕ	Mulawwaa	Traditional muffin

ሙ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሙሉ በሙሉ	ሙልሉእቤ ሙልሉእ	guutumaa gutuuttii	all in all
ሙሉ ጨረቃ መሆን (ስ)	መጎበር	gorra,uu, galuu	slaughtering
ሙሉ ጨረቃ (ስ)	ጎበና	Goobanaa	full moan
ሙሉ (ቅ)	ሙልሉእ	gutaamaa (gutuu)	plain
ሙስሊም (ስ)	ሙስሊም	Muslim	Muslim
ሙስና (ስ)	ጢንጣን	keessa wukaanyaatu	plant disease
ሙሽሪት (ስ)	አሩዚት	Aruuztittii/ Musirroo	Bride
ሙሽራ (ስ)	አሩዝ	Aruuzticha	Bride groom
ሙቀት	ሙቅና	oowwa	resin
ሙቀጫ (ስ)	ሞቀጭ	Mooyyee	Mortar
ሙታንታ / የውስጥሱሪ (ስ)	ሙታንታ	Butaantii	Underwear
ሙክራ	ጌብታን	yaalii	test
ሙከከ ብሎ (ግ)	ሙሉሉቅባያ	Tortore	ocean
ሙዚቃ	መዚካ	Muuziqaa	Music
ሙዚየም (ስ)	ሙዚየም	Muuziyamii	Museum
ሙዝ (ስ)	ሙዝ	Muuzaa	Bannana
ሙያ	ጠለስ	Ogummaa, Naamusaa	Ethics
ሙያ	ሜሻ	ogummaa	profession
ሙያ (ስ)	ሜሻ	Ogummaa	Proffesion
ሙያየሌላት	ዚፍቲ	Boosattii	unskilled Woman

ሙዳ (ቅ)	ቁሩብ	Siilchoo	Slice / stub
ሙዳይ (ስ)	ሙዳይ	Mudaaya	Winnowing
ሙግት (ስ)	ሙግጊት	yo'ii (falma)	be at odds (disagreement)
ሙጫ	ሙቃድ	maxxoo	glue, paste
ሙፍቲ / የእስልምና ሀይማኖት መሪ ሊቃውንት (ስ)	ሙፍቲ	muftii	leader of islamic religion

ሚ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሚሊሻ (ስ)	ሚሊሻ	Milishaa	Militia
ሚሊኒየም	ኩማማ	barkumee	millennium
ሚሊኒየም / ሺአመት / (ስ)	ኩማማ	Bar_kumee	Millennium
ሚሊዮን (ስ)	ሚሊዮን	Miliyoona	Million
ሚስማር (ስ)	መስባር	Mismaara	Nail
ሚስት	ጋርእይ	Jaartii/haadha manaa	lady
ሚስት (ስ)	ሚሽቲ	Jaartii/niitii	Wife
ሚስትአገባ (ግ)	ነስኣ	Fuudhe/bultii ijaare	Married
ሚስጥር	ሲርሪ	iccitii	secret
ሚስጥር (ስ)	ሲርሪ	Iccitii	Secret
ሚኒስቴር	ዊዛራ	Ministera	Ministry
ሚና	ደውሪ	Gahee	Role
ሚና	ሲጃ	shoora	role
ሚክሰር	ሚክሰር	gaashartuu	of what
ሚክሮብ	ሚክሮብ	maaykiroobii	mixer
ሚዛን (ስ)	ሚዛን	Mizaana	Balance,scale
ሚያዚያ	ሚያዚያ	Caamsa	april
ሚዲያ (ስ)	ሚዲያ	miidiyaa	media
ሚዳቋ	ገደሙ	Kuruphoo	bush duiker,gazella
ሚዶ (ስ)	ሚዶ	Miiduu	Comb
ሚጥሚጥ (ስ)	በርበሪ	Barbaree	Pimento chillies

ማ

አማርኛ	ሀረሬ	Afaan Oromo	English
ማህተም አደረገ (ግ)	ቻብባአሻ	Sumuda godhe	Stamped
ማህሌት / መንፈሳዊ መዝሙር / (ስ)	መንዙማ	manzumaa	Religious song
ማህበረሰብ (ስ)	ጃርሐዋዝ	Ummata ollaa	community
ማህበር	ጀማኦ	Waldaya	Association
ማህበር / እድር	አፎቻ	waldaa / afoochaa	association / communal self help organization
ማህበር (ስ)	ጀምአያ	waldaya	association
ማህተም	ቻብባ	chaappaa	stamp
ማህተም (ስ)	ጣቢኦ	Sumuda	Stamp
ማህተም አደረገ	ጣቢኦአሻ	Sumuda godhe	Stamp
ማህደር / ፋይል	መለፍ	faayila	file
ማህፀን	ወልዲጋር	Gadaameessa	Uterus
ማለ	ተረኦ	kakate	sweared
ማለቂያ (ስ)	ሒልላጅ	Dhuma/maayyii/xumura	End,last
ማለቃቀስ (ግ)	መብካ	Booyuu	Cry
ማለቅ (ቅ)	መትሒለድ	dhumuu/xumure	to end
ማለቅለቅ	መልቃለቅ	lolla-uu	rinse
ማለብ (ግ)	መሕለብ	Iimu	milking
ማለት (ግ)	ባይቲ	Jechuun	To say be
ማለዘቢያ (ቅ)	መሌዘብቲ	Laffachiifttu	used to soften/tool,method
ማለዳ (ተ . ግ)	ሱብሒ	Suubii /ganama/obboroo	early morning
ማለፍ (ቅ)	ሒሉፍ	Dabruu/darbuu	Pass
ማለመጫ (ቅ)	መቅለመጥቲ	Alanfachiiftuu	mastication
ማለገጥ (ስ)	መቂጥጥ	Qishna godhu	to Joke/on somebody
ማልማት (ስ)	መኔራ	Misoomsu	to develop

ማልፊያ (ቅ)	መኔሸንቲ	Darartuu	cause to be fatigued
ማመለለስ (ግ)	መትገራገብ	daddeebisuu	take back and forth
ማመልከቻ	አረዱሐል	iyyata	application
ማመልከቻ (ስ)	አርዱሐል	Iyyannaa	Application
ማመም (ግ)	ማሕብብ	Dhiquu	Wash,clean
ማመሳከር	መትካባ	wal cinaa qabuu	giving birth / to be free from / to be detached off
ማመስ (ስ)	መጋለብ	Agaalabu	to roast
ማመቻቸት (ግ)	መትሚቻቻ	Mijjeessuu	Confertable,expedient
ማመን	መመን	amanuu	believing
ማመንታት	ወስዋስ	Waswaasuu	Hesitate
ማመንገፍክ	ማዋን	irra deddebiin bulleessuu	but/then
ማመንጨት	መነብ	maddisiisuuburqisii suu	generating
ማመዘን (ግ)	መራሕጅ	Yakkachuu/conqolu u	Tilt
ማመዛዘን (ግ)	መትሚዛዘን	Wal Madaalchisuu	Compare
ማመሽ (ስ)	ማማ	mucaalmuciiyoo (mucoollee)	customers
ማማ	ኢላላ	haraatii	tower
ማማ (ስ)	ቆዋ	Fiinxaa	Tower
ማማረዋ (ግ)	መትማለሕ	Keessaa filachuu	Alternate,suggest
ማማር (ስ)	መቆመስ	Barreedduu	beauty
ማማታታት	መትሚሐሐዋ	waliin dhawuu	cheat, swindle
ማማት (ስ)	መሐማ	Hamachuu	Gossip,backbite
ማምለክ	ማእበድ	gabbaruu	customer
ማምለጫ	መምለጥቲ	Jalaabahuu	Escaping
ማምረት (ስ)	መምረት	Omishuu	to produce
ማምረቻ	መኦመሽቲ	Oomishuu	produtintool
ማምታታት	መትማሐዋ	burjaajeessuu	Fraud
ማምታቻ (ቅ)	መብታተርቲ	kan Itti soban	confusion
ማሞገስ (ግ)	መፋለስ	Faarsuu	Appriciate,praise

ማሟላት (ግ)	መትማለኦ	Guutu/ Guutamuu	Fulfill
ማሟያ (ስ)	መትማለኦቲ	Bakka buusa	filfillment
ማሟጠጥ	መርቃቀስ	Duuguguu	to finish completely
ማሟጠጥ	መዝራግ	Raajessuu	exaggerate
ማሰማመር	መትቆማመስ	babbarechisuu	decorating
ማሰማት (ስ)	መስሴመኦ	Dhageessissuu	to make others listen
ማሰሪያ	ሚጋጅ	kan waa ittihadhan	clamp
ማሰሪያ (ቅ)	መሰርቲ	waan itti Hidhan	clamp
ማሰራጨት	መትሰራጨ	tamsaasuu, arihuu	spreading
ማሰር	ለመና	Hidhuu	tying
ማሰር (ቅ)	መሰሮት	Hidhuu	to enprison
ማሰር (ግ)	መገድ	Hidhuu	Tie,imprison
ማሰብ (ግ)	መሐሰብ	Yaaduu	Intention
ማሰነ	ለፈኦ	dhama'ee	tiered of work
ማሰናዳት (ግ)	መስናጃ	Qopheysuu	Prepare
ማሰደብ (ስ)	መስሴደብ	Arrabsiisuu	to make others be insulted
ማሰገድ (ስ)	መስሴገድ	salaachisu	pray mak others pray
ማሰጠት (ስ)	መስሴጣ	Kennisiisuu	to make them given
ማሰፋት (ስ)	መስሴፋ	Hodhisiisuu	to widen
ማሰፋት (ግ)	መስሴፋ	Hodhisiisuu	Sewing
ማሳለፍ (ግ)	ሐሉፍሞሻ	Dabarsuu	Circulate,conduct
ማሳመር (ግ)	መትቆመስ	Bareechuu	decorate
ማሳመን (ስ)	መትቱመን	Amansiisu	to convince
ማሳሰር (ስ)	መትቱሰር	Hiisiisuu	to make sth locked/prisoned
ማሳሳቻ (ግ)	መኽለጥቲ	Dogongorsiisaa	misleading
ማሳሽት (ግ)	መትሐሻ	shushukkuumsisuu	to make rubbed
ማሳቀፍ (ስ)	መትሐፈቅ	Hammchiisuu	to make held/to hatch
ማሳቅ (ስ)	መሴሐቅ	kolfisiisuu/kofalchii suu	to lough
ማሳበቂያ (ቅ)	መሸሻነንቲ	wal afaan Fidchiiftuu	means of friction

ማሳበቅ (ስ)	መሸሻንን	walafaan fidu'u	to make friction b/n two persons
ማሳነስ (ግ)	መቼነስ	Xiqqeessuu	Diminish
ማሳንቅ (ግ)	መትሔንቅ	Huusisuu	to make suffocate /holding neek
ማሳከክ (ስ)	መትሔከክ	Hooqqachiisuu	to feel itching
ማሳኪያ	መዬሰርቲ	Waan milkeessaniin	means of success
ማሳካት (ግ)	መዬሰር	Milkeessuu	Success
ማሳወቅ	መትቱወቅ	beeksisuu	informing
ማሳያ (ግ)	መቆጠልቲ	Agarsiisa	Display, monitor
ማሳደር (ስ)	መትሔደር	Bulchuu	to allow sb spend night
ማሳደግ / ማደግ	መሌቃ	Guddisuu	to develop
ማሳጠር (ስ)	መትሔጠር	Gabaabsuu	to shorten
ማሳፈስ (ስ)	መትሔፈስ	walitti guursise	to collect
ማሳፈር	መፍጠቅ	Qaanyeyuu	ashamed
ማሳፈር፤ (ግ)	መትቃኛ	xiqqeessuu/qaaneessuu	Humilate
ማሴር	መሸረር	sadoo saduu	conspire
ማስለመድ (ግ)	መትሌመድ	Barsiisuu	Teach
ማስለቀቅ	መትጌፈር	gad dhiisuu	releasing
ማስመለጥ (ስ)	መትሜለጥ	Harka bahu	to help escape
ማስመሰል	መትሜሰል	fakkeessuu	pretending
ማስመስከር (ግ)	መስሴበት	Raggaasifame	to witness
ማስመረጥ	መትሜለሕ	filachisuu	to elect
ማስመሪያ	መስጣራ	Sarartuu	to let elect best
ማስመር	መስጣራ	Sararuu	under lineing
ማስመርቀን (ስ)	መትሜቀሕ	Mirqaansiisu	to stimulate
ማስመሸት (ስ)	መትሜሸ	Galagaaleyfata	to force waste the day
ማስመታት	መትሜሐጥ	Dhooyisuu	hit / to make lited
ማስመዘን (ስ)	መትሬዘን	Ulfachuu	to make to be measured/weigh
ማስመደብ (ስ)	መትሬመድ	Remadchiisuu	to make assigned
ማስረሳት (ስ)	መትሬሰላ	Irraan fachiiuu	to make forgotten

ማስረሻ	መርሳኦቲ	irraanfachiiftuu	to make forget
ማስረከብ	መቅበድ	harkaan ga,uu	deliver /hand over/
ማስረዳት (ግ)	መርደኦ	Hubachiisuu	enlighten
ማስረጃ (ስ)	ሐጅጃ	Ragaa	Evidence
ማስረገጥ (ስ)	መትሬገጥ	Dhiichisuu	Validation
ማስረፈድ (ስ)	መትሬፈድ	Orraafachiisu	to cause sb to be late
ማስሪያ	ጨለቅቲ	kewwata hojii	topic sentence
ማስራስ (ግ)	መትሬሐስ	Jiisisuu	to make wet
ማስራብ (ስ)	መትሬሐብ	Beelchisuu	to cause hunger on sb
ማስቀመጥ	ሞረድ	ka'uu	putting,sitom,keep
ማስቀመጥ (ስ)	መቅለቀል	Garaa	to place
ማስቀመጫ (ስ)	ሞረጃ	yaasuu/Teeyssisuu	
ማስቀረፅ (ስ)	መትቄመስ	Waan waa keessa kaayan	Depository
ማስቀጣት	መትማረጥ	waliif dhan dhamchiisuu	to get sth shaped
ማስቆጠር (ግ)	መትሐለቅ	Adabsisuu	to punish
ማስቆፈር (ስ)	መትኼራ	Lakkawamuu	to enumerate
ማስበለጥ (ስ)	መቤላ	Qochiisiisu	to make a place plough
ማስበሳት (ስ)	መትኤደል	Caalchiisu	to prioretize
ማስበቀል (ስ)	መትቤቀል	Uursiisuu	to make sth eaten
ማስተላለፍ	መትጋባኦ	Biqilchiisuu/dhabsiisu	to do sth accepted
ማስተሳሰር (ስ)	መምስከ	Dabarsuu	Transmit/disease/
ማስተባበር	መሸሻወር	Waliin qabuu, walitti hidhuu	Tie-up
ማስተናገድ	መሶራ	Gindeessuu	disclaimer
ማስተካት (ግ)	መትሐገጉ	keessummee-ssuu	serving
ማስተዋል	መቤጃ	Bakkabuusuu/ bakkabu'uu	Replacement
ማስተዋል (ግ)	መሬመጥ	hubachuu	remind
ማስተጋቢያ (ቅ)	መኮከሕቲ	Hubachuu	Obsidian
ማስተጋባት (ግ)	መኮከሕ	Owachiftuu	load speaker
ማስቲሽ	ማስቲሽ	Akkeessuu	Echo
		walitti qabsiisuu	place of lands

ማስተካ (ስ)	ቢሻሻ	Hancoo	Gum
ማስታወስ (ግ)	መትቁበብ	Yaadachiisuu/yaada chuu	Remmember, remind
ማስታወሻ	ቀጠብቲ	yaadannoo	note
ማስታወሻ (ስ)	መትቁበብቲ	Hubachiisaa	written text to remmember sth
ማስታወቂያ	አትቴወቅት	beeksisa	announcement
ማስታወቂያ (ስ)	መትራዮድቲ	Beeksiftuu	Notice
ማስታወቅ	መቴወቅ	beeksisuu	informing
ማስታወክ	መንተቅ	Haqqisuu	Vomitting, emesis
ማስነቀል (ስ)	መትኔቀል	Buuqasiisuu	to make sth pulled out
ማስነከስ (ስ)	መትኔከስ	Ciiniisisuu	to make sth bitlen
ማስነገስ (ስ)	መትኔገስ	Moottammu	to make sb be a king
ማስነፈስ (ስ)	መትኔፋ	Afufsiisuu	to brow/clear
ማስነፋት (ስ)	መትኔፈሐ	afuufsiisee	to blow
ማስናጥ (ስ)	መትኔሐጥ	Raasiisuu	to cause to be shaken
ማስከልከል (ስ)	መትመኔረስ	Dhawwachiisu	to make deprived
ማስከሰር (ስ)	መትኹሰር	kisaarsiisu	to cause ones loss /in bussines
ማስከር	መስሐኸር	farshaansisuu	make drunk
ማስከበር (ግ)	መትኔደር	Kabachiisuu	Enforce, establish
ማስከደን (ስ)	መትኹደን	Cuufsiise	to make sb covered
ማስከዳት (ስ)	መትኹደእ	gansiise	to make sb deny
ማስከፈት	መትኹለፍ	bansiisuu	make open
ማስከፊያ (ቅ)	መትኹፋ	kan ittimufachiisaa	the cause to make desparate
ማስከፋት (ስ)	መትኹፈት	mufachiisiisuu	to make sb desparate
ማስካካት (ቅ)	ቀሰቀሰ	Milkeessuu	Cluck
ማስወረድ (ግ)	መቴረድ	buusuu	Abort, abortion
ማስወቀጥ (ግ)	መትዌቀጥ	Tumsiisuu	Smash, to thresh
ማስወጣት (ግ)	መትቴጫ	Baasuu/baasisiisuu	Extract
ማስዋብ (ግ)	መሺለም	Bareechuu	beautify, make up
ማስዘለል (ስ)	መዝዘለል	Larkisiisuu	to make see pull

ማስዘጋት (ግ)	መትቆሐር	Cufsiisuu	To shut up, enclosure
ማስያዝ (ግ)	መትሌሐድ	Qabsiisuu	Arrested,catch,holding
ማስደመጥ (ግ)	መሴማእ	Dhageessisuu	To listen
ማስደፋት (ግ)	መድዴፈእ	gombisiisuu	to despose
ማስጀመር (ስ)	መትቴገል	Eegalsiisu,eegalu	to make start
ማስጀመር (ግ)	መቴገል	Jalqabsiisuu	Starting
ማስገባት / (ግ)	ሜሰብ	Galch,Naqsiisu	to tell
ማስገደድ	መዴረቅ	dirqamuu	Revising point
ማስጋለብ (ስ)	መትኬለት	Galfachiisuu	to make gallope thorse
ማስጋዝ (ስ)	መትጋዝ	Gursissu	to move to other place
ማስጋገር (ስ)	መትሜሰር	Itti buusiisu	to help baked
ማስጌጥ (ግ)	መትሺለም	Bareechisuu	Beautify
ማስጎተት (ስ)	መዝዜሐብ	Shirgigaachuu shir gigeesuu	to slide
ማስጠርጠር (ስ)	መሺከእ	shakkisiisuu	to make suspect
ማስጠቀስ (ስ)	መጥጠቀስ	shamuu, harkadarbuu	snadching
ማስጠበቅ (ስ)	መትቴቀብ	Eegsiisuu	to make sth wait
ማስጠብብ (ስ)	መጥጠብብ	siisu Ijaan dubta	to make mentioned
ማስጠንቀቂያ	ዲግኒና	Akeekachiisa	Warning
ማስጠንቀቂያ	ዲግኒና	akeekkachiisa	warning
ማስጠጣት / መጠጥ (ግ)	መስሴቻ	Dhugsiisuu/Dhugaatii	to make them drunk
ማስጣራት (ስ)	መትኔጠር	Qulqullachiisuu	to clarify sth
ማስጣት	መጨሐ	bal isuu	clearing seeds from impurity
ማስጣት (ግ)	መጨሐ	Afuu	Hang out
ማስጨመር	መትደብል	irra buusisuu	get more
ማስፈረስ (ስ)	መድደመስ	jige	to make sth demolished
ማስፈራራት (ግ)	መትፈራራ	Sossodaachisuu	Frightening,scaring
ማስፈጨት (ግ)	መትፌጫ	Daaksisuu	To grind
ማስፈፀም (ግ)	መትሜሐር	Raawwachiisuu	Implement
ማስፋት (ግ)	መዝጋሕ	Ballisuu	Broaden,widen
ማስፋፊያ	መዝጋጋሕቲ	babal'achuu	expanding

ማረ (ግ)	ማራ	Dhiifama Godhe	vaccines
ማረሚያ (ስ)	መሐረምቲ	Waan ittiin Haraman	correcter
ማረሚያ ቤት (ስ)	አደብቲጋር	Mana amala sirreessaa	Jail, prison
ማረም	ማሕረም	Gulaalu	salary
ማረም	መትኢደብ	sireessa	correct
ማረም (ስ)	ሐጋፆሞሻ	Haramuu/hagaay godhuu	Weed
ማረም (ግ)	መሐረም	Sirreessuu	Weed
ማረሳሳት (ስ)	መትሪሳሰኦ	wal irraanfachu	to forget each other
ማረሻ (ስ)	ማሕባያ	Dhungate	Kissed
ማረች (ግ)	ማርቲ	Dhiifama Goote	she led them
ማረከ	ማረኸ	Boojii	rubber paste
ማረድ	መጐረኦ	gonnobbawuu	uncomfortable /physically
ማረጋገጥ	መጋረድ	hubachuu	make sure
ማረጋገጥ (ስ)	መዬቀን	mirkanee-ffannaa	clarification /confirmation
ማረጋገጥ (ግ)	መዬቀን	Mirkaneessuu	Assure,verify
ማረጋገጫ	መስበትቲ	Mirkanii	Confirmation,proof
ማረጋገጫ	መዬቀንቲ	mirkaneessuu /raggaasisuu mirkaneessuu/	ensureing /confirming/
ማረጋገጫ (ቅ)	መሰደቅቲ	Rogaa	witness
ማረጋገፍ (ስ)	መርጋገፍ	Huhurgufuu	defoliation
ማረፋፈድ (ግ)	መርፋፈድ	O'orraafachu	To be late,tardiness
ማረፍ (ግ)	መትነፈስ	Boqachuu	Break
ማሩ (ስ)	ማሩ	Dhiifama Goodhan	captive /attraction/ captivated
ማራቆት	ቆፍ ሞሻ	qulleysuu	wear out
ማራባት (ሰዋሰው)	መትዋለድ	horsiiisuu	conjugate
ማራቶን (ስ)	ማራቶን	Maraatoona	he for give
ማራከ	መራከ	bojii'aa	attractive

ማራኪ መልክ (ስ)	ስርቆር	Haala Baareedduu	attractive beatuy
ማራገቢያ (ስ)	መርወሐ	Hafarsituu	Fan,ventilator
ማራገብ (ግ)	ሐፈርሳ	Hafarsuu	Fan
ማር መቁረጥ (ስ)	ዳሚስ	Deyma muruu	harvesting honey
ማር (ስ)	ዳሰ	Deeyma	honey
ማርማላታ	ማርማላታ	Marmalaattaa	marmalade
ማርሽ	ማርሺ	Maashii	Marsh, gear
ማርቀቅ (ስ)	መስቀጥ	Qajeelcha borru Tolchu	to draft /written
ማርክር	ማርክር	Maarkara	Marker
ማርክሻ	መርክሱቲ	Rakiisheesytu	antidote
ማርክፍክፍ (ግ)	መርበረብ	Raphuu	Sprinkle
ማርዳት (ስ)	መረርደእ	Tasi'a hiimu	to tell relatives sb is died
ማርጃት	መራጋ	Dulloomuu	to get old
ማርገፍ (ግ)	መርገፍ	Hurgufuu	crumble
ማርፈድ	መርፈድ	orraafachuu	late/ bung late / ate time
ማሸሸት (ግ)	መስካክ	Dheysisiisuu/ baqachiisuu	To hide
ማሸሸ (ስ)	መስሴክ	Baqachiisuu	to escore
ማሸት	መፎካ	Shukkuumuu	To rub,lapping
ማሸት /ለሰው / (ግ)	መሬማ	Shukkuumuu (namaaf)	Massaging
ማሸት (ስ)	መሕሻ	shukkumuu	to rub
ማሸነፍ	መማጃ	Mooh'uu	win
ማሸነፍ (ግ)	መነሰር	Injifachuu/ moo'uu	Winning
ማሸከም (ስ)	መጥጠፊር	dhiphisuu	to make narrow
ማሸጋገር (ግ)	መትሻተት	Cesisuu,	Transit
ማሻር (ግ)	መቅላቀል	Albaatii	to remove sb.from a post
ማሻሻል (ስ)	መጠኛ	Fooyyee/fooyyeess uu	Improvement
ማሻሻያ	መጠኝቲ	fooyya ·insa	improving to be improued

ማሽላ (ስ)	ኢ.ፒ.ይ	Bishingaa	Sorghum
ማሽቀንጠር (ግ)	መዛለል	Bolala'uu	Jettison
ማሽተት (ግ)	መሶቻ	Fuunfachuu	Smell
ማሽከርከር (ስ)	መሺናናሕ	konkolaachisuu	Driving
ማሽከርመም	መትዋሻ	kolomsuu	flirting
ማሽ	ማሽ	maashoo	he wiped/cleaned
ማቀላጠፊያ (ቅ)	መታጫ	Itti Faaydeysituu	runnig resource
ማቀበል (ስ)	መቄበል	Dabarsuuf	to handle
ማቀበል (ግ)	መቄበል	Itti laachuu	Hand over
ማቀነባበር (ግ)	መትዋዋ	Qindeessuu	Compile, arrenge
ማቀናጀት	መትዋሐብ	qindeessuu	coordinate / corelating (matching)
ማቀድ (ግ)	መበራ	Labsuu/heeruu	plan
ማቀጣጠር (ስ)	መስሲላለሐት	waliin	to give/take
ማቀፍ (ግ)	መሕፈቅ	Beelamsiisuu/fixuu	anappointment
ማቁላላት	መቅላላ	Hammachuu	to hold
ማቃት (ስ)	መሞሳ	Urgeessuu	cooking
ማቃጠል (ግ)	መማገድ	dhadhabuu	to unable
ማቃጠር (ግ)	መስሳለሕ	Gubuu	Burn
ማቅለል	መከፈፍ	Faraduu/walitti	Gossip
ማቅለሽለሽ	ለእይላይ	diruu	
ማቅረብ (ግ)	መቅረብ	salphisuu	simplifying
ማቅራራት (ቅ)	ሮሮ	Lollocce	Turn mauseate
ማቅሽሽ	መውሰኸ	Dhiheessuu	Delivery
ማቆጥቆጥ (ግ)	መጥበጠብ	Dhaadachuu	Brag swank
ማቋቋም (ግ)	መኤቀድ	xureessuu	rumpling
ማበላለጥ	መዘያዩድ	Biqiluu	Burgeon
ማበር (ስ)	ቱምሳ	Dursuu	Guide, lead
ማበቃቀል መት (ግ)	መብቃቀል	itti shasharafsiiisuu,	aggravate /exacerbate
ማበደር	መሌሐቅ	saamsisuu	
		Waldaya	Glid
		Bibiqilchuu dhabuu	to plant
		liqeessuu	loan

ማበበሪያ (ስ)	መሹጥ	Filaa/mushuxa	Comb
ማበጥ (ስ)	መሕበጥ	iitaawuu	to swell
ማቡኪያ	ባርሬ	baarree	Baking gourde
ማቡኪያ (ግ)	መቆሽቲማ	Waan itti bokeessan	Baking gourde
ማባበል (ግ)	ማሕቂ	Rooba guddaa	Heavy rain
ማባባስ (ስ)	መገዘረፍ	facaasiisuu	to make sewed
ማባዣ	መትባዘሕቲ	baay iftuu	duplication
ማባዣ (ስ)	መትባዘሕቲ	Kan ittiin baay'isamu	Duplicator
ማብሰር	መቤሸር	oduu gammachiisaa himuu	astonish
ማብሪያ (ስ)	መቤረንቲ	lbsa	Switch
ማብራራያ	መፈረስቲ	lbsa	Explanation, detail
ማብራራያ	መቤዮንቲ	ibsaa	explanation /elaboration/
ማብቃቃት (ግ)	መትቢቃቃ	Walgeeysisuu/ akka walga'u taasisuu	make sufficient
ማብነኛ (ቅ)	መብነንቲ	Bittinessituu	blower
ማብኳት	መቆሻ	Bukheysuu (Qooshaa)	To knead, ferment
ማብኳት (ሊጥ) (ግ)	መቆሻ	Bukheysuu (Qooshaa)	Battering , slurry
ማተሚያ ቤት (ስ)	መጥበክጋር	Mana maxxansaa	Printing press
ማተም (ግ)	መጥበክ	Maxxansuu	Print
ማተራመስ	ቀበባሕ	walmakuu	disarranged
ማተቸት (ግ)	መንበብ	Qeequu	Censure,admonition
ማታ	ኦርቲ	galgala	night
ማታለል	መትታለል	sobuu	deceive
ማታለል (ግ)	መታለል	Burjaajeessuu/ gawwoomsuu	Decieve
ማታለል (ግ)	መቲማመን	Wal-amanuu/ duskachuu	Confidence
ማትረፊያ (ቅ)	መክስብቲ	Waan Ittiin Faydaawan	profitable

ማትረፍ (ስ)	መከሰብ	faydaa'u	to get profit/to succeed
ማነስ (ስ)	ኢንሳ	Xiqaachuu/ Hanqachuu/ naaqusa	Scarce
ማነስ (ስ)	መነስ	Xiqaachuu	minimize
ማነስ (ግ)	መቅረጥ	Hanqachuu/xiqaac huu	Scarcity
ማነቂያ (ቅ)	ማሕነቅቲ	Harqoota	kissing
ማነቃቂያ	መንቃቀሕቲ	onnefchiiftuu	motivation stimulation
ማነቅ	ጨረቅ	Hudhuu	hang
ማነቅ	መጨረቅ	hudhuu	writing
ማነቅ (ስ)	መሕነቅ	hudhuu	suffocate/ holding ones neck
ማነቅ (ግ)	ማሕነቅ	Hudhuu	Hang out
ማነቅ (ግ)	መጨረቅ	Hudhuu	Throttle
ማነቅ	ጨረቅቲ	gufuu	loop
ማነከስ (ስ)	ሐ.ንከ.ል	Okkoluu	Cripple
ማነካካት	መትናከከ	wal tuusisuu	connecting
ማነጣጠር (ስ)	መሼሐን	Tiilleeffachuu	Aim
ማነጣጠፍ (ስ)	መንጠጣጠፍ	Aatsiisu	flattenning
ማነፍነፍ	ሱፋ	Suufuu	Sniff
ማነጅመንት	ማነጅመንት	Maanajmantii	Management
ማን	ማን	Eenyu	Who?
ማንሸራተት (ቅ)	መሼተት	shirgigaachu	sliding /sliping
ማንሸራተቻ (ስ)	መሼተቲ	shirgigaachiiftuu	gliding
ማንቀላፋት (ስ)	ሱጉልዱም	Muuguu	Doze
ማንቁርት (ስ)	ሑልቁም	Boquu	Larynx
ማንቃት (ግ)	መንቃሕ	Dammaqsuu/damm aysu	Awake
ማንብብ (ግ)	መቅራኢ	Dubbisuu	Read
ማንቦጨረቅ (ግ)	ቡጨረቅ	Bacaq godhuu	Splash
ማንኛውም (ተ. ግ)	አያዩ	Kamiyyuu	Every
ማንኛጢም (ተ. ስ)	ከምዞም	Enyuuyu	Every

ማንኪያ	ፈላና	Falaasama	Philosophy
ማንኪያ	ማንካ	fallaana	middle
ማንኮፋት (ስ)	ኸር	Karrisuu	Snoring
ማንኳኳት	ጉምጉምቲ	Dhadhawuu (balbala)	Knocking
ማንገራገር	ወስዋስ	Waswaasuu	dilemma
ማንገቻ	ማንገቻ	fannoo	shoulder tie
ማንጎ (ስ)	አምባ	Maangoo	Mango
ማንጠልጠል	ጠልጠል	Rarraasuu	Hanging
ማንጠልጠል	መዋለጠል	xalilchituu	filtering equipment
ማንጠር (ግ)	ኩብኩብ	utaalsa,utaalchoo	Bounce
ማንጠር (ለቅቤ)	መስቀሰቅ	danfuu	simmer
ማንጠር (ስ)	መስቀሰቅ	Dhadhaa beeesuu	Melt,demodulate
ማንጠባጠብ	ቀብ ቀብ ሞሻ	bubuusuu	drop of a liquid to let something fall
ማንጠባጠብ	ቀብቀብ	bubuusuu	drop of a liquid to let something fall
ማንጠፍ (ስ)	መንጠፍ	bellissu	spread out
ማንፃት (ስ)	መጤሐር	Najjaaruu	Purify
ማንፈስ (ስ)	መንፋ	Afuufuus	to wind
ማንኸ (ስ)	መሐካ	Alaanfachuu	Chew
ማእረግ (ስ)	ቢዳሮት	Aankii/gulantaa	Stature
ማእቀብ (ስ)	ማእቀባ	Uggura	Sanction
ማእዘን (ቅ)	ሩክሚ	Roga	Angle
ማእድቤት (ስ)	አላዋዳ	Kushinaa/ ala waadaa	Kichen
ማእድን (ስ)	ማእዲን	Albuda	Mineral
ማከማቸት	መኸተትቲ	Awwalchituu	hiding place
ማከክ (ተግ)	መሐከክ	Hooqan chuu	itching
ማከክ (ግ)	መሐከክ	Hooqqachuu/hooqu u	Scratch
ማከፋፈል (ግ)	መሴኦድ	Adda qooduu	Distribute
ማከፋፈያ	መስኦኦድቲ	hirtuu	dividing
ማከፋፈያ (ግ)	መሴኦድቲ	Raabsaa	Distributor,manifold

ማኩረፍ	ዱግሞሻ	Ooduu	umbrage
ማክተት (ግ)	መትኸተት	Keessatti hammachiisu	Include
ማክካሻ (ቅ)	መኰሐሰቲ	Waanitti Guman Keenamuu	replacement
ማክሰኞ	ሰላሳ	Kibxata	Tuesday
ማክበር	መግደር	kabajuu	respecting
ማወቅ (ግ)	ሞቃ	Beekuu	Knowing
ማዋህድ (ስ)	መትዋሐድ	wal makuu	to unified
ማዋህድ ለፈሳሽ (ግ)	መትባደሕ	Walitti makuu	Mixing
ማዋቀር (ስ)	መሺቀር	jaaru	to organize
ማዋከብ	ዶኸ	Sardamuu	tumult
ማዋጣት (ስ)	እትታጮት	Buusii baasu	Contribution
ማውለቅ / ለልብስ	ሞገድ	baasuu	strip / putting off taking out
ማውራት	ገልጌብ	oduu himuu	relate/ to tell
ማውራት (ስ)	ሐሳዋ	haasawa	Talk
ማውገዝ	መሌታ	balaale-effachuu	condemning
ማውጋት (ግ)	መውጋእ	Itti haas’u, itti himuu	Telling, chat
ማውጣት (ስ)	ሞጫ	Baasuu	to pull out
ማውጫ (ስ)	ሞጫ	Baasuu/baafata	Extract, content
ማዘል (ግ)	ቼቼእ	Oka kaayyachuu	Piggy back
ማዘፈት (ስ)	መገዘረእ	harkisiisuu	pull
ማዘንበል	ዘውቲ	gama tokkotti jallachuu	to inclining
ማዘዝ (ግ)	ሜመር	Ajaaju	became worse
ማዘዣ (ቅ)	ሜመርቲ	Ajajii	order /command
ማዘጋጅ	ጠብጠብሞሻ	Qopheessuu	Preparing
ማዘጋጋት	መትቁፋፈል	cuccufsisuu	to shut, to close
ማዛጊያ (ቅ)	መላበንቲ	Hamumachiiftu	used for yawning/organ
ማዛጋት (ስ)	ላበን	Amommachuu	Yawning
ማዣት	ደገት	Shiir	moisturing of wall by penetrating water

ማዩል	መቦኣት	itti jabaatuu	aggravating
ማየት (ግ)	መራ	Arkuu/arguu	See
ማየት / (ግ)	መሔጃ	Ilaaluu	Look
ማየት የተሳ ነው (ቅ)	እያንልከሪም	Qaro dhabaa	Blind
ማያያዝ (ግ)	መቃሰር	Walqabsiisuu	Connect, attach
ማያያዣ	መቃሰርቲ	Walqabsiiftuu	Linkage, fastener
ማያክራፎን	ማያክራፎን	Maaykiraafuuna/sa mmaa	Microphone
ማደለቢያ (ቅ)	መስበሐቲ	Gabbachiiftuu	fattenning
ማደስ	መሔጀስ	Haaroomsuu	Renew
ማደስ	መሔያጀስ	Haroomsuu	Reniwal
ማደር (ግ)	መሕደር	buluu	to spend a night
ማደባለቅ (ስ)	መላቀጥ	Walitti laaqamuu	Mix
ማደናቀፊያ (ቅ)	መሺመርቲ	Gufachiistuu	obstacle
ማደንዘዣ	መፍገግቲ	hadoochuu	dazing
ማደፍረስ	መሔወስ	booressuu	turbid /Polluting
ማዲያት (ስ)	ማደት	Maadiyaatii	Facial burn
ማዳለጥ	ዘልሐጭ	Mucucaachuu, Shirgiggaachuu	Slip
ማዳለጥ	መዝለሐጥ	mucucaachuu	slip
ማዳመጥ	መትበኔብ	dhagge-effachuu	listing
ማዳመጫ	መበኔብቲ	dhandhamuu	tasting
ማዳረስ	መትማሰል	waliin ga'uu	entire
ማዳበሪያ	መንፈግቲ፤ ኦዲ	xaa,oo	fertilizer
ማዳን (ስ)	መስለጥ	Fayyisuu/lubbun oolchu	to escape of danger
ማዳፈን (ግ)	መቃበር	Ukkaamsuu	To suppress
ማድረቅ	መዬቀን	Googgogsitu	de hydration /get dried
ማድረግ (ግ)	ሞሻ	godhuu	stand/tv stand etc
ማድቀቅ (ስ)	መበከካን	Hurreessuu	Smash
ማድቦልቦል (ስ)	መንጾለል	Dumuceessuu	to make spherical shape
ማድነቅ የማይፈልግ/እውቅና ነሺ	ቁዳ ቀለል	quudha kan	greatfulness,

		hinqabne	unricognition
ማጅራት	ቁልለን	boguu	scruff
ማገልገል	መኸደም	tajaajiluu	serving
ማገርሸት	ገርሻ	itti sharafulu	aggravate
ማገባደድስ (ስ)	ዩሰሮት	Xumure	completing
ማገናኘት	መዳበል	wal qunnamsiisuu	connectingto be met
ማገድ	መኢከር	dhoorguu	reject
ማገጣጠም (ግ)	መስናክ	Walitti kiphuu/wal simsiisuu	Assemble/to/
ማጉረምረም	ጉፋምጉፋም	Gurumrumuu,	Murmur /gnarl
ማጉረምረም	ጉፋምቲ	gungumuu	grumble
ማጉያ	መግደርቲ	gumgumuu	magnification
ማጉደል (ግ)	መቅበል	guddistuu	magnification
ማጋለጥ	መኬሸፍ	Hir'achuu/ hir'isuu	Vacuous,odd
ማጋለጫ (ቅ)	መፌዳሕቲ	saaxil baasuu	exposing
ማጋመስ	መጋመስ	kan Ittimullisan	to suicide
ማጋነን	መዝረፍ	hiruu	dividing
ማጋበም	መዋፈቅ	hamaachuu,	worsen/feel bad
ማጌጥ (ስ)	መቄረግ	saamamuu	joining
ማጌጫ	መዌረግቲ	mudachuu	joining
ማጌጫ (ስ)	መዌረግት	Bareechuu	to decorate
ማግለል	መኸለክ	Waan faayaa	Adornment
ማግኔት	መቅናጢስ	Bareechiftu	decorator
ማግኘት	መርኽብ	kophatti hanbisuu	oust / marginalizing
ማግኘት (የተመኘትን) (ግ)	ረኽብ	maagineetii	magnet
ማጎልበቻ (ቅ)	መዌደርቲ	argachuu	to getting
ማጎንበስ (ተ . ግ)	ስስ	Argachuu (waan hawwan)	Get ambition
ማጎፈሪያ (ቅ)	መዌሰል	Widaartuu	energizer
ማጎፈር	መዋፋ	Gad-jechisiisuu	to bound
ማጠላለፍ /ማ	መቅጣጠር	Mala baafatee	creat solution
		Goofaruu	to grow hair
		walkeessa foo· uu	intercede

ማጠር (ስ)	መሕጠር	Hanqate	be shorten
ማጠር (ግ)	መሔጠር	huXuru	Fencig
ማጠቃለያ	መጣለልቲ	maruu	packing / winding wrapping
ማጠብ / ለልብስ (ግ)	መሜጫ	Miicuu	Wash/to/
ማጠብ / ማጠቢያ ቦታ (ስ)	መምጫጫ	miicuu/bakaa itii micaatan	to wash/clothes
ማጠብ	መሕጠብ	miicuu	washing
ማጠብ / ለእቃ (ግ)	ማሕጉት	Koobuu	Cupping glass
ማጠናቀቅ (ግ)	መከመል	Xumuruu	Complete
ማጠን	መጠን	huggaechuu	emaciating
ማጠን (ግ)	መጠን	qoraasuu	Fumigation
ማጠጋጋት	እትላከሞት	wal itti sigsuu	clothier
ማጠጣት (ግ)	መሴቻ	Obaasuu	Drink
ማጠፊያ (የበር) (ስ)	መፈስሰላት	Mufassalaata	Hinge
ማጠፍ	መጋመል	dachaasuu	folding
ማጣመም	መድገን	jallisuu	bended
ማጣሪያ	መጥለልቲ	Xalliu, xalilchu	to filter
ማጣሪያ (ስ)	መጥላይ	Gulaallii	Strainer
ማጣበቂያ	መጣበቅቲ	maxxansuu	sticking
ማጣበቂያ (ስ)	መቃድ	Haphee/maxxansitu u	Paste,viscous
ማጣት (ስ)	መቅበጥ	Dhabuu	to miss
ማጥሊያ (ስ)	መጥለያ	qulaallii	filter
ማጥሪያ (ቅ)	መንጠርቲ	Calaltuu	clearing
ማጥበቅ	መጥበቅ	waaduu	roasting
ማጥበቅ (ግ)	መጥበቅ	Itti	Tighten
ማጥብብ (ግ)	መጥብብ	hammaachuu/daran	
ማጥባት (ስ)	መጥባ	Dhiphisu	Narrow,stricture
ማጥናት (ግ)	መብሰል	Luugsisuu	Breast feeding
ማጥወልወል (ግ)	መማቀል	Bilchaachuu	Ripening
ማጥፈት	መጥመስ	Lolloocuu Onneen gara galuu maalxumaa(funyaan	Nausea nose nud

ማጥፊያ	መጥፈኢቲ	ii)	dhaamsuu	switching off
ማጥፋት . ለመብራት /	መጥፈኢ		b'achiisu	to make carrey
ማጨብጨቢያ (ከእንጨት የሚሰራ) (ስ)	ከበል		Kaballo (mukarraa kan hojjetamu)	Traditional musical instrument made of wood for clapping
ማጨብጨብ	ጨብጨብ		Harka dhawuu	clap
ማጨድ (ስ)	መናገዝ		murū Isaa	Cut Grass
ማጨድ (ግ)	መናጋ		Haamuu	Cut grass
ማጫወት (ግ)	መትኸላ		Taphachiisuu	to play/discuss each other
ማቆበርበር	ኸያና		Waliin dhawuu	Cheating
ማጮል (ስ)	መላከም		kabalu	to slap
ማፅናት	መስበት		sabatuu	approveing
ማፅደቅ (ስ)	መሰረም		subachiisu	confirm
ማፅዳት (ስ)	መኔዘፍ		Qulquleysu	to clean
ማፈስ (ግ)	ማከፋ		Yaadamuu	Homesick
ማፈር (ስ)	መቃኛ		sodachuu	be ashamed
ማፍላት	መፍላሕ		Danfisuu	Boil
ማፍሰስ (ስ)	መኮኦ		Dhangalasuu	to pour
ማፍረስ	መዳመስ		diiguu, jigsuu	medal
ማፍረጥ (ስ)	መመምገል		dhohee	lance
ማፍቀር (ግ)	መሸቅ		jalachuu	to love
ማፍዋጨት (ስ)	መፌጫ		Foqisuu	combing
ማፋጨት (ስ)	መፌጫ		Fookkisuu/ forqiyyuu	Wheezing

ሚ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሜትር (ስ)	ሚቲር	Meetira	Meter

ሜንጦ	ወልቀምቲ	hookkoo	hook
ሜንጦ (ስ)	ሐከኮ	Hookkoo	Hook
ሜካኒክ	መካኒክ	makaanika	mechanic
ሜዳ	ወለገት	Dirree	Field
ሜዳ (ስ)	ሜዩዳን	Dirree	atype of chat
ሜዳሊያ	መዳሊያ	medaaliyaa	lonely
ሜዳሊያ (ስ)	ረዋሊ	Meedaaliyaa	Medal

ም

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ምሁር	ኡቅ	hayyuu	intellectual
ምህረት	ፈደምቲ	Waan hin ilaallanne keessa kan galu	Meddler,supervene
ምህዋር	ሚሕዋር	orbiita	practical
ምላስ (ስ)	አርራት	Arraba	Toung
ምላሽ	ገርጋቦት	Deebisaa	Response /reply
ምላሽ	ጀዋብ	deebii	response
ምላጭ (ስ)	ሺግጊሬ	Shiggiree	Razor
ምልክት (ስ)	ኢሻራ	Mallattoo	Symbol
ምልክት (ግ)	አሰጣ	Mallattoi	Cue , mark , sign
ምልጃ (ስ)	ሸፋኣ	Maaruu	Invocation
ምሳ (ስ)	ላቀን	Laaqana	Lunch
ምሳሌ (ስ)	ሚሳል	Fakkeenya	Example
ምስል	ሚስሊ	fakkii	Egyptian
ምስረታ	ተኤስሶት	ijaarsa	establishment
ምስረታቸውት (ግ)	ሱስሱንዚዩ	Gurmeesi'Isaani	their establishment
ምስራቅ	ኢርቱጭ	baha	east
ምስር (ስ)	ሚስሰር	Misira	Lentil
ምስክር	ረጋ	ragaa	witness /heacy
ምስክርነት (ስ)	ረገነት	Ragaa	Witiness
ምስጉን	ፋሉስ	Fottoqaa	fractured, cracked
ምስጋና	ገለታ	galata	gratitude

ምስጥ (ስ)	ኦነት	Rirma	Termite
ምስጥ (ስ)	ሱስ	Rima /kan lafa uree keessaa deemu	termite
ምሶሶ (ስ)	መኸዙ	Utubaa	Pillar,pivot
ምረቃ (ለግንባታ)	ዱዋኦት	eebba	ininauguration
ምረቃ /የትምህርት/ (ስ)	ቀለምመስበር	Eebba	Graduation
ምራቅ (ስ)	ሚራቅ	Hancufa	Saliva
ምራቅማፈናጠር (ስ)	ሚጨረቅኦሻ	Hancufa micciqsuu	Expectorate
ምሬት (ስ)	ሚርሬት	Hadhaa	Sour
ምርመራ (ስ)	ባሕሲ	Qorannoo/ Qorannaa	Diagnosis inquiry cheek up
ምርምር	ደፍደፍቲ	qoranaa	research / assessment
ምርቃት	ዱዋኦ	Eebba	Blessing
ምርታማ	አማሻም	oomishummaa	productive
ምርታማነት (ስ)	ኢማረታምነት	Oomishtummaa	Productivity
ምርት (ስ)	አሚሽ	Oomisha	Product/crop
ምርት (ስ)	ኢማረት	Oomisha	Product
ምርኮ (ስ)	ሙሩኸ	Boojii	Captive
ምርግ	ሙሩግ	Maraggii	Adsorption
ምርጥ	ሙሉሕ	Filatamaa	Best ,selection
ምርጥ ዘር	ሙሉሕ ሰኝኝ	sanyii filatamaa	grain seed
ምርጥ የአጣን አይነት (ስ)	ሙስተካ	Libaanata Akkaan bareeda	best type of incense
ምርጥ (ቅ)	ሉብባ	Filatamaa	of high quality
ምርጥጫት (ቅ)	ቀርቢ	Jimaa qurxii	Best kat
ምርጫ	ሚለሐት	filannoo	labour (birth)
ምርጫ (ስ)	ሚልሐ	Filannoo	Election
ምሽት	ሚሼት	galgala	punishment
ምሸግ	ኸንደቅ	Dahoo	Bastion
ምቀኛ (ስ)	ሐሲድ	Haasida/manna	Jealous
ምቀኛ (ስ)	መንናሕ	Manna/ haasida	Jealous envious
ምት	ገጢቲ	Dhawaa, rukutta	Hit/beat/stroke
ምት/የተመታ (ቅ)	ሙሑጥ	dhowinaa	speaker/teacher of

ምቹ ቦታ (ስ)	መቃቢል	kadhawaamee	hadith
ምቹ	ሚቶቹ	Bakka taltuu	comfortable place
ምቹ / በአራስወቅት የጨቅላህፃን ናት /	ሻሻ	Michii	feeling of pyrexia, high temperature
ምናብ	ዚቀልቢ / ሐውሊ	Michii daa'imaa	Pediatric allergic reactions in newborns
ምን	ሚን	nuura	imagination
ምን ?	ሐ. ?	Maal	What
ምንባብ (ስ)	ሚቅራኦ	maal? Akkam jachuu?	Sorry?
ምንዛሪ	ሰረፍ	Dubbisa	Passage
ምንዳ (ስ)	አጅሪ	sharafa	exchange / change for coums
ምንዳ (ስ)	ሰዋብ	Mindaa/ Ajrii	Emetic, wage
ምንድንው (ተ. ግ)	ሚንታ	Suwaaba/Mindaa	Reward, recompense
ምንጣፍ	ወንጠፍ	Maadlii	saw/that is used to cut wood
ምንጣፍ (ስ)	ከለም	Afata	Mat
ምንጣፍ (የምግብ) (ስ)	ሲፋል	Afata	Mat
ምንጣፍ (መስገጃ) (ስ)	ሲጃጃ	Kan yeroo nyaataa lafa afamu	Food carpet
ምንጭ	ዘርኢን	Afata/sijaajaa	Carpet
ምንጭ (ስ)	መድዳ	madda	spring
ምኞት	ተፋኦል	Madda	Source, spring
ምኞት	ኔት	hawwii	ambition, will
ምኞት	ገዝማን	Fedhii/hawwii	wish
ምእላድ	ጨቅቲ / ጠባ /	Hawwii	hope
ምእላድ፤ቅጥያ	ደባት	latii	morpheme / phoneme/
ምእራፍ	ጁዝ	dheertoo	Affix
ምእራፍ (ስ)	በሪ	Juuzaa	chapter
ምከር (ስ)	ሐትፋን	Boqonnaa	Chapter
ምክትል (ስ)	ሚኸታይ	Gorsa	Council
ምክኒያት	ሰብብ	Itti aanaa	Vise
		sababa	cause

ምክከር (ስ)	ሐርጊ	Marii/wal-marii	Advice.advise,councel
ምዝገባ	ተሰጃል	galmeesse	register at ion
ምደብ	ሩሙድ	ramaddii	group
ምድር (ስ)	አርዳ	Ardii/dachii	Earth
ምድብ (ስ)	ሩሙድ	Ramaddii	Category
ምድጃ	አፍዲጃ	saamaa waaraa	stove
ምግባር (ስ)	አዳብ	Naamusa	Ethic
ምግብ አለመብላት (ግ)	ሐርቱ	Hanqina nyaataa	Rabbit,hare
ምግብ (ስ)	ሐንጉር	Nyaata	Throat
ምግብ እንዲሸርሽር ማድረግ	ጣርሞሻ	Nyaata bulleessuu	Digestion
ምጣኔ	ጢራሞት	qusannaa	rating
ምጣኔ ሀብት	ዲነትጌይ	Dinagdee	Economy
ምጣድ / መጋገሪያ / (ስ)	ቂባባ	Qibaabaa	Baker
ምጣድ (ስ)	ሚጣድ	Qibaaba	Roasting pan
ምጥ (ስ)	ሚሕጢ	Cimimuu	Labour pain,absorbate
ምፀት	መስቃ	riqqoo	irony / ward
ምፅዋት (ስ)	ሰደቃ	Sadaqaa	Alms,charity,offertoty

ሞ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሞላ (ግ)	መለኦ	Guute	Fill up,charging
ሞላላ	ሙሎዮ	Deeyloo	Ellipse
ሞላላ (ስ)	ሚላለኦ	gugutee	election
ሞልቃቃ፤ ቅምጥል (ቅ)	ቀነኒ	Qananii	Profuse
ሞልቶ ፈሰሰ (ለፈሳሽነገር) (ግ)	በለቅባያ	Balaqe	Boild over
ሞረድ	ሶፋ	Soofaa	rasp
ሞራ (ስ)	ከሰሳ	Moora	Suet/tallow
ሞራል (ስ)	ኦንኔ	Onnee/ hamilee	Morale
ሞራል (ስ)	ማእንዊያ	Hamilee	worship
ሞቀ (ስ)	ሞቃ	Oowwe	Heat
ሞቀ (ግ)	ለብ ባያ	Hoo'e/ oowwe	Get hot,warm

ሞባይል	ሞባይል	Moobaayilii	Mobile
ሞተር	ሞተር	mootara	motor
ሞት (ስ)	ሙት	Du'a	Death
ሞኖፖል	ሞኖፖል	Monopoolii	Monopoly
ሞኝ	ተምበል	gowwaa	foolish
ሞኝ ነው	ላሚንታ	Goowwaadhaa	He's afool
ሞኝ	ገውዋ	gawwaa	foolish
ሞኝነት	ላምነት	Goowwummaa	foolish
ሞክሼ (ስ)	ሱምዳይ	Mooggoo	Namesake
ሞደስ	ሞደስ	moodeesii	modes
ሞጃሌ (ስ)	ወያሌ	miyyaale/wayyaale	itch mite
ሞጋቸ	ፈለመኛ	Falmataa	Resistor
ሞግዚት	ኢናይ	guddiftuu daaimaa	nursemaid
ሚሚ	ዩሙሐ	Bagaa	dissolvent

ሰ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሰህራ /በረሐ/ (ስ)	ሰሕራሕ	Gammoojjii	Desert
ሰለለ (ግ)	ሰለላ	Sahaaraa	
ሰለመ (ግ)	ሰለማ	irra keessa taa'uu	scout out/ spy
ሰለመቸ (ግ)	ሰለምቲ	Amane (Islaamaaw	he converted to islam
ሰለበ (ግ)	ሰለባ	Islaamoyte	she converted to islam
ሰለባ	ቁፍፍኝኛ	Mure	he cut /
ሰለቸ (ግ)	ሐርባያ	saaxilamuu	victim
ሰለጠነ	ገበራ	Hifate	Bored
ሰለጠነ (ግ)	ጌያ	garooma	civilized
ሰሊጥ (ስ)	ሰልሊጥ	Leengji'e	civilized/ trained
ሰሊማዊ ሰልፍ (ስ)	ሙዛሐራ	Salliixa	Flax
		Hiriira Naga'a	museum

ሰላማዊ	ሰላሚያ	nagaleessa	peaceful
ሰላም	ሰላም	nagaa dada	peace
ሰላምታ (ስ)	ሰላመት	Salaamtaa/ nageenya	Greeting
ሰላቢ (ቅ)	ሰላቢ	Murtuu	attention diverter/theat/
ሰላይ	ጃሱስ	Basaasa	Spy
ሰላይ	በስሳስ	Basaasa	Spy
ሰላጣ	ሰለጣ	salaaxaa	salad saued from danger
ሰላጣ/ምግብ (ስ)	ሰለጣ	Salaxaa	Salad
ሰሌን (ስ)	ሰለን	Seelana	Ballast,carpet
ሰሌዳ /የተሸከርካሪ	ታርጋ	gabatee/kan konkolaata	board/of vevicles
ሰሌዳ (ስ)	ሰብቡራ	Gabatee	Board,surface
ሰልቺዋ (ቅ)	ሉጁጁት	Tan hifattu	bored /for man
ሰልቺዎች (ቅ)	ሉጅጅች	Hifattoota	bored /for more than twop
ሰልጣኝ	ገባሪ	leenjifamaa	trainee
ሰልፈኛ	ሰልፋኝኛ	hiriiraan deemuu	demonstrator / participant of precession
ሰልፈኛ (ስ)	ሰልፈኛ	Hiriirtu	marcher
ሰልፍ	ሰልፍ	hiriiraan	procession as part of ceremony
ሰልፍ (ስ)	ሒሪራ	Hiriira	Parade,regimen
ሰመመን	ሙሳዊያ	unquqquu nuuraa	backed/finished bread
ሰመጠ (ግ)	አረገጣ	Lime	Sink bog down
ሰመጠች (ግ)	ሰመጥቲ	Lixte	she sank
ሰሙ (ግ)	ሰመኡ	Dhagayan	they heard
ሰሚዋ (ስ)	ሰምማኢት	Dhageessituu	the listener/ female
ሰማ	ሰመኢ	dhagaye	heard
ሰማች (ግ)	ሰመኢቲ	Dhageessite	she heard
ሰማያት	ሰማዋት	samiwwan	heaven

ሰማያዊ (ተ.ስ)	ሰማዊ	Cuquliisa	Blue
ሰማያ (ስ)	ሰሚ	Samii, Waaqa	Sky
ሰሜን	ሺማል	kaaba	north
ሰምበሌጥ	ሰምበሌጥ	Citaa	type of grass
ሰምቡሳ (ስ)	ሰምቡሳ	Saambuusaa	sambusa/the triangle edible
ሰረረ	ሴረራ	seeraree	ejaculated
ሰረቀ (ግ)	ሮጃ	Hate	Rob
ሰረዝ (ግ)	ሸጥ	Haqe	Cancel
ሰረዝቁልፍ	ዳኺል	Daakila	Mortise lock
ሰረጎደ (ቅ)	ቡቱሉፍባያ	gad bu'e/bollaa'e	Go under
ሠራተኛ	ደልላጊ	Hojjetaa	Worker
ሰራዊት (ስ)	አግሮጃ	Raayyaa	Military/army
ሰርአትዩለሽ	አደብ - ቀሊል	Naamusa maleessa	Unsystematic/ disorder
ሰርዶ (ስ)	ቡርሐና	Buraanaa/sarduu	Runner
ሰርግ	በለቹ	cidha	wedding
ሰቀለ	ሰቀለ	Fannise	Hoist
ሰቃይ (ግ)	ሰቀለ	kan dararu/ kan dhiphisu	hunging person
ሰበሰበ (ስ)	ዳበለ	walitti qabe	collected
ሰበሰበ (ግ)	ሳመታ	Walitti qabe	Collect
ሰበረ (ግ)	ሰበራ	Cabse	Break
ሰበር	ሰበር	cabsuu	break
ሰበቃ	ተፋጨ / ፎኮት	rigdoo	friction
ሰበበኛ (ስ)	ሰበበኛ	sababama	an individual who takes benefit of an alleged reason
ሰባ	ሰበሐ	come	fatty / fattened
ሰባሪ (ቅ)	ሰባሪ	Cibsaa /kan cabsu	breaker/ destructive
ሰባራ	ሰቡር	Caphaa/xee	Broken
ሰባተኛ	ሳትታኝ	torbaffaa	seventh
ሰባት (ስ)	ሳትቲ	Torba	Seven
ሰባኪ	ኸጢብ	Nama kuxbaa godhu	Preacher

ሰብ (ስ)	ሐዋዝ	lubbiyoo	Cell
ሰብል (ስ)	ኸልል	Kallii, biqiltuu	Harvest
ሰብልማጨድ (ስ)	አሚሽሞሻ	Oomisha sassaabuu	Harvest
ሰብሳቢ	ሳምቲ	dura taa'aa	chair person / cooecter
ሰነድ (ስ)	ሰነድ	Sanada	Document
ሰነጠረ	ሴጠራ	dhoose	split
ሰነጠቀ (ግ)	ሴደቃ	Dhoose	Crack,split
ሰነፈ (ግ)	ሐለትአሻ	Masluufawe	be lazy
ሰነፍ (ቅ)	ሐለታም	Masluufa	Lazy
ሰናፍጭ	ሹፋኦ	sanaabii	white mustard
ሰናፍጭ (ስ)	ሰናቢ	Zanaabii/Shifuu	Brassica seed,mustard
ሰኔ (ስ)	ሰኔ	waxabajjii	june
ሰንሰለት	ሲንሲለት	foncaa, qoronyaa	chain
ሰንበር	ቢራቅ	dirmammuu	welt
ሰንደል ጫማ	ሰንደል	kophee	sandal / shoe
ሰንደል (ስ)	ኡድ	funyaaleessa	
ሰንደቅአላማ (ስ)	አለምባሕ	Uud/ Sandala	esence wood
ሰንጋ (ቅ)	ሰንጋ	Alaabaa	Flag
ሰንጠረዥ	ሙስረት	Sangaa /kan	castrated
ሰኞ (ስ)	ኢሰኔን	walmake	
ሰአሊ	ሰርራቅ	minjaala	rubber
ሰዓሊ (ስ)	ሰርራቂ	Isniina/ Wixata/	Monday
ሰዓት (ስ)	ሰኦ	nama fakkii-kaasu	painter
ሰከረ (ግ)	ሰኸራ	Kan fakkii kaasu	Artist
ሰከነ	ረዝ	sa'atii /za'a	clock/ watch
ሰከነ (አንድቦታረጋ) (ግ)	ሰከና	Machaa'e	(Be)drunk
ሰከነ (ተ . ግ)	ደፍ	Sirane	percolated, became grown-up or full- fledged
ሰከነ (ግ)	አሰከና	Sirane	Mellow
ሰካ/ ሻዋአደረገ/ (ግ)	ሴሐጣ (ኢ.)	Boqachuu	it has been calm
		Tasgabbaawe	Mellow calm down
		Suuqqate	Stab

ሰክሬታሪ	ሰክሬተሪ	barreessaa	secretary
ሰኮንድ	ሰኮንዲ	Sokondii	Second
ሰዋሰው	ቀዋሊድ	seerluga	grammar
ሰው (ስ)	ኡሱኦ	Nama	Human
ሰውሰራሽ (ስ)	ኡሱኦደላግ	Nam-tolchee	Man made
ሰውነት / መላሰውነት	ሳተልቃም	dhagna	whole body
ሰውነት በጋለ ብረት መተኮስ/መድሀኒትነት/	ሸፍካ	Qaama koobuu/sibiia owwaadhaan / Gurbicha	cauterize
ሰውየው (ስ)	ሚሽ		The guy
ሰየመ፤ጠራ	ጠረሐ	Moggaase, yaame	label
ሰያፍ (ስ)	ሾርጠፍ	Daba	Diagonal
ሰያጣን (ስ)	ሺያጣን	Sheeyxaana	Devil
ሰደሪያ	ሲድሪያ	sadariyaa	waist coat
ሰደበ (ግ)	ሰደባ	Arraba	Insult
ሰደድ እባት (ስ)	እርጋ	Ibadda safaa	Wild fire
ሰደፍ (ስ)	ሰደፍ	Udduunqawwee	clitoris/ afemale genitile organition
ሰገራ	ዘሐን	udaan	faces
ሰገራ (ስ)	ሰገራ	Sagaraa /udaan	fesus
ሰገነት	ቀላ ኦባት	haraatii	balcony
ሰገደ (ግ)	ሰገዳ	Salaate	Pray
ሰጋቱራ	ሰጋቱራ	sagaaturaa	sawdust
ሰጋጅ (ቅ)	ሰላተኛ	Salaata	prayer
ሰጎን	ጉረኚት	guchii	ostrich
ሰጠ	ሰጣ	Kenne	Gave
ሰጪ (ቅ)	ሰጢ	kennaa /keniittu	donner
ሰፈረ (ግ)	ሰፈራ	Saffare	Scale
ሰፈራ	አሰፈሮት	qubannoo	settlement
ሰፈር	ቶያ	ganda	village
ሰፈፍ	ገጋ	soorgoo	floating unpurified bee wax
ሰፈፍ (ስ)	ፔፋ	Babal'aa	Wax

ሰፊ	ዘገሕ	balaa	wide
ሰፊ (ስ)	ሰፊ	kan huccu hodhu	wide
ሰፊሱሪ (ስ)	ባንጠሎል	Kofoo balloo/ manxaloola	Wide trouser
ሰፋ	ዘገሐ	Bal'aa	became wide
ሰፋ (ልብስ)	ሰፋ	hodhe	sewed
ሰፋሪ (ስ)	ሰፋሪ	Qubataa	Settler
ሰፊት / ሌማት (ስ)	ሌማት	Safii	Basket/traditional/
ሰፊድ	ሞት	safii	basket
ሰፊድ (ማበጠሪያ) (ስ)	አፋፋቱ	Afuuftuu	Win hewing
ሰፊድ (ስ)	ሞት	Safii	Basket
ሰፊድ (በቆዳየተለበደ)	ጉንዶ	Gundoo	Winnowing

ሱ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሱማሌ (ስ)	ሱማሌ	Somaalee	somali
ሱስ (ስ)	ሐራራ	Araada/ Haraaraa	Addiction
ሱሪ	ገንናፊ	Kofoo	Trousers
ሱሪ / ቦላሌ	ገንናፊ	kofoo,surree	trousers
ሱቅ	ዱከካን	dukkaana	shop
ሱቅ (ስ)	ሱቅ	suuqi	shop
ሱዳን	ሱዳን	Suudaan	Sudan
ሱፍ (ልብስ)	ሱፍ	suufii	Wool cloth
ሱፍ / ተክል /	ሱፍ (ቢያያዛጥ)	suufii	sunflower

ሲ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሲልጢ	ሲልጢ	Silxee	Silte
ሲሚንቶ	ሲሚንቶ	simintoo	Cement
ሲሳይ (ቅ)	ኪሚየት	Qananii	Chance / fortune
ሲሳይ (ስ)	ሪዝቲ	Rizqii/badhaadha	Chance

ሲባጎ	ዱባራ	Sibaagoo	String
ሲባጎ (ስ)	ሱቲ	Haada (sibaagoo)	Rope
ሲባጎ/ቀጭንገመድ (ስ)	ሱተሊ	Sootalii/sibaagoo	Cord,sting
ሲኒ (ስ)	ሲኒ	Siinii	Cup
ሲዳማ	ሲዳማ	sidamaa	Sidama
ሲጋራ (ስ)	ሲጃራ	Sigaaraa	Cigarette
ሲኒል	መደረ/ኦምመትዛዋ	kan ummataa	Civil

ሳ

ሳህን	ፊጃን	Lolloluu, danfuu	impatient, peppery
ሳህን (ስ)	ሳሕና	Saanaa	Dish
ሳለ/ሰለት	ሰፋ ኦቫ	qoqqore	Sharpened
ሳለ/ሰኦል (ግ)	ቤረቃ	Fakkii kaase	Draw picture
ሳላ (ስ)	ሳላ	Gadamsa	Gazelle, African antelope
ሳል (ስ)	ኦሐኦ	Qufaa	Cough
ሳል ሳል ማድረ (ስ)	መብላለሕ	Fakkit	sharpenning fast /temporary
ሳል (ስ)	ሐርገብ	Qufaa	Foot print,
ሳሎን ቤት	ሳሎን ጋር	mana gudda	salon
ሳመ (ግ)	ማሕባያ	dhungaatee	high precipitation of heavy rain
ሳመና	ሳቡን	saamuna	soap
ሳምቡሳ (ስ)	ሰምቡሳ	Saambusaa	Traditional fried food
ሳምንታዊ	ዘሳትቲ	kan torbaanii	weekly
ሳምንት (ስ)	ሳትቲ	Torbee	Week
ሳር ቤት/ጎጆ ቤት	ሳር ጋር	godoo	hut,bothy
ሳር (ስ)	ሳር	Citaa	Grass
ሳቀ (ግ)	ሰሐቃ	kofle	loughed
ሳቃም (ቅ)	ሰሐቃም	kanyeroo	loughing
		hundumaa kolfu	
ሳቅ (ስ)	ሰሐቅ	Kofla	Lough
ሳበ	ዘመዳ	Harkise	Suck/pull

ሳተላይት	ሳተላይት	Saatalaaytii	Satellite
ሳንሱር	ሳንሱር	Saansura	Sensorship
ሳንቃ (ስ)	ጣጡላ	toohaa(muka baxxee)	plank
ሳንባ (ስ)	ኩፍ	Sonba	Lung
ሳንቲም (ስ)	ሊራ	Saantima/liiraa	Coin,Penny
ሳንካ (ስ)	ሚሕና	Gufuu	Bug
ሳንድዊች	ሳንድዊች	Saandawichii	Sandwich
ሳንጃ	ሳንጃ	Saanjaa	bayonet
ሳይቋረጥ	ተርተቤ	osoo addaan hincitin	without interruption
ሳይንስ	ሳይንስ	Saayinsii	Science
ሳይኮሎጂ	ሳይኮሎጂ	Saaykoolojii	Psychology
ሳዋን (ስ)	ሰንዱቅ	Sanduuqa	Box
ሳፋ (ስ)	ሳሕፋ	Saafaa	Bidet

ሴ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሴሚስተር	ፈትሪ	seemistera/walakka	semister
ሴማዊ	ሳሚያ	waggaa kan seem	semitic
ሴረኛ	ዊርሽ	Shiraa	Complotter
ሴተኛአዳሪ (ስ)	ቢዛባ	Gumnaan bultuu	Bawd
ሴታሴት	ዌሒሎ	dhiira akka dhalaa tahu	effeminate,womanish
ሴት	ኢዶች	dhalaa	woman
ሴት (ስ)	ቀሐት	Dubartii	Female
ሴትኛአዳሪ	ጉምና	Gumnaa	Harlot /prostitute
ሴትኛአዳሪ (ስ)	ቃሕባ	Gumnaan bultuu	Harlot
ሴትዮዋ (ስ)	ኢብባዮ	Intaloo	The woman
ሴትዮዋ (ስ)	ሚሺት	Intaloo	Lady
ሴቶች በአራሳነት ጨሳጨሰ የሚያደርጉበት (ስ)	ሰተንቡር	Dhala Wagaadholte	fumugant/ for nomen during birth

ሴንጢ seenxii pocket knife

ስ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ስህተት	ኸጠኦ	dogoggora	mistake
ስለት	ቢላይ	qara	sharp
ስለት (ለቢላዋ) (ቅ)	ቢላሓ	Qara	Sharp
ስለት/ለአምልኮ	ቆዳ	qodha	promise to need
ስሊንደር	ሲሊንደር	silindara	cylinder
ስል (ቅ)	በላሕ	Qara	sharp
ስልባቦት	ሊማም	qarruu	cream
ስልብ (ቅ)	ሱሉብ	Quunxee isa kan murate	eastrated
ስልት (ስ)	ሐላ	Mala/tooftaa	Strategy, tactic
ስልቻ (ስ)	ተጉግ	Taguuga	Sack like
ስልቸት (ተግ)	ሉጁጅ	Hifachu	boring
ስልክ (ስ)	ሲልኪ	Silkii	Telephone
ስልጠና	መግብርቲ	leenjii	training
ስልቡን	ጉቡር	Kan qarooma	Civilized
ስልባኔ (ስ)	ጊብራን	Leengii	civilization
ስልጣን	ሱልጣ	aangoo, taayitaa,	authority
ስሜት	ተስሚኦ	dhaggetii	sense
ስሜት (ስ)	ሐማሳ	Miira	Emotion,sense,
ስም	ሱም	maqaa	name
ስም ገላጭ	ሱም ደበል	maq-ibstuu	adjective/modifier
ስምማታት	ዘረም	Maqaa balleessuu	defamation
ስምምነት (ስ)	ኪሕሊ	Waliigaltee	Agreement
ስምሪት	አቄጮት	bobbaa	mobilization
ስምሪት (ስ)	ቄጮት	Bobbaa	Out reach
ስምአዋፊ	ዘረመኛ	Maq_balleeyisi	Defamer
ስሞታ	ሸክዋ	himannaa	complaint
ስሞታ (ስ)	ሲሞት	Iyyata	Petition

ስስ	ቀሊል	haphii	simple
ስስት (ስ)	ሲስሲት	Qorqoda	Greed
ስሪት	ዱሉግ	Hojimaya	Composition,made
ስራ	ዲሊጋ	Hojii	Occupation/job/work
ስራ	ሚከራ	dalagaa/hoi	work,business
ስራ	ዲሊጋ	hojii	work
ስራ አመራር (ስ)	ሚሻ ኤመሮት	Hojii qajeelchitu	profession
ስራ (ስ)	ሐቢ	Hoi	Avocado
ስራፈት (ስ)	አልደልላፒ	Masluufa	Un employ
ስር (ለተክል)	ሲር	hidda	root
ስርመስደድ (ግ)	አሰራ	Hidda hidhate	Deep rooted
ስርቅት	ሮጃት	hanna	stealing
ስርዓት	አደብ	Sirna	System / order
ስርጉድ (ስ)	ቱልኩፍቲ	Dhommouquu	Dent
ስርጭት	ተሰራጮት	raabsii	distribution
ስቃይ	ዚልላት	cinqii	torment (suffering)
ስቃይ (ቅ)	ነዙ	Laalaa (dhukkubaaf)	Misery discomfort
ስቅ (ስ)	ሒቅ	Hiqii	Hiccup
ስቅታ	ሒቅቲ	hiqii	hiccup
ስበት	ዚምዳን	harkisa	Gravity
ስብ	ሰባሕ	Cooma	fat
ስብ	ፎማ	Cooma	Fat
ስብሰባ	ዲብላን	walga ii	meeting
ስብሰብ	ሱምሙት	Kuusaa	Collection
ስብእና (ቅ)	ኡሱእነት	Namooma	Humanity
ስብጥር	መትዋውቲ	walkeesa	distributive
ስቲራተጂ	ተብታ	istraatajii	strategy
ስታድዮም (ስ)	ኢስታድዮም	Istaadiyooma	Stadium
ስነ - ህዝብ (ስ)	ሲና - ኡምመት	waa"ee ummata	Population
ስነ - ምግባር	አኸላቅ	Naamusaa	Ethics
ስነ - ምግባር (ስ)	ሲና - አኸላቅ	Naamusa	Ethics

ሰነርኦት (ሰ)	ናመስ	Naamusa	Standard
ሰነ - ሰርዓት (ሰ)	ሐራ	Sirna	Order,system
ሰነ - ቃል (ሰ)	ሲና - ጨቅቲ	Afoola	phonomy
ሰነ - ተዋልዶ	ተዋለዶት	Hog do'uumsa	reproductive
ሰነ - ድምፅ (ሰ)	ሲና - ጠባ	Xin-Sgalee	Acuastics
ሰነ - ግጥም (ሰ)	ሲና - ዊቂር	waa"ee walaloo	Poetry
ሰንቅ	ሲንቂ	gala	provision
ሰንት (ሰ)	ሚስቲ	meeqaa	nail
ሰንኝ (ሰ)	ሚጊር	Bu'oo	Rhythm
ሰንዝር (ሰ)	ሰንዙርቲ	Taakkoo	Span
ሰንደዶ (ሰ)	ሚጊር	Migira	wristlet (of glass beads)
ሰንዴ (ሰ)	ቀመዲ	Qamadii	Wheat
ሰንዴገንፎ (ቅ)	ሐሪስ	Marqaa qamadii	Porridge
ሰንዋር (ሰ)	ሰጨር	Haanxii	Fissure, groovy
ሰንዋቅ	ጠር	Baqeessaa, dhohaa	Rift /groovy /crack
ሰንዋቅ (ሰ)	ሰጡዋ	Baqaqaa	Crack
ሰንፍና (ሰ)	ሐለት	Masluufummaa	Laziness
ሰኦል	ሰሩቅ	suuraa	picture
ሰኦል (ሰ)	ሰራ	Fakkii	Picture,image
ሰኬት	ሊማይ	Faydaa Gaarii	secsuss
ሰኬት	የሲር	Milkii	Success
ሰኬት	ነጃሕ	milkaawwii	success
ሰኳር (ሰ)	ሰከከር	Sukkara	Suger, cane
ሰኳርድንኛ (ሰ)	ሚጣጢስ	Mixaaxis	Sweet potato
ሰዋሰጢ (ሰ)	ቀዋሊድ	Seer-luga	Grammer
ሰጦር	ሹመቅ	dhokataa	hidden
ሰደተኛ (ሰ)	በቀኝኛ	Baqataa	Migrant
ሰደት	በቃ	godaansa	desertion
ሰደትመሄድ (ግ)	በቃ	Baqa	Migret
ሰድብ / አሰዳደብ	ሲድባን	arraba	insulting
ሰድነት (ሰ)	አልፋሮት	Waan sodaatan	Impertinment un

ስጋ ቤት	በሰር ዱከካን	dhabuu	diciplinary
ስጋ (ስ)	በሰር	mana fooni	butcher shop
ስጋት	ሩሕ ዋይ	Foon	Meat
ስጋት (ስ)	ቲራብ	sodaa	worry,dread
ስጋደዌ	ጁዛም	Sodaa	Threat
ስጋጃ (ስ)	ቀጢፋ	Juuzaaam,	leprosy
ስጋጃጃምንጣፍ (. ስ)	ሐምበል	Sijaaajaa	Carpet
ስጋጠበሰ	ጠሸሽአሻ	Sijaaajaa/afata	Balast,carpet
ስግብግብ	ጠምማእ	Waade (Foon)	Roast meat
ስግብግብ	ፊረንጢጣ	Bolola	Greedy
ስግብግብ (ቅ)	በኺል	albaadheessa	gluttonous,greedy
ስግደት (ስ)	ሰላት	Bololaa	Greedy
ስጦታ (ስ)	ሐዲያ	Salaata/sagada	Pray
ስፋት	ዚግሐ	Kennaa	Gift
ስፖርት	ረያዳ	Bal'inaan	Width
ስፖንጅ	ስፖንጅ	ispoortii	sport
		ispoonjii	sponge

ሶ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ሶማሊ	ሶማሊ	Somalii	Somali
ሶማሊያ	ሶማሊያ	Somaaliyaa	Driver
ሶስተኛ	ሺኢሽታኝ	sadaffaa	third
ሶስት (ስ)	ሺኢሽቲ	Sadi	Three
ሶሾሎጂ	ሶሾሎጂ	Sooshoolojii	Sociology
ሶኬት	ሶኬት	Sookkeeta	Socket
ሶዲየም	ሶዲየም	Soodiyamii	Sodium
ሶዳ	ሶዳ	soadaa	soda
ሶዳ (ስ)	ሶዳ	Soodaa,ma gadoo	Soda
ሶፍትዌር	ሶፍትዌር	Sooftiweerii	Software

ረ

አማርኛ	ሀረፊ	Afaan Oromo	English
ረሀብ (ስ)	ረሐብ	Beela	Famine
ረሀብ፤ድርቅ (ስ)	አባር	Hoongee/Abaar	Famine , hunger
ረመዋ	ጊሕ	ramacii	hot ashes
ረመዋ (ስ)	ራዋ	ibidda	warm cinders
ረሳ (ግ)	ረሰአ	Irraanfate	Forget
ረቂቅ	ቡሕኑን	Wixinee	Abstract
ረቂቅ (ስ)	ሱቅጣን	Draaftii	draft/ text
ረበሽ	ረብሻ አሻ	jeeqe	preturb, persecute
ረባሽ	ረብባሽ	jeeqaa	rude,malcontent
ረባዳ	ሺራ	lafa dhoqaa	depression / low land
ረብሻ	ጐሐ	jeequmsa	brawl
ረብሻ (ስ)	ሐውከር	Hokkara/jeequmsa	Disturbance
ረታ (ግ)	ረተኣ	Moohe	Conquered
ረከሰ (ቅ)	ነጀሳ	Rakishe	Cheap
ረከሰ (ግ)	ረሽሳ	Rakase/rakish	Became cheap
ረከቦት (ስ)	ረከቦት	Rakabootii	Coffe table (chassis)
ረዳ	ኤወና / ገርጋራ አሻ /	gargaare	aided /helped/
ረዳት	ገርጋሪ	Gargaaraa	Ministrant /assistant
ረድፍ	ከታራ	tarree	row /ground row
ረጅም	ጉዶር	Dheeraa	Tall
ረጅም ጊዜ መኖር (ስ)	ዩጢስ	yeroo dheeraa	reamaining
ረጅም	ጉዶር	jiraachu	long
ረጅም አፍንጫ (ስ)	ሹምቡዋ	dheeraa	Lengthy nose
ረገጠ	ኸጃ	Konkona	tread /step on
ረገፈ (ግ)	ረገፋ	Ejjete	shed ,fall
ረጋ (ግ)	ረገኣ	Harca'e	Congel coagulate
ረግረግ	ኤላ	Itite	swampy
ረግረግ መሬት (ስ)	ሐዝሐዝ	caffee	Slump,swamp,bog soil
		Lafa caffee	

ረጨ (ግ)	ቼሐ	Biife	Emit
ረፈደ (ቅ)	ረፈዳ	Oorraafate	Late
ረፋድ	ረፋድ	orraa	late

ኒ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሩቅ	ሩሐቅ	fagoo	far
ሩብ (ቅ)	ሩቡእ	Rubuu/nusa	Quarter
ሩዝ	ሩዝ	ruuza	rice
ሩዝ (ስ)	ሩዝ	Ruuza	Rice
ሩጫ	ሮጦት	fiigicha	race /running

ሪ

ሪኮርድ	ሪኮርዲ	Rikordii	Record
ሪዝ (ዊም) (ስ)	ሸነብ	Anfarroo	Shave
ሪዝ (ስ)	ሻሪብ	Anfarroo	Side board
ሪያል	ሶኦዲ መሐልቅ / ሪያል	Riyaala/maallaqa suudi/	Saudi currency
ሪፎርም	ሪፎርም	Rifoormii	Reform
ሪፐብሊክ	ሪፐብሊክ	Rippaaplika	Republic
ሪፖርት	ሪፖርት	Gabaasa	Report
ሪፖርት (ስ)	ሐካሞት	Gabaasa	Report

ራ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ራሰ በረሀ (ስ)	መሉ	moluu	bold
ራሰ (ስ)	ሬሐሳ	Mataa	Head
ራሱን ቻለ (ግ)	ሰበታወጣ	Ifdanda'e	became independent
ራሱን የሳት (በስሜት ከመመሰላቱ)	ጉሉፍ	yaadaan deemuu	intemperance,anger
ራስ	ኡሩስ	mataa	head
ራስ ወዳድ	ሩሕ ወድዳዳ	ofumma	selfish
ራሰጌ	ኡሩሰጌይ	gama Mataa	Header / anterior

ራቀ (ቅ)	ሮሐቃ	Fagaate	Far
ራቁት	ቆፋም	qullaa	nudity
ራብ (ስ)	ረሐባ	Beelawe	Hunger
ራእይ	ረኦት	mul'ata	vision
ራእይ (ስ)	ረኦት	Mul'ata	Vision
ራኬት	ራኬት	Raakkeetii	Racket

ሬ

ሬሳ	ጂናኢዝ	reefka	corpse
ሬት (ስ)	ሲብሪ	Sibrii	Sisal
ሬጄስትራር	ሬጄስትራር	registiraarii	registrar

ር

ርህሩህ (ቅ)	ረሐም	Gara laafaa	Generous
ርህራሄ (ቅ)	ራሕመት	Naahuu/gara laafina	Generosity
ርህራሄ/ሀዘኔታ (ስ)	ባራሕቲ	Gara laafina	Generosity
ርቀት (ስ)	ሩሕቃ	Fageenya	Distance
ርቸት	ሲራጅ	richitii	fireworks
ርእሰ ብሄር	ፕሬዚዳንት	prezidantii	president
ርእስ (ስ)	መውዳኦ	mana duree	title
ርኩስ	ነጂስ	najaasaa	nasty
ርካሽ (ቅ)	ረኺስ	Rakishe	Cheap
ርክክብ	ተቅባበይት	walirraa fuudhuu	hand over
ርዝመት	ፑድራ	dheerina	length
ርጋፊ	ሩጉፍ	harca'a	residue

ሮ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሮማን (ስ)	ሩምማን	Rummaana	Pame granate

ሮቃ	ረቅቄ	Rooqaa	tamarind
ሮንድ	ደጠርያ	eegoomsa galgalaa	surveillance
ሮዝ (ስ)	ሩምማኒ	Roozii	Pink
ሮጠ (ግ)	ሰካ	Fiige	Run
ሮጠ/ሸሸት (ግ)	ሱኩክ	Ceehe	she escabed

ፖ

ፖጭ	ሰከካካ	fiigaa	runner
----	------	--------	--------

ሸ

ሸለቆ	ሳሞር	dhooqa	valley
ሸለቆ (ስ)	ሐረንደቅ	Sulula	Slope,valley
ሸሚዝ (ስ)	ሸሚዝ	Shamiza	Blouse
ሸማኔ (ስ)	ሐያክ	Uffata dhawuu	Weaver
ሸምቀቆ (ስ)	ሸምሺራግ	Surgisa	Bale/tide up
ሸምቦቆ (ስ)	ቡቅ	Gobeensa	Bamboo
ሸረራት (ስ)	አሸራራሕቲ	Sharaaroo	Spider
ሸረሸረ	ሽረሽራ	Shirshirii	Erode
ሸሪክ	ሸሪክ	shariika	partner
ሸራፋ (ቅ)	ሹሩፍ	Hafaqqee	Chipped
ሸር	ሸርሪ	sharrii	mischief
ሸርመጣ	ቢኪት	sagaggaaltuu	prostitute
ሸርተቱ	ሾርቶታሕ	Shorroquu	Slide
ሸርተቱ	ዙሕመዳድ	shorroquu	skating surface
ሸርተት (ግ)	ሸተት	Shartattee	Slide
ሸሸገ፤ወሸቀ	ሽተታ	Dhooyse, suuqe	Hide
ሸሸገ፤ደበቀ (ስ)	ሴተራ	Dhooyse	Cover up,conceal
ሸቀጥ	መጣራ	xumura	conclusion
ሸቀጥ (ስ)	መጣራ	shaqaxa	Commodity
ሸቀጥ (ቅ)	ቢዳኦ	Shaqaxa	Goods
ሸንበቆ	ቡቅ	gobeensa	reed

ሸንተረር	መተርተር	qarree tulluu	ridge space
ሸንተረር (ሰ)	ገርጉዲ	Gaara waliin	gorge
ሸንት	ሸሐት	Hidhamaa/Irkataa/fincaan	urine
ሸንኮራጉዳ (ሰ)	ኣላሸንኮር	Aala Shankoora	Sugar cane
ሸንጎ	ሸንጎ	gumii	assembly
ሸንጎ (ሰ)	ሸንጎ	Shangoo	Forum
ሸንዋ	ወድሪ	qiinxii	Hip
ሸን (ግ)	አሴኛ	Gaggeesse	See off
ሸካራ	ኪሪኝ	hicinaawaa	coarse / rough
ሸካራ (ቅ)	ኪሪኝ	Shaakarraa	Rough
ሸከላ (ሰ)	ሸከላ	Suphee/faara	Clay
ሸከም ዱብኢዳ	ጠዋሮ	ba'aa, tasa	load/risk
ሸከም	መጣር	dukkaana	shop
ሸውራራ (ቅ)	ቂርሬ	Shalaala	Almond eyed
ሸጋታ	ሻኪታ / ሹኹት	marqoo, fangasii	decay
ሸጎማኖ	ሹጎማኖ	fooxaa harkaa	hand towel
ሸጠ (ግ)	አሴማ	Gurgure	Sell out / sold
ሸፈነ	ሽደና	hagooge	covered
ሸፋፋ	ሸፎ	baganjaa	club-footed
ሸፋፋ (ሰ)	ሸፎ	Kabaallaa	Deformed

ሹ

አማርኛ	ሀረሬ	Afaan Oromo	English
ሹመት	መንሰብ	Aankii/ sadarkaa	appointment
ሹም	ነሰሳብ	muudamaa	appointee
ሹሩባ (ሰ)	ሹርሩብባ	Shurrubbaa	Braid
ሹሩባጉንጉን	ጉሩዝ	Shurrubbaa dhawaa	Hair braid
ሹራብ	ሹርራብ	shurraaba	sweater
ሹሮ (ሰ)	ሹርራብ	Shurraabq	“shero”
ሹካ	ሹከካ	shuukkaa	fork
ሹካ (ሰ)	ሹከካ	Shukkaa	Fork

ሹከሹከታ (ቅ)	ሹከሹከ	Hasaasa	Whisper
ሹጉዋ	ሹጉዋ	shigguxii	pistol
ሹፌር	ሹፌር	shufeera	driver

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ሺ	ኩም	kuma	thousand
ሺ (ስ)	አልፊ	Kuma	Thousand

ሻ

ሻልማለት / ለህመም /	ደፍ	Wayyaawuu (dhibee irraa)	Recover
ሻማ (ስ)	ሻማ	Dungoo	Candle
ሻንቅላ (ስ)	ሻንቅ	Shaanqillaa	Slave
ሻንጣ	ሻንጣ	shaanxaa	bag
ሻንጣ (ስ)	ሻንጣ	Shaanxaa	Bag
ሻኛ	ፎልላ	Barbaade (Harkaan)	Look for
ሻያ (ስ)	ሻሐ	Shaa'ii	Tea
ሻጋታ (ስ)	ሹኹት	Daandawaa	Mold

ሽ

ሽለላ	ደድዳታ	geerarsa	war chant
ሽለላ / ፋከራ	ደንበባ	geeraru	laud hero poet
ሽለላ፤ፋከራ	ፋከራ	Hudduu/teessuma	Buttock /breech
ሽል	ጂኒን	miciree	Fetus
ሽል	ጂኒን / ጃኒን	ulfa	embryo
ሽልማት (ስ)	ሩባት	Badhaasa	Reward
ሽመል	ሺመል	harcumee	rod,twig
ሽማግሌ	ራጋ	jaarsa	old man
ሽምብራ	ሹንብራ	shumburaa	chick-pea
ሽምግልና (ስ)	ፈግነት	Manguddummaa	Arbitration

ሽራፊ	ፊልቂምቲ	Firii	seed
ሽርሽር (ስ)	ሽርሽር	Shirshirii/ naannawa	Tour (vist)
ሽርከት (ስ)	ሐሮራ	Kan horame	Coarsely
ሽርከት (ግ)	መጢቃ	Horora	Coarsely
ሽርከና	ሽሪከነት	shariikummaa	partnership
ሽርጉድ አለ	ሰርሰር ባያ	sarsar jee	be activated
ሽርዋ (ስ)	መርጦ	Marxoo	Apron
ሽሮአማቀለም	ዶኔ	gosa halluu	Light blue
ሽሮፕ	ሺሮፕ	Shirooppii	Syrup
ሽሽግ/ ሰዋራ (ስ)	ሰትሪ	Dhoosaa	Hidden ,occult
ሽበታም	ሽበብበትቶ	haarrii,harrii	gray haired,grizzly
ሽበት (ስ)	ሺበት	Arrii	Gray hair
ሽባ (ቅ)	ሽለሎ	Naafa	Handy cup
ሽባነት	ፋሊጅ	Falfala	use of magic; witchery
ሽብልቅ	ሺቢቢቅ	shibiliqqi	wedge
ሽብር (ስ)	አንፈራራ	Shorarkaa/ Golii	Terror / commotion
ሽብርተኛ	አንፈራኝኛ	shorarkeessaa	terrorist
ሽቦ	ሺቦ	shiboo	wire
ሽታ (ስ)	ሰቶና	Shurufkaa	Smell
ሽቶ (ስ)	አጢር	Urgooftuu	Perfume
ሽንሸና	መስኣኣድ	addanhiruu	division
ሽንሸን	ሺንሺን	shinsinii	pleat
ሽንብራ (ስ)	ሹምቡራ	Shunburaa	Chick pea
ሽንት (ስ)	ሽሐት	Fincaan	Urine
ሽንኩርት	ሹንኩርታ	shunkurtaa	onion
ሽጉዋ	ሹግጉዋ	shugguxii	Pistle
ሽፋን	ጃልዲ	uwwisa	coverage
ሽፍታ (ስ)	ሺፊፍ	Shiftaa	Rash or bandid
ሽፍንንት (ቅ)	ጉሉብነት	Hagoo	being covered
ሽፍንጫማ	ሽፍሬ	gammumamaa Kophee cufaa	Shoes

ሾ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ሾላ / ማንደጃ	ሾላ	samusa sibilaa	stove, hearth
ሾመ	ነሰባ	shoome, muude	appointed
ሾርባ / አዋሚት / (ስ)	ሾርቦ	Shorbaa	Soup
ሾጣጣ (ስ)	ሙዋጦ	Dhilloo	Taper
ሾፌር (ስ)	ሾፌር	Konkolaachisaa	Driver

ቀ

ቀለለ (ግ)	ከፈፋ	Salphate	Became light
ቀለለ (ግ)	ቀለለ	Salphate	Become simple
ቀለም (ስ)	ረንጂ	Halluu	Paint
ቀለበ (ግ)	አዋማመታ	Qallabe	Mark nourish
ቀለበት	መኸተር	dhoorkuu	preventing
ቀለብ	ፊጃ	qallaba	food ration
ቀለብ (ስ)	መስሩፍ	Qallaba/ Masruufa	Feed
ቀለበ (ግ)	ሞሐ	Baqe	Melt
ቀላ	ቄሐ	diimaate	redish
ቀላል	ከፊፍ	salphaa	easy /simple/
ቀላል (ቅ)	ሊሐም	Salphaa	Easy, Simple
ቀላል እርዋበት አገኘው (ግ)	ሬበሳ	Xiqqo jiidhe	Humid
ቀላቀለ	ሊቃለቃ	Walmake	he mixed
ቀላቀለ (ግ)	ለፈቃ	Walitti make	he mixed
ቀላቀለች (ግ)	ለፈቅቲ	Walitti maksite	she mixed
ቀልደኛ	ሰፋጠኝኛ	habalaa, qoostuu	joker
ቀልድ (ስ)	ሰፋጣ	Baacoo/qoosaa	Fun, farce
ቀልጣፋ	ፈጢን	si'aawaa	active
ቀልጣፋ፤ ታሪ (ቅ)	ቀንጡ	Qanxuu	A gire habile
ቀመሰ	ጤማ	Dhandhame	Savor/ taste
ቀመሰ	ጤማ	Mi'aawe	Taste/ tasty

ቀመር	ፎርሙላላ	foormulaa	formula
ቀሚሰ	ቀሚሰ	qoloo	dress
ቀሚሰ (ሰ)	ቀሚሰ	Qamisa	Skirt
ቀማሽ (ቅ)	ዩ.ቀምሲ	dhandhamamaa	testing (s)
ቀማሹቹ (ቅ)	ዩ.ቀምሱ	dhandhamamoota	testing (p)
ቀማኛ (ሰ)	ጦልላፋ	saamaa	brigand
ቀስተደመና	ጋሚላሐንቆት	Sabbata gaaloo	Rain bow
ቀስታ መራመድ / በህመም፤ በእርጅና	ቱኩም	Tirachuu	Walking Slowly In Sickness, Aging
ቀስት (ሰ)	ሒናዌ	Xiyyaa	Vector.arrow
ቀስት (ሰ)	ላዋ	Xiyyaa	Arrow ,Arc , Vector
ቀስት ማሰወንጨፊያ እንጨት	ዲጋን	Muka wacaaftuu	bow
ቀረ (ቅ)	ቀራ	Haftee	Absent
ቀረቀረ (ዘጋ) (ግ)	አዋሐራ	Danqare	Bolt / bar
ቀረቀረ (ግ)	ቂረቀራ	Danaqare	Bolt
ቀረበ	ቆረራ	dhihaatee	approached
ቀረበ (ግ)	ቀረባ	Dhihaate	Come forward
ቀረበ / ደረሰ (ግ)	ቆረራ	Dhihaate/dhaqabe	Come forward
ቀረና (ድስት ከግለት ብዛት)	ቂረንአሻ	Finiine	Burned , bad smell
ቀረዋ	አሾራ	qaraxa, ashuura	tax
ቀረዋ (ሰ)	አሾራ	Ashuura	Tax
ቀረፀ (ቅ)	ነቅሺአሻ	Boce	Shape
ቀረፀ (ግ)	ቄመሳ	Boce	Record
ቀረገ	መቅደሕ	waraabii	recording (music)
ቀረፋ (ሰ)	ቀርፋእ	Fure	Tea spice
ቀሩ (ቅ)	ቀሩ	Hafan	Absent
ቀሪ	ዚቀራ	haftee	remainder /residual/
ቀሽር (ሰ)	ቀሽር	Qashiira/zanjabiil	Traditional tea
ቀበሌ (ሰ)	ቀበሌ	Araddaa	Locality
ቀበረ (ግ)	ቀበራ	Awwaale	Entomb
ቀበሩሾ (ሰ)	ቀበሩጅ	Qabaruur	Insense wood
ቀበሮ (ሰ)	አይዘገዱ	Jeedalloo	Fox

ቀበቶ	ወራንሲላ	Qabattoo	Belt
ቀባ (ስ)	ቃበኣ	Dibe	Painting
ቀባጠረ	ቂማጠራ	legellege,xibaare	blabbered
ቀባጣሪ	ቂማጣሪ	xibaaraa,xibaartuu	blabberer
ቀትር (ስ)	ላኡ	Waaree	Daytime, Noon
ቀትር / የሰላትወቅት /	ዙሕሪ	Zuhrii (Salaata yeroo kashaa)	Noon
ቀነሰ (ግ)	ቆረሳ	Hir'ise	Deduct
ቀና ማለት፤ ቀጥማለት	ፊዝ	Faaya hamartii	Ring ornament
ቀናተኛ	ቂንታም	hinaafaa	envious
ቀናት ወደ ሁዋላ ሲቆጠሩ ሶስተኛ ቀን)	ራትተና	Dheengaddaa duraa	3rd day past of the week
ቀናት ወደፊት ሲቆጠሩ ሶስተኛ ቀን)	ራትታ	Iftaan taan	3rd day commig the week days
ቀናነት (መልካም መንገድ)	ቂናኦት	Qaceelina	uprightness
ቀን	ማልቱ	guyyaa	Daytime
ቀን	ኣያም	guyyaa	date
ቀን (ስ)	ማል	Qabeenya	Wealth
ቀንበር (ስ)	ሐርቆት	Harqoota	Rodent
ቀንበጥ ቀንበቡን ለቀመ (ለጫት)	ኣጤረራኣሻ	Axeerare/haxeerare	Glean the bud (vp)
ቀንድ (ስ)	ቀር	Gaafa	Horn
ቀንድ ኣውጣ (ስ)	ኣውኣርጅንኣርጅን	Burunqoccaa	Snail
ቀኝ	ቀኝት	mirga	right - side / hand
ቀኝ (ስ)	ቀኝት	Mirga	Right
ቀውስ (ስ)	ኸርኸራ	Muddama	Crisis
ቀጢስ (ቅ)	ተቃቡዛ	maraataa	Crises
ቀዝቃዛ (ስ)	በረድ	Qabbanaawaa	Cold
ቀየረ (ግ)	ናወጣ	Jijjiire/ Geeddare	changed
ቀያ ልብስ (ስ)	ጃውዊ	Huccuu diimtuu	red silk cloth /came from java
ቀያ ኣፈር	ቂሕ ኣፈር	biyyee dimaa	red soil
ቀያ ጫት (ስ)	ጎሕባ	Jima diimaa	red chat/ leaves
ቀያ (ቅ)	ቂሕ	Diimaa	Red

ቀይ ልብስ (የሀረሪ ሴቶች ባህላዊ ልብስ)	ጃውዊ	Uffata Diimaa dubartii (kan aadaa Hararii	Type of harari tradirional dress
ቀይ ማሽላ (ስ)	መግራ	Muuyraa/ bishingaa diimaa	Red sorghum
ቀይ ወጥ (ስ)	ሳፍ	Ittoo diimaa	Tradional sauce
ቀይጫት	ጎሕባ	Jimaa diimaa	Red type of << chat>>
ቀደመ (ግ)	ቀደማ	Durse	Anticipate
ቀደምብሎ	ቀዲምቤ	dursanii	already / early
ቀደምት (ቅ)	ቀዲም	Kan dur	Previous
ቀደደ (ግ)	ቀደዳ	Baqeesse	A perture / puncture
ቀዳ (ግ)	ቀደሐ	Waraabe	Mimic record
ቀዳሚ	ዩቀድሚ	dursaa	foremost / fist in importance
ቀዳሚ (ዋና)	አፍደል	Kan duraa	Main / primarily
ቀዳዳ	ኑዳል	uraa	hole
ቀዳዳ (ግ)	ቁዳድ	Baqaqaa/uraa	Tear
ቀድመ ሁኔታ (ቅ)	ሸርጢ	Haal-duree	Proviso
ቀድሞ	ነዲቤ /ቤቀድቤ/	dursee	earlier
ቀዶ ዋገና (ስ)	ኦፕራሲዮን	Oporaasiyoona	Surgery
ቀጠለ	ተኸተለ	itt fufe	continued / followed after
ቀጠረ (ስራ)	አትክበለ	qacare	employed
ቀጠሮ (ስ)	በልለማ	Beellama	Appointment
ቀጠቀጠ	በገዳ	gobee.tume	beat up, slam
ቀጠቀጠ (ግ)	ቂጠቀጠ	Tume	Beat
ቀጠነ (ቅ)	ቀጠና	Qallate	Slim
ቀጠፈ	ቀጠፋ /ቀጠር ቆጫ/	kute	plucked
ቀጣ	ቀጠኦ /መረጣ/	adabe	punished
ቀጣ (ግ)	መረጣ	Adabe	Panish
ቀጣሪ	የትገብሊ (ዲሊጋሌ)	mindeessaa	employer
ቀጣይነት	ተኸታይነት	itti fufinsa	continuity
ቀጥ	ፊዝ	qajeelaa	straight, direct

ቀጥ ያለ አንገት (ስ)	ሎከኮ	Lookoo	strength neck
ቀጥታዊ	ቱምቱ	tumtuu	blacksmith
ቀጥታዊ (ስ)	ቱምቱ	Tumtuu	Black smith
ቀጥታ (ስ)	ሳኒ	Kallattii	Direct
ቀጥላለ (ቅ)	ቀጥባያ	Qax je'e	rise stright
ቀጥላለተቃና	ፊዝባያ	Wareegama	Sacrifice
ቀጨሞ (ስ)	ቀጨ	Qacuu	Thin down
ቀጨጨ	ሉቃያዩ	huqqataa	undersized,scrag
ቀጨጨ (ቅ)	ቀንጨርሬ	Qancarree	Scarg
ቀጭኔ (ስ)	አሽቀጭኔ	Saattawwaa	Girrafe
ቀጭን መንገድ / አቋራጭ	ቀጨን ኡጋ	qaxxaamuree	shortcut
ቀጭን ንፍጥ (ስ)	ሰላሎት	Furri qolloo	running nose
ቀጭን (ቅ)	ቀጨን	Qallaa	Thin
ቀፈሽ / ከሰል ማቀጣጠያጣ /	ቀፈሽ	Qafashaa	Charcoal lighter pan
ቀፎ	ወቅሪ	Gaagura	Hive

ቁ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ቁልቁለት	ሰላል	irraangadee	sloppy
ቁልቋል	ቲኒ	ciiree, tiinii	cactus
ቁልፍ / አዝራር (ስ)	ቁልፊ	Qabdoo	Key
ቁመት	ቁንኒ	hojjaa	height
ቁመት (ቅ)	ቁንኒ	Dhaabbii	Height
ቁማር	ቁማር	tirgaa	gamble
ቁም ሳጥን	ከበድ	sanduuqa	cupboard
ቁምሳጥን (ስ)	ከበድ	dhaabbataa	
ቁምቡርስ (ስ)	ቁምቡርሲ	Sanduuqa dhaabbii	Cupboard
ቁምጣ	ቁምጣ	Qumbursii	Earth worm
ቁምጥና	ጁዛም	kushee,bole	shorts
ቁሳቁሶች	ኢድዳች	dhukkuba juuzam,	leprous
ቁሳዊ	ዚኢድዳ	meeshaa	materials
ቁስል	ቡሉኦ	meeshaa	material
		madaa	wound

ቁራጭስጋ	ወስላ	Muraa foonii	Rasher
ቁርስ (ስ)	ቁራኦ	Ciree/faxara	Break fast
ቁርበት / አቁማዳ / (ስ)	ቁርበት	Itillee	Skin
ቁርባን	ኡድሒያ	Kaayyoo Amantiitiif wareeguu	Sacrifice for religious goal
ቁርንፋድ (ስ)	ቁሩንፋል	Qurunful	Tea spice
ቁርኦን (ስ)	ቁርኦን	Qur'aana	Islamic religioce book
ቁርጠት	ቁጭና	dhuukuba garaa	consiptate
ቁርጠኝነት	ቁጭነት	murannoo	decisiveness
ቁርጥ	ቁጭ	muraa	piece
ቁርጥማት / የሪህበሽታ / (ስ)	ሪሕ	qabbana	reumatism
ቁርጥራጭ ልብስ (ስ)	ገሰሮ	Gasaroo/Bututtuu/	adirity cloth made up of piece of clothes
ቁርጥራጭ ልብስ	ገሰሮ	Gasaroo	Pieces of clothe
ቁርጭምጭሚት (ስ)	ሒንዲርቲአጥ	Koomee	Ankle
ቁሻሻ ማከማቻ (ስ)	ጉዳፍ	Gujufa	place of waste disposal
ቁባ (ስ)	ቁብቢ	Qubbii	Antrax
ቁንጅና	ቁምሳ	bareedina	beauty
ቁንጅና / ውበት / (ቅ)	ቁምሳ	Bareedina	Beutiy
ቁንጫ (ስ)	ቁናጭ	Tafkii	Flea
ቁቡ	ቁያም	dafee kan aaru	fractious / furious easy anger
ቁጢጥ (ቅ)	ቁሚጭ	Suntuuranii taa'uu	Stright forward
ቁጣ (ስ)	ቁፄ	Lola/dallansuu	Acrimony
ቁጣ (ቅ)	ኡግማ	Lola	Angry acrimony rage
ቁጥር (ስ)	ሒልቂ	Lakkoofsa	Number
ቁጥጥር	መራቀቦት	llalcha kennuu	controlling post
ቁጥጥር (ስ)	መራቀባ	To'annaa	Control, monitor
ቁጭ (ግ)	ሺኪፍ	Taa'uu	Sitdown
ቁጭት (ስ)	ሒጮት	Sheenaa/gaabbii	Regret

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቂም (ስ)	ሐሉ	Hijaa/haluu	Grudge
ቂንጥር	ዓላማ	qinxiraama	clitoris
ቂንጥር (ስ)	አላማ	Qinxirii	Clitoris
ቂንጨፍ (ስ)	ቂንጨፍ	Qincee	Porrage
ቂጢኝ	ቂጥጢኝ	fanxoo	syphilis
ቂጢኝ (ስ)	በጅኝ	Fanxoo	Syphills
ቂጣ / የሀረሪባህላዊምጉብ /	ጡፍጡፍ	Qiixxaa	Traditional muffin
ቂጥ	ፋድዲ	hudduu	buttock

ቃ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቃለ መጠይቅ (ስ)	ሰአልዋሚዳ	Gaafifi deebii	question and answer
ቃለ መጠይቅ (ስ)	ተሐበሮት	Gaafii fi deebisaa	Interview
ቃል	ጨቅተ	Jecha	promise
ቃል / የንግግር /	ቀውሊ	haasawa/dubbii	Speech(word)
ቃል ማውጣት (ቅ)	ጨቅ	kan Afame	word sound
ቃልኪዳን	ዋእዲ	Waadaa	Promise
ቃልኪዳን (ስ)	ሩቡት	Waadaa	Promise
ቃልኪዳን (ቅ)	አሕዲ	Waadaa, Ahaddii	Promise
ቃመ (ግ)	ቀመሐ	Qamahe	Chew
ቃሪያ	ቀጭጨ	qaccee	pepper
ቃሬዛ	ወሳሳ	Wasaasaa	Stretcher
ቃር (ስ)	ቀሐር	Singiggo	Heartburn
ቃታ	ቃታ	qaataa	chamber (gun)
ቃጠሎ	ኔዳድ	belbela	burning /blaze/
ቃጭል	ደዊል / ቢልቢል	qaacila	bell

ቄ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቄራ	አጎረኦ	lafqalii	abattoir

ቄራ (ስ)	አገረኣ	Qeerraa	Slaughter house abattoir
ቅ			
ቅላዔ (ስ)	ላኬጃ	Alalaasa	Accent
ቅል	ቁሉኣ	Buqqee	calabash
ቅልብልቦሽ (ስ)	ሐልላሌ	qacii,shaxoo	childs play with gravel
ቅልጥም	ጉቤ	Lafee dhukaa	Shank
ቅልጥም (ስ)	ቁልጡም	Koomee	Shank
ቅልጥፍና	ቀንጡነት	si'aayina	Agility
ቅመማቅመም (ስ)	ሐዋጅ	Labsii	Spices,ingredient
ቅማል (ስ)	ቁማይ	Hinjiree	Louse
ቅምጥል	ቀነኒ	mijjuu	comfort able grow (for human)
ቅስቀሳ	ኪንኪንቲ	dadammaqsa	Agitation
ቅሪተ አካል (ስ)	ጁምጁማ	Hamba dhala Namaa	Fossils
ቅራሪ	ረኸራኸ	haftee	Sediment
ቅራቂንቦ	ኮልኮሌ	hoosa	trash / things
ቅሬታ	ዚጋል	komii	complaint /grievance/
ቅር/ መከፋት / (ስ)	ከፍ	Mufii	Feel sorry
ቅርስ	ቁራስ	hambaa	Heritage
ቅርሻት (ስ)	ሒምቢሪቅ	Bulgaa	Shame ,water brash
ቅርብትያላቸው (ስ)	መቀረቢን	Kan dhiheenya qabu	Relatives
ቅርብ (ቅ)	ቁርራ	Dhihoo	Near
ቅርንጫፍ (ስ)	አዘላ	Dame	Branch
ቅርጣን (ስ)	ቁጥራን	Qixraana	Tar
ቅርጫት (ግ)	መዳሮ	Zanbiila (Aadaa)	Basket
ቅርፃቅርፅ (ስ)	ሐኩልቲ	Boca	Contour,foird
ቅርፅ (ስ)	ሸክሊ	Boca	Shape
ቅርፊት (ስ)	ቀርፊት	Qonyanyaa	Cell wall
ቅበላ (ስ)	ቁበሎት	Qiblaa	Charging
ቅባት (ስ)	ቂባት	Dibata	Lotion /cream
ቅቤ (ስ)	ኢሺሽ	Dhadhaa	Butter

ቅናት	ቂኘት	hinaafe	jealous
ቅናት (ስ)	ቂኘት	Hinaaffaa	Envy jelious
ቅኔ (ስ)	ሰብሕ	Cooma/Ciigoo	proverb
ቅንቅን	ቂኝቂኝ	tuchee	itch mite
ቅንነት	ኦርነት	yaada gaarummaa	good heartedness
ቅንዝረኛ (ቅ)	አበናም	Washakarree	Lecherous
ቅንድብ (ስ)	ኢንጨገር	Nyaara	Eye brow
ቅንጅት	ተዋሐበት / መትዋሐብ /	qindoomina	cooperation
ቅንጭብ (ስ)	ሐሳድ	Gurruu tiinii	Cactus
ቅንጭብ (ስ)	ቂንጨብ	Qinciba	Demo
ቅንፍ	ዲጋን	baajii, golbee	bracket
ቅኝት / መታደግ	ተጌለሎት	waan tokko fagoo taa'ani ilaaluu	surveillance
ቅኝግዛት (ቅ)	ኢስቲኦማር	Kolonii	Colony
ቅዘን (ስ)	ቂልቃይ	Albaatii	Diarrhea
ቅዝቃዜ	ቢርዳ	qabbana	coldness
ቅዠት	ቡርዝዝ	abjuu	fantasy, fancy
ቅዩሳ	ቂያሶት	qawwisoo	survey
ቅይጥ (ቅ)	ጁኑስ	makama	mixed
ቅደም ተከተል (ቅ)	ተርቲብ	Tartiiba	Chronological order
ቅዳሜ	ሰብቲ	sanbata	saturday
ቅድሚያ	ተቅዲም	dursa	precedence /priority/
ቅጂ/ግልባጭ (ስ)	ሚቅዳሕ	Garagalcha	Copy
ቅጠለ ሰፋፊ	ጀፈላ	baala baballaa	broadleaf
ቅጠላማ (ቅ)	ቂጠሊ	Baala	Greenish
ቅጠል (ስ)	ቁጥጢ	Baala	Leave
ቅጢያ (ስ)	ደባት	Ibsa maqaa	attached
ቅጣት	ሚርጢ	adaba	regulation
ቅጥር	ኦትጌበሎት	qacarrii	employing
ቅጫም	ጨቃይ	Qincaabii	nit
ቅፅ / ፎርም	ፎርሚ	uunkaa	form

ቆ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ቆለጥ (ስ)	ኩር	Cidhaan	Scrotum
ቆለፊ	መፍቻሕአሻ	Furtuu cufe	Locked
ቆላ	ገምሞጃ	gammoojjii	lowland
ቆላ (ስ)	ቃላ	Gammoojjii	Low land
ቆላ / መቁለት / (ስ)	ቀላ	akaawe	Fride side
ቆሎ (ስ)	ኡንቃ	Hunqaa	Fried seed
ቆመ (ግ)	ቃነና	Dhaabbate	Stopped
ቆስጣ (ስ)	ቆስጣ	Qosxaa	Swiss card
ቆረስ	ገመሳ	Kutate	cut into pieces (cake, bread, etc)
ቆረቆረ፤ምቾት ከለከለ፤ ጎረበጠ	ጎማ	Quuqe, mijjaa dhoorke	Boost,,gnaw
ቆረቆረኛ (ግ)	ጎመኢቲ	dhibde/dhalaaf/	caused discomfort/ she
ቆረጠ (ግ)	ቆጫ	Mure	Cut down
ቆረፈደ (ግ)	ከረራ	Qoroffooyte	Hardened
ቆራረጠ	ቁጫጫ	mummure	shear off
ቆራጥ	ቁጭ	murataa	resolute determined
ቆርሶ ማስቀረት፤መጋረጃ (ግ)	መኔዘም	Hawwu	Wishing, desire
ቆርቆሮ	ዚንጎ	Qorqorroo	Corrugated iron
ቆሻሻ (ቅ)	ቁሻሽ	Xuraawaa	Mess scarbby
ቆሻሻመጣያስፍራ	ጉዳፍ	Gujufa	Waste yard
ቆቅ (ስ)	ሐርሺኦተዋቅ	Googorrii	Farm ,yeast
ቆነጠጠ (ግ)	ቆነጣ	Qunxuuxe	Pinch
ቆንቋና	ዜጋ	qorqodaa, doyna	greedy
ቆንቋና (ቅ)	ቆርቆዳ	Qorqodaa	Beggary
ቆንዶ (ስ)	አረብበርበሪ	Qondaa	Chillies
ቆንዶበርበሪ	ዱግኦሱ	Qondoo Barbaree	Pepper
ቆንጆ	ቡባ	Bareedduu	Beautiful
ቆንጆ (ስ)	ደማም	dhiigama Bareedaa	pretty/ beautiful

ቆየ (ግ)	ቀላሕባያ	Ture	Remain
ቆይታ (ስ)	ቀላሕቲ	Turtii	Over stay
ቆዳ	ጎጋ	Kalloo	Leather /skin
ቆዳ ላይ ሚወጣ ጥቁር ብጉር መሰል ነገር (ስ)	ሐላልወልዳ	waan gurraacha tuqaa fakkaatu kan googaa irratti bahu	Blackhead
ቆዳፋቂ (ስ)	ቦን	Kalloo kan zuugu	Tanner
ቆጠረ (ስ)	ሌለቃ	Lakkaa'e/lakkaawe	Count
ቆጠቦ	ጢረመታ	Qusannoo	Conserve,save
ቆጠቦ (ግ)	ጢረመታ	qusate	saved/ for money
ቆጣቢ	ዩቃጥሪ	qusataa	saver
ቆፈረ (ግ)	ኸራ	Qote	Dig

ቋ

ቋሚ	ዋሪ	siranaa	permanent
ቋሚ/ ዘላቂ	ዋሪ	Waaraa	permanent
ቋቋቴ (ስ)	ቀሩ	Arabbuusa	knuckle-cracking
ቋንቋ	ሉጋ	afaan	language
ቋንቋ (ስ)	ሲናን	Afaan/Qooqa	Language
ቋንጣ (ስ)	ቃንጣ	Foon waaddame goggoge	Pemmicaam /dry beef
ቋጠረ (ግ)	ቃጠራ	Guduunfe	Warped
ቋጠሮ/ የተቋጠረ (ግ)	ቁጠር	Guduunfaa	Knot

በ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
በሀረሪ ቤት ለጌዋ ሰፊ ዓይነት (ስ)	ሰጋሪ	Bareedinnaf kan fannifamu	adecorated baskket for house
በሀረሪ ባህላዊ ቤት ግድግዳ ላይ ያለ ጎድጓዳ ቦታ	ጣቂት	Xaaqeta	A hole in the wall of traditional harari house
በሀረር ሲሰራበት ስም (ግ)	ሰክካ	maqaa qarshii yeroo durii harar keesatti ittiin dalagamaature	ancient coin of harar
በሀይል ፈሰሰ	ዲዝባያ	Dhangala'e, cur jedhe	fall well,flough

በሀይል ፈሰሰ (ግ)	ቦሕባያ	Shaa je'e/ Dhangala'e	Run
በሀይማኖት የተፈቀደ (ስ)	ሐላል	Halaal/Kan amantiin hayyamame	Permissible
በሐድንጋይ (ስ)	ሐሺኡን	Dhagaa boortee	Limestone
በሁለት ቅንድብ መካካል ያለ ንቅሳት	ቂርራ	Tumaa nyaara lamaan gidduu	A tattoo between two eyebrows
በሁዋላ (ተ.ግ)	አተሐሪ	Booda	After
በሂጅራ አቆጣጠር 3ኛውር	አሐድታኝቢመውሉድ	Ji'a 3ffaa Hijraa	3 rd month of hijra/islamic calender
በሂጅራ አቆጣጠር 8ኛው ወር	ሹዋል	Ji'a Hijraa 7ffaa	8 th month of hijra /islamic/ calendar
በሂጅራ አቆጣጠር ሰባተኛ ወር	ራጋሶመን	Ji'a 7ffaa Hijraa	7 th month of hijra calander
በሂጅራ አቆጣጠር የ11ኛው ወር	ዙልቂኢዳ	Ji'a 11ffaa bara hijraa	The 11 th month of hijra /Islamic calendar
በሆድ የሚሳብ እንስሳ (ስ)	ዩዲሕኪ	bineensa garaan shoraqu	reptile
በለስ	ቲኒ	tiinii	cactus
በለተ	ጠበሐ	foon addaan baase	cut body-part by part, slaughtered or butchered (animal)
በለጠ	ዛየዳ	Caale	better, more
በለጠ (ግ)	በለጠ	Caale	Dominate
በለፀገ (ግ)	ሳያ	Sooreessa	Prosperious
በላ (ግ)	በለኣ	Nyaate	Ate
በልመና የተገኘ (ስ)	ዴይቲ	wan kad han Arkame	donation by begging
በልግ (ስ)	ቤይጊ	Afraasa	Rainy season
በመለገሷ (ተ.ግ)	መኔስዜቤ	Arjoomuu Isitti	because she donate
በመከታተል (ተ.ግ)	ኤሐራንኤቀድ	Hordofuun	Follow up
በመጠኑ መስጠት (ግ)	መስሴፈር	Hanga humnaa kennuufii	give them a measure
በማህበረሰብ የተገደበ (ስ)	ሙኸኸ	Daa'ima gadaameessa keessatti miidhame	A child Damaged in the womb

በማር በቅቤና በሰሊጥ የሚሰራ ጣፋጭ ምግብ	ደለን	nyaata miiaawa dayma,dhadhaaitisa lixa irraa dalagamu	food madeup of honey, sessoug butter
በማብላቱ (ተ.ግ)	መትቤለዘቤ	Nyachiisusaatin	for the reason he feed
በማብላታቸ (ተ.ግ)	መትቤለዘዩቤ	Nyachiisusaatintin	for the reason they feed
በማንኛውም	አይዩዘም	yeroo kamittiyyuu	in any way
በማያገባው ቦታ የሚገባ	ፈዱሊ	Saaxilamuu	Being exposed
በማፈናጠጣቸ (ተ.ግ)	መትባተርዘዩ	korsiisusaanitti	by riding of them
በሰለ (ቅ)	በሰላ	Bilchaate	Ripe / mature
በሰለ/ በእድሜ/ (ስ)	ሬሽዳ	Bilchaate (Umriin)	Mature
በሰበሰ	በምባ / በምባ መንፈሐ	tortore	rotted
በሰበሰ (ግ)	ቦሰራ	Tortore	Moisten
በሳ (ግ)	ነደላ	Ure	Pierce
በሳምንት ወደ ሁዋላ አራተኛው ቀን	ዘረቢትቲና	Ofduuba guyyaa 4ffaa	4th day back of the week days
በሳምንት ወደፊት አራተኛ ቀን	ዘረቢትታ	Ofdura guyyaa 4ffaa	4th day coming of the week days
በስራ ተዘናጋት	ተሻቢሐኸና	Dagate	failed to remember
በስተቀር	ዘልታ	malee	except
በስኳርና ዘይት የራስ የተከተፈ ዳቦ	ፋትታ	Faradduu/dubbi daddeebistuu	Talebearer,romour
በስግደትበ ግንባር የሚወጣ ጥቁር ምልክት	ሹዳድ	Suduuda	A black scars coming out on the forehead of prayers
በሶ (ስ)	በስሶ	Bachoo	Flour made from barley
በሶብላ	ፋልጋት	Fosoliyaa	Pheseolus
በረሐ	ገምሞጅጂ	Gammoojjii	Desert
በረሃ	ሰከራኦ	gommoojjii oowwaa	desert
በረመዳን ወር ያም የልጆች ጨዋታ	ቢሉጭጨዋቲ	Tapha yeroo Ramadaanaa	Traditional kids game during ramadan month fast
በረመዳን ያም በ27ኛ ቀን የሚከበር	ኸቲመት	Ramadaana guyyaa 27ffaa	A holyday during the 27 th night of Ramadan
በረመዳን ያም የሌሊት ምግብ (ስ)	ሐራብ	Hiraaba/nyaata yeroo soomanaa	Night meal during ramadan fast

		leeylii nyaatamu	
በረረ (ግ)	በረራ	Balali'e	Fly
በረሮ	በሮሮ	balballaa	cockroach
በረት (ስ)	አገዱ	Dooraa loonii	Barn cattle per
በረንዳ	ዘራራ	manduree	verandah
በረንዳ	በረንዳ	manduree	verendah,porch
በረከት	በረከ አሻ	heddummaate	to be plentiful
በረከት (ስ)	በረከ	Barakaa	Riches
በረኪና	በረኪና	barakinaa	liquid soup
በረደ፤ ቀዘቀዘ (ስ)	በረዳ	Qabbanaawe,	Cool
በረዶ	በረዶ	cabbii	hail
በረዶ (ስ)	በረፍ	Cabbii	Snow
በረገገ	ተብራጃ	bakka tokk'tti ta'uu	unstable
በሩዝየተዘጋጀምግብ	ዙርቢያን	kan dadhabee	
		Nyaata ruuzaan	Food made from rice
በራስላይለጌዋዮሚስካአበባ	አቁጣልላ	hojjatamu	
		Ilillii matatti	Flower used to
በራሪ	ዩብርሪ	suuqqatan	decorate on head
በራ	ባሩድ	kan bararu	flying
በራ (ስ)	ባራ (ስ)	qotiyyoo	ox
በር	ባራ (ስ)	Sangaa/dibicha	Ox
በር	ገብቲ	Balbala, hulaa	Door
በር	ጋንበሪ / ጋርበሪ	hula	door
በር (ስ)	በሪ	Balbala	Gate (door)
በርሜል (ስ)	በርሚል	Barmeela	Barrel
በርበሬ (ስ)	አስሱ	Barbaree	Repper
በርኖስ (ከበግፀትርዮሚስራ)	በርኑስ	Barnoosii	A cloth made of sheep
			hair
በርካታ (ቅ)	ናሳ	Baay'ee	Diversity
በርጨማ	ወንባር	Barcuma	Stool
በርጫ (ጫትመቃም) (ስ)	በርጫ	Barcaa	Chew kat
በሽታ (ስ)	ነትቱ	Dhukkuba/ dhibee	Disease
በሽታ ማስተላለፍ (ግ)	መትጋባኦ	Daddabruu	Transmit/disease/
		dhukkubaa	

በቀለ (ግ)	በቀላ	Biqile	Grow
በቀብር ጊዜ የሚዘጋጅ የምፅዋት ምግብ (ስ)	ከፋራ	Kafaaraa, nyaata yeroo awwaalchaa qophaawu	Food served in mourning ceremony
በቀን ከሚሰግዱት ከዋና ዋና ሰግደት ሌላ የሚሰግድ (ስ)	ሱና	Salaata guyyaa alatti kan salaatu	prays of day time
በቂ	ኖቂ /በቂ/	ga"aa	sufficient
በቃሉ አንበበ (ግ)	ሐከማ	Irra deebi'anii dubbisuu	reading by rote
በቃል መሸመደድ (ስ)	ሐፍዚ	Haffazuu/sammutti qabachuu	Read by words
በቅለባ /የጣፋጭ ምግብ አይነት	በቅላዋ	Nyaata mi'aawaa	Sweet pasterymade from nut and sugary
በቅሎ አረባ/አሰገራ (ስ)	ጨበር	Gaangee Saggarse	mule trainer
በቅሎ (ስ)	በቀል	Gaangee	Mule
በቅርብ ያገባችሁት (ስ)	ሐታም	Baranoo	Type of Cultural playing of kids
በቅርብ ያገባ (ስ)	በረኖ	Baranoo	Bride bride grom
በቅቤ የሚዘጋጅ የደረቃ ስጋ (ስ)	ሉቅመዳ	Foon gogfame kan dhadhaan qophaa'u	Traditional meet food type
በቅድሚያ (ቅ)	ነዲነዲ	Dura irratti	Previously
በቢጫ አፈር (ስ)	ጉግጉባ	Gugubaa	yellow soil
በተለይ (ተ . ግ)	ኦርኩትሶም	Keessattuu	Especially
በተነ	ፌበና	File (Rifeensa)	comb
በተነ (ግ)	ቤተና	Bittinneesse	Be strew
በታተነ	ቢታተና	faffacaase	disperse,ruffle
በታተነ፤አዝረከረከ	ዚራዘራ	Facaase, bittinneesse	Tear apart
በታኝ	ፌጥኒ	facaasaa	scattered
በትር (ግ)	በርቲ	Shimala	Stick
በነገር ነካት (ግ)	ጉመኤ	Dubbiin tuttuqe	he provoked her with word
በነገር ነካካችው (ግ)	ጉመኤታ	Dubbiin tuttuYTEE	provoked by words/she
በአለ ሲመት/የንግስና አለት	ታጅ መጣለል	guyyaa mootii	enthronement

በአል	ፌስታ	qabatuu	
በአንድ ላይ አያያዝ ደረደረ (ግ)	ሰከከ	Ifoomse, balballoomse	Explain
በአንድ ሰበብ የሚመጣ አደጋ፤	ገድዳፋ	Sussuuquu/ Canceeysuu	Aline, stow,
በአንድ ቦታ ረግቶ መቀመጥ	መፎያ	Gaddaafaa, Balalaa sababaa	Accident that occurs with any case
በአንድነት የታሰረ	በጉሙድ	Siranuu, waaruu	Stability
በአንድ እግር እየዘለ (ግ)	ሐንከሎ	Tokkummaan kan hidhame	Bundle
በአንገት መደፋት (ተ.ግ)	ደጋጋ	Okkalloo/miila tokkoon utaalaa deemuu	Valley, slope
በአንገት ተጠምጥሞ ማቀፍ (ግ)	ሐንጨለል	Mormaan sujuuduu	to be ashamed
በአካፋ የሚገዝቅ (ቅ)	ዩሒከፊ	Mormatti marachuu	Hug
በአፍንጫ የሚወሰድ ባሕላዊ መድሐኒት	ሰቀን	Akaafaan kan akaafu	shoveler
በአፍንጫ የሚሸተት ሱረቲ	ጀመሊ	qoricha aadaa funyaanin fudhtamu	traditional medicine taken through nose
በዓል፤ ድግስ (ስ)	አረርጣር	Tamboo funyaaniin fuunfatmu	tobacco-leaf, pipe-tobacco
በእሳት መድረ (ስ)	መትቆቀም	Ayyaana/ Diggisii	Festival holiyday
በእሳት ማድረ (ስ)	መቆቀም	Ibidnaan Goggesse	drying using flame/fire
በእስልምና የፍሰግ ወራት	ፊጣር	Ibidnaan Goggesse	drying using flame/fire
በእጅ የሚታሰር ከታብ	ቀርጣስ	Saffisa	Speed
በእግር ጠለፈ (ስ)	ቀለባ	Qarxaasa	A hand held material
በከለ (ግ)	ቃራና	Miila sakaale	Hijack
በከተ (ግ)	በኸታ	Faale	Contaminate
በከንቱ ለፋ (ግ)	ጂንጤአትካለታ	Tortore	Dis use
በከንቱጮኸ (ስ)	ቃቅባያ	Hongaawe	have done effort for nothing
በወሊድ ጊዜ የሚወጣ ደም (ግ)	ኒፋስ	Qaaquu	Meaning less delusion
በወቅቱ	አጅጂቤ	dhiiga yeroo da'umsaa bahu	Bleeding on delivery
በውሀ መፀዳዳት (ግ)	ኢስቲንጃን	Yeroo isaatti	At early, (during)
		Istanjaa/Bishaaniin	Being Cleaned with

በዘበዘ ዘረፈ	ዘረፈ	Qulqulleeffa chuu	water
በዛ (ግ)	በዘሐ	Saame	Exploit
በዝምድ ናተሳሰረ (ስ)	ተናሰባ	Heddummaate	Multiply go up
በዝናብ ወቅት ብቻ የሚታረስ መሬት	ቡኸራ ደቺ	Firummaan walitti firome	Kin ship
በዝናብ ወቅት ምትመጣ በራሪ ነፍሳት (ስ)	አያበቱላ	lafa bukraa	rainy farmland
በዝናብ የበቀለ ጫት (ቅ)	ቡኸራ	Roobaan jireettii	Flying insects during the rainy season
በየቀኑ	የውሚያ	Bukraa/ kan roobaan biqilu guyyuu	A plant sprouted with rain
በየአመቱ የሚሰጥ ምዕዋት	ዘካት	Zakaa (sadaqaa waggaa)	annual donation of islamic charity
በደል፤ጉዳት	ዙልሚ	Miidhaa	Ill-treatment
በደንብ ያልታሸ ቡኮ	ኸላንጥ	Qukxa/kulxaa	dough not mixed properly
በዳያ	ዛሊም	Kan miidhe	One who does wrong to some one
በድን	ጂናኢዝ	reeyfa	dead body
በድንገትመገጣጠም	ደጋኦ	Tasa walitti kiphuu	forgather
በጀት	በጀት	bajata	budget
በጀት (ስ)	ባጀት	Baajata	Budget
በጅምርየቀረ (ግ)	ኡጉልሐዱዳግ	Kan jalqabbitti hafe	Cease
በጆሮና በዓይን መሀል ያለ ቦታ	ቢሊት	Gurraa fi ija gidduu	Eyebrow
በጊዜ (ተ . ግ)	ኢምቤዝኛት	Yeroon	On time
በጋ	ጃያ	Bona	Summer
በግ	ጣያ	hoolaa	sheep
በግዴታ	ቦርታቤ	dirqamaan	by force
በጐ አድራጊ	ኸይሪ ባያ	tola oolaa	charitable
በጠሰ (ግ)	በጠሳ	Kute/mure	Cut
በጠበጠለፈሳሽ (ግ)	ሐበቃ	Walitti laaqe (Dhangala'oof)	Ethiopian
በጣም መብዛት	መሸቦሽቦት	Akkaan Heddummachuu	multiplying-much

በጣም ቀዝቀዝ (ግ)	ጢፈጠፈ	Akkan qabanaawe	very cold
በጣም አድካሚ	ጨንቆጭ	Akkaan dadhadhapsiisa	spadework
በጣም ሰፊ (ቅ)	በጠለቅ	baay'ee bal'aa	Out size
በጣም ቀዝቀዝ	ጢፈጠፈ	Dilalla'aa	Very cold
በጣም አመሽ (ግ)	አትሐረራ	Halkaneeffate/atoor are	Stay up
በጣም አጭር ፀጉር (ቅ)	ቁሉልሉ	Qululluu	Kinky
በጣም ያረጀ ሰው (ስ)	አልካኝ	Dullacha/ jaanjawaa	Very old man
በጣምደሐ	ፈቂር	Hiike	Divorce
በጣጠሰ	ቢጣጠሳ	ciccire,mummure	snaped
በጥርስ ውስጥ የሚገባ ስጋ	ራታ	Foon ilkaan seenu	Meating b/n teath
በጥባጭ (ቅ)	ሐውሲ	Laaqaa	Jamming
በጥባጭ / ቀደጭ	ላቅጢ	unkurtuu	trouble maker
በጥባጭ (ቅ)	ነፍዋዛ	Jeeqaa	Coward timid
በጥፊ ማጮል (ግ)	መጣዘዝ	Kabalaan dhawuu	Slap
በጫጉላ ቤት ለውሀ መያዣ የሚውል ቅል	ኢጃይ	Quluu Mana Cidhaa	Traditional water container gourdge
በፊት (ቅ)	በቀድ	Duraan	Before
በፍፁም (ተ . ግ)	ከስተን	Inuma	Never
በፍፁም (ቅ)	ሐሽ	Goonkuma miti jedhe	Lapped, rubbed, massage
በፍጹም (ተ . ግ)	አበደን	abadan	Absolutely

ቡ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቡሉኬት	ቡሉኬት	bulukeetii	hollow block
ቡታያ (ስ)	አዜብ	Meeyra Qacalee	Seedling
ቡተቱ	መርማጅ	Bututtuu	tatter
ቡታ ጋዝ	ቡታ ጋዝ	buttaagaaza	butane gas
ቡና	ቡን	buna	coffee
ቡናማ	ቡንኒ	daammii	brown
ቡናማ (ቅ)	ቡንኒ	Bifa bunaa	Brown

ቡን (ቅ)	ቡል	Bul	Wafer
ቡዳ (ስ)	ቁመኝኛ	Budawa	Evil eye
ቡዳ (ቅ)	ቡዳ	Budawa	Evil eye
ቡዳ/ የቡዳአያን (ስ)	ኢንቤቅ	Budawa	Evil eye
ቡድን	ሶሳ	Tuuta	club,band
ቡድን (ስ)	መጋድ	Garee	Group,club
ቡጉር (ስ)	ኪም	Finniisa	Granule
ቡጉንጅ (ስ)	ቡርሲ	Maashaa	Abscess
ቡጢ	ዱመጭ	Dummucaa	Box
ቡጢ (ስ)	ዱመጭ	dumuca	boxing
ቡጢ (ግ)	ቡኝኞ	Bunyoo	Box,pugilism

አማርኛ

ቢሆን	ሀረረ
ቢሆንም	ኸነገር
ቢሆንም (መ . ገ)	የኸነገረም
ቢሆንም (ስ)	ኢስታዘም
ቢሆን ሞሮ	ማም
ቢለዋ (ስ)	ሲላቤ
ቢስኪሌት	መሻሕ
ቢሮ	ቢሳሎት
ቢሮ	ኢዳራ
ቢጃማ	ቢሮ
ቢጫ አፈር	መኚት ኢፊዝ
ቢጫ (ቅ)	ጉጉባ
ቢጫማሽላ	ሐርዲ
ቢጫአፈር	ወገሬ
ቢጫወፍ (ስ)	ጀጅጃባ
ቢጫጉንዳን	ሐርዲ ኡፍ
	ዱስፈጅ

ቢ

Afaan Oromo

yootaahe
Tahuus
Tahullee
taahullee
Silaa/Otuu
Ablee/ albee
biskileeta
biiroo
biroo
uffata rafiisa
biyyee keelloo
Keelloo
Bishingaa keelloo
Biyyeee keelloo
Shimbira keelloo
Rirma

English

if so
Although/ even though
Although /even so
ayoung baby
Even if
Knife
bicycle
bureau
bureau
pijama
sub soil
Yellow
sorghum
Soil
yellow bird
Yellow ant

ባ

ባህላዊ ዣንጥላ	ጨላልሞት	Agoobara aadaa	umbrella (cultral)
ባህላዊ የሰርግ ዘፈን (ስ)	ሐለስ	Sirba cidhaa kan aadaa Hararii	Type of harari cultural song
ባህላዊ የትምህርት መግፊያ ጣውላ	ሉሕ	fuula	page
ባህላዊ መጠጫ (ስ)	ሰንቶታ	Meeshaa aadaa waa itti dhugan	Traditional brverage cup
ባህላዊ መግፊያ ሰሌዳ (ስ)	ሉሁድ	Luuhii/ meeyshaa irratti barraa'u kan muka irraa hojjetamu	Taditional Learning Board, Surface
ባህላዊ ብስኩት (ስ)	ካሕካሕ	Kakaah (gosa buskudii aadaa	Traditional biscuit
ባህላዊ አቃ ማስተመጫ ሸክላ	አፍላላ	Aflaalaa/ Qabee aadaa	Traditional furniture container clay
ባህላዊ የሀረር ዘፈን (ስ)	ኤወጃል	Tapha aadaa Hararii	Traditional Harari song
ባህላዊ የሀረር ጌጥ	ሻንጌት	Faaya aadaa Hararii	Harari Traditional decoration
ባህላዊ የሀረር ጣፋጭ ምግብ (ስ)	ሙጠብበቅ	Nyaata aadaa Hararii mi'aawaa	Traditional sweet biscuit
ባህላዊ የቅል ሰበራ በአል	ዊርሻቶ	Wirshaatoo (aadaa buqqee cabsuu)	Traditional gourdge smashing festival
ባህላዊ የእሳት ዝላፅ (ስ)	ሐንዶፍሊ	Tapha aadaa kan ibidda irraan utaalamu	Cradle ,baby bed
ባህላዊ የፀጉር አሰራር	ጉፍታ	Guftaa (Rifeensa)	Traditional hair style
ባህል (ስ)	ኣዳ	Aadaa	Culture
ባህሪ	አኸላቅ	haala	behavior
ባህሪፅ (ስ)	ሐል	Amala	Behaviour
ባህር (ስ)	በሐር	Bahara	sea
ባህታዊ	ዛሒድ	kaawuloo	hermit, anchorite
ባህታዊ (ስ)	ሶፊ	Suufii ((waliyyii)	Hermit
ባለ ብዙ መላ ጀግና (ስ)	መለሳፅ	haayyuu-kamaalaheduqabu	hero of many solution

ባለ...	አቡ...	kan	by /of/
ባለመለ (ቅ)	መሌዬ	Abba malaa	a man of solution
ባለመልእክት (ቅ)	ሉኸም	Ergisaa	message reciever
ባለሙያ	ሜሸኝኛ	oggeessa	to pour
ባለቤት	አው	abbummaa	owner
ባለቤት አድራጊ	ያሺ	Abba gochaa	implementing/owner
ባለቤቷ የሞተባት ሀዘንተኛ ሴት (ስ)	አሳይ	Asaaya	Widow
ባለጉዳይ	ሐጃ ዛለ	tajaajilamaa, maamila	costmer, client
ባለግብ (ስ)	ጉብተኛ	Abbaa kaayyoo	a man with objective/ principle
ባለፋብሪካ	ፈብሪካ	abbaa warshaa	owner of factory
ባሉት ይርጉ (ግ)	የፋዩ	Waan qabduun	hold on
ባላገር	በረቃጨ	imaana'i baadiyyaa	rural / out of get
ባል	ጋርአጢ	Jaarsa/abbaa manaa	Husband
ባል (ስ)	አቦኝ	Jaarsa/abbaa manaa	Husband
ባልዲ	ባሕሲ	baaldii	Bucket
ባልዲ (ስ)	ባልዲ	Baaldii	Bucket
ባልጨት/ጮማ ድንጋይ	ስባሕ ኡን	dagaa adii	flint,crystal
ባስ	ሜሐሳ	Daran tahe	Aggravate
ባስ (ጠና) (ግ)	አቦኢታ	Itti hammate, daran tahe	Harden
ባስ፤ሐይለኛ ሆነ	ዘረፋ	Daran tahe	Was aggravated
ባሩድ	ጠማሻ	Baaruda	Gunita / gun powder
ባሩድ	ባሳ	baaruda	gun power
ባሩድ (ስ)	ባሩድ	Baaruda	Gun powder
ባሪያ	ጋፋ	gabra	Slave
ባሪያ (ስ)	ዳሞት	Gabra	slave
ባሪያን ነፃ ማውጣት (ግ)	መተቅ	Afaquu/Gabra walaboosuu	to liberate/for slave
ባርነት	ጋፍነት	gabrummaa	slavery
ባሮ/አትክልት (ስ)	በሐሮ	Baharoo	type of Vegetable

ባቄላ (ስ)	ባቄላ	Baaqelaa	Bean
ባቡር (ስ)	ባቡር	Baabura	Train
ባት (ስ)	ሰርባ	Sarbaa	Leg
ባትሪ	ባቡር	baatrii	battery
ባንክ	ባትሪ	baankii /mana baankii/	bank
ባንክ ቤት (ተ . ስ)	ባንክ /ባንክ. ጋር/ አለምበሕ	Mana bankii	bank
ባንዲራ		alaabaa	flag
ባዕ፤ሻወር (ስ)	ባዕዮ	Baanyoo/shaawara	Bath room
ባእድነት (ቅ)	አለጋነት	Alagummaa	alien ፣person not connected with another by blood
ባኬት (ስ)	ባካ	baakkeeta	Paket
ባክቴሪያ	ባክቴሪያ	baakteeriyaa	bacteria
ባውዛ	ባዉዛ	bawzaa	search light
ባዉዛ	ከሽሻፋ	baawuzaa	search light
ባዚንጃል (ስ)	ባዚንጃል	Baazinjaal	Ginger
ባዮሎጂ	ባዮሎጂ	Baayloojii	Biology
ባዳ	አለጋ	amba	stranger, foreigner
ባድሜንተን	ባድሜንተን	Baadmentanii	badminton
ባዶ (ቅ)	ቆፍ	Duwwaa	Empty
ባዶ፤መና (ቅ)	ሐንጎ	Duwwaa/qullaa	Food
ባዶቤት / ወና / (ስ)	ኦና	Ona	Empty house
ባጀት	ባጀት	Baajata	Traffic
ቤርሙስ (ስ)	በርራዳ	Barraadaa/ permuuzii	Thermos / vaccum flask

ቤ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ቤተሰብ	ጋርሐዋዝ	Maatii/warra	family
ቤተክርስቲያን (ስ)	ክኒሳ	Bataskaana	Church
ቤት (ስ)	ጋር	Mana	house

ቤኒሻንጉል	ቤኒሻንጉል	Benishaangul	Benishangul
ቤንዚን	ቤንዚል	beenzina	petrol /gasoline/
ቤኸቀለም (ስ)	ረማዲ	Daalacha	beige
ብ			
ብሄረተኝነት	መሐደኝነት	sabboonummaa	nationalism
ብሄር	መሐድ	saba	nation
ብሄር (ስ)	መሐድ	Saba	Nation
ብሄርተኝነት	መሐደኛነት	Sabummaa	Nationalism
ብል	ቢሊ	bilii	vermin
ብል (ስ)	ቢሊ	Biilii	Moth
ብልሀተኛ	መለኝኛ	abshaala, gamna	wiser/
ብልሀት	አቅሊ	Aylii/tooftaa	system
ብልሐት	ሐላ	Mala/tooftaa	Strategy,tactic
ብልሀት / ብልጠት	ሸጣራ	Aylii/tooftaa	Astuteness/acutness
ብልሀ (ቅ)	አቂል	Qaruxee/ Shaaxira	Wise
ብልሹ (ቅ)	ቡሉል	Badaa	Corrupt / bad
ብልሹነት	ቢላሎትነት	badummaa	corrupted mess
ብልሹነት ፤ ማፈንገጥ	ፈሳድ	Dhuufuu	Fart
ብልሽት (ግ)	ቢላሎት	Badii	Balls up
ብልጫ	ዚያዳ	Caalmaya	exceedance
ብልጭ ድርግም	ፈሕሊም	ibsa ammaamma dhamufifu	flicker
ብልጭ (ቅ)	ቢሊጭ	Billicii	A stute
ብልፅግና (ስ)	ሳይ	Badhaadhina	Prosperity
ብሎን (ስ)	ሎላብ	Buloona	Bolt
ብስለት	ቢስላ	Bilchaataa	maturity
ብስል (ስ)	ቡሉል	Bilchaataa	Mature
ብስናት	ገዚአናጢ	Halibuu	belching
ብሶት	ዋይ	Hiraar	grievance
ብረት	ብረት	sibiila	steel
ብረት	ቢስኪሊት	sibilla	iron
ብረት (ስ)	ቢረት	Sibiila	Iron

ብሩህ (ብርሀን ያለው) (ቅ)	ቢርሯ	Ifaa	Bright
ብሩሽ	ቡሩሽ	burusha	brush
ብራብሮ	ቢርቢርቲ	billaachaa	butterfly
ብራና	ኸሪሞ	sibiilaa biraannaa	parchment
ብርሐን	ኑር	ifaa	light, glow
ብርሀን (ቅ)	ቢርና	Ifaa	Light
ብርሃን አስተላላፊ መስታወ	ጊዛዛ	Daawwitii	Transparent glass
ብርቅ (ቅ)	ቢርቂ	Qushuna	Rare
ብርበራ	መፍረሕ	barbaacha	reject
ብርቱካን (ስ)	ቡርቱኸን	Burtukaana	Orange
ብርዝ	ዱስሚያ	birzii	unfermented mixture of honey and water (mead)
ብርዝ (ግ)	ቢርዚ	Birzii	Hydromel, honey dilute
ብርድ ልብስ	ሰብሶቃ	Uffata qabbanaa	blanket
ብርድ (ስ)	ቢርዲ	Qabbana	Cold /chill
ብርድ ልብስ	ቢርዛዝ	awusaa	blanket
ብርድ ልብስ (ቅ)	ቢርዲ ልብስ / ኩምቢል	Uffata qabbanaa	blanket
ብርጭቆ	ቡርጩቆ	birciqqoo	tumbler
ብሮንዝ ብረት (ስ)	ሱፍሪ	Sibiila biroonzii	Bronz metal
ብቃት	ዱቆት / ቢቃ	ga'umsa	efficiency
ብቅ ያለ ለጋ (ስ)	ቢቂ	Qacalee	Spring out meat
ብብት	ኪልኪላት	bobaa	armpit
ብትን አደረገ	ቢትቲኝ አሻ	bittinnessee	cast away, bestraw
ብትን (ግ)	ቢቲኝ	Bittinnaa'aa	Dispers
ብትንትን	ቡቲናቡቲን	bittinnaa'aa	scattered
ብቸኛ	መዲን ፤ መዲጋ	kophummaa	cure
ብቻ (ስ)	መጥጢ	Qofa	Only
ብቻ (ቅ)	መጥ	fe'uu, quacaaca'uu	to load
ብናኝ (ቅ)	ቡኑን	Huuba	Aerosol
ብን አለ	ቢር ባያ	balaali'e	scoot
ብእር (ስ)	ኪስቢሊም	Qalama	Pen

ብእር (ስ)	ቢሊም	Iskiriiptoo	Pen
ብክነት (ስ)	ኢስረፍ	Qisaasama	Dissipation
ብክነት (ስ)	ቂሳሳ	Qisaasa	Wastage
ብዙ (ቅ)	በጂሕ	Baay'ee	Much / many
ብዙሀን	አብዛሐኛ	harka caalu	majority
ብዙ ጫት ቃሚ	ፋቅራ	(Daabboo sukkaraa fi zeetaan jiifamte)	Sliced bread with sugar and oil
ብዛት (ቅ)	ቢዝሐ	Heeddumina/baay'i na	Abundance
ብድር / ዳቤ	ሊቂሕ	liqii	loan
ብድግ (ግ)	ሐፍ	Olka'uu/ Haf jechuu	Upward
ብጉር	ቡጉር	finiisa	pimple
ብጣሽ	ቡጡስ	kutaa	piece
ብጥብጥ (ስ)	ያኢ	Yaa'I	chaos/ conflict

ቦ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ቦምብ (ስ)	ቦግቢ	Boombii	Bomb
ቦርሳ	ቦሰና	boorsaa	bag
ቦርሳ (ስ)	ቦርሳ	Boorsaa	Bag
ቦርድ	ቦርሳ	boordii	board
ቦቆሎ	ቦቅቆልሎ	boqqollo	maize
ቦቆሎ (ስ)	አረብኢኒያ	Boqqolloo	Maze corn
ቦብሊን ጨርቅ	ቦብሊን	gosa uffataa	type of textle
ቦታ	አትታይ	iddo	place
ቦታ (ተ . ስ)	አትታይ	Iddoo	Place
ቦትቴ መኪና	ቦትቴ	kinkolaata gudda	liquid freight car
ቦንድ	ቦንድ	boondii	bond
ቦክስ (ቅ)	ቦክስ	Booksii	Box
ቦዘኔ (ስ)	ቦተሌ	Gadhee	Idler
ቦይ	ማገት	bo'oo	get better
ቦይ (ስ)	መስሪሐር	Maagada/boo'ii	Ditch,canal groove

ቦጨቀ (ግ)	ሚራጠሳ	Hangushe	Bite
ቧ			
ቧንቧ	ቦሮፍ	bonbaa	pipe
ቧንቧ (ስ)	ቦምባ	Boombaa	Water pipe
ተ			
ተለምዶ	ለማዲያ	baramaan	by custom
ተለቀለቀ / የተደባለቀ / (ቅ)	ሉቅሉቅ	Hasasamaa/wal maka/	mixed
ተለቀመ	ተለቀመ	funaaname	picked, be glean
ተለጠጠ . . (ግ)	ኘርባያ	Dhifame	Recline
ተለጠፈ	ተጣበቃ	maxxanfamee	plastered,,snuggle
ተላላኪ	ሉኸጡሩሐት	ergamtuu	messenger
ተላላጠ (ግ)	ሊሐሐጣ	Sosollage	Peel
ተላቀቀ (ግ)	ተጋፈራ	Gad lakkifame	Free
ተልባ (ስ)	ቆንጠር	Qoonxar	Linseed
ተልእኮ (ስ)	ተላኸት	Ergama	Mission
ተመለከተ (ግ)	ሔጃ	Daawwate	Watch
ተመልከኙ (ተ . ስ)	ሔጅ	Daawwataa	Viewer
ተመሰረተ	ተኤሰሳ	raawwatame, dhaabate	stablished
ተመሳሳይ	ማሳል	walfakkaataa	Similar
ተመቻቸ	ተምቻቻ	mijaa'ee	be comfort
ተመጋቢ	ዮሊ	soorataa	eater
ተመጣጣኝ	ዩትቆቢ	wal gitaa	proportional
ተመፃፀፀ	ተፋኸራ	boone	be sanctimoious
ተማረ (ግ)	ለመዳ	Barate	Learnt
ተማረከ	ተማረኸ	booji'amee	submission,sngrossed
ተማረ (ስ)	ተልማኸ	Barataa	Student
ተምች	ኔፆሪ	farra midhaanii	army worm
ተምች (ስ)	እኩሳ	geyrii	Worm

ተሞላቀቀ	ተዋሻ	qananaawe	spoiled
ተሰማራ (ግ)	ቁጫ	Bobbohe	Out reach
ተሰበረ	ተሰበራ	cabe	Broken
ተሰበረ (ግ)	በሽቅባያ	Cabe	Brake
ተሰባበረ (ግ)	ተሕናክታ	Caccabe	Broken
ተሰብስቦየታሰረየደረሰ	አጋዳ	Walitti qabame kan hidhame	tie-on
ተሰነጠቀ	ተሴደቃ	baqaqee	splinter
ተሰንዋቆ አፈሰሰ (ግ)	ሰጠጣ	Uratee dhimmise	cracked and leating
ተሰወረ	ተሔጀባ	dhokate	be hide
ተሰጣ	ተጨፍሐ	fannifame.afame	spread out
ተሰዋኦ (ስ)	ሊሕከት	Kennaa	Talent,Gift
ተሰዋኦ (ስ)	ሲጣ	Kennaa	Talent, gift
ተሳለ/ስለት ገባ	ቆዳ አሻ	qodhee	promised to fulfill
ተሳለ፣ስል ሆነ	በለሐ	qarame	became sharp
ተሳቢ	ዙሙድ	Harkifamaa	Object
ተሳካ (ግ)	ነጀሐ	Milkaa'e	Prosper success
ተሳደበ	ተሳደባ	arrabse	insulted
ተስማሚ	ዩትከሐሊ	majaaw,aa	suitable
ተስተናገደ	ተሶራ	raawatame	hosted
ተስፋ (ስ)	ሲቃ	Abdii	Hope
ተረተረ (ስ)	ተረተራ	Tarsaase	Tale
ተረት - ተረት (ስ)	ኢሪዮውኢሪ	Sheekko sheekkoo	tale, legend, fable,
ተረትንምሳሌ (ስ)	መኸማኸ	Makmaaksa	Proverbs
ተረከበ	ተቀበዳ	fudhate	taken
ተረከዝ (ስ)	ቁብ	Hirpha	Heal
ተረዳ	አጋረዳ	hubate	understood
ተረጋገጠ	ተፍቀና	mirkanaee	confirmed
ተረጎመ	ፊረሳ	hike	translated
ተረፈ (ግ)	ተረፋ	Irraa hafe	Excess
ተራ	ፈረቃ	faraqaa	turn
ተራ/ፈረቃ/ (ቅ)	ተራ	Dabaree	Banal

ተራራ	መታራ	tulluu	mountain
ተራራ (ስ)	ሰሪ	Gaara	Mountain
ተርባይን	ቱርቢን / ሽረር ባይ /	tor baayinii	turbine
ተርብ (ስ)	ሒንዲርቲፊት	Sonsa	Dragonfly
ተርታ / ረድፍ / (ቅ)	ተርታ	Tarree	Row
ተርጓሚ (ቅዱስ ቁርዓንን) (ስ)	ሙፈስሲር	Mufassir	hinge
ተሯሯጠ	ተርዋወጣ	ceccehe	run away
ተሸበሸባጀሽንሽን (ግ)	ሹሹባ	Shushubaa	Pleat
ተሸነፈ	ተማጃ	moo'amee	lose
ተሸከመ	ጦራ	Baadhate	Carry
ተሸካሚ	ጠዋሪ	ba'aataa,sooraa	carrier
ተሸካሚ (ኩሊ) (ተ.ስ)	ሐምማል	Baadhataa	Carrier
ተሸጋገረ	ተምጃጃ	qaxxaamuree	transformed
ተሸጋገረ (ግ)	ሻተታ	Kan ce'u	Tranferd
ተሻለ (ዋሩሆን)	ጦኛ	Wayyaawe	Better
ተሻለ (ስ)	ማጃ	Wayyaawe	Imroved
ተሸከረከረ (ግ)	ተሸናካሐ	Nannawe	Rotate
ተሸከርካሪ (ቅ)	ተሸናናሐ	Konkolaataa	Vehicle
ተሾመ፤አደገ (ግ)	ተከበ	Muudame	Head
ተቀመጠ	ተጌባ	taa'e	to sit
ተቀማጭ	ተጌባይ	kan taa'e	sitter
ተቀበለ	ተቁበለ	fudhate	accepted
ተቀበለ (ስ)	ሰደቅባያ	Fudhate	accepted
ተቀበረ	ተቀበራ	awwaalame	bury,rest
ተቀናጀ (ግ)	ተዋዋ	Qindoom	Federate
ተቀየረ	ተናወጣ	jijjirame	changed
ተቀፅለ (የዛፍ)	ዲገሉ	digaluu	Branch
ተቃራኒ/ ተቃዋሚ (ኢምቢተኛ)	ዲድዲ	Mormaa, faallaa	Defiant/dissident
ተቃና፤ጠባዩተሰተካከለ (ቅ)	ቋንኣ	Qaceele	Succed , reform
ተቃዋሚ (ስ)	ዲድዲ	Mormaa	opposition
ተቃውሞ	መዴዳ	mormii	opperassing

ተቃጠለ	ተማገዳ	gubate	burned
ተቅማጥ (ስ)	ሹሕ	Gara kaasaa	Diarrhea
ተቅበዘበዘ (ስ)	ሐጢአጢባያ	Birbir jedhe	shift back and forth
ተቆረቆረ / ተቆጨ	ተጎማ	itti dhagahame	feel
ተቆነጃጃ	ተሸለለማ	miidhage	decorated
ተቆጠረ	ተሐለቃ	lakkawame	counted
ተቆጣጣጥ	ቁያላሽ	Lole/dallane	hector, upset
ተቆጣጣሪ	ተራቀቢ	too,ataa	supervisor
ተቆጠረ (ተሰማው) (ግ)	ተሐጫ	Sheenawe	Regrate
ተቋም	ታኢሲስ	Dhaabbata	Institute
ተቋም (ስ)	መርከዝ	Dhaabbata	Institute
ተበለቃቀጠ	በርረቅ ባያ	diriirsamee	fatten out
ተበላሽ	ተኛወራ	bade	spoil
ተበላሽ (ግ)	ሽራብኻና	Bade	Spoil
ተበላሽ (ግ)	በለላ	Bade	Spoiled
ተበላሽ/ ከሸፈ / (ግ)	በረሳ	Bade/kushufe	Mis fire
ተበከለ	ተሐወሳ	bade	plluted
ተበዳሪ	ሊቂሐኛ	Liqeeffataa	Debtor
ተበዳይ፤ተጎጂ፤	ዙሉም	Miidhamaa	Victim
ተብታባ	ጊንጌ	Giingee	belach
ተተወ	ተሐደጋ	dhiifame	left
ተነሳ (ግ)	ሐፍባያ	Olka'e	Arise,wake
ተነሳሳ	ሐፍሐፍ ባያ	kakkasuu	Motivated
ተነቃነቀ (ግ)	ኒቅኒቅባያ	Sossohe	Tossed
ተነበየ	ፌላ	Ayyaana	Holiday
ተነበየ (ግ)	መፌላ	Raagee	Speculate
ተነባቢ (ስ)	ዩትቀራኢ	dubbifamtu	reatable
ተነተነላብራራ	ፌረሳ	Balballoommi	Explanation
ተነነ (ግ)	ተነና	aaruu	Vaporize
ተነጋገረ (ግ)	አሰሳነና	Wal dubbate	Dwell discuss
ተነጠፈ	ተነጠፋ	afame	spread out
ተነፋ	ተነፈሐ	afuufame	pumped

ተናደደ (እርርአለ (ግ)	ሐመላ	Aare/dheekkame	Anger
ተናገረ (ግ)	ኤዳ	Dubbate	Speak
ተናገረ (ግ)	አሴንና	Dubbate	Breathe spoke swear
ተናገረ (ግ)	ቁቀላ	Qeeqe/dubbate	Mention
ተን	ቱኑን	aaruu	vapour
ተንሳፈፈ. (ግ)	አነፈላ	Qilleensarratti hafe	Float
ተንሸራተተ	ተገለሐጣ	sigiiggee	glide
ተንሸራተተ (ግ)	ሾርቶቶሐባያ	Mucucaate	Slide
ተንቀሳቃሽ	ዩትሻወረ	socha,aa sochootuu	mobile
ተንበረከከ (ግ)	ጌለባ	Jilbaan Taa'e	kneel
ተንከባለለ	ተኩላላ	gangalateee	rolled
ተንከባከበ	ተፋቀዳ	/sueekoo/ Kununse/to'ate	coserve
ተንከባከበ፤ተቆጣጠረ (ግ)	ተጌለላ	Kununse/to'ate	Attend
ተንኮለኛ	ሸርረኛ	Nama histii qabu	Evil
ተንኮለኛ (ግ)	መከከር	Nama histii qabu	Evil
ተንኮል (ሰ)	ሒስቲ	Shira/histii	Evil
ተንኮል (ቅ)	ሸርረ	Shira	Mischief
ተንኮል (ግ)	መክሪ	Shira/ histii	Evil
ተንገበገበ ተቃጠለ	ጠልሐብባያ	Gubate, Hurure	Burnt
ተንገዳገደ	ሊግሊግባያ	Dadhabe	he staggered
ተንጠለጠለ	ተጥለጠለ	rarrae	clung
ተኛ (ድብንያለእቅልፍ)	ጨቅባያ	Rafe/ Caq jedhe	Got asleep
ተኛ (ግ)	ኚኣ	Rafe	Sleep
ተአምር (ሰ)	መእሪፋ	Ajaaibaa/dhinqisifa anoo	miracle
ተከላከለ	ተኸተራ	ittise	protected
ተከሳሽ	ተገዝቲ	yakkamaa	accused
ተከራካሪ	ፈለመኝኛ	falmaa	disputant
ተከታታይ	አቀጢረቤ	walfaana	continuously
ተከናቦ	ጉብሎባያ	Hagooggate	covered one's head (with cloth, etc)
ተከናወነ	ተሜሐራ	raawatame,	performed

ተከ (ግ)	ሔገና	hojjatame	
ተክል (ጥሩ መዓዛ ያለው ስ)	ረሐን	Bakka buuse	Replace, substitute
ተክል (ስ)	ቢቃያ	Rahaana	Heliotrope
ተክል እንዲጠመጠም አደረገ	አሲራኛ	Biqila	Plant
ተኮማተረ	ደበባ	biqiltuun akka bballatu godhe	To make plant cling
ተወ	ሐደጋ	Nyaara guure	Contract
ተወለደ	ተወለዳ	Dhiise	Give up, desist
ተወላጅ	ውሉድ / ሐሰኒ ወልዲ	dhalate	born
ተወሳሰበ	ተሽራባ	dhalataa	indigenous
ተወካይ	ተዋካይ	lallaqame	Complicated interlock
ተወካይ፤ምትክ (ስ)	ሒጋኝ	Bakkabu'aa	Representative
አማርኛ	ሀረሪ	Bakkabu'aa	Representative
ተወያየ	ተሕራረጋ	Afaan Oromo	English
ተወያይ (ስ)	ገልጌበኛ	mari,ate	discuss
		Marataa	discussion
ተወጠረ	ተዜገዳ		member/bargainer
ተዋሐደ (ግ)	ተዋሐባ	harkifame	bulge
		Walitti	Conjoin
ተዋረደ (ግ)	ኸበሳ	makame/bulbulame	
ተዋናይ (ስ)	ደድጃር	Salphate, qaanawe	Disgraced
ተዋናይ (ስ)	ሙመሲል	Aktarii	actor
ተውላጠ ስም	ሱም ሒጋኝ	Abb Gochaa	sentence
ተውሳከግስ (ስ)	ኢሾተሒጋኝ	bakabua maqaa	pronoun
ተዘጋጀ (ግ)	ተሾቀለ	dabalgochima	Adverb
ተዛማች	አፈላ	Qophaawe	Grid
		faffaca, uu /babal, achuu/	contagious
ተዝናና	ተፋራሐ	bashannname	relaxed
ተደሰተ (ቅ)	ተሰባዬጤ	Gammade	Happy
ተደራሽ (ቅ)	አማሲላ	Dhaqqabaa	Accessibility
ተደበቀ	ተሽመቃ	dhokate	be hidden
ተደበደበ / ተወቀጠ	ተወቀባ	tumame	beated

ተደናበረ (ግ)	ተብራጃ	Burjaajja'e	Tumble
ተደገፈ (ግ)	ተፈገዛ	Hirkate	Lean
ተደጋጋሚ	ዩትጊራጋቢ	irra deddeebiidhaan	repeatedly / frequently
ተዳረሰ (ግ)	ተማሰለ	Walgaye	Go round
ተገለጠ	ተቤዩና	ibsame	clarified
ተገረፈ	ተገፈራ	ergame	sent
ተገባደደ (ግ)	ዩሰራ	Xumurame	carry out,complete
ተገነዘበ	አቤጃ	dubbii took	conceptualized /
ተገደደ	ተደረቃ	qacheellotii beekuu	Awared
ተጋባዥ	ፋር	dirqame	enfocered
ተጋደመ፤ተዘረጋ	ዘግባዖ	Darbate	Throw
ተጋገረ (ግ)	መሰራ	Fonqole, lafa dhahe	Lie
ተጋጨ (ግ)	ተጋጫ	Irratti buufame	Baked
ተግባራዊ (ቅ)	ኢሾትዋል	Walitti bu'e	Collide
ተግባራዊ (ተ.ግ)	ሚሕራዋል	hojiirra oolmaya	Practical
ተግባራዊነት (ስ)	ኢሾታምንት	Hojiin olchu	action plan /program/
ተግባር (ስ)	ኢሾት	Hojirra oolmaya	Practicality
ተግዳሮት	ተሐወሮት	Gocha	Action
ተጎሳቆለ	ዙልሊኻና	dandeetii namaa	challenge
ተጎዳ	ተዘለማ	qoruu	
ተጠመጠመ/ አቀፈ/ (ግ)	ሐንጨለልባያ	Ergarame	Shrank
ተጠሪ	ጢርሓን	miidhame	hurted
ተጠሪነት	ተጠረሐት	Hamate/itti marama	Hug
ተጠራጣሪ	ሸክከኛ	Itti waamamaa	Agent
ተጠቀመ (ግ)	ተናፈሐ	wamamuu	representing
ተጠቃሚ (ስ)	ተናፋኢ	shakkisaa	doubtful
ተጠበሰ (ለዋብስ) (ግ)	ሸኸኸ	Fayyadame	Consume
ተጠየቀ (ግ)	ተሐበራ	Fayyadamaa	Consumer
ተጠያቂ	ተሐባሪ	Waaddame (fooniif)	Fired
ተጠያቂነት	ተሐበሮትነት	Gaafatame	Ask (request)
		nama gaafatamu	responsible
		gaafatamu-mmaa	accountability

ተጠጣበበ	ተጠበባ	rakkatee	tighten
ተጣራ/ለሰው ጥሪ/ (ግ)	ከለሐ	lallabe	Called
ተጣጣሪ (ግ)	ጀሐደኛ	Qabsaawaa	man of strive/ effort
ተዋለቀለቀ (ግ)	ኸርቁኸና	Lolaase	Over flow
ተጨማሪ	ዲባያ	dabalataan /daballii/	extra /supplement /
ተጨማሪ (ተ . ግ)	ደበል	ida'annoo	additional
ተጨረሰ/ አለቀ	አፈጃ	dhume	ended
ተጨባጭ	ነቡር / ሩኽብ/	qabatama	tangible
ተጫነ	ደደቃ	Daddaaqamu	Press
ተጫወተ	ተፌቀራ	taphate	played
ተፅእኖ	ደደቆት	Dhiibbaa	Influence
ተፈጠረ	ተኸለቃ	uumame	created
ተፈፋታ	ተፋተሐ	hikikame	untied
ተፋ (ግ)	ተፋባያ	Tufe	Spit out

ቱ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቱሩንጎ (ስ)	ቱሩንጎ	Turungoo	Citro
ቱሪዝም	ቱሪዝም	Turizimii	Tourism
ቱቦ (ስ)	ቱብቦ	Ujummo	Pipe
ቱታ (ስ)	ቱትታ	Tuuttaa	Sport cloth

ቲ

ቲማቲም (ስ)	ቲማቲም	Timaatim	Tomato
ቲተር	ቲተር	titara	titer
ቲታኖስ	ቲታኖስ	tiitaanoosii	tetanus
ቲያትር (ስ)	ዴጀራ	Drama	theatre/ drama

ታ

ታህሳስ	ታሒሳስ	Mudde	december
------	------	-------	----------

ታላቅእህት (ስ)	አብባይ	Obboleettii guddoo	Elder sister
ታማኝ	ዩትአመኒ	amanamaa	trusty
ታማኝነት	አሙንነት	amanamummaa	loyalty
ታሳቢ	ላሉ	waati toko ni ta'a jadhani yaaduu	assumption
ታረዘ (ግ)	አረዛ	Dare	Starved
ታሪክ (ስ)	ታሪኽ	Seenaa	Board
ታሪክ (ቅ)	ቂሰሳ	Seenaa	History
ታራሚ	አደባኝ / ሐሰበኛ	adabamaa	prisoner
ታሽ	ተሐሻ	shukkumame	to rub
ታቀደ (ግ)	ተቦራ	Karoorfame	Planned
ታች (ተ. ግ)	ተሐይ	Gadi	Below
ታናሽእህት (ስ)	ኢሒት	Obboleettii Xiqqoo	Little sister
ታናሽወንድም (ስ)	ኢሕ	Obboleessa Xiqqaa	Little brother
ታንክ	ታንክ	taankii	tank
ታንኳ (ስ)	ሰንቡቅ	Hobola,yabalaa xinnoo	boat
ታእምር	ሙእጂዛ	muujizaa	miracle
ታኬታ	ታኬታ	Taakkeettaa	plimsoll
ታክቲክ	ታክቲክ	Taaktika	Tactic
ታወጀ (ግ)	ተዋጀ	Labsame	Declare
ታዋቂ	ዚትታወቃ	beekkamaa	famous
ታዘበ (ስ)	ተሐዘባ	Taajjabe	Disapprove
ታይፒስት	ታይፒስቲ	Taaypistii	Typist
ታደለ፣አገኘ	ተረዘቃ	milkaawe	gained
ታደገ (ግ)	ኤወላ	Eewale	Safeguard
ታዲያ (ቃእ)	ኤሔሬይ	Dubahoo	So
ታዳሽ	ዩትሔጀስ	haaromsaa	renewed
ታጋሽ (ስ)	ሰብረኛ	Obsaa	patient
ታጋይ	ፈለማይ	Qabsaawaa	wrestler
ታጠረ	ተሔጠራ	huxurame	fenced
ታጠበ (ለገላ) (ግ)	ተሐጠባ	Dhiqate	Cleanse

ታጠፈ/ለመንገድ/	ወንደልባዩ	Maqe	Turn
ታጣ	ተቀበጣ	dhabame	scaped
ታጣፊ	መፈሰሰላት	aguuraa	Guitar
ታፈሰ	ተሐፈሰ	guurame	picked up,collected
ታፈነ (ቅ)	ተሐፈና	Ukkaamame	Block

ቴ

ቴሌስኮፕ	ቴሌስኮፕ	Teleskoppii	Telescope
ቴሌክስ	ቴሌክስ	Teeleksii	Telex
ቴሌግራም	ቴሌግራም	Telegraamii	Telegram
ቴሌግራፍ	ቴሌግራፍ	Telegraafii	Telegraph
ቴሌፎን	ቴሌፎን	Telefoona	Telephone
ቴሌቪዥን	ቴሌቪዥን	Televijiina	Television
ቴሚር (ስ)	ቴሚር	Timira	Date
ቴምብር	ቴምብር	Tembira	Stamp
ቴኒስ (ሱ)	ቴኒስ (ሱ)	Teenisa	Tennis
ቴክኒሻን	ቴክኒሻን	Teknishiyaana	Technician
ቴክኒክ	ቴክኒክ	Teknika	Technique
ቴክኖሎጂ	ቴክኖሎጂ	Teknoolojii	Sponge
ቴፕ (ስ)	መስጅጃለ	Teebbii	cassette player

ት

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ትሁት ሆነች (ግ)	ሌጠፍቲ	Hala bareedde	she became polite
ትሁት መሆን (ቅ)	መሌጠፍ	Hala baeeduu	to be polite
ትሁት (ስ)	ለጠፍ	Amommachuu	Humble,Modest
ትሁት (ቅ)	ደምበቦባ	Danbooba	polite
ትሁትነት	ሊጣፎት	Hala bareedina	being sociable
ትህትና (ስ)	ሐያሕ	Dambooba	Modesty
ትኋን	ቱኻን	tukaanii	bedbug
ትላንት	ታኢና	kaleesssa	yesterday

ትል (ስ)	ቱሉኣ	Raammoo	Worm
ትልቅ	ጊዲር	Guddaa	Big / huge
ትልቅ ቀንድ ያለው በሬ (ስ)	ደበ	doobbaa (dibicha gaafadhedheeraa qabu)	ox with long horns
ትልቅ ኩባያ	ቀቦባ	qaboobee/geeba guddaa	large cup
ትልቅ ዝንጀሮ (ስ)	ገንበባይ	Qalamee guddaa	a large monkey species
ትልቅ (ስ)	ጊዲር	Guddaa	big /major
ትልቅሰፌት	ዳረት	Daarota	The big traditional basket
ትልቅቢለዋ (ስ)	ሸተል	Ablee guddoo	Sword
ትልቅቤት / ፎቅ (ስ)	ቁሱር	Gamoo	Storey
ትልቅዝንጀሮ (ስ)	በይራ	Booyraa	Baboon
ትልቅደረጃመድረስ	መብኸት	Baktaawuu	Puterfaction
ትምህርት	ደርሲ	Barnoota	Education
ትምህርት (ቅ)	ታኣሊም	Barnoota	Institution
ትምህርትቤት (ስ)	መድረሳ	Man-barumsaa	School
ትምባሆ (ስ)	ቱምባኸ	Tamboo	Tobacco
ትምከህተኝነት	እናኒየነት / ከካባርነት	oftuulaa	bragger
ትሩንጎ	ቱሩንጎ	Turungoo	a type of fruit
ትሪ (ስ)	ታል	Taala/saanii baxxee	Haircut
ትራስ (ስ)	መኸድዳ	Boraatii	Pillow
ትራንስፖርት	ቲራንስፖርት / መዋሰል	geejjiba	transport
ትራፊክ	ቲራፊክ	Tiraafikii	Technology
ትርኳሽ (የሲጋራ) (ስ)	ነፈስ	Waan sigaaraa irratti dhaamsan	Ash tary
ትርጉም (ስ)	ተርጃማ	Hiikkaa	Translation
ትርፍ ሰዓት	ቲርፍ ሰአቤ	yeroo dabalatatii	over time
ትርፍ (ስ)	ቲርፍ	Bu'aa	Profit
ትርፍራፍ (ስ)	ሐምባ	Hambaa/haftee	Abundant
ትናንሽ	ጢትጢት	Xixiqqaa	Little

ትን አለ (ስ)	ሐዘዛ	Fi'ame/hurruu seene	Choked
ትንሲጣት (ስ)	ነዲአጣቢኝኛ	Nyalee/quba xiqqss	Little finger
ትንሽ	ጢት	Xiqqaa	A bit /bit /small
ትንሽ ቁጣ	ጊጥ	deloo xinnaa	A small piece of bread
ትንሽ (ስ)	ሰቂር	Xiqqishoo	mini
ትንሽ (ቅ)	ቲቅቀሽሽ	Xiqqaa	Small
ትንሽ/ጥቂት (ቅ)	ጢት	xiqishoo	a bit
ትንሽእንሰራ	ጎበል	Okkotee xiqqoo	a little pot
ትንበያ	ነባኦት	raga	fore cast
ትንባሆማጨሽ/ኢሽሽ/	ጋይያ	Gaayyaa	Water pipes , bongos, hookahs, narghiles, shisha
ትንታ (ስ)	ሐዛዝ	Fi'ama	Hiccups
ትንታ (ቅ)	ቲኝ	Fi'ama/huuruu seenaa	Aspiration
ትንታኔ	ግልጋሎት	xinxaa	analysis
ትንታኔማብራሪያ	ፌረሶት	Fiinxee, Duree	pearl
ትንንሽና ስስ ሻሽ (ስ)	ጀርጀር	fooxaa qaqqalloo	scarf
ትንኝ (ስ)	ጢምቢብ	booke buusa	mosquito
ትንአለ (ስርቅታ) (ስ)	ሲሪቅባያ	Hiqqifachuu (haqqifoo)	Hiccups
ትንፋሽ (ስ)	ቲንፋሽ	Hafuura	Soul
ትእቢት (ቅ)	አናኒያ	Quufa/ Baxraanuu	Bombastic
ትእዛዝ (ስ)	ኢምራን	Ajaja	Command
ትእግስት (ስ)	ሰብሪ	Kabajaa/obsa	Forbearance
ትእግስት (ስ)	መርመር	Ceekuu	shoulder
ትከሻ	ሐረቅ	Qonyee	Shoulder
ትኩሳት	ዚሕማ	Leeydaa	Fever
ትኩሰ	ዊያ	Oowwaa	Hot
ትኩረት (ግ)	አቤጅት	xiyyeeffannaa, xiyyeeffannaadhaan	focus, focus at
ትካዜ	ያዳ	Yaaddoo	thought
ትኬት	ቲኬት	Tikeetii	Ticket

ትክትክ (ስ)	ሺፍቲ	Shiftii	Whooping cough
ትክክል	ተማም	sirri tehe	wel done
ትክክል (ስ)	ሰሐሐ	Sirrii	Correct
ትክክል (ተ.ግ)	ሰሕ	Qixxee	coprect
ትውልድ	ጂል	Dhalootaa	generation
ትውከት	ኒቲቅ	haqqisa	vomit
ትውከት	ኒቲቅ	hooqqisiisuu	vomit
ትዝብት (ስ)	ተሐዘቦት	Taajjabbi	Disapproval
ትዝታ / ማስታወሻ / (ስ)	ቀጠብቲ	Yaadannoo	Memory
ትያትር	ቲያትር	tiyaatiraa	theatre
ትጉህገበሬ (ስ)	በርኽዴድ	Qotee bulaa cimaa	Clever farmer
ትጋት (ግ)	ነሻጣ	Si'oomina	Spirit
ትግል	ጨንጫሕ	Qabsoo	Struggle
ትግሎች ልፋቶች (ስ)	መትላፈኦች	Falmilee Bu'aa	efforts, struggles
ትግሬ	ቲግሬ	Ba'iilee	
ትፍታ (ግ)	ቱፍ	Tigree	Tigre
		Tuftii	Un done

ቶ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ቶሎ የሚሰለች (ቅ)	ለጅላጅጃ	kan dafee hifatu	boring quickly
ቶሎ የምትሰለች (ስ)	ለጅላጅት	Tan dafee hifatu	cause to bor (for lady)
ቶሎቁሰል የማይድንለት	አብላም	Madaan dafee kan hin qoorreef	One who doesn't recover from injure
ቶን	ጣን	Toonii	Ton
ቶንሲል / የጉሮሮ ሕመም	ቶንሲል	toonsilii	tonsilitis
ቶንዲኖ	ቶንዲኖ ብረት	tondinoo sibiila	metal

ቸ

ቸልተኛ	ተሊስ	dabashaa	careless
ቸር	ሰኪ	arjaa	generous

ቻ

ቻለ	ፈረካ	Jige/diigame	Horse
ቻርጃር (ስ)	ቻርጃር	Chaarjara	Charger
ቻው (ቃ . አ)	አማን	Nagayatti	Bye -bye (inter)

ቼ

ቼክ (ስ)	ቼክ	Cheekii	Insistent
ቼዝ/ጨዋታ (ስ)	ቼዝ	Cheezii	Chess

ቸ

ቸሎታ	ፊሪኮት	Murtii	Judgement
ቸሎት	ዲዋን	Dhaddacha	Court
ቸሎት	ዲዋን	dhaddacha	tribunal
ቸኩል	ደድደፊ	Jarjaraa	Impulsive/ hot head
ቸኩል	ተባለሊ	jarjaraa	hurry person
ቸኩል (ስ)	ዳሊስ	jarjaraa	hurry person
ቸኩል (ቅ)	ደድደፊ	Jarjaraa	humy/ rush person
ቸካል	ቺኻል	chikaala	stake
ቸግር	ጠበቀት	Rakkoo	Problem
ቸግር	ሚኸኸት	raKKOO	Problem
ቸግር ፈጣሪ (ስ)	መሸሽሊኛ	Abba Rakkoo	problem creator
ቸግር (ስ)	መሰብ	Rakkoo	Trouble,problem
ቸግርተኛ	ታከበኛ	Rakkataa	problemful
ቸግኝ	አከኩር	habaqaala	seedling
ቸግኝ (ስ)	አበቃላ	Abaqaala/unkura	Sed ling
ቸፊ (የሚሳከክ የቆዳ በሽታ) (ስ)	ኦርቲፋት	hoqxoo	Itch
ቸፍየሚልዝናብ	ጨፍቲ	Shifshifii	Rain

ካ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
------	-----	-------------	---------

ነህሴ	ነሐሴ	Hagayya	august
ነህስ (ስ)	ነሐስ	Nahasii	Brass
ነሳ/ ነፈገ/ ከለከለ (ግ)	መረሳ	Dhoorge/fudhate	Forbid. Exclude
ነስር (ስ)	ነተር	Funuuna	Nose bleeding
ነርስ (ስ)	ነርሲ	Narsii	Nurse
ነርሻ (ስ)	ሙኸራም	Narvii	Nurve
ነቀለ (ግ)	ነቀለ	Buqqaase	Dig up
ነቀርሳ (ስ)	ሐለ	Daranyoo	Cancer
ነቀርሳ (ስ)	ጎፍለ	Goflaa	cancer
ነቀዝ (ስ)	ዳነዩ	Daana'o	pest of cerial crop
ነቀፋ	ዚጋል	komachuu	criticism
ነቃ	ፊራግባያ	Dammaqina	nimbleness, suppleness, alertness
ነቃ (ግ)	ነቀሐ	Dammaqe	Feel fresh
ነቋቅረ (ግ)	ቁምቁምባያ	Qumqume	Tamper with
ነበልባል (ግ)	ለብለብቲ	Balbala	Flare,Flame
ነበር (ስ)	ናራ	Ture	Tiger
ነቢዩ መሐመድ ከመካ ወደ መዲና ያደረጉት ስደት	ሐጅራ	hijra/	the migration of propjhet mohammed
ነቢዩመሀመድንዮሚያሞግስ (ስ)	ሚሐባይ	Kan nabi Muhammad faarsu	Who praise prophet mohammed
ነቢያዊፈለግ (ስ)	ሱንና	Sunnaa/faana nabiyyii	prophetic principle
ነቢያ (ስ)	ነቢ	Nabiyyii	prophet
ነባራዊ	ሩኸብ	qaaabatama	existing
ነብር	ገንጎራ	Qerreensa	Tiger
ነናፍታ	ቄሕ ጋዝ	gaaza dimaa	kerosine
ነከሰ (ስጋ) (ግ)	ኒጭባያ	Ciniine (foon)	Bit
ነከሰ (ግ)	ነኸሳ	Ciniine	Bite hitchon
ነከረ	ጠለቃ	Cuuphe	Dunk
ነከረ (ግ)	ነኸራ	Cuube	Immerse dunk
ነካ (ግ)	ነካኦ	Tuqe	Touch
ነዋሪ (ስ)	ነባሪ	Jiraataa	Dweller

ነውር (ቅ)	ኡብ	Eybii/ Qaanii	Tabu
ነውር (ቅ)	ኣር	Qaanyii	Tabu
ነዘናዛ/ ፎታኛ (ግ)	ናጌይቲ	Rakkisaa	Hound harass
ነይ (ግ)	ነይ	Koottu (dhalaaf)	Come on
ነደደ፤ተቃጠለ (ግ)	ነደዳ	Bobo'e/gubate	Burn
ነዳጅ	ዩንነዲ	nadaajii	fuel
ነገ	ጊሽ	Boru	tomorrow
ነገሰ/ ሰፈነ (ግ)	ነገሳ	Mootome	Reign
ነገረ (ግ)	ኤመዳ	Hime	Tell
ነገሩ መንገድ ያዘ	መትካ	Duubiin kara qabate	the process is sucuessful
ነገር	ሺኢ	wanta	thing
ነገር ማዳመቅ (ስ)	መጥጣማ	wal Babarreesu	to write each other/to agree
ነገር (ስ)	ሲናን	Dubbii	Matter
ነገርማመላለሰ (ግ)	ሲናን መትጊራገብ	dubbii daddeebisuu	rethink,retalk
ነገጋዴ (ስ)	ዶልላበኛ	Daldaallee	bussiness man
ነጋ	ዛኛ	barihe	Dawned
ነጋዴ	ደልላል / ታጅር/	nagade	trader
ነጋዴ (ስ)	ታጂር	Daldalaa	Crown
ነጎድጓድ (ስ)	ከካሕ	Boolloo	Thunder
ነጠላጫማ	ደኣሰ	Kophee banaa, Da'asa	Sandal
ነጣ (ቅ)	ነጠሐ	Addaate	Blond
ነጣያለ/ አመዳማ (ስ)	ሐመዴይ	Daalacha	Gray
ነጥብ (ስ)	ቀብቲ	Qabxii	Spot
ነጨ/ አጨደ/ (ግ)	ነጨ	Haade	Mow reap
ነጭ አቡጃዲ (ስ)	መሕመዲ	mahmuudii	white cotton cloth
ነጭ (ቅ)	ነጨሕ	Adii	White
ነጭሽንኩርት (ስ)	ቱምማ	Qullubbii	Garlic
ነጭአፈር (ስ)	በራሳ	Biyyee adii/ Baraashaa	White soil
ነፃ (ስ)	ሐርሪ	Bilisa	Free

ነግ / ያለከፍያ / (ቅ)	በላሽ	Bilaash	Free un paid
ነግ (ቅ)	በሪላ	Tola/bilaash	Free
ነግግውጣት (ግ)	መበቅ	Bilisa bahuu	Exmption
ነግነት	ቢሊሰነት	walabu	freedom
ነግነት (ስ)	ብርሪያ	Bilisummaa	Freedom
ነግአወጣ (ግ)	አበቃ	Bilisoomse	Emancipate librate
ነፈገኛው (ግ)	መረስታ	Dhoowwite	he forbid him
ነፈጋት (ግ)	መረሴ	Isii dhoorkee	he forbid her
ነፋ (ግ)	ነፈሐ	Afuufe	Bloat
ነፋጊ	መርራሳ	dhoorkataa	depriving man
ነፋጊ (ስ)	ዩ.መርሲ	Dhoowwisaa	depriving
ነፋጊዋ	መርራሲት	Dhoorkituu	depriving lady
ነፋጊዎች	መርራሳች	Dhoorkatoota	depriving persons
ነፍሰጠር (ስ)	ሙስ	Ulfa tan qabdu	Pregnant
ነፍሳት (ስ)	ሐሽራት	Ilbisoota	Traditionalwomen hair style
ነፍስ (ግ)	ነፍሲ	Lubbuu	Soul
ነፍስ/ የግዛራስ/ (ስ)	ሩሕ	Ruuhii/lubbuu	Soul

ኃ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ኃቅሳን (ግ)	መናቀስ	Naaqusuu	Decrease,substruction
ኃዛዜ	ወሲያ	Dhaammannaa	Bequest
ኃግ (ስ)	ኃግ	Nuugii	Niger

ኒ

ኒሻን (ስ)	ማዳሊያ	madaaliyaa	ruminating
ኒኬል (ስ)	ኛንዲ	Nikeelii	nickel

ና

ና (ቅ)	ናላ	Koottu (dhiira)	Come
-------	----	-----------------	------

ናጦና	ወሬግ	Naamunaa	Sample
ናቀ (ግ)	አቁሻ	Tuffate	Despise look down
ናጠ (ግ)	ነሐጣ	Raase	Churn
ናፈቀ (ግ)	ሐፋ	Yaade	Homesick
ናፍቆት (ስ)	ሐፎት	Walyaaduu/yaada	Homesickness

ን

ንስሀ (ቅ)	ነሲሐ	Badiirraa deebi'e	Atone
ንስርአሞራ (ስ)	ሐቦሳ	Allaattii	Single
ንቀት	ቂሽና	tuffii	disdain /contempet
ንቀት (ቅ)	ቁሽት	Tuffii	Scorn / fraught with
ንቁ	ፊሬግ	Dammaqe	Feel fresh, rose up from sleep,
ንቁ (ቅ)	ነቁሕ	Dammaqaa	Active keen
ንቃቃት /ፈለግ (ስ)	ሰፈን	koomee miilaa kan nama babbaqaqsu	foot print
ንቃት	ፊሬግቲ	Firaasha	pad
ንቅናቄ	ነቅኒቅቲ	sochii	motion
ንቅናቄ (ስ)	ሒንጊርጊርቲ	Sosochii	Movement
ንባብ	ቂራኣ	dubisaa	reading
ንባብ	ሚቅራኣ	dubbisa	wife
ንብ (ስ)	ነጃት	Kanniisa	Bee
ንትርክ (ስ)	አትታብር	Atakaaroo	Altercation
ንትርክ/ አምባጓሮ	ያኢ	Yaa'ii, atakaaroo	Altercation
ንኪኪ (ግ)	ነኪኢቲ	Tuttuqaa	Contact
ንዘረት	ጊርቲ	Gir godhuu	Impulse / shock
ንዴት (ስ)	ሒራር	Aarii	Anger
ንድፈሀሳብ (ስ)	ሚቅዛንቲ	Yaad-rimee	Proposal
ንድፍ	ነቅሺ	yaadrimee	design
ንጉስ (ስ)	አሚር	Mootii	King
ንጉስ/ ነጋሽ (ስ)	ነጋሺ	Mootii	King
ንጋት	ዚኛት	Barii	Dawn

ንጋትሊንጋጋሲል (ግ)	መዛኚያ	Yeroo barihuuf deemu	Sunrise
ንግስት (ስ)	አሚሪት	Giiftii	Queen
ንግድ	ዶላብ	daldala	commerce /trade/
ንግድ (ስ)	ቲጃራ	Daldala	Trade
ንግግር	ገልጌብ	Haasawa	Speech
ንግግርግድረግ፤መስበክ (ግ)	መኽጠብ	Haaswa taasisuu	Speech,preach
ንግረንገር (ስ)	ማድዳ	Waan/ wanta	Element
ንጭንጭ (ግ)	ኝፍኝፍ	Gungumuu	murmur
ንፁህ (ቅ)	ጣሐር	qulqulluu	aseptic/ tidy
ንፁህ (ግ)	ጤሐራ	qulqulluu	cleaned/ cleared
ንፁህ/ ፅዱ (ቅ)	ነዚፍ	Qulqulluu	Clean
ንጹህአለመሆን (ከወሲብበሀላእስከሚታ)	ጀናባ	Janaabaa	Uncleanness (until after bathing)
ንፅህና (ስ)	ጣሐርነት	qulqullina	tidness
ንፅፅር (ቅ)	አትሐጃጆት	addaadoo	Comparative /contrast
ንፈጊው (ግ)	ሚረሳ	Isadhoorki	secret
ንፋስ/ አየር	ዱፍ	Qilleensa	Wind/air
ንፍሮ (ስ)	ሹሐም	Shuummoo	Boiled side
ንፍጥ (ስ)	ኢንፊጥ	Furrii	Snot/mucus

ኖ

ኖራ (ስ)	ኖረት	Nooraa	lime
ኖታ /መዚቃ/ (ስ)	ኖታ	Nootaa muuziqaa	note/music

ፈ

ፈረ (ተ . ግ)	ፍንብሪ	jirraataa	ihabitant
------------	------	-----------	-----------

አ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
አ . ነገር (ስ)	መልሉኢሲናን	Himma	full/even
አሀዝ (ስ)	ኒምራ	Lakkoofsa	Number
አሁን (ተ . ግ)	አኸኸኸ	Amma	Now

አህያ	ወጨራ	Harree	donkey
አህጉር	ቃርራ	ardii	continent
አህጉር (ስ)	ቃርራ	Ardii	Continent
አለ (ስ)	ሐል	Ni jira	There is
አለመመጣጠን	አልመትቆብ	walsimuu dhabuu	mismatch
አለመረጋጋት	አለመስከን	tasgabbii	instability
አለመገናኘት	ተቀቃቢጫ	maleessum-maa	missing eachother
አለመፈለግ (ግ)	አልኸረና	Waldhabuu	
አለማ (ግ)	አኔራ	Barbaaduu dhabuu	Un wanted
አለማዊኦሮ (ስ)	ማዋ	Misoomse	Cultivate
አለም	አድዱኝኛ	Jiruu addunyaa	Corporeal life
አለም (ስ)	አለም	adunyaa	world
አለምአቀፍ (ስ)	አለምሐቀፍ	addunyaa	World
አለስለስ (ግ)	አሌሐማ	Addunyaaaleessa	World wide global
አለቀ (ስ)	ተቦረዳ	Laaffise	Loosen / smooth
አለቀሰ (ግ)	በካ	Dhume/xumurame	Finish
አለቃ	ኤቡ	Booye	Weep / cry / bewail
አለቃ (ስ)	ጎፍታ	goftaa	boss
አለቃቀም (ስ)	መልቀምቲ	Duree	boss
አለቃ፤ተጠሪ (ስ)	መላቅ	Guursiftuu	way of picking
አለብ (ግ)	ሐለባ	Itti gaafatamaa	Chief
አለበሰ (ግ)	አለበሳ	Elme	Draw out
አለብላቢት (ስ)	አብላለቲ	Uffise	Cloth
አለንጋ (ስ)	ቁጠል	Labduu	A thorn that causes irritation
አለኝ (ግ)	ሐለኝ	Alangaa	Whip
አለው (ግ)	ሐለ	Niin qaba	Have (i/we)
አለፈ / ለጊዜ / (ግ)	አዳ	Ni qaba	Have (it /he)
አሉባልታ (ስ)	ባዮዋባፀቲ	Dabre (yeroof)	Pass elapse
አላማ (ስ)	ሐደፍ	Jette jettee	Candar
አላርጂክ (ስ)	ሺጋፍ	Kaayyoo	Purpose,aim
		Alaarijik	Allergy

አላበ (ግ)	አወዛኦ	Hurkisiise/Dafqisiis	Perspire
አላባሽ	ለአፀዛዋ ኢራዝ	e Uffata gubbaa	,match cloth
አላተመ (ግ)	አላተማ	itti bu'e,rukute	Collide
አላት (ግ)	ሐሌ	Ni qabdi	Has
አላዋቂ፤መሀፃም	ጃሒል	Doofaa	Illiterate
አሌክቲሪክ (ስ)	ቲሪክ	Elektirika	Electricity
አሌክትሮኒክስ (ስ)	ኤሌትሮኒክስ	Elektirooniksii	Electronics
አልሚ	አኔር	misoomsa	developer
አልማዝ	ዖንቁት	Durrii	Diamond
አልማዝ (ስ)	ዱሪ	Dhagaa gatqiabeesa	oiamond
አልቂት	ኡላንኡላ	ulaanulaa	blood sucker
አልቃሻልጅ (ቅ)	ኘርቆ	Daa'ima booyicha	Crying boy
አልቅት (ስ)	ኤቅቲ	guddatu allaattii	leech
አልጋ	ዱፋን	Siree	Bed
አልጋ	ዱፋን	siree	bed
አልፎአልፎ (ተ.ግ)	ኢስኦሐድጊር	Dabree dabree	Occasionally
አሎሎ (ስ)	አሎሎ	Aloolloo	Shot pot
አመለካከት (ስ)	ሒጃጅት	Ilaalcha	Opinoin
አመለጠ (ግ)	አመለጠ	Isa dabre/harkaa	Break loose goby
አመለጠ፤ተረፈ	ሰለጣ	bahe Miliqe/dandamate	stay safe, scape
አመል	ጠቢኦ	amala	conduct
አመል (ስ)	አመል	Amala	Behavior
አመልካች	አረዳሐል / የረዳሐል	iyatta	applicant
አመመ (ቅ)	አንቱታ	Dhukkube	Sick
አመሰ (ስ)	አጋለባ	Agaalabe	Disturb
አመሰራረት	ተኤሰሶት	dhaabinsa	establishing
አመረተ	አመሻ	oomishe	produced
አመራር	ኤቀዶት	hooggana	leadership
አመራር (ስ)	ኤመሮት	Hoggansa	Leadership

አመሽ (ግ)	አመሻ	Galgaleeyfate	Spend the evening
አመሻሽ (ተ . ግ)	አምሻሻ	Galgala	Night fall
አመቀ፤አፈነ (ግ)	አትሐፈና	Ukkaamse	Compress
አመት	አመት	bara	year
አመትቀና (ግ)	አመትቀናኦ	Bara milkaa'e	Year beg rude
አመትበአል (ስ)	ኢድ	Ayyaana	Holiday
አመቻቸ (ግ)	አትሚቻቻ	Mijjeesse	Orchestrate orientade
አመነ (ግ)	አመና	Amane	Believe
አመኔታ (ስ)	ኢሚኖት	Amantummaa	Loyalty
አመኔታ (ስ)	አመንቲ	Amantummas	Acceptance
አመንዛሪ	ጉንና	sagaggaalaa	adulterer
አመንዝራ	ዚናኦ	sagaggaalaa	adultery / illegitimate sexual relation
አመዘነ (ግ)	ፈጃሐ	Madaale/yakkate	found hefty than, outweighed
አመዳደብ	ሪማዶት	ramaddii	allotment
አመድ (ስ)	ሐመድ	Daaraa	Ash ,cinder
አመጣ (ግ)	አዲጃ	Fide	Bring
አመፅ/አድማ (ስ)	ጊቢኛ	Sado	insurgency/ cabal
አማ (ግ)	ሔማ	Amaa	Backbite,libel
አማሰለ፤በከለ (ግ)	ሔወሳ	Kokorse	Stir,defile
አማረ (ግ)	አቆመሳ	Bareede	Look good
አማረጠ (ግ)	አትማለሐ	Keessaa filate	Alternate
አማራ (ስ)	አሕመራ	Amaara	Amhara
አማራጭ	መትማለሕቲ	filannoo	alternative
አማት (ስ)	ሐማት	Haadha gurbaa	Mother in law
አማቸ (ስ)	ሐማቹ	Soddaa	Father in law
አማን/ ምእመን/ (ስ)	ሙእሚን	Mu'umina/kan amanu	Believer
አማከረ (ግ)	ተሐረጋ	Gorsaa	Consult
አማከሪ	ሐርገኞኛ	Gorsaa	Advisor
አማፈሰ (ግ)	መዜገን	Hammaaruu	Scoop
አሜባ	ኢሕቲ	ameebaa	amoeba

አሜን (ቃእ)	አሚን	Aammiin	Amen (interj)
አምሳያ (ቅ)	አምሳል	Fakkii/misaala	Analog replica
አምስተኛ (ስ)	ሐምሚስታኝ	Shanaffaa	Fifth
አምስት (ስ)	ሐምሚስቲ	Shan	Five
አምራች	አምሺ	calleessaa	producer
አምሮት (በእርግዝናወቅት)	ደፃደያ	Feesisuu (yeroo ulfaa)	monning sickness
አምበሩድ	አምበሩድ	Ambaruud	Type of fruit
አምባራጮ (ስ)	ማዬጋ	Toohe	Euphorbia
አምባር	ሸዋሊያ	albuu	bracelet
አምባር (ኩብርየሚሰራ - የእጅብራ)	ቡምቡም	Gumee	Bracelet
አምባገነን (ስ)	ማንዩወልለኝ	Abbaa irree	Anarchy
አምታታ፤አጭበረበረ (ግ)	አትማሐጣ	Waliin dhawe	Mis understand
አምና	አምና	baradabree	embezzle
አምጣ / ሰጠኝ (ግ)	ሐም	Fidi/ Askenni	last year
አምፑል	አምፖል	ampolii	Give ,bring
አሞራ	አመራ	allaattii	electric bulb
አሞራ (ስ)	ከርራ	Hamaraa	eagle, pelican
አሞቀ (ግ)	አሞቃ	Oowwise	Vulture
አሞገስ	ፋሰሳ	Naafummaa	Heat up
አሚላ (ግ)	አትማለኦ	Guute	paralytic
አሚሚ (ግ)	አሞሐ	Bulbule	Complement
አሚሚቂ/የሚያፍን (ስ)	የትሐፍኒ	Hacucuu	Solvating
አሚሽ (ግ)	አሮኦ	Shiileeyse	quffoeating
አሚጨጨ (ስ)	ሚጨጨቅ	Macalaase	Try see about
አሰለፔ	መለጅአለጁ	Hifachiisaa	Squeeze
አሰለጠነ	አገበራ	leenjise	Boring
አሰልፔ (ስ)	ሎጂ	Hifachiiftuu	trained
አሰልፔዎች (ስ)	ለጅላጃች	Hifachiiftoota	boring
አሰልጣኝ	አግቢር	leanjisaa	boring
አሰልጣኝ (ቅ)	የገብረ	Leengisaa	trainer

አሰማራ	አቁጫ	bobbaase	coordinated
አሰማራ (ግ)	አቁጫ	Bobbaase	Circulate
አሰረ ግ	አገዳ	Hidhe	Tied
አሰረ (ሳያጠብቅ) (ግ)	ሸለብአሻ	Shalab godhe	Swipe ,rob
አሰሪ	አያዴልጊ	dalaysiisaa	employer
አሰራር	አድዴለጎት	akkaataa itii dalagan	mechanism
አሰራጨ	አሰሲራጫ	raabse	distributed
አሰራጨ (ግ)	አማረዳ	Tamsaase/raabse	Distribute
አሰራጫ (ግ)	አሰሲራጫ	Tamsaase	Circulate,distribute
አሰቀለ (ግ)	አሰሴቀለ	Fannisiise	Crucify string up
አሰቃቂ / የሚቆጭ / የቁጭት ስሜት	የትሒጭዛል ስሜት	suukanneessaa	terrifying / painful distress pity
አሰበ (ግ)	ሔሰባ	Yaade	Tought
አሰናከለ/ በነገርሰበከ (ግ)	ኛወራ	Gufachiise	Cripple embrass
አሰናዳ	አሰናኛ	qopheese, sirreesse	prepared / arranged
አሰናገደ (ግ)	አሶራ	Keessummeesse	Treat tend
አሰያየም	መጥጠራሕቲ	Akkaataa moggaasaa	Labeling
አሰደነገጠ (ግ)	አድነበጣ	Rifachiise	Jolt faze scare
አሰዳቢ (ግ)	አሰሴድቢ	Arrabsiisaa	Disgrace a ffront
አሰጣ /ለልብስ/ (ግ)	አጨሐ (ኢ.)	Ballise/afe (Huccuuf)	Spread out hang out
አሰፈረ	አጎበራ	qubbachiisee	settled
አሰድ	ሰሊጥናር / ኢሲድ	assiidi	acid
አሳ (ስ)	ቱላም	Kalluuna/qurxummi i	Fish
አሳለ (ግ)	ኦሐባያ	Qufaate	Coughed
አሳመ (ግ)	ማሕኦትቴሻ	dhungaa chisee	holder
አሳመመ ፤አስቆጨ (ግ)	አትሔጫ	Dhukkubse	Hurt regrade
አሳመነ (ግ)	አቴመና	Amansiise	Convince
አሳማ	ኸንዚር	Booyyee	Pig
አሳማ (ስ)	ከርከርሮ	Karkarroo	Pig
አሳማ (ስ)	ሶዩዩ	Booyyee	Pig

አሳሰበ (ግ)	አትሒሳሰባ	Akeekkachiisa	Suggest
አሳሳች / አምታታው	አትማሕቢ	dogoggorsaa	fallacious
አሳረፈ	አትኔፊሳ	boqochiisaa	let rest
አሳነሰ (ግ)	አቱነሳ	Xiqqeesse	Minimize fore shorten
አሳባረ (ሰ)	ሑት	Gosa qurxummii	Shark
አሳከከ (ግ)	አትሐከከ	Hooqqachiise	Tickly
አሳየ (ግ)	አረኣ	Agarsiise	Show
አሳደረ	አትሔደራ	Bulche	Spent the night
አሳደገ (ግ)	አሌቃ	Guddise	Aggrandize grow
አሳዳጊ	አሌቅ	guddiftuu	foster parent
አሳጠረ (ግ)	አትሔጠራ	Gabaabse	Abridge shorten
አሳጠበ (ግ)	አትሔጠባ	Dhiqsiise	Loundrey
አሳጣ	አትቁጠጣ	walalchiisaa	betrayed
አስለመደ፤ አስተማረ (ግ)	አትሌመዳ	Barsiise	Practice teach
አስመጋቢ	የትቢሊ	nyaachisaa	feeder
አስማተኛ (ሰ)	ሰሕሐር	Falfalaa	Magician
አስረከበ (ግ)	አቀበዳ	Kenne, late	Hand over
አስር (ሰ)	አሰሰር	Kudhan	Ten
አስቀመጠ / አወ (ግ)	አረዳ	Kaaye	Set aside
አስቀረ፤ አተረፈ (ግ)	አተረፋ	Hambise	Stave off
አስቀየመ / ለመልከ (ቅ)	አሕማለለ	Fokkise	Ugly
አስቀየመ፤ አስከፋ (ግ)	አገራ	Mufachiise/ dallansiise	Offend , displease , scand lise
አስቀድሞ	ተቅዳምቤ	jalqabaraa	before hand
አስበለጠ (ቁማሪአደረገ) (ቅ)	አሣዳ	Caalchise	Emulate
አስበለጠ (ግ)	አቤሳ	Caalchise	Emulate
አስተላለፈ (ተ. ግ)	መትሒላሉብቴዚ	Akkaata helmachu isii	her way of milking
አስተርጓሚ (ሰ)	ቱርጁማን	Turjumaana/ kan	Translator
አስተባባሪ	አሻውራ / አኔዝሚ	hiiku qindeesaa	coordinator
አስተናገዶ	አሶራ	keessum-meese	treated

አስተናጋጅ	አሰር	keysuumeesaa	waiter
አስተካከልደመደመ	ዲመደማ	Goolabe	wind up
አስተወ (ግ)	አትሔደጋ	Dhiisise	Disqualify / exclude
አስተዋለ (ቅ)	አራመጣ	Kan dubbii beeku	Wise , brilliant
አስተዋፅኦ	አትታጮት	hirmaanaa, gumaacha	contribution
አስተያየት (ስ)	ራእዩ	Yaada	Opinion
አስተዳደረ (ግ)	አትሒዳደራ	Bulche	Administer
አስተዳደራዊ	አትሒዳደሮትያ	bulchiinsawaa	administrative
አስተዳደር (ስ)	አትሒዳደሮት	Bulchinsa	Administration
አስተዳደር፤ተጠሪ፤ሹም	ዶጊኝ	Bulchinsa, shuumii	Administration/ administrator
አስተዳዳሪ	አትሒዳድሪ	bulcha, geggeessaa	administrator
አስተጋባ (ግ)	አኮካሐ	gootuu, borrise	Echo resound
አስታማሚ (ስ)	የትናቲ	Dhukkubsiisaa	nurse
አስታወከ (ግ)	ነተቃ	Haqqise	Vomit
አስቸካይ	የትባልሊ	arriifachi isaa	urgent
አስካሪመጠጥ	ጎሐይ	Macheessituu	Alcoholic drink
አስኬደ (ግ)	አሌጣ	Deemsese	Move on
አስከሬን	ጂናኦዝ	reeyfa	cadaver
አስወጠ	አትቆመሳ	bareechee	decorate
አስዋጠ (ግ)	ሽለማ	Miidhagse/faaye	Decorate
አስያዘ	አትሌሐዳ	akka hidhamu godhe	arrested
አስደናቂ	የድዲንቂ	dinqisiisaa	admirable
አስደንጋጭ	አድኑብጢ	rifachiisaa	shocking
አስደንጋጭ (ቅ)	የድንብጢዛል	rifachiisaa	shocking
አስገራሚ (ቅ)	አጃኢብ	Dinqisiisaa/ajaa'ibsi isaa	Surprise
አስገባ (ግ)	ኤሰባ	Naqe, galche, seensise	Insert/ send in
አስገደደ (ግ)	አድደረቃ	Dirqisiise	enforced ,necessitate
አስገዳጅ	የትድዳርቂ	dirqisiisaa	obligatory
አስጋሪ / አሳ አሰጋ	ሰይዖድ	adamsituu	fisherman

አስጋጠ (ግ)	አሳቃ	quurxumi	
አስጌጠ	አዌረጋ	Quncaase/ (dheedaaf)	Hack thin out feed
አስጎብኚ	ያረ / ዘይያረ / የዩሰሪ	bareechisiise	decorate
አስጠጋ / አደረሰ (ግ)	አቆረራ	daaw'achiisaa	tourist guide
አስፈላጊ	የትኼሺ	Siqse/dhaqqabsiise	Send
አስፈጻሚ	አትሜሕሪ	Barbaachisaa	Significance/necessary
አስፋልት	ኢስፋልት	raawachiisa	executer
አረመ (ለአረም)	ሐረማ	asfaaltii	asphalt
አረም (ሰ)	ሐረም	Harame	Weed
አረሰ (ግ)	ሐረሳ	Harama	Weed
አረረ (ግ)	ሐረራ	Qote	Till
አረቀቀ	ጨሐራ	Gubate	Burn up, burned
አረቀቀ (ግ)	ሰቀጣ	wixineesse	drafted
አረቀቁ (ግ)	ሰቀጡ	Qajeelcha barruu tolche	he drafted
አረንጓዴ	ወሪቅ	Qajeelcha barruu tolchuu	they drafted/text
አረከሰ (ግ)	አረኸሳ	Magariisa	Green
አረካ (ግ)	አረከሐ	Rakisheesse	Desecrate debase
አረደ	ጎረኦ	Quubse	Quench /satisfied
አረዳ (ግ)	አረደኦ	Gorra'e, Qale	Butcher /slaughter
አረጀ (ግ)	ራጋ	Dhageessise	Inform the death
አረገገጠ	አዬቀና	Dulloome	Ancient
አረገገጠ (ግ)	ዩቀና	mirkaneesse	ascertained
አረገገጡ (ሰ)	ዩቀኑ	saba chiise	he confirmed
አረገገጣ (ግ)	አሰሰታ	saba chiisan	they confirmed
አረጠበ (አሰካ) (ግ)	አራሐሳ	Mirkaneesse	Affirm assure
አረጠበ (ግ)	አሰሸቃ	Jiise	Moisten
አረፈደ (ቅ)	አረፈዳ	Jiise	Moisten
አረፋ (ሰ)	ሐሮፋ	Orraafate	Late
		Boqote	Bubble, foam, froth

አራስ (ስ)	ሐራስ	Ulmaa	New born, drench
አራቀ (ግ)	አሮሐቃ	Fageesse	Estrange deterrent
አራት ነጥብ	ሐረት ቀብቲ	qabxii afur	double colon
አራት (ተ.ስ)	ሐረት	Afur	Four
አራጣ	ሪባኦ	araxaa	interest/ usury
አሬራ (ስ)	አሬራ	Areera	Butter milk
አርማ	አላማ	faajjii	emblem
አርቃቂ	አጨረከሪ	wixineessaa	drafter
አርብ	ጃምኦ	Jimmata	Friday
አርአያ	መሕዲጃ	fakkii	role model / referee
አርእስት (ስ)	ሐ.ር.ቃኦት	Mata duree	Title
አርከፈከፈ. (ግ)	አርበረባ	Raphe	Sprinkle
አርጃኖ (ስ)	አርጉኒ	Gosa halluu	Alligator
አርጨማ	ወሽማጥ	Harcummee	Twig
አርፋጅ	የረፍዲ	barfataa	late comer
አርፎተቀመጠ (ግ)	አፎያ	Adabatee taa'e	Stay put
አሮጊት	ራጊት	dullattii	old woman
አሮጌ ወዳቂ፤የከረከሰ (ቅ)	ከርካሳ	Karkaarsaa	Old
አሽ	ፎካ	Dhaadate	bragged
አሽ (ለገላ) (ግ)	ሬማ	Shukkuume	massage
አሽ (ግ)	ሐሻ	Shukkuume	Cocaine
አሽለበ (ግ)	ሺሊ.ምኦሻ	Shilimse	Sleep
አሽሸ (ግ)	አሰካ	Dhooyse	Conceal cover up
አሽተተ (ሸተተ) (ግ)	ሶቻ	Fuunfate	Smell
አሽተተ (ግ)	አሶቻ	Fuunfate	Smelled
አሽነፈ.	አማጃ	mooh	win
አሽነፈ. (ግ)	ነሰራ	Injifate	Defeat
አሽንዳ (ስ)	መንጨሮር	Mancaroora	Gutter,siphon
አሽዋ	ሺሕሺራ	cirracha	sand
አሽዋ (ስ)	ሺሕሺራ	Cirracha	Sand
አሽዋና ጠጠር መለዩት/ማጠጠር (ስ)	መትረተር	Hashawaaficirraach a adda baasuu,	to separate gravel from sand/clear

አሸገ (ግ)	አቀራ	GiriGilch	
አሻራ	በስማ / ኢጁ ጣቢኦ	Walitti qabee hidhe, goolabe	Assemble / collect
አሻሻለ (ግ)	አጠኛ	arkarru	finger print
አሻንጉሊት	አሸንጉልሊት	Fooyyeesse	Improve
አሸምር (ቅ)	ቆሳ	intalishee	toy
አሸቀነጠረ (ግ)	አዛለላ	Qoosaa	Veired
አሸከር (ግ)	ጋፋው	gatee,darbatee	Toss
አቀረሽ (ግ)	ቀረሻ	gabra	servant
አቀረበ (ግ)	አቀረባ	Bulga'uu	Vomit (refch)
አቀራረብ	ቂራቦት	Dhiheesse	Introduce lodge present
አቀበለ (ግ)	አቄበለ	itti dhihaachuu	approach
አቀበት (ቅ)	ከራት	Itti late	Gave transferred
አቀበት	ዳግ	Oloo	Acclivity
አቀናበረ	አትዋቀራ	irraanolee (tulluu)	precipitous
አቀዘቀዘ (ግ)	አበረዳ	qindeesse	compiled
አቀጣጠለ /አሳት/ (ስ)	በግአሻ	Qabbanneesse	Cool
አቀጣጠለ ፯አበራ፯	አትላሐዳ	Balbalche (ibidda)	Concatenation
አሳበቀ (ግ)		Qabsiise, Ibse	Illumuniate / burn /tattle
አቀፈ. (ግ)	ሐቀፋ	Hamate	Honest
አቁላላ/ ከሸነ/ (ግ)	ኬሸና	Akaawe	cooked
አቃተ (ቅ)	አሞሳ	Dadhabe	Unable
አቃጠለ (ግ)	ማገዳ	Gube	Burn
አቃጠረ (ግ)	አሰሳለሐ	Walitti dire	Snitch
አቃጣሪ	ፈትታል	gosa foonii	Part of animal flesh
አቃጣይ/የሚማግድ (ቅ)	መግጋዳ	gubaa kaa namaa gubuu	burning /feeling burn
አቃፊ (ስ)	ሐቅቃፋ	Hammataa	Fact.truth,true
አቅለሸለሸ (ግ)	አማቀላ	Lollocce	Turn mauseate
አቅርቦት	አቀረቦት	dhihessa	supply
አቅርቦት (ስ)	አቆረሮት	Dhiheesse	Supplied

አቅጣጫ	ጂሳ	kallattii	direction
አቆመ (ግ)	አቃጎና	Dhaabe	Cease give up
አቆራንኢያያዝ (ግ)	ቃሰራ	Walqabsiise	Conjunction
አቆየ (ግ)	ቀላሕኣሻ	Tursiise	Remained
አቆጠቆጠ (ግ)	አጥበጠባ	haaratti biqilee	Burge on
አቋም	መጠቀፍ	ejjennoo	stand
አቋራጭ (ግ)	ሺንኪሊፍቲ	Qaxxaamura	Cut off
አቋቋመ	ኤሰሳ	dhaabe	established
አበላል	ቢላኦት	nyaacha	feeding
አበሰለ (ግ)	አበሰላ	Bilcheesse	Cook
አበሰረ (ግ)	አባሽራ	Gammachu itti hime	Herald
አበረረ (ግ)	አበረራ	Balalchiise	Chassed
አበራ (ግ)	አቤረና	Ibse/qabsiise	Flash / light up swich on
አበሻ (ስ)	ሐበሻ	Habshaa	Pod
አበቀላ (ስ)	አበቀለ	Biqilche	Sed ling
አበባ	ኤለድ	abaabo	flower
አበባጎመን (ስ)	ከርናቢት	kurumbaa	Cauliflower
አበዛ (ግ)	አበዘሐ	Heddummeesse	Multiply
አበደረ (ግ)	አሌቀሐ	Liqeesse	Advance
አበዳሪ	ኤሌሕቂ	ergistuu liqeesit	lender
አበጠ (ግ)	ሐበጣ	litawe	Myopia ,night blindness
አቡካ (ስ)	ሐቡካ	Hanbukkaa	Bone marrow,
አባላዘር በሽታ	ፎውዩ መንተ	dhukkuba wal- Qunnamti saala	sexually transmitted disease
አባል	አግቡር	missensa	staff (member)
አባል (ቅ)	አግቡር	Miseensa	Member
አባል/ብሄር (ስ)	መሐዲ	Misseensaa /Lamii	member or nation
አባረረ	ሰደዳ	Arihe	Beat off , chase
አባረረ (ግ)	አሰሳደዳ	Ari'e	Chase beat off
አባሪ	ቁሱርቲ	barraffama miiltoo	attachment
አባራሪ (ግ)	ሰደዳ	kan mana ari'u	those who dismics

አባበለ (ግ)	ሒባበለ	Sossobe	Hush
አባባል	ባልዲ	echama	proverb
አባባል (ስ)	ባሎት	Jechama/jecha	Saying /statement
አባባሰ	አሜሐሳ	itti sharafsiise	aggravated
አባብ (ስ)	ሐብሐብ	Habhab	Curse
አባት (ስ)	አው	Abbaa	Father
አባካኝ (ቅ)	ኢስራፈኛ	Qisaasaa	Exstrovagant
አባጨጓሬ (ስ)	ሐባብሼልዲ	Burunqacaa	Caterpillar
አቤት (ቃ . አ)	ለቤከ	Awwaadhe/yoow	Yes/Yap
አብለጭላጭ (ግ)	ቢሪቅባላ	Kan bililicu	Twinkle
አብላጫ	ዛያዩድ	irrajireesa	majority
አብሲት	ገናን	Ganaana	proving dough
አብሲትማፈኝ (ስ)	ሐንካ	Mastii	Disabled,cripple
አብረቅራቂ ወፍ (ስ)	ሐድሐዳ	Shimbira biliqqistu	Kingfisher
አብረቅራቂልብስ (ስ)	ቀሰብ	Huccuu calalaxxu	Shiny cloth
አብራ ! ፯አቀጣጥል ፯	አትላሕዲ	Qabsiisi, Ibsi	Flash / burn / fancy
አቃጣሪ (ግ)			
አብራራ	ጌለገለ	Tarreesse, addeesse	Clarify / expound /explain
አብሮ (ግ)	መስሳ	Waliin	Accompanying
አብሽ (ስ)	ሐልበት	Hulbata	Fen ugreek
አብዛኛው (ቅ)	አብዛሕ	Irra caalaan	Majority
አብዮታዊ (ቅ)	ሰውዋር	warraqsa	revolutionary
አብዮት (ስ)	ሰውራ	Warraaqsa	Revolution
አበካ (ግ)	አቆሻ	Bukeesse	Knead
አቧራ	ሲሳ	dhukkee	dust
አተላ (ስ)	ሪኸራኸ	Rakraka	Dregs
አተመ	ጠበአ	Maxxanse	Print
አተረፈ ግ	ከሰባ	Hambise/bu'eesse	Profit
አተር	ዳንጉልሌ	Atara	Peas
አታለለ (ግ)	አትታለለ	Mokse	Beguile bilk
አታላይ (ስ)	መልቲ	Moksaa/nama	Cheater
		sobee gawwoomsu	

አታሎ መውጠእ (ስ)	መጭጫመስ	butuu, darbisiisu	grapple
አታቱ/ የልጆች ጨዋታ (ግ)	ሐቲሐቲ	Tapha ijoollee kan aadaa	Counsel,advise
አትሌቲክስ	አትሌቲክስ	atileetiksii	athletics
አትኩሮተመለከተ፤ አጤነ (ግ)	አጋረዳ	Bir'ate/ sirritti mil'ate	Observe attentively
አትክልት	ኸድራ	Kudraa	Vegetables
አትክልት / የበሰለ/ (ስ)	መዜረት	kudure nyaachuufdhihachu	maturation/for vegatables
አቶ (ስ)	ጌሲ	obboo	mr/ mister
አቶሚክ	ዘርራ	atomikii	atomic
አቻ፤አኩል (ስ)	መስሳመስሳ	Daaddaa/qixa	Equal
አነሰ (ግ)	አነሳ	Xiqqaate	Slacken
አነሳ (ግ)	ሐፍአሻ	Olkaase	Bring up,annealing
አነስተኛ	ኡኑሴይ	gadaanaa	minimum
አነስተኛ/ ትንሽ (ቅ)	ኡኑስ	Xiqqaa	Modicum
አነስተኛሻሻ	ጀርጀር	Shaashii xiqqoo	Scarf
አነስተኛአብጠት / አበጠ	ፋር	Afeeramas	invited
አነቀ (ግ)	ሐነቃ	Hudhe	New merried woman
አነቃቃ (ግ)	አንቃቀሐ	Dadammaqse	Motivate
አነበበ (ግ)	ቀረአ	Dubbise	Read
አነበነበ፤ያለስህተትአነበበ (ግ)	ተርአሻ	Tar godhe/ dubbise	Read
አነከሰ (ግ)	ሐንከሰባያ	Okkole	Type of Cultural playing of kids
አነጋ	አሣኛ	bariisise	stay up all night
አነጠሰ (ግ)	ሐጢሻባያ	Haxxifate	Sneeze
አነጠረ (ግ)	አስቀስቃ	Baqsuu	B ounce
አነጣጠረ (ግ)	አሼሐና	Tiilleeffate	Point rake
አነግ፤አፀዳ (ግ)	አጤሐራ	Xahare/ qulqulleesse	Tid clean up
አናሳ	ኡኑስ	xiqqaa	minority
አናባቢ	የትቂሪ	dubbachiiftuu	vowel (letter)
አናት/ ራስ (ስ)	ሐናት	Mataa	Cooked meat
አናጢ (ስ)	ነጅጃር	Najjaara	Carpenter

አናጺ	ነጅጃር	najjaara	carpenter
አንስታያ ቅ	ኢኒስቲ	Intala	Female
አንሶላ (ስ)	አንሶላ	Ansoolaa/ Gu'aa	Sheet
አንሸራተተ / አዳለጠ (ግ)	አዝላሐጣ	Mucucaachise/ shirgigaate	Slide
አንቀልባ	ሚሕዛኝ	anqalbaa	orbit
አንቀፅ (ስ)	ሚጋጅ	Keewwata	Paragraph,article
አንቋቋ (ግ)	ቀሩኣጫ	Arabbuusa cabse	cracked knuckle
አንበሳ	ወናግ	Leenca	Lion
አንበጣ (ስ)	ከፍኛር	Awwaannisa	Locust
አንባር	ጣፊዮት	`saldaaqa,maaldaa	Bracelet
አንባር (ስ)	ሸዋሊያ	shawaaliyaa	Bracelet
አንባቢ	ቀርራኢ	dubbistuu (dubbisaa)	reader
አንባቢ (ስ)	ቃረኢ	Dubbisaa	Reader
አንባቢ (ቅ)	ቀርራኢ	Dubbisaa	Reader
አንበጫረቀ (ግ)	በጨቅኦሻ	Bacaq godhe	caused to slop about
አንተ	አኻሽ	Ati/ Sihi (Dhiira)	You (p)
አንቴና	አንቴና	agana, ifannaa	antennae
አንቺ	አኻሽ	Ati/Sihi (Dhalaa)	You (p)
አንካሳ (ቅ)	ሐከሶላ	Okkolaa	Cripple
አንካሳ (ቅ)	ሐንካሳ	Kan okkolu	Laddle
አንካሴ፤ ጦር (ስ)	መዝራጥ	Eeboo	Spear
አንካሴ (ስ)	ሚዝራት	gonjoolaa	table
አንኮራፋ ግ	ኸርባያ	Karrise	Snore
አንኳኳ	ጉምጉምኦሻ	Dhadhawamuu (balbala)	Knock
አንደበተ ርቱኦ (ቅ)	ፈሲኦ	Arraba toleessaa	Orator
አንደኛ (ግ)	አሐድታኝ	Tokkoffaa	First
አንዱ ለሌላው (ስ)	መታመድ	Tokko tokkot himu	to talk on behalf of others
አንዱ ሌላውን መንፈግ (ስ)	መትሚራረስ	Tokko Tokkodhaan Dhoowwu	to deprive
አንዱ ሌላውን (ስ)	መቲቃቀብ	tokko tokko eege	waiting each other

አንዱካንዱመለየት (ግ)	መትላያ	Tokko tokkorraa	Separate
አንዳንድ (ተ . ግ)	ኢሳሐድ	adda baasu	
አንዴ (ቅ)	አሐድጊር	Tokko tokko	seldom
አንድ (ስ)	አሐድ	Al-takka	Once
አንድስምንተኛ	ቱሙን	Takka	One
አንድባንድ (ቅ)	አሐድአሐድሌ	Takka saddeetaffaa	One over eight
አንድነት (ስ)	አሐድነት	Takka takkaan	One by one
አንድነገር (ስ)	አሐድኸኢ	Tokkummaa	Unity
አንድአራተኛ (ሩብ) (ቅ)	አዝና	Waan takka	One thing
አንድፍሬ (ስ)	ሐብባ	Rubuu/ takka-	Quarter
አንጀት	ወለመዋ	afraffaa	
አንጀት (ግ)	መረጨ	Firii takka	Hurricane,storm
አንገብጋቢ	ጠልሐብቲ	Marrimaan	Intestine
አንገት	አንገት	Marrimaan	Intestine, gut,bowl
አንገት (ስ)	አንገት	Barbaachisaa,	Burning
አንገትቀላ	ገመማ	sardaa	
አንጋፋ	ዙግማ	mormaa	neck
አንጐል (ስ)	ሐንጐልላ	Morma/ boquu	Neck
አንጓ	ቢርና	Morma mure	Slaughtered
አንጓለለ (ግ)	አንጎለላ	hangafa	elder
አንጠለጠለ	ጠልጠልአሻ	Surrii/sammuu	First born child
አንጠለጠለ (ግ)	አዋለጠለ	hududdaa	joint
አንዋረኛ / ለወረቅ	ሰያቅ	Afuufe/ azoore	Differentiate
አንዋረኛ (ስ)	ሰያያቅ	Rarraase	Hang
አንዋረኛ/ወርቅና (ስ)	ሰያያቅ	Rarraase	Sling
አንፃር	ገረብ	tumtuu	smith /black smith/
አንከ (ግ)	ሔካ	Sayyaaqaa	Blacksmith, jeweler
አእላፍ (ቅ)	አላፍ	Daabaa kenne /	gold smith
አእምሮ	አቅሊ	sadaaqaa kenne	
		Akka... (madaalli)	Contrast
		Alaanfate	Chew
		Kan dabru	Myriads
		sammuu	mind

አከሌ (ተ.ሰ)	ሐበል	Abalu (dhiiraaf)	A man
አከሰረ (ግ)	አኸሰራ	Kasaarsise	Bank rupt
አከረረ (ግ)	አከረራ	Jabeeyse	Strengthen / exacerbate
አከሸፈ (ግ)	አበረሳ	Kushufsiise	Spigot
አከናወና (ግ)	አሜሐራ	Raawwate	Accomplished
አከከ (ሰ)	ሐከከ	Hooqqate/hooqe	Scratch,itch
አከፋፈለ (ሰ)	ሰአዳ	Raabsa/Horaa/kan hiru	devided
አከፋፋይ	ሴድዲ	raabsituu-raabsaa	distributer
አካል	ቃም	kammee	body organ
አካል (ሰ)	ቃም	Qaama	Body
አካበቢ	ሺርቲ	naannoo	environment
አካተተ	አትኸተታ	dabale	included
አካፈለ	ሴአዳ		
አካፋ (ሰ)	ሐካፋ	Hkaafaa/waan lafaan soqan	Drizzle,shovel,spade
አክሰት / በአናትበኩል / (ሰ)	ኢሺሰታ	Haboo/andooyyee	Aunt
አክሰት / የአባትአህት (ሰ)	አንና	Adaadaa	Aunt
አከርማ (ሰ)	ቀርማ	Qarmaa (Sutaa)	type of grass from which baskets, etc are made
አከሮባት (ሰ)	ጊምቢሊጭቲ	Akroobaatii	acrobat
አክብሮት	ጊድራ	kabajjaa	respection
አክብሮት (ሰ)	ጊዳሮት	kabajuu	respect
አክታ	አኸቲ	aakii	phlegm
አክታ (ሰ)	በልኸም	Akii	Spittle
አክንባሎ (ሰ)	አንከበል	Ankalaba	Acover used in baking injera
አኮረፈ	መገርራአሻ	Dallane/mufate	Umbrage
አኮበኮበ	አጎበራ	Barrise	Ready to fly (vp)
አኳያ	ፈንካ	akkaatummaa	perspective
አወሳሰበአጠላለፈ (ግ)	አሸሽራሳ	Walitti xaxe	Complicated interlock

አወቀ (ግ)	ኣቃ	Beeke	Knew
አወቃቀር	ዊቃሮት	caasa	structuring
አወዛ፤ፊቱጠራ (ግ)	አሞላሳ	bareede/ fula namaa	Beam
አወያይ	አትሒራርጊ	mar achiisaa	moderator
አወጃ	አዋጃ	labse	declared
አወጋ (ግ)	አወገኣ	Itti hime	Chat carry on conversation
አወጣ (ግ)	አጫ	Baase	Bring out
አዋሳኝ	ወሰንዳይ	daangeessaa	bordering
አዋረደ (ግ)	አኸበሳ	Salphise/ Qaaneesse	Humiliate dis grace
አዋራጅ	አሰሴድቢ	kan arrabsiisu	ashamed of
አዋቂ	ዘራሽደ	gaeessa	adult
አዋቂ (ምሁር) (ስ)	ኣሊም	Beekaa/ Hayyuu	Intellectual
አዋቂ (የባህላዊህክምና)	ጢብቢ	Beekaa (Qoricha Aadaa)	Traditional medicine healer
አዋዜ (ስ)	ሺትኒ	Shitnii	Mustard
አዋጅ	አዋጅ	labsii	proclamation
አውላላሜዳ	ወለገት	Raaree	Open ground
አውሎንፋስ (ስ)	ሐብሉል	Bubbee/ hobombaleettii	Watermelon
አውራጃ	አውራጃጃ	konyaa	province
አውራጣት (ስ)	ቁማይገድዳላ	Abba guddo	Thumb
አውራ	ኦሪ	bineensa	beast
አውራ (ስ)	ኦሪ	Bineensa	Beast savage
አውሮፕላን	ጠይያራ	xiiyyaara	airplane
አውቆ ዝም አለ (ግ)	ሞላሐ	Beeka callisee	beside
አውቶቢስ	አቶቡስ	otobissii	bus
አውደ ዓመት (ስ)	ጊዲያም	Ayyaana kabajamaa	Itoly day
አውድማ (ስ)	ኦድ	Uuda	Grain ,field
አውጫጭኝ (ስ)	አፈርሳታ	afarsaataa	Investigation
አጢራሪስ	ጎማዳ	warseesa	Rhino
አጢራሪስ (ስ)	ከረከዳን	roobii	Rhinoceros

አጢሮፕላን	ጠይያራ	Roophilaa, xayyaara	Airplane
አጢንታዊ	ኦሮት	poosativii	positive
አጢድ (ቅ)	ኦድ	Dirree	Almanac
አዎ (ተ. ግ)	ኢ	Ee/eeyyee	Yes
አዘነበ (ግ)	አዘለማ	Roobse	Shed
አዘነበለ/ አጋደለ/	ዘውባያ	conqole	Tilt
አዘዘ	ኤመራ	ajaje	ordered
አዘዘ (ግ)	ኤመራ	Ajaje	Order/command
አዘጋጀ	ጠብአሻ	Qopheesse	Arranger
አዙሪት	ጉፋልላ	Maraammartoo	Syncope
አዙሪት (ስ)	ጉፋላ	Marsituu	centrifuge/ circular movement
አዛን የሚያደርግ	ላዘም	Nama a'zaanu	a man call for prays
አዛወረ (ግ)	አጋዛ	Jijjiire	Translate
አዛዥ	ገራድ	Garaada, Ajaja	Leader
አዛዥ	ኤምሪ	ajajaa	chief
አዛጋ	ላበና	Hamumate	he yawed
አዛጋች (ግ)	ላበንቲ	Hamumotte	she yawed
አዝረከረከ (ግ)	ሚረመራ	Qorannoo	Discordered
አዝርኢት	ዚራኣ	Shanyii biqiltuu	Plants
አዝናና/ አስደሰተ (ግ)	አፋረሐ	Booharse	Please delight
አዝናኝ (ስ)	አፋርሐ	Bashannansisaa/bo oharsaa	Comedy / im prssionist
አዝጋሚ	ሱቴ	suta	recreate
አዞ (ስ)	ሐስ	Naacha	plodder
አየ (ግ)	ሪኣ	Arge	Corocodile
አየለ	አቦኦታ	itti jabaate	See
አየለ (ግ)	አራጃሐ	Jabaate	become strong for
አየር	ዱፍ	qilleensa	sickness
አያሌ (ቅ)	በሽበሽ	Baay'ee/bashbash	Brace up
አያ! አለ/ ለቁጣ ወይም እርግማን (ቃኣ)	ኤሔይ	Eheey/ Siif hin	air
		beeyne	Numerous
			Hector

አይ (ቃ . አ)	ዩው	lakkii	no!
አይሮፕላን	ጠያፍ	xayaaraa	aeroplane
አይቀጠቅጣት (ስ)	መለገጋ	Adabbii hamtuu	Bore, monotonus
አይቆረቆሩም (ግ)	የጉሙማሉ	Hin hadoodan	no discomfort on them
አይቆረቆርም (ግ)	የጉሙማሌ	Hin hadoodu/mijaawaa	no discomfort on it
አይብ	አበሳ / ጁከር	ittoo	cheese
አይነምድር	ዘሐን	Boowlia	Feces
አይነት (ቅ)	አይና	Gosa	Kind , type
አይን (ስ)	ኢን	Ija	eye
አይን ውስጥ የሚበቅ ልዕጉር (ስ)	ሜቅላ	Rifeensa ija keessatti biqilu	Hair that grows in the eyes
አይንበአይን (ተ . ግ)	ኢንበኢን	Ijaa fi ijatti	Face to face
አይደለም	ሜኦ	Miti	Not
አይደለም	አልታም	lakkii	its not
አይደል (ቃኦ)	ኢካ	Mitii?	Isn't it?
አይጠመገጥ (ስ)	ሐርሺፋር	Tuqa-dhiibaa	Partridge
አይጥ	ፋርባያ	Iita xiqqaa	Swelling
አይጥ	ፋር	haantuuta	rat
አይለበ (ቅ)	አበበሐ	Gabbise	Fatten
አይለ፤አካፊለ (ግ)	ራብሳ	Raabse	Share
አይለደለ (ግ)	አድዲላደላ	Bakka qabsiise/ mijjeesse	Disrrabute apportion
አይመቀ (ግ)	አደገሳ	Miidhagse/ mullise	Irradlate liven
አይስ (ስ)	ሐደስ	Hadasoo	a type of fruit
አይረ (ግ)	ሐደራ	Bule	spend the night
አይረስ	አሰዳ	harkan ga'e	delivered
አይረስለመልክት (ግ)	አቦረዳ	Geesse (Ergaaf)	Send message
አይረቃ (ግ)	አደረቃ	Goggooyse	Stiffen
አይረጃጃት	ተዌጠኖት	ijaarsa	organizing
አይረገ (ግ)	አኛ	Godhe	Get on /make
አይራ (ቅ)	አማና	Amaanaa	Confide
አይራረግ (ቅ)	አጥት	Akkaataa goochaa	Performance

አደቀቀ (ግ)	አጤሐና	Hurreesse	Smash to bits
አደባባይ / መነበረያ	መዳበያ	addababa'ii	meeting point
አደባባይ (ግ)	መዳበያ	Qunnamtii/addabab ahii	Square
አደናቅፎትወደቀ (ግ)	ኮርኞችሕባያ	Gufatee kufuu	Fall off
አደን (ስ)	ቀስቃሳ	Adamsuu	Eye
አደይ (ስ)	ሐደይ	Birraa	Sunflower
አደጋ	ቂፊኝኛ	balaa	accident (calamity)
አደጋ (ስ)	በላኦ	Balaa	Accident
አዲስ	ገዲድ	Haaraya	New
አዲስ አባል (ስ)	ላደ	Miseensa Haarawa	new member
አዲስ (ቅ)	ሐጂስ	Haaraya	New
አዳለፍ ድንጋይ	ፎሎሊቃ	Dhaga Nama Mucucu	sliping stone
አዳረስ ፤ አማሰለ (ግ)	አትማሰላ	Kokorse	Spread to stir
አዳራሽ	ገልማ	Galma	Hall
አዳራሽ (ስ)	መገሰጋር	Galma	Hall
አዳር (ስ)	ሚሕዳር	Bultii	Sleeping time
አዳነ (ግ)	አትሔዋ	Fayyise	Cure
አዳፈነ (ግ)	አቃበራ	Hagooge	Smother with ashes / dare
አዳፈኑት (ግ)	ዳገሞ	Duuchan	dare
አድማ	ጊብኝኛ	fincila	conspiracy
አድማስ (ስ)	ኡፋቅ	Fugug	horizon
አድማጭ	ጠንናቢ	dhaggeeffataa	listener
አድማጭ (ስ)	ሰማኢ	dhageeffata	listener/ avdience
አድማጮች (ስ)	ሰምማኢያች	Dhageeffatootaa	listeners
አድራሻ (ስ)	ሚጢዳቅ	Teessoo	Adress
አድራጎት (ስ)	ኡኞት	Gocha	Dealings
አድባር / አባቶች	አዋች	aawoo	shrine / Fathers
አድቦለበለ (ግ)	አንዶለላ	Dummuceeysuu	Bowl (forming aball)
አጀንዳ	አጀንዳ	ajendaa	agenda
አጃ (ስ)	ኤስ	Ees/ Ajjaa	Oats

አገለገለ	ኸደማ /ነፈሐ/	tajaajilee	served
አገልጋይ	ወንበፍ	Tajaajilaa	Servant
አገልግሎት	ኸደማ	tajajila	service
አገልግሎት (ስ)	/ኢባሮት/		
አገላ	ኢባሮት	Tajaajila	Service
አገላ	ጊዚአኣሻ	Deeqqifate	burp, blech
አገረሽ (ግ)	አሜሐሳ	Daran tahe	Relapse
አገባ	ነሰኣ	fuudhe	married / took
አገባብ (ለቃል)	መስከከቲ	secninsa	syntax
አገባደደኛ (ግ)	ዩብርቲ	Xumurte	compeleted
አገባደዱ (ግ)	ዩብሩ	Xumuran	compeleted
አገናኝ	ዳብሊ	Walqunnamsiise	joint,connector
አገናኝ	የትራኢ	walitti fidaa	relates
አገኘ (ግ)	ረኸባ	Argate	Get
አገዛዝ (ስ)	መገስ	iiru badhadhaa	kingdom
አገደኛ	ኸጠር	Qaruxee	Dangerous
አገዳ (ጥንቅሽ) (ስ)	ኣላ	Aalaa	sorghum ban
አገጭ	ሉቁም	a'ama	chin
አጋለጣ (ግ)	ኬሽፋ	Saaxile	Expose
አጋለጠ	ፌደሐ	saaxil baase	exposed
አጋላጭ (ቅ)	ዩፊድሐ	mul,achiisaa	saver
አጋር	ረፊቅ	gargaaraa	helper / companion
አጋር (ቅ)	በደል	Deeggaraa/waahila	Co processor
አጋዘን	ሳላ	gadamsak-orma	bush buck / deer
አጋዘን (ስ)	አብባሳትቲቀር	gadamsa	Deer
አጋጣሚ	ሚጊጨጤ	akka tasaatti	a type of grass to make basket
አግርን አቆላልፎ መቀመጥ (ግ)	መርሐብባእ	Miila caanceeysanii	sitting with Bend the
አግባብ (ቅ)	አከካ	taa'uu	knee
አጎራባች	ጃራች	Kan sirrii/ tahini	Relvant / pertinence
አጎር (ስ)	አጎር	olloota	neighbors
አጎት (የአባትወንድም) (ስ)	አጎር	Agoobara	Lintel
	ኢዜር	Adeera/ Abbeera	Uncle

አጎት (የእናት ወንድም)	ካካ	eessuma	uncle(Mather's)
አጎደለ (ቅ)	አቀበለ	Hir'ise	Incomplete
አበረ (ግ)	ሔበራ	heexare	Fencing
አበራ	አኔዘፋ	qulqulleesse	cleaned
አበቀሰ/ ነከረ	በኩላቅኣሻ	Xuluqse	Wilt
አበቃ/ለኩብት (ግ)	ሰረራ	Miidhe /Horiidhaaf	he attacked
አበቃላይ	ዱምመምቲ	Waliigala	sum, total
አበቃላይ	ጀሚእ	wajii gala	general
አበቃቀም	ተናፈሎት	itti fayyadama	utilizing
አበበ /ልብስ (ግ)	ሜጫ	Miice	Wash/cloth/
አበበ (ግ)	ሐበባ	Dhiqe	Wash
አበበቀ/ በደንብያዘ/ (ግ)	አበበቃ	Jabeesse/ qaceellotti qabe	Toughen catch carfully
አበበበ (ግ)	አበበባ	Dhiphise	Crowd
አበባበቅ (ግ)	ቁረሐት	Eeggumsa	Tighten up
አበነ (ግ)	አበነ	Ule	Fumigate
አበነበነ (ስ)	በነበነ	mamare	winded
አበነበነ (ግ)	አበነነ	Mare	Contemplate
አበነ/ትምህርት/ (ግ)	አበበላ	Qo'ate	Survey read study
አበነቀቀ	አበረደ	xumure	finished
አበገበ	አበፋ	Quubse	Beside (pre) near by (pre)
አበገብ (ስ)	ሚሕይ	Cinaa/bira	Near
አበጣ (ግ)	አሰጽ	Obaase	Watered
አበፈ	ጋመላ	dachaase	folded
አበፋ (ግ)	አበመሳ	Dhabamsiise/ bachiise	Abolish switch off
አበፋለመብራት (ግ)	አለማኣ	Dhaamse (ifaaf)	Swich off
አበፋረስ (ስ)	ቀማጣሪቁጥጢ	Qimaaxarii	Marihuana
አጣ	ቀበጣ	dhabaa	become poor
አጣራ (ግ)	አበለላ	Qulqulleesse	Ckeck
አጣበቀ (ግ)	አጣበቃ	Jabeesse	Paste
አጣቢ (ለልብስ)	ዶቢ	miccituu	laundress

አጤኔ	አፌመጣ	qo'ate	pondered
አዋላላ	አምሳሰታ	shallesse	spurned
አዋር / የታጠረ (ቅ)	ሐብር	Dallaya	Fence
አዋቂ	ዛለም	gadqabduu	oppressor
አዋቢያ (ስ)	ሰጃት	Nannoo	region/ place
አዋብቆወደደ፤እጅግተማ	ተገለፋ	Hamile, jaalate	Strongly like
አዋንት (ስ)	አዋ	Lafee	Bone
አዋጋቢ	የጠፊ	quubsaa, ga,aa	satisfactory
አዋፊ (ቅ)	ጢፋኣ	baleessitu	vandal
አጨሰ (ሲጋራ) (ግ)	ቡኸአሻ	Bukkifate (tamboo)	Smoke cigarette
አጨሰ / አተነነ / (ግ)	አተነና	Aarse	Smoke
አጨበጨበ	ጨብጨብአሻ	Harka dhawe	clapped
አጨደ	ነጫ	haame	mowed
አጨደ (ግ)	ናጋ	Haame	Mow / reap
አጨዳ	ናንት	Haammii	Fluet
አጫዋች	አትፌቅረ / የትፌቅረ ፣ ሐከም)	taphachiisaa	referee /player/
አጭር (ቅ)	ሐጨር	Gabaabaa	Short
አጮላ (ግ)	አላከማ	Kabale	Cuff
አፀዳ (ግ)	አኔዘፋ	Qulqulleesse	Clean up
አፀዳ / ወለወለ (ስ)	ማሻ	quulqullesee wan jiidhaa /ittawaa	attractive
አፅም	ረባዋ	lafeeguu	skeleton
አፈላ	አፈሰሐ	danfise	boiled
አፈሰ (ግ)	ሐፈሳ	Hammaare	poured out
አፈሰሰ (ግ)	አኮኣ	Gadi naqe/ Dhangalaase	Shed / splurge
አፈረ (ስ)	አዳመሳ	diige	Soil
አፈረሰ	ዳመሳ	Diige	ruined, Destroy
አፈረጠ (ግ)	አመገለ	Malaase	Lance
አፈር (ስ)	አፈር	Biyyee	Soil
አፈቀረ (ቅ)	አሸቃ	Jaalate	Ador

አፈተላ	ፈተላ	Kirrii/Jibrii (Faanusaa)	Thread
አፈነደደ (ግ)	አሞደዳ	Dhooose	Truckle
አፈ - ጉባኤ	አፌይዲ	afan yaa'ii	spokes person
አፈጉባኤ (ስ)	አፌይዲ	Af-yaa'ii	Speaker of house
አፈጠጠ (ግ)	አውጫጫ	Ija baase	Out face
አፈጣጠር	ኸልቂ	Uumama	Creation
አፈፃፀም	አሜከሮት	raawwii	excecution
አፈፃፀም / ማጠናቀቅ / (ስ)	ኪማሎት	Raawwii	accomplishment
አፋር	አፋር	Afaar	Afar
አፍ	አፍ	afaan	mouth
አፍ ያልፈታ (ኮልታፋ (ስ)	ሎቆዳ	Loqoodaa	staturing
አፍ (ስ)	አፍ	Afaan	Mouth
አፍላ	ወሬሬ	qeerroo,qarree	teenager
አፍራሽ	ዳምሲ	kanjiigsu	negation
አፍቃሪ	አሺቅ	jaalata	lover
አፍንጮ ያቆሰልበሽታ / አፈፋ	ጀምጀም	Afaaffaa	Mouth ulcers
አፍንጫ (ስ)	ኡፍ	Funyaan	nose
አፓርታማ	ቀላጋር	appaartaamaa	apartment

ኡ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ኡኡታ	ኡኡ	Iyyansa/ uu'uu	Alas!
ኢላማ	መሺሐንቲ	manii	target
ኢሜል (ስ)	ኢሜል	Immeelii	e-mail

ኢ

ኢምባሲ (ስ)	ኢምባሲ	Imbaasii	Embassy
ኢምንት / በጣምትንሽ / (ቅ)	ቂምሲስቲ	Biicuu	Minute
ኢምፕሊፋየር / ድ	ሰምማ	sagaleessaa	amplifier mega phone
ኢስቴፕለር (ስ)	ኢስቴፕለር	Isteepilaara	Steppler

ኢስኬል ቅ	ኢስኬል	Iskeelii	Scale
ኢትዮጵያዊ	ዚኢትዮጵያዊያ	lammii Itoophiyaa	Ethiopian
ኢትዮጵያዊነት	ዚኢትዮጵያዊነት	Itoophiyummaa	Ethiopianism
ኢንስፔክሽን	ኢኒስፔክሽን	inispekshinii	inspection
ኢንስፔክተር	ኢንስፔክተር	inspectara	inspector
ኢንሹራንስ (ስ)	ኢንሹራንስ	Inshuraansii	Insurance
ኢንተርኔት (ስ)	ኢንተርኔት	Intarneetii	internet
ኢንዱስትሪ	ኢንዱስትሪ	industrii	industry
ኢንቨሎፕ (ስ)	ኢንቨሎፕ	Invilooppii	Envelop
ኢንቨስተር (ስ)	ኢንቨስተር	Investara	Investor
ኢንቨስትመንት (ስ)	ኢንቨስትመንት	Investimantii	Investment
ኢኮኖሚ	ኢኮኖሚ	Dinagdee	Economy
ኢኮኖሚ	ዲኒገጌ	diinagdee	economy

ዓ

ዓለም (ስ)	ዳኝኛት	Addunyaa	the world
ዓመት (ስ)	ዓመት	Waggaa	Year

አ

አላመጠ	ጨምጨምአሻ	Camcam godhe/ alaanfate	Chew
አዋቂ፤ምሁር (ስ)	አቂ	Beekaa/ Hayyuu	Educated
አዝ	ደገትአሻ	Shiir seene	moisturing of wall by penetrated water
አደገ	ሌቃ	guddate	grow
አጣ (ግ)	ቀበጣ	Dhabe	Lost

ኤ

ኤሊ	ዲናዲን	Qocaa	Tortoise
ኤሌትሪክ	ኤሌክትሪክ	korreentii	electricity
ኤሌትሪክ (ስ)	ኩራንቲ	Kurreentii	Electric

ኤሌክትሮድ	ኤሌክትሮድ	electroodil	electrode
ኤሮቢክስ	ኤሮቢክስ	eeroobiksii	aerobics
ኤክስፐርት	ኤክስፐርት	ogeessa	expert
ኤድስ (ስ)	ኤድስ	Edsii	Aids
ኤጅንሲ (ስ)	ኤጅንሲ	Ejensii	Agency
ኤግዚቢት (ስ)	ኤግዚቢት	Egzibiitii	Exhibit
ኤዌ ! ()	ኤዌ	icc	what a shame!

ኢ

አማርኛ	ሀረሬ	Afaan Oromo	English
ኢ . ኤ . አ .	ሚላዲያ	akkaa lakkofsa awropatii	ful fill
ኢሁድ	ኢልሐድ	Dilbata	january
ኢህል	ሙርታ	midhaan, sabsiiba	decision
ኢህልን ከገለባ መለየት (ግ)	መዞራ	baaqaafi calla addaan baasuu	Separating grain from chaff
ኢህአለ/ ኢቃሰተ (ቃ . አ)	ኢሕባያ	Aade	Groan
ኢለት	ሞያ	guyyaa	date / occasion
ኢልሀኛ (ስ)	ኢናደኝኛ	Xiiqamaa	stubborn
ኢልሀ (ስ)	ኢናድ	Inaada/ Xiiqii	Obstinacy /stubbornness
ኢልሀ፤ፋ-ከከር (ቅ)	ቅታኣሻ	Xiiqii/qotaa	Spit fire
ኢልልታ (ስ)	ኢ.ሊ.ል	Ililbee	Ululation
ኢልልአለ (ስ)	ኢ.ሊ.ልባያ	Ililche	Ululate
ኢልቂት (ስ)	ረሚም	Dhumaatii	Genocide
ኢማዊ	ኣዮት	haadhummaa	maternity
ኢምቅ	ቱኸስ	kuufama dhokote	compressed
ኢምቡጥ	ቀጠር	quya	bud
ኢምቡጥ (ስ)	ኢደማሙ	daraaraa	Bloom
ኢምቢ (ቃአ)	ኢ.ንኔ	Innoo/ Diddaa	refuse

እምቢ ማለት እ (ሰ)	መበል	Didduu,Diddaa	Refusal
እምቢተኛ	ከድዲ	didaa	disobidient
እምቢተኛ (ቅ)	ፀብሊ	Diddaa	refusing
እምቢአለ (ግ)	አበላ	Dide	Refused
እምብርት (ሰ)	ሐምቡርቢ	Handhuura	Navel,umbra,centre
እምብርከከ	ጌሊባንጌሊብ	Jilbiibbii	knee down
እምነት	ሲቃ	amantii	confidence
እምነት (ሰ)	ኢማን	Amantaa	Belief
እሰፀ (ቃአ)	ኢሰሰፀ	baga	Yeah
እሰፀ ! (ቃ . አ)	ሐምበፀ	Ishoo,baga	Hurrah
እሱ	አገዘ	isa	he
እሳቤ	ኔት	hawwu	wish
እሳቤ፤ሀሳብ (ሰ)	ታሕሲብ	Yaada	Platter
እሳት (ሰ)	ኢሳት	Ibidda	Fire
እሴት	ቀድራ	sona	value
እሴት (ሰ)	ቀድራ	Duudhaa	Value
እስልምና (ሰ)	ኢስላም	Islaama	Islam
እስሰት (ሰ)	አሽፀኣሺፀ	Gaararraa	Chameleon
እስረኛ (ተ . ሰ)	ሐስሰኝኛ	Hidhamaa	Prisoner
እስራት / መታሰር	መትአገድ	hidhaa	incarcerating being jet
እስር	ኡጉድ	hidhaa	imprisonment
እስር (ለገንዘብ)	ረብጣ	rabxaa	bundle
እስር (የታሰረ) (ግ)	ኡጉድ	Hidhamaa	Arrest
እስር እስር ማድረግ (ሰ)	መጋገድ	Hihidhu	to pack /lagage
እስር (ሰ)	ሐስቢ	Hidhaa	Prison,jail
እስርቤት (ሰ)	ኡገድጋር	Mana hidhaa	Jail
እስር፤እሸግ (ሰ)	አቃራ	Kan saamsame	Packed / detainment pack
እስቲ (ቃ . አ)	ኪት	Mee	Just
እስታስቲክስ (ሰ)	ኢስታስቲክስ	Istaatiksii	Statistic
እስታድዮም	ኢስታድዮም	Isteediyema	Stadium

እስቴንሰል	ኢስቴንሰል	isteensila	stencil
እስከ	ኢላዋ	Hanga	up to
እስከመጨረሻኖረ	ዋራ	Waare	Permanently lived
እስኪራብቶ	ኢስኪራብቶ	Iskiriibtoo	Pen
እስኬል	ኢስኬል	Iskeelii	Scale
እስክሪፕት (ስ)	ኢስኪሪፕት	Iskriptii	Pen
እስፒል (ስ)	ኢስፒል	Ispiilii	Pin
እስፖርተኛ (ስ)	ሪያደኛ	Ispoorteessaa	Sport man
እስፖንጅ (ስ)	ኢስፖንጂ	Ispoonjii	Sponge
እሷ	እገዘዜ	Isii/ Ishee	She
እረኛ (ስ)	እገበሪቄሕሪ	Tiksitee	Cowboy,sheperd
እረፍት	ፋሰሐ	Furuskaa	break,vaccation
እሩቅ (ግ)	ሩሐቅ	Fagoo	Far
እራስ (ስ)	እሩስ	Mataa	Head
እራት (ስ)	ሐራት	Hiraata/irbaata	Dinner
እርም (ስ)	ሐርማ	Waan	prohibited
እርምት	አደብቲ	dhoorkaa/Haraam	
እርምት (ስ)	ተሰሐሕ	abboomii	disciplined
እርምጃ	ሚጅጃ	Sirreeffama	Correction
እርሱ	እገዘዘ	tarkaanjii	answer
እርሳስ (ስ)	ቀለምረሳስ	Isa	He
እርሳቸው	እገዘዘዩ	Irsaasii/qalama	Pencil
እርሰበርሰ (ስ)	አዋጢበዋጢ	goggogaa	
እርስዎ	እኝኹ	Isaan (nama	Him (respection)
እርርአለ (ግ)	ሐሩርባያ	guddaaf)	
እርሻ (ስ)	ሐርሻ	Waliinii	Each other
እርሾ (ስ)	ኸሚራ	Isin (Nama guddaa)	Him (respected) (p)
እርሾ (ስ)	ሩሻ	Aare	Furious
እርቅ	ዊኔር	Ooyruu/maasii	farm
		qonnaa	
		Irshoo	Ferment /yeast
		Rushii	yeast
		Araara	Reconcile

እርቅ (ስ)	ሰልሐ	Ararama	agreements, harmony place
እርባና (ስ)	ሐቃ	Hormaata	Guarantee
እርከን (ስ)	ከታራ	Kataaraa, daaga	Stain/scale/terracing
እርኩስ (ቅ)	ነጂስ	Najisa	Groulish
እርካታ	መርካሕቲ / ርክሐ	boohartii	satisfaction
እርዳታ	ገርጋራ / ተክፈኛት /	gargaarsa	aid /help/
እርድ / ቅመም (ስ)	ሐርዲ ኢንጨ	Qimama	Gyrus
እርጉዝ	ሙስ	keelloo/irdii	pregnant
እርጋታ	ደፍቲ	ulfa	patience
እርጋታ (ስ)	ሰባት	sabrii	Tranquility
እርግማን (ስ)	ሐባር	Tasgabbi	Committee,council
እርግብ (ስ)	ሐሚማ	Abaarsa	Dove
እርግብጊሊት	ቢርቢራ	Adarii	fontanel
እርግዘና	ሙስነት	bilaanbillee	best pamgant glue
እርግጠኛ	የቂንዚታ	ulfamu	sure
እርግጥ	የቂን	sirrii	Certain/definite
እርግጫ ጨዋታ (ስ)	የቂን	Dhugatti	Game footstep
እርጎ (ስ)	ሐርተላም	Miilaan dhiituu	Yogurt,curd
እርጥበት	ሐፀሩጉእ	Itittuu	moisture
እርጥበት መስማት	ሩቡባ	jiidha	to get moisture
እርጥብ (ስ)	መሬጠስ	Jiidha itti dhaga'amuu	Wet
እርጥብቡናቅጠል (ስ)	ሩጣ	Jiidhaa	Wet coffee
እሮብ	አመርጣሳ	Hamarxaasa	wednsday
እሸት (ስ)	እርቦኣ	Roobii	Spike
እሺ	እሺታ	Ashiitaa	Ok
እሺ (ስ)	መርሐብባእ	Tole/hayaa	Ok
እሺታ (ግ)	ሐያእ	Tole/taate, hayaa	Boast
እሺአለ	ሐንጄ	Hayyamuu/tole jechuu	Okey
እሺአለ (ግ)	ኻናባያ	Tole jedhe	Acceptance

እሸሩሩ (ግ)	ኡሹሩር	Ushuruuruu	Sing
እሸቅድምድም	ኢስቂዳድም	dorgommii	race
እሾህ	ኡሱሽ	Qoree	Thorn
እሾህ (ስ)	ቁሙዋጦ	Qoree	Thorn
እቀባ	ተኣቀቦት	uggura	prohibition
እቁብ (ስ)	ባሐ	Quubii	Glid
እቃ ወደ መሬ (ስ)	መታረድ	Meeshaa lafa buufuuf gergaru	to help to put down loads
እቃ	መሐዋ	meeshaa, wanta	thing
እቃቤት	መሐዋጋር	Mana meeshaa	Store
እቅድ (ስ)	አቡራ	Karoora	Plan
እቅፍ (ስ)	ሐፍቂ	Hammanaa	Clasp
እበት	ላም ገፍ		
እባብ (ስ)	ሐባብ	Hubaabaa/bofa/jaw wee	Snake
እባጭ (ስ)	ሐቡጥ	Iita	Abscess
እብደት (ስ)	ጀኑን	Maraatummaa	madness
እብድ (ስ)	ጅናም	Maraataa	mad, mentally ill person/devient
እብጠት (ስ)	ሐብጣ	Iita	Tumor
እትብት (ስ)	አቦያ	Hobbaatii	Cord
እቺ (ተ . ስ)	ሐይያ	Tun	This /for girl/
እነርሱ	እነዚያች	Isaan	They
እነዚህ (ተ . ስ)	ሐይያች	Kunneen/tunneen	These
እነዚያ	ያኣች	sunniin	those
እነዚያተ . (ስ)	የኣች	Jari kaan (Isaan)	those
እና	ዋ	Fi	And
እናት	አይ	Haadha/ Harmee	Mother
እናንተ	እኻኻች	Isin	You (p)
እኔ	ኣን	ana	me
እኔ (ተስ)	ኣን	Ana	I,me
እንሰላል (ስ)	ከምሞን	Kammoona	Anise
እንስሳ	ዳብቢት	beeyladaa	animal

እንሰሳት (ሰ)	ሐየዋን	Beeyladoota	Animal
እንሰራ	ጃሕላ	Okkotee	Pitcher/pot
እንሰት	ኢኒሰቲ	dubartii	female
እንሰት ገሽ (ሰ)	ዲራማ	Dirami	buffalo/feminin
እንሰት ዋጃ (ሰ)	ደባይ	Waatiyyoo	young cow
እንሰት (ሰ)	ላኦስቶይ	Dhaltuu	feminin
እንሰት-ገሽ	ዲራማ	gafarsa dhaltuu,yadii	Female buffalo
እንሰጥክሽን	ኢንሰጥክሽን	Inispekshinii	Inspection
እንሶሰላ (ሰ)	ሐንፍ	Horonguddaa	Henna
እንሶሰላ (ሰ)	ነቢደሐር	biqiltuu akka hinnaa	A plant used by women
እንሸላሊት (ሰ)	አሽሐያ	harkan dibatan Horonguddaa	for hand painting Lizard
እንቁ (ሰ)	ሉኦሉኦ	Durrii	Jewel
እንቁላል	አቁሕ	killlee	egg
እንቁላል ለመጣተ (ግ)	መቆሐሌ	killlee darbuu	to lay eggs
እንቁላል (ሰ)	አቁሕ	Killlee	Egg
እንቁላልመጣል (ግ)	መቆሐ	Killlee buusuu	Lay an egg
እንቁራራት (ሰ)	እንቁራራሕቲ	Raacha	Frog
እንቅልፍመውሰድ (ግ)	መሳገድ	Rafuu/hirriibni fudhachuu	Sleep
እንቅስቃሴ (ግ)	ሐረካ	Sochii	Activity,motion,movement
እንቅርት (ሰ)	ሐንቁርቲ	Boquu	Goiter
እንቅፋት (ሰ)	ሐንቁፍቲ	Gufuu	Drag,hindurance,
እንቡዋ	ዋላ	Ilillii Abraasha	Bloom
እንቢ (ቃኦ)	ኢምቢ	Hi'ii/ Diddaa	Refuse
እንባ (ሰ)	ኢቢኦ	Imimmaan	Tear
እንባአቀረጸ	ኢሌድኢሌድባዬው	Booyuu booyuu jedhe	Was about to weep
እንባጠባቂ (ሰ)	ኢቢኦቁሕሪ	Abba Gaar	Ombudsman
እንቧይ (ሰ)	ሐንገርጫ	Hiddii	Mumps
እንተርኔት	ኢንተርኔት	intarneetii	internet
እንቺ	የሽ	Hoodho (dhalaaf)	take it! Here you

እንኩ	የኹ	Hoodhaa	are/for female
እንኩሮ (ስ)	ሑንኩር	Unkura	Take ! here you are!/for plural
እንካ	የኸ	Hoodho (dhiiraaf)	Smashed bread
እንኩብል / ኪኒን (ስ)	ኪኒን	Kiniina	Take ! here you are!/for male
እንኩብካቤ	ወድወዳ	Tajaajila/kakkabuu	Tablet
እንክትኢድረጎበላ (ተ . ግ)	ንምኢሻ	Nyam godhe (nyaate)	coshers
እንካን (ቃኦ)	ኢስሰዖሌ	Baga	consumed, gobbled up, ate into (the whole thing)
እንዝርት (ስ)	ሒንዲርቲ	Waan jibriin foohan	Even
እንደ	ኩት	akka	Spindle
እንደዚያ፤እንደሱ	አዝዘኩት	Akkasitti/ akkasi	like / las
እንደዩ...	ሚሻ	Akka...	Like that , like this
እንደደረጃየተበጠረፀጉር	ራምመት	Rifeensa sadarkaan	As...
እንደገና	ሐጂሰቤ	filame	hair comb style
እንዲሁ (ተ . ግ)	ሰምቤ	itta debiiti	again
እንዲህ	ኡክኩ	Callisaa	for noring
እንዲለማ ማስደረግ (ስ)	መትኔራ	Akkana	Like this
እንዲሰማቸውተ (ግ)	የእሰመአዩሌ	Akka misoomu	to cause to be
እንዲሰክር ማድረግ (ስ)	መስሴ ኸር	gosiise	developed
እንዲበርድ ማ (ስ)	መትቤረድ	Akka dhagayaniif	to make them feel
እንዲባረር ማድረግ (ስ)	መስሴደድ	Akka farshaa'u	to make others
እንዲተሳሰር (ግ)	መትቴቀረ	godhe	intoxicate
እንዲንሳፈሩ ማድረግ (ስ)	መትኔፈል	akka qorruu gosisuu	to cool sth
እንዲዋረድ ማድረግ (ስ)	መትኸበት	Akka ar'amu gochuu	to make others be
እንዲያስገቡ (ግ)	መትቴሰብ	walitti qabani	dismissed
		hidhuu	to make tied each other
		Akka bololi'u	to make sth float
		godhuu	
		akka salphatu	to make sb degraded
		godhu	
		Akka Naqan godhuu	to make them to enter

እንዲያቅት ማድረግ (ስ)	መትሞስ	Akka	sth
እንዲፈናጠር (ስ)	መትቤተር	dadhabutaasiisu Akka fufamu	to make unable to perform
እንዳለወቀመሆን	አምዲ	godhuu Akka nama hin	to causesth lounch
እንዳልሰማሆን (ግ)	አንዶቃ	beeeynee tahuu Akka nmaa hin	Emulation
እንዴታ (ቃኦ)	አይኩ	dhagayinii tahe Maarree	Ignore
እንዴት	ሚንኩትቤ	akkamiti	Surely
እንዶድ (ስ)	አ.ንዶድ	Handoodee	what is it
			a plant whose fruit is used as a soap or detergent
እንጀራ (ስ)	ኡኻት	biddeena	Injera
እንጀራአናት (ስ)	አጤሚሸቲ	Haadha Buddeenaa/ Aayyadaa	Stepmother
እንጂ (መ. ግ)	ቢለይ	Malee	Whether or not
እንጉዳይ	ወራባሽምሺያ	Hangudaaya	Mushroom
እንግሊዝ (ስ)	ኢ.ንግሊዝ	ingiliz	England
እንግዳ	ዴጅ	Keessummaa	Guest/ strange
እንግዳ (ስ)	ኑግዳ	Keessummaa	Guest
እንጎቻ	ቢዳሮት	bixxile	small injera
እንጎቻ (ስ)	ቢዋጢ	Qinii/Bixxii	Small injera
እንጨት (ስ)	ኢ.ንጨ	Muka	Wood/ stake
እንጭጭ (ለቡናፍሬ)	ዋሕቤር	Azeeba	Unripe
እንጥሎት (ስ)	ሐፊያ	Hurkaa danfaa	Steam
እኚህ (ተ. ስ)	ሐይዩ	Kun/nama guddaaf	This/for elders
እኛ	ኢ.ኝኛኙ / ኢ.ኝኛ	nuhii	we
እኛ (ተ. ስ)	ኢ.ኝኛ	Nuti	We
እከከ	ዌር	cittoo	scabbies ,prickling, tingling
እኩል	መስሰመስሰ	walqiixxee gochuu	equal
እኩልነት	መስሰመስሰነት	wal qixuumaa	equality

እኩያ (ሰ)	ሲንኒ	Daaddaa	Same age
እኩያ (ቅ)	ቀርኒ	Daaddaa	Coequal
እኩያ (ሰ)	ኒሕሲ	Carraa badduu	Casualty
እውር (ሰ)	በልላ	Ballaa/jaamaa	Blind
እውቀት	ኢልማ	beekkumsa	Knowledge
እውቀት (ሰ)	ኢቆት	Beekkumsa	Knowledge
እውቅና መስበት / ማድንቅ	ቁዳ ሞሻ	quudhuu	give recognition
እውቅና መስበት / አለማድንቅ	ቁዳ መቅበጥ	quudha dhabuu	unrecognize
እውቅና / ማድንቅ	ቁዳ	quudha	recognition
እውነተኛ	ሐልሉአኝኛ	dhuga qabeessa	truthful
እውነተኛ (ቅ)	ሐልሉኝኛ	Kan dhugaa	Real,honest
እውነት መሆኑን መቀበል (ግ)	መስዳቅ	Dhugoomsuu	to admit
እውነት (ቅ)	ሐልሉ	Dhugaa	True,
እጢታ (ሰ)	ሐቂቃ	Dhugummaa	Clasp,condemn
እዚህ (ተሰ / ቅ)	ኢድዴ	As	Here
እዚያ (ተ . ግ)	አዝዞዴ	Achi	There
እየ . . . (ተ . ግ)	ኪል ...	Osoo...	...ing /Verb modifier/
እያለ (ግ)	ኢሳል	osoo jiruu	while he was ...
እደግ (ለልጆች) (ግ)	ሌቅ	Eyba jollef godhamu	grow /for child
እዳ (ሰ)	መጎት	Liqii/mugoota	Loan
እዳ (ሰ)	ዴያኔ	idaa	debt
እድል (ሰ)	ነሲብ	Hiree/carraa	Chance
እድሜ (ቅ)	ኡምሪ	Umrii	Age
እድሳት (ሰ)	መሐጀስቲ	Haaroomsa	Renewal
እድገት	ሌቆት	guddina	growth
እድፍ	ወሰኸ	Xuraawaa	Dirt
እጀቆራጣ	ዶሎ	Dooluu	Handicap
እጀታ (ሰ)	ሚልሐጅ	Qabannaa/harkoo	Handle
እጅ (ሰ)	ኢጂ	Harka	Ah!
እጅ ኳስ (ሰ)	ኢጂኩብባ	kubbaa harkaa	Hand ball
እጅአቱር	ጉርጉብቲ	Harka lafa jalaa	Indirect

እጅጌ (ስ)	ኢጂጌፀ	Harkoo	Sleeve
እጅግ	ኦርኩት	Irra caalaan	highly
እገሊት (ተ.ስ)	ሔበሊት	Abalu (dubartiif)	a woman
እገዛ	ጊርጋራ	Gargaarsa	Help /support
እገዛ፤እርዳታ (ግ)	ተአወኖት	Gargaarsa	Help
እገዳ	ገደብ	Uggura	Ban /stalk
እግረመቅ (ስ)	ኢጊርቢረት	Kan miila oowwu	firm manacle, tight shackle, handcuff
እግር (ስ)	ኢጊር	Miila	Leg
እግርናእጅፀዘማንሳት / ማንበልበ	ዶዶ	Daaddee	Sling
እግርኳስ (ስ)	ኢጊርኩብባ	Kubbaa miilaa	Foot ball
እጢ (ስ)	ቂንጢ	Xannacha	Gland / tumaur
እጣ (ስ)	ሐጣ	Carraa	Chance
እጣን (ስ)	ኢጣን	Libaanata	Frankincense/ incense
እጣን (ስ)	ሊባነት	Libaanata	Incense
እጣንማጨሻ	ጊርጊራ	Girgiraa	crucible
እጣፈንታ (ስ)	አለፍ	Hiree	chance
እጥረት (ቅ)	ሐጥራ	Hanqina, gabaabina	Lack
እጥፍ	ዱብሌፀ	dachaadhaan	twice /double
እጦት	ቂባጭ	dhabeenya	loose
እጨፎ (ስ)	ሐንጫፀ	Qaadhimamaa	Engaged
እጮኛ (ስ)	ኩሻ	Qaadhimaa	Fiancé
እፀፋረስ (ስ)	ሐሽሽ	Shukkuume	Glume,membrance
እፅዋት	ቢቃያ	biqiltuu	plant
እፍኝት (ስ)	ሐፍራኝ	Buutii	Viper

ኦ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
አሞ (ስ)	አሞ	omoo	Soap powder
አሪጂናል (ቅ)	አሪጂናል	Orjinaala	Original
አርቶዶክስ (ቅ)	አርቶዶክስ	Ortodoksii	Orthodox

አርኬስትራ	አርኬስትራ	Okestiraa	Orchestra
አሮሞ (ስ)	አሮሞ	Oomoo	Oromo
አክሲጅን (ስ)	አክሲጅን	Oksijiinii	Oxygen
አዲተር (ስ)	አዲተር	Oditara	Auditor
አራሰር	ዶሪ	qondaala	officer
አፔራ (ስ)	አፔራ	Ooperaa	Opera
አፕራሲዮን	አፓራሲዮን	oppireeshinii	operation

h

ከ . . . ጋር /ቅጥያ/	ባሕ	Waliin/wajjiin	Prefex
ከሀረብ የተነሳ መቂፈስፈስ (ግ)	መጋሐም	Qaceelotti beelawuu	Badly Hungry
ከሀዲ (ቅ)	ክፊር	Gantuu	Betrayal
ከሁለት የሚከፍል (ግ)	ዩሲድቂ	Lamatti kan qoodu	dividing
ከሁዋለዋ ቡናማ የሆነች እንጂራ	ገለማመ	Galamaammoo	An injera brown on the rear
ከለሰ	ዳገና	Gilgaale	Review
ከለከለ	ኸተራ	Dhoorge	Prohibited
ከለከለ (እንዳይሄድ) (ግ)	ኤከራ	Dhoorge	Forbid
ከለይ የሚደረብ ነጠላ/የወንዶች	ወለቅባይ	Afrii	Scarf
ከልብመውደድ (ስ)	ኢርቀት	Onnerraa jaallachuu	Heartfelt love
ከመጠንበላይ	ኢመልማና	Imalmaanaa	Excessive
ከሚፈልገው በላይ መስጠት (ስ)	መዋረዝ	Turuusaa	he stay
ከሞላ ጎደል (ቅ)	የነስ የግደር	Xiqqatu Guddata	more or less
ከሞላላ (ስ)	አርሰማይ	Kamomeellaa	a plant used to traditional medicine
ከሞት ማዳን/ነፃ ማውጣት	መራቅ	Du'airra oluu, walaba bahu	escape of death
ከሞን (ስ)	ኩምሞን	Kammoona	Cumin
ከሰል (ስ)	ከሰል	Kasala/Cilee	Charcoal
ከሰሰ	ጎዛ	yakke	accused
ከሰረ (ግ)	ኸሰራ	Kasaare	Bankrupt
ከሰዓት በሀላ (ተ.ግ)	ሰላትቤሔር	Kasha booda/waaree	Afternoon

ከሰዓትበፊት (ተ. ግ)	ሰላትቤቀድ	booda	
ከሰው የተሰወረች ሴክንድት	መሐጅጃባ	Kasha dura/waaree dura	Antermeridian
ከሲታ ከብት (ስ)	ገፋፆ	kan nama jala dhokate sababa amantiitiin	lady hidden/becouse of Religious
ከሳ	ጐፈላ	Hoqqataa	malnutrited cattle
ከሳሽ	አገዝ	Huqqate	Slime down
ከረመ / ሰነበተ	ቤሳ	himataa	plaintiff
ከረመደን ወር በፊት ያለው ወር (ስ)	ሱጢዋሕሪ	Bubbule, ture	Stay long
ከረመላ (ስ)	ከረመላ	Ji'a Ramadaana duraa	A month before Ramadan
ከረባት (ስ)	ከረባትታ	Karameellaa	Candy/sweet
ከረንቦላ (ስ)	ከረንቦላ	Karabaattaa	neckTie
ከረከመ	ቁረማ፣ቁመሳ	Karanboollaa	Snooker
ከረፋ (ግ)	ኪረፈሐ	lalisaa	Pollard
ከራስ የሚያስበልጥ (ስ)	የቤሲ	Shurufkaawe	Taint
ከርቤ (ስ)	ከረቤ	kan oftirra chalalchisu	prefer than himself
ከርከሮ (ስ)	ሐሪያ	qumbii	Myrrh
ከርዳዳ ፀጉር (ስ)	ቁንቁና	Karkarroo	Hog
ከሸፈ	ፈሽላ	Qurcuccuu	Kinck hair
ከቃጫ የሚሰራ ምንጣፍ	ደብበስሶ	Wallise	Song
ከቆዳ የተሰራ የጫት መያዣ	ጂራብ	Afata algee irraa hojjetamu	Mat
ከበሮ (ስ)	ከረቡ	Qaboo jimaa kan kalloo irraa tolfame	A container made of leather
ከበደ (ግ)	ሬዘና	Dibbee	Drum
ከባድ ድካም የሚጠይቅ ሰራ (ስ)	ጃተኒ	Ulfaate	Difficult (become heavy)
ከባድ (ቅ)	ረዘን	Hojii humna gaddaa nama gaafatu	task
ከቤት የማይወጣ ሰው (ስ)	አደን	Ulfaataa	Heavy
		Nama manaa hin bane	Stay in man

ከብት (ስ)	በሐሊም	Nama hinqaroomin/ doofaa	Cattle
ከብት ርቢ/ እንስሳት ርቢ (ስ)	መዋሺዲላጋ	Kan beeyladaa horsiiisu	stock raising
ከተመ	ጌያ	Qubate, Magaalesse	Settled
ከተማ	አሲማ	magaalaa	city
ከተማ /ሀረር/	ጌያ	Magaalaa/Biyyoo/H arar	Town city
ከተማ (ግ)	በንደር	Magaalaa	Twon / city
ከተማ መሆን (ግ)	መጌያ	Leeji'uu	be an urbanized
ከተማ መሆን/መስልጠን (ስ)	ጊያን	Nama magaala tahuu	urbanization/ civilization
ከተፈ (ግ)	ከተፋ	Ciccire	Chop
ከትናንት ወዲያ (ተ . ግ)	ሴስተና	Dheengadda	Before yesterday
ከትከሻ እስከ ከርን ያለው ቦታ (ስ)	ቀሩ	Ceekuu	For limp
ከነቴራ (ስ)	ከነቴራ	Kanateeraa	t_shirt
ከነዳ	ኮረኣ	Diriirse (Harka)	length of arm
ከነገወዲያ (ተ . ግ)	ሴስታ	Iftaan	Aftertomorrow
ከንቱ መላ (ስ)	ያቢስ መላ	Tofta	useless method
ከንቱ መፍትሄ (ስ)	ያቢስ ሐሊ	Furmaata Googgogaa	useless solution
ከንቱ መቅረት (ስ)	ሒማላል	Hemilaal	Vain
ከንቲባ	ከንቲባ	tahuu/hoongawuu kantiibaa	mayor
ከንፈር (ስ)	ለፍለፍ	Hidhii	Lip
ከአደጋ መዳን (ቅ)	ነጃት	Kabsachuu (balaa irraa)	Survival
ከከተማው በስተ ምእራብ የሚገኝ የከተማው ስም	ላም ጌያ	Magaalaarra Gama Lixaadhan kan Arkamu maqaa magaalaatidha	western part of Harar city
ከዘራ	ኸረዛኒ	kazaraa	stick for walking
ከዘራ (ስ)	ባኮራ	Baakoraa	Cane
ከዘራ/መቋሚያበትር/ (ስ)	ኸረዛኒ	Kazaraa	Walking stick

ከደን	ኸደና	Daboole	Cover
ከዳ	ኸደኦ	Gane	Desert
ከዳተኛ	ኸድዳኦ	gaantuu	deserter
ከጨርቅ የተሰራ የፀጉር ማሰያዣ (ስ)	ሹሻ	Waan rifeensaan qaban	Head scarf
ከፈለ (ግ)	ከፈላ	Kaffale	Paid
ከፈን (ስ)	ከፈን	Kafana	Shroud
ከፊል	ሱኩድ	gartokkee	partial
ከፍ ያለ ፍቅር (ስ)	መሐብባ	Jaalalaa gudoo	strong love
ከፍለ ዘመን	ቀርኒ	waggaa dhibaa	century
ከፍተኛ / አንጋፋ	ላቂ	o'laanaa	high (sinion)
ከፍተኛ ደረጃ (ስ)	ጠርዘደረጃ	Sadarka ol'ana	higher level
ከፍተኛ ትኩሳት (ስ)	ሑምማ	Leeydaa	Hyperpysreixa, fever
ከፍተኛነት	ላቂነት	Olaantummaa	higherness
ከፍታ መሬት፤ አቀበት (ስ)	ሰላል	Oloo/qarree	Steep

ኩ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ኩሊ/ የቀንሠራተኛ/ (ስ)	ኩሊ	Kuulii	Labourer
ኩላሊት (ስ)	ኩላይ	Kalee	Kidney
ኩል (ስ)	ኩሑል	Kuula	Kohl
ኩልኩልት/ለሰጢ/ (ስ)	ሑንሑና	maluula, qunee	Dewlap
ኩምቢ (ስ)	ኩምቢ	Kumbii	Proboscis
ኩምቢ (ስ)	ሑምቢ	Qumbii	Probosics
ኩራተኛ	ኪብረኝኛ	boontuu	braggart
ኩራዝ (ስ)	ለምባ	Lambaa	Spirit Lamp
ኩሬ (ስ)	ኩሪ	Kuurii	Pond
ኩርፍ/ኩርፊያ (ስ)	ዱግ	ooduu	Umbrage
ኩሽና	አለዋዳ / አፍዲጃ	alawaada	kitchen

ኩብት (ስ)	ኩብት	Faltii	Muck
ኩባይ፣ዋንጫ	ካሰ	Kaasa, geeba	cup
ኩነት	ኹኖት	Taatee	Event
ኩንታል (ስ)	ኪንታል	Kuntaala	Quintal
ኩክ	ማር	guurii	marathon
ኩያሳ (ስ)	ደብባ	kuyyubbisa	ant hill/ capitulum
ኩፍኝ	ዚጉዳፍ	Sugujuf	Measles
ኩፍኣለ (ግ)	ቡግባያ	Dhohe	Prove
ኩፖን	ኩፖን	kuppoona	coupon

ከ

ኪሎ (ስ)	ኪሎ	Kiiloo	Kilo
ኪሳራ	ኹሳራ	khasaraa	loss
ኪሳራ (ስ)	ሉጉምቲ	Kasaaraa	Defict, Loss
ኪስ	ኪስ	kiisa	pocket
ኪሬያ (ስ)	ኪራ	Kiraa	Rent
ኪነ	ፈንኒ	ogummaa	art
ኪነ - ዋቡብ	ፈንኒ	Sarbaa	Hip, posterior, pelvis
ኪነዋቡብ (ስ)	ሲና - ፈንኒ	hogbarruu	Fine arts
ኪኒን	ኪኒን	kiniina	tablet
ኪንታሮት/የፊንጢጣ/ (ስ)	ቡዋሲር	Baasur	Wart
ኪዮስክ	ኪዮስክ	Kiyooskii	Computer

ካ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ካለማንደሪያ	ካለማንደሪያ	Kalamaandariyaa	rubber bulb
ካልሲ (ስ)	ኢ.ጊርሹራብ	Kaalsii	Sock
ካልሲየም	ካልሲየም	Kaalsiyemii	Calcium
ካልኩሌተር	ካልኩሌተር	Kaalkuleetara	Calculator
ካሎሪ	ካሎሪ	Kaatorii	Calory
ካሜራ	ካሜራ	kaameraa	camera

ከሰ	ኬሐሳ	beenyaa	consolating
ከሳ	ዲያ	Gumaa, beenyaa	Compensation/ reparation
ከሳ (ሰ)	ኬሐሳ	Beenyaa, gumaa	Compensation
ካሬ	ካሬ	Karee	Square
ካርታ	ኸሪጣ	kaartaa	map
ካርታ ጨዋታ	ጣሕጣሕ	Tapha kaartaa	Card game
ካርቶን	ካርቶን	kaartona	carton
ካርኒ	ካርኒ	kaarnii	receipt
ካርድ	ካርዲ	kaardii	card
ካሮት	ካሮት	carottii	carrot
ካሮት የመሰለ ነጭ ተክል / ፋጁል /	ፋጁል	adoodaa	numb
ካቢ	ካባ	Kaabaa	upgrade
ካቢኔ	ካቢኔት	kabiinee	cabinet
ካባ	ጁብባ	kaabbaa	Cloak/quarry
ካባ (ሰ)	ካብባ	Kaabbaa	Gown
ካተሎግ	ካተሎግ	lakkaddaa	catalogue
ካቶሊክ	ኮትላሊክ	kaatolikii	catholic
ካንሰር	ጎፍላ	Kaansarii/Goflaa	Cancer
ካንጋሮ መሳሪያ እንስሳ	ጌሌ	hablee	Kangaroo-like animal
ካዝና	ኸዝና	Kaaznaa	Strong room
ካዶ (ፈጣሪውን) (ግ)	ከፈፈ	Kafare, gane (Rabbi)	Negate
ካፊያ (ቅ)	ቲፋ	Tiftifuu/qacaca	Is
ካፍቴሪያ	ካፍቴሪያ	mana nyaataa	cafeteria
ካፒታል	አያኒ / ራሰልማል /	qabeenyaa malla kan- qabu	capital
ካፒታል (ሰ)	ራሰልማል	Kaapitaala	Capital
ካፒታል (ሰ)	አያኒ	Kaappitaala	Capital
ካፖርት	ካቦርታ	kobbortaa	overcoat

ኬ

ኬሚስትሪ	ኬሚስትሪ	keamistrii	chemistry
-------	-------	------------	-----------

ኬሚካል	ኬሚካል	keemikaalii	chemical
ኬኒያ	ኬኒያ	Keeniyaa	Kenya
ኬንትሮስ	ኬንትሮስ	Kentiroosii	longitude
ኬክ	ኬክ	keekii	cake
ኬክሮስ	ኬክሮስ	kekiroosii	latitude
ኬፍ	ኬፍ	Keef	Hi

ከ

ከህደት / መከዳኝ	መከዳኝ	Cuufu	to cover
ከህደት፤መሸምጠዋ (ስ)	ኢንዝር	Waakkachuu	renunciation, denial
ክለሳ	ዳገገ	irra deeb'uu	revision
ክለብ	ኩሉብ	garee	club
ክሊኒክ	ኪሊኒክ	kiliniika	clinic
ክላክስ	ጡሩንባ	kilaaksii (sagalee xurumbaa)	toot
ክልል (ስ)	ሐሰኔ	Naannoo	Region
ክልክል	ኸቱር	Dhoorkaa	Forbidden/prohibited
ክልክል (ስ)	ሴራ	Dhoorgaa	Forbidden
ክሎሽ	ኪሎሽ	Kilooshii	Kiyosk
ክምር (ለእቃናገንዘብ) (ስ)	ረብጣ	Tuulaa (Maallaqaa fi meeyshaaf)	Pile
ክምብልብል (ግ)	ኩምቡሉል	Kokkomboluu	Topple down
ክስ	ጎዝ	Himannaa	Acusement
ክስ	ጎዝ	himannaa	indictment
ክስ . . ህግ ፊት (ስ)	ደእው	himamu (seera duratti)	accase
ክስረት	ኸሳራ	kisaaraa	lost
ክስተት	ሸኸት	taatee	event
ክረምት	ገንና	Ganna	summer
ክረምት	ገንና	gannaa	summer
ክሬም	ክሬም	kirremaa	cream
ክር	ፈትሊ	tasgabbii,boqachuu	Relief

ክር (የኩራዝ/ ፋኖስ)	ፈቲሰት	Haada/ funyoo	Rope,cord
ክርስቲያን	መሲሕ	kristaana	christian
ክርስቲያን (ስ)	መሲሕ	Kiristiyaana	Christian
ክርን	ኩሩምባይ	ciqilee	elbow
ክርን (ስ)	ኩሩምባይ	ciqilee	Elbow
ክርክር	መግት	Falmaa	Argument
ክብብ (ስ)	ክሉብ	Kilaba	Club
ክቡር	ኺንጋ	Kabajamoo	Honorable /excellency
ክብ	ዱላሉ	geengoo, agaggee	circle
ክብረቢስ (ቅ)	አልፎሮታም	Kabajaa maleessa	Disrespected
ክብረኝነት (ስ)	መትኪባበሮት	Boonsaa	respectful ness
ክብር	ጌድራ	Kabajaa	Prestigious /regard /honor
ክብር (ቅ)	ክራማ	Kabajaa	Honor
ክብር ነካ	ደፈና	kabajaa tuqe	respectless
ክብር ፀጋ (ስ)	ደውሊ	kabajaa,kannaa rabbii	Honor
ክብር (ስ)	ጌድራ	kabajaa	respect
ክብር (ቅ)	ሸረፍ	Kabajaa	Respect
ክብደት	ሪዝና	ulfina	weight
ክብደት (ስ)	ሪዝና	Ulfina	Weight
ክብ፤ድቡልቡል	ዱላሉ	Geengoo, kurfaa	Round, circle
ክታብ	ቀርጣስ	qarxaasa	charm
ክትባት	ማሪት	talaallii	for give /excuse
ክትትል	ተኸታተሎት	too'annoo	monitoring / followed up
ክንብልአለ (ግ)	ክንበልባያ	Konboluu	Topple down
ክንታሮት / ቡጉንጅ	ቡርሲ	burou	wart
ክንፁን	ኪማሎት	raawwii	accomplishment
ክንድ	ኩሩኦ	irree	arm
ክንፍ	ሐረቅከት	goblaa	wing
ክከ	ክርክኦ	ክብደት	split peas
ክዳን (ስ)	መኸዳኝ	Cuqqaallaa	Cap,flap

ክፉ	የገስሲ	hamaa /hamtuu/	mean, vicious
ክፉሆን	ገሰሳ	Hamaa tahe	Baleful / bad
ክፉት	ዘርፉ	Hammeenya	Malice
ክፉት	ግሳት / ገሰሳት	hameegnaa	villainy
ክፍለ ጊዜ (ስ)	ሒስሳ	Turtii/ qooddii yeroo	Peroid
ክፍል	ፈሰሰ	Dabaree	Turn/shift
ክፍተት	ቂባሎት (ኢ.)	mudda	gap
ክፍት (ቅ)	ኩፉት	Banaa	Open
ክፍት (ስ)	ገሰሰት	Hammeenya	open, gap
ክፍያ	ኪፋሎት	kafaltii	payment
ክፍያ (ስ)	ኪፋሎት	Kaffaltii	Payment
ክፍያ/ደምዘ (ስ)	ማሒያ	Mindaa	Allowance/salary

ኮ

ኮሌራ	ኮሌራ	Koleraa	Cholerea
ኮሌጅ	ኮሌጅ	Koolleejii	College
ኮልታፋ/ ተብታባ	ጨበቅ	Cabaqaa	stutterer, stumbler
ኮመዲኖ	ኮመዲኖ	Komodiinoo	Cabinet
ኮመዲኖ (ስ)	ኮመዲኖ	Komadiinoo	Locker
ኮመጠጠ	ፕላጣ	Dhangaggaawe	Sour
ኮሚሽነር	ኮሚሽነር	Komishinara	Commissioner
ኮሚሽን	ኮሚሽን	Komishinii	Commission
ኮሚቴ (ስ)	ሐቢዶኝ	Koree	Job, work
ኮማንደር	ኮማንደር	Komaandara	Comandor
ኮምጣጢ (ስ)	ፕስ	Komxaaxxee	Vinegar
ኮምጣጢ (የብርቱካን ዘር) (ስ)	ሰፈርጂን	Samargeela	Bitter orange
ኮምፓስ	ኮምፓስ	koompasasii	Compass
ኮምፕዩተር	ኮምፕዩተር	Kompiyutara	Computer
ኮስታራ	ክንፋሕ	fuula guuressa	Stern
ኮሶ (ስ)	ሱጢ	Koosoo/minnii	Tapeworm

ኮሰፊት (ቅፅል)	ኛሙራ	fuula heexoo	Grimance scowl face
ኮረብታ	ጎበና	Gooroo, qarree	Hill
ኮረኮመ (ግ)	ቆረማ	Kuruce	Knock head
ኮራ (ቅ)	ቀለጣ	Kooraa	Proud
ኮርማ (ስ)	ኮርማ	Kormaa	Bull
ኮሮሪማ (ስ)	ኮሮሪማ	Kororimaa	Mace / cardamom
ኮተት (ስ)	ቂራቂንቦ	Qiraaqinboo	Impedimenta
ኮተኮተ (ግ)	ሐከፋ	Kotokkote/ jala hakaafe	Hoe
ኮቴ (የእንስሳት) (ስ)	ሰነግ	Kottee	hoof,
ኮንስታብል	ኮንስታብል	Konistaabillii	Constable
ኮንስትራክሽን	ኮንስትራክሽን	Konistiraakshinaa	Constraction
ኮንትራት	ኮንትራት	kontaraata	Contract
ኮንዶም	ኮንዶም	kondomii	condom
ኮከብ	ቡኝ	Urjii	Star
ኮከብ /የሰው/ (ስ)	ቡሩጅ	Buruja	Star
ኮከ	ኹኹ	Kookii	Peach
ኮፊያ (ስ)	ከሎይታ	Kalooytaa/koofiyaa	Hat

ከ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ኳስ (ስ)	ኩብባ	Kubbaa	Ball
ኳስለጋ (ስ)	ለገኣ	Kubbaa oldhiite	Kick
ኳኳታ (ስ)	ጉምጉምቲ	sagale	knocking
ወህኔ ቤት	ጋርሽሬ / ዘብጢያ	mana hidhaa /Siireessaa/	prison

ወ

ወለላ	ኢ.ልሊ.	Nadhii	Pure honey
ወለም	ሙሉግ	meelatisa	cooked til it soft
ወለምታ	ሙሉግቲ	buqqina	sprain
ወለወለ /አፀዳ (ግ)	ማሻ	Haqe, qulqulleesse	Wipe

ወለድ (ስ)	ረባኦ	Dhala	Rent
ወላድ	ወልላዳ	ta dhalatu	reproductive
ወላጅ	ዋሊድ	Maatii	Parent
ወላጅ አልባ መሆን (ቅ)	መዬተም	Abba/Haadha dhabuu	to be orphan/for child
ወላጅ አቡ (ግ)	ዩተሙ	Abba/Haadha dhaban	they orphaned/miss their parent
ወላጅ አባ (ግ)	ዮተማ	Abba/Haadha dhabe	orphaned
ወላጅ አልባ	የቲም	yatiima	orphan
ወላፈን / ነበልባል /	ወዚዝ	Balbala ibiddaa	Flue
ወሰነ	ዌሰና	Murteesse	Decided
ወሰን	ወሰን	Daangaa	Border/boundary
ወሰን (ቅ)	ሐዱድ	Daangaa	Border, boundary
ወሰደ (ወደሌላ (ግ)	ኣሰዳ	Fuudhe(gama biraa	Take
ወሰደ (ግ)	ነሰኣ	Fudhate	Be take
ወሰፈንጥር (ስ)	ኡፍገዳላ	Wacaafaa	Arrow
ወሰፋት	ሙኸርቲ	muqurtii	belierer/worshiper/for religion
ወሰፊ	ወሰፊ	Mutaa	Awl
ወረረ	ዌረረ	Weerare	Invaded
ወረራ	ዌረርት	weerara	invasion / infestation/
ወረርሽኝ (ስ)	ኣፋት	Aafaaata	Epidemic/pandemic
ወረቀት	ጠለልሐያ	xalayaa	paper
ወረቀት	ወረቃ	Waraqaa	Paper
ወረት ለፍቅር	ሌሳ	jaalala kan waytaaf	temporal friendship
ወረት	ሌስ	waytaaf	temporary
ወረንጦ	ወልቀምቲ	illima qurxummii	Tweezers
ወረወረ	ፋርኣሻ	Tuqata Sumudaa	inking pad
ወረወረ (ግ)	አፎረራ	Darbate/ Darbe	Throw fling
ወረደ	ወረዳ	Bu'e	Come down/ step off
ወረዳ	ወረዳ	aanaa	district zone

ወራሪ	ወራሪ	Weerartuu	Invader
ወራሽ	ወራሽ	Dhaalaa/tuu	Heir
ወራዳ (ቅ)	ኸቢስ	Qaanawaa	Buster
ወራ/ ዜና	ወር	Oduu	News
ወራ አመላላሽ	ፋቶ	Babarbaade	sniffed, nosed about
ወራግ / ናሙና /	ሞዴል	akkayyaa	model
ወር	ወርሐ	Ji'a/ Baatii	Month
ወር	ዋሕሪ	ji'aa	month
ወርሀዊ	ዋሕሪያ	ji'a ji'aan	monthly
ወርሀዊ ደሞዝ (ስ)	ሙሻሐራ	Mindaa	Sallary
ወርሀዊ (ቅ)	ሻሕሪያ	Kan ji'aa	Monthly
ወርቅ	ዚቄሕ	Warqii, ziqeha	Gold
ወርቅ (ስ)	ነቢሳም	Irree	Arm
ወርውሮ ማሻማት (ግ)	ሳሞ	Saamoo	Through up To intrevene
ወሽላ (ስ)	ሉምቡጥ	Qunxurroo	Uncircumcised
ወሽመለ	ወሽመልላ	Goraa	loquat
ወቀሳ፤ተግሳፅ	ጀጃ	Qeeqa, gorsa	Blame/reproach
ወቀሳ፤ትዝብት	ዚጋል	Qeeqa, taajjabbii	Blame
ወቀጠ	ጨፈቃ	Cafaqe	Grind/ pound
ወቃሊሞ / የሀረሪ ባህላዊ ምግብ	ወቃሊም	Nyaata aadaa	Harari traditional food
ወቄት	ወቂያ	Waqeetii (safartuu warqii)	small amount, 28 grams, ounce,
ወቅታዊ፤ጊዜያዊ	ወቅቲያ	Kan yeroo	Seasonal
ወቅት	ሞሰኝ	tibba	deliberate silence
ወቅት (ስ)	መንዚሊ	Waqtii waggaa/ Manziila	Season
ወበቅ (ስ)	ሐፈን	hurkaa, danfaa	Flue,suffocation
ወተት (ስ)	ሐይ	Aannan	Milk
ወታደራዊ	አስከሪያ	kan loltuu	militarize
ወታደር	አስከር	loltuu	soldier
ወኔ	ኦንኔ / ሐማሳ /	seexaa	determination
ወንበር	ኩርሲ / ወንባር /	barcuma	chair

ወንበር (ስ)	ሺብሪያ	Teessuma/kursii	Chair
ወንዝ	ዘር	laga	river
ወንደላጤ (ስ)	ደርማወሊ	konfoleeyisa	bachlor
ወንዳ ወንድ	አቦቾ	ta akkdhiira if	tomboy
ወንዳ ገረድ (ስ)	ኢናፍታል	goggootu	
ወንድ	አቦቾ / ሊጂ /	xapheeloo	hermaphrodite
ወንድ (ስ)	ሊጂ	dhiiraa	male /boy/
ወንድማማቾች (ስ)	አብባዋኢሕ	Dhiira	Male,Man
ወንድነት (ስ)	አቦቾነት	Obbolaa	Brother hood
ወንድ አያት (ስ)	ባብ	Dhiirummaa	Man liness
ወንጀለኛ	ሙጅሪም	Akaakoo	Grand father
ወንጀል	ጀሪማ	yakkama	better
ወንጭፍ	ወጫፋ	wanjala	crime
ወንፊት	ወንፊት	furrisa	slingshot
ወንፊት (ስ)	ገንገልቻ	Gingilcha	Sieve
ወክላ	ዌክላ	Gingilchaa	filter
ወክባ (ግ)	ቸቻሕ	bakka buuse	delegated
ወክል	ወክል	Hokkara	Objection
ወክያ	ወክካላ	bakka bu'aa	delegate
ወዘተ . . .	/ወክካል/ ወዘታ...	bakka buusaa	delegating
ወዘፈ. (ግ)	አጋፈፈ	f.k.k	etcetera (etc...)
ወዛ	ወዛኦ	walitti qabee	abandon
ወዛማነት (ግ)	መሞለስ	dhiise	
ወዛደር (ተ. ስ)	ሐክሐደር	Cululuqa (Bifaaf)	had gleaming complexion, became glossy, radiant
ወዬ ! (ሌሴት)	ሐይ !	Miidhaguu, bareeduu	Glossy,gorgeous
ወዬ ! (ለወንድ)	ሐው !	Dafqaan bulaa	Laborer
ወይም	ኢሙኽ	Ooy /awwaadhe (dhalaa)	Yap/for women/
		Yooow/awwaadhe (dhiira)	Yap/for men/
		Yookiin	Or

ወይም	አዊንም	yookin	or
ወይም (መ . ዳ)	አልታ	Yookiin	Or
ወይራ	ወገር	Ejersa	olivine
ወይራ ዘይት	ዜት ራንጂል	Raanjii zeetaa	olive oil
ወይናደጋ (ስ)	ቃላጀበር	Badda daree	High land
ወይኔ	አቦኦ	Aboo	Alase'(inter)
ወይኔ አለ (ቃኦ)	ኤከባይ	Aah jedhe	said ohh!!
ወይኔ (ቃ . ኦ)	አሕወይ	Ah way/wayyo	Wow
ወይን	አይንብ	aynabaa	grape
ወይንም (መ . ዳ)	አዊንም	Yookaanuu	Or else (conj)
ወይንጠጅ (ስ)	ቁርመዚ	Ilgee	Wine pinck
ወይዘራት፤ወይዘሮ	ጌስቲ	Aadde, Shamarree	Ms. /Mrs
ወይፈን (ስ)	ረሐስ	Raada/Dhaltii	Bull
ወይፈን/ ጌደር	ደባይ	Raada/Sa'aa	Bull/ heifer
ወደ	ኩሮኝ	Gama	To...
ወደ ህላ የሚቀር (ስ)	የቲሕሪ	gara boodaa kanhatu	lagging
ወደ መካ ሂዶ ስግደት የፈፀመ ወንድ መጠሪያ	ሓጂ	nama hajii ziyaare	a man who preformed haj/pilgrmage
ወደ አንድ በኩል ማመዘን	መራጃሕ	1. Gama tokkoffi gadi jedhoo (madaailt) 2.moamuu	to get upperhand/majority
ወደ . . . (መ . ዓ)	ኪም	Gama ...	Noun modifier
ወደ ሁዋላ መዞር (ግ)	ሺር	Of duuba garagaluu	Return back
ወደ ሁዋላ ቀረ (ተ . ግ)	ኤሔርኤሔርባይ	Duubatti hafe	Lagged behind
ወደ ሁዋላ ቀረ (ቅ)	ቱሐራ	Duubatti hafaa	basket Saw training
ወደላይ ማውጣት (ግ)	መትሴቀል	Fannisiisuu	Upward,up
ወደላይ መውጣት (ግ)	መሰል	Olka'uu/olbahuu	Ascending up,upward
ወደላይ ብቅአለ	ፋዋባይ	Falaffale	Hatch
ወደላይ ወጣ፤ኖረ (ግ)	አሰላ	Olka'e, imalmaanaa tahe	Ascend

ወደቀ	ወደቃ	kufe	fell down, failed
ወደቀ / ለአገር /	ገራ	kufaatii (Biyyaaf)	fall
ወደቀ (ግ)	በጠቅላይ	Kufe	Collapse
ወደቤት መለስ	አገባኣ	Manatti deebise	Return back home
ወደብ (ስ)	ሚናኦ	Buufata doonii	Sea port
ወደታች መጨን (ግ)	መደደቅ	Gad dhiibuu	Press/push down/
ወደደ	ወደዳ	Jaalate	Liked
ወዲያኛው ዓለም (ቅ)	ኣኺራ	Aakiraa/ jiruu	Life after death
		taaan	
ወዲያጤ	ወቅተንዞ	yeruma san	immediately
ወዳጅ	ወዳጅ	Jaaka	Friend
ወድኢቃ (ስ)	ነፊስ	Meeshaa qaalii	Valuable
ወገብ	ጨን	Mudhii	Waist
ወገንተኛ (ስ)	ገረበኛ	Nama Gama	one sided
		Firaa/Hiriyaa	
ወገኖች (ስ)	ገረባች	Firoota	sides
ወጋ (ስ)	ሐጃ	Dire	Gore
ወጋማድረግ	ጠስ ሞሻ	xaq godhuu /	puncture
		waraanuu	
ወኒሻ	ፋሪስ	ogeessa lafee	masseur
		cabxee	
ወኒሻ ቤት (ስ)	መሬማጋር	Mana wageeshaa	Massage parlour
ወጠረ	ዜገዳ	Cinqe	Distend/swell
ወጠነ	ዌጠና	jalqabuu	commenced
ወጠጤ (ስ)	ደርሜ	konfoleessa	teenage person
ወጣ	ወጠኣ	bahe	went up
ወጣት	አዜብ	dargaggoota	youth
ወጣት (ስ)	ሚናሽ	Qeerroo	Youth
ወጣት (ቅ)	አዜብ	Dargaggeessa	Young
		/Qeerroo/	
		Qaarree	
ወጣትወንድ	ደርማ	Dardara	Youngster
ወዋ	መረኸ	Maraqaa/ittoo	souce
ወዋመድ	ኢልሊማ	Illima	Trap

ወዋመድ (ስ)	ዱቅቲ	galtii	destination
ወጨፎ (ውሽንፍር) (ስ)	አረፊጣ	Wacaafaa	Rough
ወጨ	ኣጮት (ኸፋጅ)	baasii	expenses
ወጨ (ስ)	ኡጮት	Baasii	Expenditure cost
ወፈረ	ወደላ	Gabbate	Became fat
ወፈረሰባ	ፈኸና	Itti dhaadachuu	sanctimony
ወፈር ያለ ድምፅ (ቅ)	ሐፊሽ	Sagalee furdaa	Bass voice
ወፍ (ስ)	ኡፍ	Shimbirroo	Bird
ወፍራም ድምፅ (ስ)	ጎሮራ	sagalee fardaa	deep voice
ወፍራም ዱላ	ጉጭ	Shimala	Thick stick
ወፍጮ (ስ)	ሐዋራ	Daakuu/hawaara	Grinding mill
ወፍጮ ድንጋይ	ወፍጪ	a Dhagaa Daakuu	Stone mill

ዋ

ዋስ	ደሚን	waabii	guarantor
ዋስትና	ደማና	wabdii	guarantee
ዋሪሳ / የሚሰት እህ (ስ)	ሰንዶላት	Obbolowwan	brother/ sister of ones
ዋርካ (ስ)	ኩኝኝ	jartii	wife
ዋርካ (ስ)	ቂሊንጦ	Qilxuu	Sycamore
ዋሻ	ጉብ	Qilxuu	Sycamore
ዋሻ (ስ)	ገመ	goda	cave
ዋሽንት (ስ)	ኡሉሉ	Holqa	care/hole where wild animal live
ዋቅላሚ (ስ)	ሚያ - ገፍ	Uluullo	Flute
ዋና (ስ)	ሊሚ	Algee	Algee
ዋና (ቅ)	አሰሊ	Ijoo	Main,Master,Core
ዋናነት (ስ)	ሊሚነት	Ijoo	Main
ዋና ከተማ (ስ)	ኣሲማ	Ol'aanfummuma	main
ዋኔ (ስ)	ኡንቃ	a/Durummaa	
		Magaalaa	Capital city
		muummee	
		adarii	Dove

ዋንዛ	ዋዛ	Waddeeysa	a type of strong wood named Cardia Africana
ዋንጫ	ኔብ /ዋንጫ/	kubbaayyaa wayinii /waancaa/	a drinking horn /cup/
ዋን (ግ)	ተዋከ	Daake	Swim
ዋዜማ	ቡንሱስ	jalabultii	eve
ዋጋ	ቁማ	gatii	price /cost/
ዋግምት (ስ)	ማሕዲጃ	Naamunaa	Sample
ዋጠ	ወሐጣ	Liqimse	Swallow

ው

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ውሃ	ማይ	bishaan	water
ውሃ የበዛ . . ጣእመ ቢስ . . መራራ (ስ)	ማያንማይ	bushaawaa(wanh inmiiownee	tasttess/watery
ውህድ	ውሐብ	walittii makkaa	solution (compound)
ውሊታ (ስ)	ሰቂ	Galata	Favor
ውሉብልቢት	ወላንዶይ	Walaandoo	Propeller
ውሰት (ስ)	ኤርጊሳ	Ergisaa	Borrow
ውሳኔ (ስ)	መርቲ	Murtii	Decision
ውሱብስብ	ዚትሺረብ	walxaxaa	complex
ውሱብስብ / የተጠላለፈ/ (ቅ)	ሹሩብ	Walxaxaa	Complicated
ውስጣዊ	ዚኡስቡ	kan keessaa	interior
ውስጥ	ኡስቡ	Keessa	Inside (prep)
ውርስ	ዊራስ	dhaalmyaa	inheritance
ውርርድ (ግ)	ሸርጢ	Sharxii	Bet
ውርወራ	ፋርቲ	darbiinsa	throwing
ውርዛት (ተ . ግ)	ደገድ	yeroo muusinaa	moistured wall
ውርጭ (ስ)	ሐመዳይ	Hamadaya	Frost
ውሽት (ቅ)	ኪዝ	Kijiba	Lie

ውቅያኖስ (ስ)	መሐዋ	Garba	Ocean
ውበት	ቆር	bareedina	beauty
ውብ	ሸግጋ	bareedaa	handsome
ውብ፤የምታምር (ቅ)	አርዳልሌ	Bareedduu	Beautiful pretty
ውዳሴ	ዚክሪ	Faaruu	Praise
ውድ	ወዱድ	mi'aa /qaalii/	dear /expensive/
ውድቀት	ዊዳቆት	kufaatii	falling
ውድድር (ስ)	አትጋፈሮት	Dorgommii	Competition
ውጋት	ጢልቃ	Waraansa	Pain
ውጤታማ	ሚሐፊይ	bu'insa	vice /head/president etc
ውጤት	ነቲጃ	bu'aa	result
ውጤት ሊያመጡ (ተ . ግ)	ዩኒፎቱሌ	Bu'aa fidudhaaf (Isaan)	resulting
ውጤት ማምጣት (ስ)	መኔተጅ	Bu'aa fiduu	to bring the output
ውጤት ማምጨያ (ቅ)	መኔተጅቲ	Bu'aa fichisiisaa	thing to have result
ውጤት ማምጫ (ቅ)	መኔተጃ	Bu'aa fidtuu	thing to have output
ውጤት (ስ)	ነቲጃ	Bu'aa	Result
ውዋረት /የስራ/	ጃተኒ	Muddama (Hojiin)	tension
ውዋን /ፕላን	ዊጢን	Wixinee	Plan
ውጪ	ቃጪ	ala	outside
ውጪ አገር	ቃጪ ባድ	biyya alaa	abroad
ውጭ (ቅ)	ቃጪ	Ala	Out
ውፍረት	ዊድላ	Gabbina	Fatness
ወለታ	ገለታ	Galata, Oolmaa	Favor
ወለታ	ጀዛኒ	galata	favor
ወል/ ቃል ኪዳን	አሕዲ	waliigaltee/ waadaa	agreement
ወልብ (ግ)	ሐለወ	Liph	Parallax
ወሳኔ	ዊሰኖት	murtii	resoluting
ወርስ (ስ)	ሚራስ	Dhaalmaya	Heredity
ወሽታም	ኪዝባኛ	kijibaa	liar
ወሽት	ኪዝ	soba /kijiba/	lie

ጢሻ (ስ)	ቡቺ	Saree	Dog
ጢቦት (ቅ)	ቆር	Bareedina	Beauty
ጢክልና	ዌክሎት	Bakka bu'ummaa	representation
ጢዳሴ	ዊርዲ	Faaruu	Praise
ጢድ (ቅ)	ቃሊ	Qaalii	Expensive
ጢድድር	አትጋፈሮት	waldorgamii	competition
ጢግዘት	መሐል	/dorgamii/ balaaleeffannaa	indictment
ጢቤት ትርፍ	ፋፆዳ	Barbaade	Search for

H

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ዘለለ	ዘለለ	Utaale	Jump
ዘለለ	ቸፍ ባያ	Utaale	Climb over
ዘለለ (ግ)	ኡርባያ	Utaale	Climb over
ዘለለ	ወችቺ	Gurruu	Strand
ዘለቂታ	ዋሮት	fufinsa kan qabu	sustainable
ዘለግላጋ፤ሎጋ (ስ)	ሎክኮ	Lookoo	graceful
ዘለቂነት	ዋሮትነት	turuu kan danda'u	perpetuity
ዘላን	ደለጢ	tiyfattuu	nomad
ዘመሚት (ስ)	ቀኝሑር	Qanyuur	Termite
ዘመም	ገልዘጢ	olgadii	tending
ዘመቻ	ጋዝ	duula	campaign
ዘመናዊ	ዘማኒያ	ammayyaa	modern
ዘመናዊ (ቅ)	አሰሪያ	Kan ammayyaa	Modern
ዘመን	ዘማን	zamana	epoch
ዘመድ (ስ)	አሕሊ	Fira/aalii	Kin relative
ዘማኝ	ጋዘኝኛ	duula bahuu	campaigner
ዘማኝ (ስ)	ጋዘኛ	Loltuu	a man ready for battle
ዘማኝኝ (ስ)	ጋዘኛኝ	Loltoota	peoph
ዘረዘረ	ዘረዘራ	tarreesuu	detailed

ዘረዘረ (ግ)	ጌለገለ	Addaan Babaase	listed/ explained
ዘረጋ (ግ)	ዴረፊ	Diriire	spread out/ unroll
ዘራ	ዘረኣ	Facaase (shagnii)	Seed
ዘራፊ	ናሕበኝኛ / ነሐከ	saamchaa	robber
ዘር (ለእህል)	ሰኝኚ / ኢሺያ ሸኝኚ/	shanyii /gosa/	seed
ዘር (ስ)	ሰኝ	Shanyii/sanyii	Seed
ዘርብ (ግ)	ለሽለሽባያ	Lash lash je'e	Become smooth
ዘርፍ	ዘረፍላ	Fiinxu huccuu	Backyard/ veranda
ዘበኛ	ዋርዲያ	Waardiya	Guard
ዘቢብ	ዘቢብ	Zabiiba	Musk
ዘንብ	ዘለማ	Roobe	Rain
ዘንዘና (ስ)	ከባልላ	Toomaa	Pestle
ዘንጋች (ግ)	ደገኦቲ	Dagatte	she forgot
ዘንጠ (ግ)	ተሽለማ	Boone	modish, groomed
ዘንዶ	ወልሐባብ	Hubaabaa	Python
ዘዋሪ (ቅ)	ባዛያ	Naannawaa	Vagrant
ዘውድ (ስ)	ታጅ	Gonfoo	Back ward
ዘያቤያዊ አነጋገር	ሓል ሲናን	makmaaksa	idiomatic expression
ዘያት	ዜት	Zeeta	oil
ዘዴ ቢስ (ቅ)	መለቀሊል	mallaa hinqabnee	sb-cannot solve/no solution
ዘዴኛ (ቅ)	መለበጂሕ	mallabaas	problem solver
ዘዴኛ/መለሰጨ (ቅ)	መሌዮ	mallaa bass malla kanaa	skillful
ዘገባ	ገበኦቲ	gabaasa	report
ዘገነ	ዘገና	Hammaare	took a fistful granule etc
ዘገየ	አቴሐራ	ture	be late
ዘጋ	አቆፈላ (ኦ)	cuffee	blocked
ዘጋ (ቆላፈ) (ግ)	አቆፈላ	Cufe	Lock up
ዘጠና	ዛከጠና	Sagaltam	Ninety
ዘጠኝ	ዛከጠኝ	Sagal	Nine
ዘጭ/ለጭነት/ከብደት	ረጭ	Zac (Ulfinaaf)	densily loaded

ዘፈን	ፈቀር	Hayyuu amantii	Scholar of Islamic religion
ዘፈን	ፈቀር	Islaamaa	
ዘፋኝ	ዋሊ	sirba, wallee	song
		wallisaa	singer

ዙ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ዙሪያ (ቅ)	ሺርቲ	Naannawa	Around
ዙር	ዶር	Marsaa	Turn
ዙር	ዶር	marsaa	round

ዚ

ዚፕ	ዚብባ	ziippii	zip
----	-----	---------	-----

ዛ

ዛሬ	ሐጂ	Arra/ har'a	Today
ዛር	ዛር	Zaarii	Undiginified spirit
ዛቻ	ደዳቃ	dhaadannoo	menace / speaking for revenge
ዛጎል (ስ)	ሐቀን	qola	Never,flatly
ዛፍ (ስ)	ለፋ	Muka	Tree

ዜ

ዜማ (ስ)	ላሕኒ	Yedaloo	Tone
ዜሮ	ዜሮ	Zeeroo	zero
ዜና	ኸበር /ወር/	Oduu	news
ዜና (ስ)	ኸበር	Oduu	News
ዜጋ	መደኒ	Rakko	trouble
ዜግነት	መደኒነት	lammummaa	citizenship
ዜግነት	መደኒነት	kan ummataa/ lammii	civil/ citizen /subject/
ዜግነት (ስ)	ጂኒሲያ	Lammii	nationality / citizenship

ዝ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ዝሆን	ዶፕን	Arba	Elephant
ዝላይ	ቸፍቲ	Utaalcha	Jump
ዝላይ	ቸፍ	Utaalcha	Jump
ዝላይ (ስ)	ኡርቲ	Utaalcha	Jump
ዝሙት	ዚናእ	Zinaa, sagaggaalummaa	Adultery
ዝም	ሰም	Cal	Quite
ዝም ኣለ/ሞተ / (ግ)	ሰም ባያ	Csllise Du'e	he became silent/ died
ዝም	ሰም	callisaa	silent / quit
ዝምተኛ	ሰምተኛ	cal-jedheessaa	mousy
ዝምታ	ሰምቲ	Callisuu	silence
ዝምዛም (ቅ)	ቱርባይ	huccu hodhuu	Sew up
ዝምድና (ግ)	ኣሕሊነት	Firummaa	Affiliation
ዝረራ	ዘርጋሕ	Laagichoo/ kuffisuu	knockout
ዝረያ	ዙርረያ	Gosa	Race/species
ዝርከርከ (ስ)	ሙርሙር	Gadi dhiifamaa	Disorganize
ዝርከርከ (ቅ)	ሶስትቲ	Boosattii/ sansankaa maleetti	Dis organized
ዝርዝር	ዙርዙርቲ	Bal'inaan, Tarree	Details/list
ዝርዝር (ስ)	ጉልጉል	Babahaa	list
ዝርፊያ	ነሕቢ	Saamuu	pillage / plundering
ዝቃጭ	ጉርዶ	xurii dhangala'oo	crude
ዝባዝንኬ (ቅ)	ቲርኪሚርኪ	Tirki Mirkii	Unprofitable
ዝባድ	ዘባድ	gosa waan	the best fragrance gotten
ዝተት (ቅ)	ቡተትቱ	urgaawu	from civet
ዝናብ	ዚናብ	Bututtuu	Tatter
ዝናብኣባራ (ስ)	ባራ	Roba	rain
ዝንባሌ	ዘጧቲ	Roobni qe'e	Clean
		Amaleeffachuu	tendency

ዝንባሌ (ስ)	መዝናልቲ	fixuu	totally consumed
ዝንብ	ዚንቢ	Titicha	Fly
ዝንጂሮ (ስ)	እንቡ	Jaldeessa	Baboon
ዝንጅብል	ዘንጅቢል	Zanjabiil	Ginger
ዝንጉ	ረስሳኣ	dagataa	forgetful
ዝንጉ/በእርጅና/ (ቅ)	በዝበዝ	Bazabbazaa	Absent mind
ዝውውር	ገዛት	Jijjiirama	transfer
ዝገት	መንተቅ	Haqqisaa	Rust, corrosion
ዝገት	ሺኸታ / ደሐል	ittisa	rust
ዝግ	ቁፍፋል	cufaa	closed
ዝግ (ቅ)	ቁፍፋል	Cufaa	Closed
ዝግታ	ኢሸሺትነት	Suuta	slowness
ዝግታ (ቅ)	ኢሸሺት	Suuta	Slow
ዝግታ/ቀስታ/እርጋ (ቅ)	ሰባት	suuta deemuu trachu	patieny/ calm
ዝግጁ	ጠይያር	Kurfaawaa, qophi	Ready
ዝግጅት	ጠብቲ	Qophii	Reception / preparation

ዞ

ዞረ / ዙረት /	ዋለላ	Naannawe	Rotation
ዞረ (ግ)	ሺርባያ	Shir jechuu	Return

ዝ

ዝንግላ (ስ)	ሸምሺያ	Agoobara	Umbrella
----------	------	----------	----------

ዝ

ዝንግላ	አዲያ	Tapha aadaa Hararii	Trapeze
ዝንግላ (ቅ)	በሩቃቅቁ	Kan adda addaa	Dapple

የ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
የሀረር ቋንቋ	ሐረር ሉኃ	afaan hararii	harari language
የሀረር ባሕላዊ ብስኩት	ሰባዜያንባ	buskudaa adda hararii	traditional biscuit
የሀረር ባሕላዊ የሰርግ ዘፈን	ሐለስ	tapha aruuzaa aada hararii	harari traditional folksong
የሀረር ባሕላዊ ዳንስ (ስ)	መስላሕ	Dhiichisa/ Shubbisa aadaa Hararii	Harari traditional dance
የሀረር ብሔር	ሐረር መሐድ	saba harari	harari nation
የሀረር ሴቶች ባሕላዊ ልብስ	አዋላስ	Uffata aadaa dubartoota Hararii	Harari female traditional cloth
የሀረር ሴቶች ባሕላዊ ሱሪ አላባ	ቦምባይ	Boombaayii	Harari female traditional trouser
የሀረር ሴቶች የባህል ሱሪ የላይኛው	ጌፋፋ	Kofoo gubbaa tan aadaa dubartoota Hararii	upper part of harari women cultural trousers,
የሀረር ሴቶች የግንባር ጌጥ	ቀርማ	Qarmaa	Harari female forehead ornimant
የሀረር ባሕላዊ ዜማ	ደርሲ	Tapha aadaa Hararii	One of harari folk song
የሀረር ባሕላዊ ልብስ	ዚቅ	Faaya uffata aadaa Hararii	Harari traditional dress
የሀረር ባሕላዊ መዘቃ መሳሪያ	ደርቡጃ	Meeshaa muuziqaa Aadaa	Harari traditional music instrument
የሀረር ባሕላዊ ምግብ	ደበንኦብሽቅ	Nyaata aadaa Hararii	Harari traditional food
የሀረር ባሕላዊ ምግብ አይነት	ባጂያ	Nyaata aadaa Hararii	Harari traditional food type
የሀረር ባሕላዊ ክብረበኦል	ሹዋሊድ	Iida shuwaalaa	Harari traditional holiday (ashura)
የሀረር ባሕላዊ ክብረ በኦል አንዱ	አሹራ	Ashuuraa(ayyaan a aadaa Hararii	Harari traditional holiday name
የሀረር ባሕላዊ ዘፈን	ጃሊፍፆ	Wallee aadaa Hararii	Harari traditional song

የሀረሪ ባህላዊ የዘፈን ዓይነት (ስ)	ሳልሌይ	Tapha aadaa Hararii	Type of harari folksong
የሀረሪ ባህልዊ ጌጥ (ስ)	ሲያሳ	Faaya Aadaa Hararii	Traditional ornament
የሀረሪ እናቶች ባህላዊ ልብስ አይነት (ስ)	ሑልላ	Uffata aadaa haawwan Hararii	Type of harari woman traditional cloth
የሀረሪ እድር (ስ)	አፎቻ	Afoochaa	Harar guild harar self help
የሀረሪ ወጣቶች ባህላዊ ጨዋታ	ሾታሕ	Tapha aadaa Hararii	Harar cultural youth game
የሀረሪ ወጣቶች ባህላዊ ጨዋታ	ዳሺይይ	Tapha dargaggoota Hararii	Type of hrarai youth traditional game
የሀረሪ የባህል ምግብ	ዙሑቅ	Nyaata aadaa Hararii	Harari traditional food
የሀረሪ የባህል ዘፈን አይነት (ስ)	ኮታንኮት	Tapha aadaa Hararii	Harari traditional song
የሀይማኖት መንገድ (ስ)	ዲን ኡጋ	karaa Diin	religious instruction
የሀይማኖት ሊቅ/መምህር/ (ስ)	ከቢር	Kabiira, Hayyuu amantii	Religious scholar, teacher
የሀጂ ስርዓት ቦታ (ስ)	ሚና	Bakka heera hajjii itti dalagamu	attacked by evil
የሀገር ስም/ቅዱስ ቦታ በመስሊም/ (ስ)	መካ	Biyya Nabi muhammad	mekka /holy city
የሂጅራ አቆጣጠር ሁለተኛ ወር (ስ)	ሰፈር	Akka dhaha Hijraatti ji'a 2ffaa	2nd month of hijra calander
የሀመም ስሜት	ሉቁሽ ሉቁሽ	Layda	feel fever/pain
የሀብረት ስራ / ደቦ	ጉዝ	Guuza	Social work
የሀግን ልጅ የወንድ ብልት	ጀመሊ	Jamalii	penis
የሀግን አልጋ የሚሰራ (ስ)	ሐንዱል	Siree daa'imaa/kan roora'u	Invention
የሆድ እቃ (ስ)	ሰሽና	Meshaa garaa	alimentarg canal
የላሊት ወፍ (ስ)	ኦርቲኦፍ	Shimbira Halkanii	Bat
የለም	ኤሉም	hin jiru	none / naturals not--- / no one

የለውም (ቅ)	ኤላም	Hin qabu	have not
የላላ (ሰ)	ላከላላከ	Kan laaffate	Lax
የላም ወተት	ላም ሐይ	annan loonii	cow milk
የላስቲክ ምንጣፍ (ስ)	መሽምማእ	Afaa laastikaa	Ballast
የሌለ	ዘሌል	Kan hin jirre	Non-existent
የልብ ዓደኛ	ሩሕ መሪኛ	hiriyaa	best friend
የልብ ዓደኛ (ስ)	ሰዲቅ	joollummaa	
የልብስ መስፊያ መኪና (ስ)	ኢራዝመኪና	Jalle Onnee	intimate friend
የልብስ መተኮሻ (ስ)	ካዊያ	Makiinaa Huccuu	Sewing machine
የልብስ ማስቀመጫ መዳይ (ስ)	ኢራዝመዳይ	Hodhitu	
የልጃገረድ ቦት (ስ)	ኩንኒ	Kaawiyaa	Iron
የልጅ ልጅ	ዚወልዲወልዲ /ኦብሱማ/	Waan Huccuu	woven basket for
የልጅ ልጅ (ቅ)	ኦብሱማ	keessa kaayatan	containing clothes
የልጅ ማቀፊያ	አርሳ	Quba dubraa	Breast
የልጆች ጨዋታ አ (ስ)	ሰይ	ilma ilma ofii	generation /grand son
የሎዝ እሸት (ቅ)	አመትሎዝ		(daughter)/
የመሀል ጣት (ቅ)	ናባሰድዳባ	Ilma ilmaa	Grand child
የመሚጥል በሽታ (ስ)	ገግገባ	Okoo/ waan	Child embracement
የመሳያ ድንጋይ (ስ)	ሞላሕ	okaan kaayyatan	(comfort)
የመስኪድ ማማ (ስ)	መናራ	Gosa tapha	play of child
የመስክ ጉብኝት	ዚወሪቃ	ijoolleeti	
የመሬት ስፋት መለኪያ	ጀራብ	Asheeta loozii	Nut spike
የመሬት መለኪያ	ጀራብ	Quba gidduu	Mid finger
የመሬት ትል	ደቺመረጨ	dhukkuba	epilepcy
		Gaggabaa	
		Dhagaa	Gringstone,slate
		agarsiisaa	
		Minaaraa/	Mosque tower
		tuuttomasgiidaa	
		Kasha	field Visit/tour
		Jiraaba	area measurement/ land
		Safartuu lafaa/	farmland measurment unit
		Jariiba	
		Raammoo lafaa	Earth worm

የመሸፋፊኛ ልብስ (ስ)	ሒጃብ	Huccuu dahoo	Hijab
የመቆፈሪያ እጅታ	ዛብ	Muka dongoraa (harkoo)	Handle/ knob
የመንታ ልብስ (ቅ)	መኚትኢሬዝ	Uffata hirriiba	Pyjamas
የመካጉዞ/ ለፀሎት/	ኡምራ	hajii/ makka madinaa ziyaaruu	Meka prayer journey
የመድሀኒት ተክል አይነት (ስ)	አለሺና	Muka daawaa	Medicine plant
የመጀመሪያ	ሜገልታኝ	duree	the first
የመጀመሪያ ባል	ጉድመሪ	Jaarsa/dhiirsa duraa	First husband
የመጨረሻ (ስ)	ሜሐር	Kan maayyii	Lastly
የመጨረሻ ልጅ (ስ)	ቁጡሱ	Quxusuu	Little one
የመፀዳጃ ጉድጓድ (ስ)	ከኒፍ	Boolla Fincaanii	Toilet hole
የሙሽራ ልብስ	መንሺኦ	Uffata musirroo	Bridal dress
የሙዚቃ መሣሪያ/ አኮርዲዮን / (ስ)	ከበንጂ	Akkoordiyoo (Meeshaa muuziqaa)	Accordion
የሙዝ ቅጠል (ስ)	ሙዚን	Baala muuzaa	Banana leaf
የሚሄድ (ግ)	ዩሑሪ	kan deemu	who went
የሚለምን (ቅ)	ዩቡቅሲ	kan kadhātu	beggar
የሚለውጥ (ቅ)	የናውጢዛል	kan jijjijjiiru	changing
የሚለዝብ (ቅ)	ዩሊዝቢ	kan Laffatu	sofening
የሚለግሱ (ስ)	ዩጊሱ	kan warra Arjoomuu	donating
የሚልጥ (ቅ)	ዩንፍቂ	kasoolysuu	throwing/ desposing
የሚመሰረቱ (ግ)	ዩሲስኑ	kan Gurmaawan	establishing
የሚመሰረት (ግ)	ዩሲስኒ	kan garmaawu	establishing
የሚመስል (ቅ)	ዩመስሊ	kanfakaatuu	seeming
የሚመራ (ቅ)	ዩመሪ	kan hadhawuu	leading
የሚመርጥ/ መራጭ (ቅ)	ዩመልሐ	kan filluu- fillaataa	selecting
የሚመትር (ስ)	ዩሚትሪ	kan metiruu	measuring
የሚመከር (ቅ)	ዩትሐረጊ	kan gorsu	adviser

የሚመድብ (ስ)	ዩረምዲ	kan ramadu	assigning
የሚመጣ (ቅ)	ዩዲጂ	kan Fidu	bringing
የሚማርክ (ስ)	የቲሽቂ	kan jalatamu	attractive
የሚማርክ/ማራኪ (ቅ)	ዩትማረኺ	kan bojiuu	attractive
የሚሞላ (ቅ)	ዩመሊ	kan gutaamuu	filling
የሚሞቅ (ቅ)	ዩሙቂ	kan oowu	warming
የሚሰል/በላዋ / (ቅ)	የበልሐ	Qartuu(tumtuu)	knife sharpner
የሚሰልብ (ቅ)	ዩሰልበ	kan irraa baasu	snatching attention taking
የሚሰማ (ቅ)	ዩሰማ	kan dhaga'amu	lisener
የሚሰርቅ (ቅ)	ዩሩጂ	kan hatu	stealing / thiof
የሚሰቅል (ግ)	ዩሰቅለ	kan fannisu	hunging
የሚሰበስብ (ግ)	ዩሳም	kan walitti qabu	collecting
የሚሰብር (ግ)	ዩሰብሪ	kan cabsu	breaking / crushing
የሚሰብክ/የሚደሰኩር (ስ)	ዩኺዋበ	kan amantti lalaabu	kan hasa'a godhu
የሚሰነዋቅ (ግ)	ዩሲዋሪ	kan babbaqaqsu	cracking
የሚሰካ (ግ)	ዩሲሕበ	kan waraanau	inserting
የሚሰክር (ግ)	ዩሰኸሪ	kan farshaa'u	intoxicating
የሚሰወር (ቅ)	ዩትሔጀበ	kan miliquu	doing invisible
የሚሰድብ (ግ)	ዩሰድበ	kan nama	insulting
የሚሰፋ (ግ)	ዩሰፊ	arrabsu	
የሚሰፈር (ቅ)	ዩሳፈሪ	kan hodhu	sewing
የሚረሳ (ቅ)	ዩረሲ	kan koru	travelling
የሚረታ (ስ)	ዩረቲ	kan irraanfatu	forgeting
የሚረከብ (ስ)	ዩረኸበ	kan mo'atu	winning
የሚረክስ (ቅ)	ዩረኸሲ	kan fuudhu	receiving
የሚረጋ (ቅ)	ዩረገ	kan rakasu	cheap
የሚረፍድ (ቅ)	ዩረፍዲ	kan ititu	calming
የሚረመድ (ስ)	የትማጃ	kan orraafatu	getting late
የሚራራ የሚመፀው (ቅ)	ዩትረሐሚዛል	kan tarkafatuu	stepping/ walk
የሚርቅ (ቅ)	ዩሩሕቂ	kan gaddu /kan kennu	donating
		kan fagaate	getting far

የሚሮጥ (ስ)	ዩሩጢ	kan ce'uu	running
የሚሮጥ (ቅ)	ዩትራወጢ	kan Oliigadi fiigu	running
የሚሸሽ (ግ)	ዩሰኪ	kan baqatu	escaping
የሚሸከም የሚቸል (ቅ)	ዩጡሪ	kan ba'aatu kan danda'u	carrier
የሚሸፍን (ግ)	ዩሲትሪ	kan dhoksu	cover
የሚሸፍን/የሚለብድ (ቅ)	ዩጉልቢ	kan goolabu /kan uwwisu	covering/laminating
የሚሻል (ቅ)	ዩማጅ	kan wayyawuu	better
የሚቀል (ቅ)	ዩኸፊ	kan salphatu	easy
የሚቀማ/የሚነጭ (ቅ)	ዩነትፊ	kan saamu	snatching
የሚቀጣ/መራጭ (ቅ)	ዩመርጢ	Adabsisaa /adabaa	punishing
የሚቀጥል (ቅ)	ዩናፍቂ	kan itti fuutu	dosposer
የሚቆጥቡት (ቅ)	ዩጥረመምቶ	kan qusatan	saving
የሚቆጥብ (ቅ)	ዩጥረመቲ	kan qusatu	saved
የሚቆፍር (ቅ)	ዩኸሪ	kan qotamu	ploughing
የሚበለዩፍሬአይነት	ጣናቢሰሲ	Gosa bissii	Edible fruit
የሚበለ ዩፍሬ አይነት (ስ)	ከሰሳቢር	Gosa firiin nyaadhamu	Edible fruit
የሚበለፍሬ (ስ)	አንበሩድ	Anbaruud (gosa mudraa)	Etable fruit
የሚበልጥ (ቅ)	ዩዛዩዳዛል	kan calu	more
የሚበሳ (ቅ)	ዩነድሊ	kan uurruu	drilling
የሚበትን (ስ)	ዩቺሐ	kan facaa'uu	dispersing
የሚተማመኑ (ቅ)	ዩተማመኑ	kan amanaman	thrusting each other
የሚተኛ (ስ)	ዩኚኢ	karafu	sleeping
የሚተካ (ቅ)	ዩሐግኒ	kan bakka buusu	replacing
የሚታብረቀርቅ ወፍ	አሬዩ	Shimbira culuqqiisa	Shiny bird
የሚታወስ (ቅ)	የትቁጠቡ	kan Hubatamu	remmembered/ memory
የሚታዘብ ታዛቢ (ቅ)	ዩትሐዘቢ	kan ajibuu, tajaba	observer
የሚንቅል (ቅ)	ዩንቅሊ	kan buuqiisuu	pulling out
የሚነካ (ቅ)	ዩነኪ	kan tuuquu	touching

የሚነከስ (ቅ)	ዩንኸሲ	kan cuuqiisuu	biting
የሚነከር (ቅ)	ዩንኸሪ	kan cuuphamuu	soaking
የሚነድ (ቅ)	የንዶ	kangubatu	combustible
የሚነገስ/አንጋሽ (ቅ)	የንገሲ	kan moottumeysuu	crowing
የሚነግስ (ቅ)	ዩንግሲ	kan moottuna'uu	crowning
የሚነጣ (ስ)	ዩንጥሐ	kan addaatu	bleaching
የሚናገር የሚነግር (ቅ)	ዩምዲ	kanduubatu,kan himu	telling
የሚናፈስ ወሬ (ስ)	ተሽዊሽ	Dubbii	Rumor
የሚንጥ (ቅ)	ዩንሐጢ	kan raasuu	shaking
የሚከለክል (ቅ)	ዩኸትሪ	kan dhorku	prohibiting
የሚከሰር (ቅ)	ዩኸሰሪ	kan kisaarsu	loser
የሚከረከም (ቅ)	ዩቁርሚ	kan ruutu (buxiin)	pruning
የሚከርም (ቅ)	ዩቀሪ	kan Turu	straying
የሚከብድ (ቅ)	ዩሪገዜ	kan Ulfaatu	heavy
የሚከዳ (ቅ)	ዩኸዲ	kanganu	denying
የሚከፋቀ	ዩትከፈኦ	Warra mufatuu	dis appointing
የሚከፋፍል (ግ)	ዩሲዲ	kan qoqqoodu	divider
የሚከቡ (ቅ)	ዩከቡ	Warra dinqisa	those who appreciate
የሚከመጥጥ (ቅ)	ዩኸልጢ	kan dhanga'u	sour
የሚወስድ /የሚያገባ (ቅ)	ዩነሲ	kan fuudhatu/ kanfuudhu	getting married
የሚወረውር ወርዋሪ (ቅ)	የፋርሪ	kadaarbata,kadar batu	thrower
የሚወራወር (ቅ)	የዳልሐ	kan darbu	throwing each other
የሚወርስ/የሚያደርስ (ስ)	የቡርዲ	konfixxy /kan dhaqabsise/	that makes arrive somewh
የሚወጠር (ቅ)	የቂስቲ	kan cinqamu	sterched
የሚዋጋ (ቅ)	ዩትዋረመ	kan lolan	fighting
የሚዘለዝል (ቅ)	ዩዝለዝሊ	kan cicciramu	tearing

የሚዘል (ቅ)	ዩዘሊ	kan utaa'lu	jumping
የሚዘራ (ቅ)	ዩዘሪ	kan facaafamu	sowing
የሚዘርር (ቅ)	የጣጥሐ	kan kuFisu	knocking down
የሚዘንብ (ተ . ግ)	ዩዘልሚ	kan roobu	raining
የሚያለማ (ቅ)	የኒሪ	kamisoomsuu	developing
የሚያላግጥ (ቅ)	ዩቂንጡ	kan Qishna godhu	jocking
የሚያማ (ቅ)	ዩሐሚ	kan hammatu	back biter
የሚያስለች (ቅ)	ዩሊጂ	kan hifachiisaa	boring
የሚያስምጥ (ቅ)	ይረገጢዛል	kan cimiinsu	sinker
የሚያስናክል (ተ . ግ)	ዩኛውሪ	kan gufachiisu	obstacle
የሚያስከን (ግ)	ዩሰኸኒ	kan xaliilchu	calming
የሚያስፋ (ቅ)	የዘግሐ	kan bal'isu	expanding
የሚያሳምም	የትሐጨ	kan nama aarsu	desparating
የሚያሳምር (ቅ)	የትቁምሲ	kan barreechuu	beautifier
የሚያሳስር (ስ)	የቲግድ	kan hidhaan hidi	couse to imprisoned
የሚያስመልጥ (ስ)	የትሚልጢ	kan harkabasiisu	escaping/ making escape
የሚያስመታ (ስ)	የትሚሕጢ	kadhoyyiisisee	striking each other
የሚያስመጣ / የሚመጣ (ቅ)	ዩዲጂ	kan fichiisiisu /kan dhufu	coming
የሚያስሞላ (ስ)	የትሚል	Qabeenya akka qabatu kan gosiisuu	filling
የሚያስረክብ (ስ)	ይረኸቢ	kan galchuu	finder
የሚያስብ (ቅ)	ዩሐስቢ	kan yaadu	thinking
የሚያስታውክ (ቅ)	ዩኔትቂ	kan haaqiisuu	vomitting
የሚያስከስር (ቅ)	የኸሰሪ	kan kisaarsiisu	infoxicating
የሚያስከፋ (ቅ)	የትኪፍዛል	kan mufachiisu	desparating
የሚያስደርግ (ቅ)	የትቲሽ	kan gochiisiisu	make done
የሚያስጀምሩት (ስ)	የቲግለዛሉ	kan eegalsiisaan	those couse to start
የሚያስገድድ (ቅ)	የዲርቂ	kan Dirqisiisuu	obligating
የሚያስጎዳ (ቅ)	የዳልሚ	kan miisiisuu	making harm
የሚያስጨምር (ቅ)	የዲብሊ	kan idaasisuu	adding

የሚያስፈትል/የሚፈትል (ስ)	የፈትሊ	kan Hirbisiisu (kan hirbuu)	weaver
የሚያረጅ (ቅ)	ዩራጊ	kan dullomu	getting old
የሚያረጋግጥ/ነገርን/ አሳምሮ የሚሰራ (ስ)	የቢጂ	kan mirkaanessu (lubbi)	confirming/ performing well
የሚያሸት (ግ)	ዩሱቺ	kan Urgeessisu	smelling
የሚያሸ (ቅ)	ዩራሚ	kan shushukkuumu	massaging
የሚያቀራርብ (ስ)	የትላከሚ	kan wal dhiheysu	approaching each other
የሚያቀብል (ስ)	ያቁብሊዛል	kan dabarsuu	to give/ hand
የሚያቀዘቅዝ (ስ)	የቦርዲ	kan qabaneessu	cooler
የሚያቃጥል/የሚማ (ቅ)	ዩማግዲ	kan gubuu/kan bobeeyisuu	burning
የሚያበስል	የበስሊ	kan bilchessuu 2	cooker
የሚያበዛ (ቅ)	የበዝሐ	kan heddumnessu	multiplying
የሚያባርር (ግ)	ዩሳዲ	kan ari'u	dismissing
የሚያባብስ የሚባባስ (ስ)	የቡኦቲ	kan sharaFsiisuu,kan sharaFuu	aggravating/ exacerbating
የሚያባብስ (ቅ)	ዩሚኤሲ	kan maancaa'ee	exacerbating
የሚያብስ የሚከፋ (ቅ)	የዘርፊ	kan sharafu,kan hamaatu	exacerbating
የሚያብረቀርቅ (ቅ)	ቢሪሪቅ	Bililicii	Shining
የሚያታልል (ስ)	የታሊ	kan Gowoomsu	decietful
የሚያነቃ (ቅ)	የነቅሐ	kan damaqsuu	that stimulate/ make wakeup
የሚያነጥፍ አንጣፊ (ቅ)	የነጥፊ	Balittu Attu	spreader
የሚያነፃ (ቅ)	የጢኤሪ	kan qulqulleesu	cleaning
የሚያንስ (ቅ)	ያንሲ	kan xiqqaatu	small/ not enough
የሚያኖር (ቅ)	የነብሪ	wal qubaan daddabale, Jabebsu	that make live
የሚያኝክ (ቅ)	ዩሐክ	kan alanfatu	chewing
የሚያክ (ቅ)	ዩሐኪ	kan hooqu	scratching
የሚያጠባ (ቅ)	ያጨዛል	kan baasuu	exhit
የሚያዋርድ (ቅ)	የኸበቲ	kan salphattu	degrading

የሚያዋጉ (ቅ)	የትዋርሚዛሉ	kan wallolchiisan	fighters
የሚያዋጋ (ቅ)	የትዋርሚዛል	kan walcalchiisan	fighter
የሚያዝ (ቅ)	ዩምሪ	kan ajaaju	commander
የሚያያይዝ (ስ)	የትላሕዲ	kan wal qabsiisu	relating
የሚያደቅ (ቅ)	የጢሕኒ	kan dhukkeessu	fining
የሚያደክም (ቅ)	የዲእፊ	kan dadhabsiisu	weakening
የሚያዳርስ የሚያመሳስል (ስ)	የትማስሊ	kan waliingahu,kan wal Fakkeessuu	thing resemble each other
የሚያደላዱም (ቅ)	የዱድሚ	kan doomsu	that makes blunt / dull
የሚያገረጣ (ቅ)	የፈጊዛል	kan Goggogsuu	ashening
የሚያገኝ (ቅ)	የገኚ	kan aagatu	firndeer
የሚያጎብጥ (ቅ)	የዳግኒ	kan Jallisu	bending
የሚያጠቅስ (ቅ)	የጠቅሲ	kan ijaan dubbisiisuu	beckoner
የሚያጠብ	የጠብቢ	kan dhiphisu kan	narrowning
የሚያስጠብብ (ቅ)		dhiphisiisuu	
የሚያጠብቅ (ቅ)	የጣብቂ	kan Wal qabsiisu	enforcing
የሚያጠፋ (ቅ)	ዩጠምሲ	kan ballssu	disappearing
የሚያጣብቅ (ስ)	የጠብቂ	kan sheraFuu, kanjabaatu	attaching
የሚያጥር (ቅ)	ዩሒጥሪ	kan ijaaru	fencing
የሚያጥኝ (ቅ)	የጠኒ	kan lolu	that fumugate
የሚያጨማልቅ (ቅ)	የጨማልቂ	kan bobocolluu	smudging
የሚያፀዳ (ቅ)	የኒዝፊ	kan qulquleysu	cleaning
የሚያፈርስ (ቅ)	የዳምሲ	kan Facaasuu	demolishing
የሚያመድም / የሚጨርስ (ቅ)	ዩኸትሚ	kanqoolabu/kan Xumuru	concluding
የሚያቅ (ቅ)	ዩጢሕ	kan dhukaa'u	fined
የሚያብር	ደቡር	Dabuura	Odious/ detestable
የሚያጎግጥ (ስ)	ዩድንብጢ	kan rifatu	fatigued
የሚያከም (ስ)	ዩዲፊ	kan dadhabu	weaken
የሚያፈርስ (ቅ)	ዩሒጦሲ	kan booressu	shaking / dertifying
የሚያፋ (ግ)	ዩደፊ	kan gombisu	invert, dispose
የሚያፋኝ (ቅ)	ዩዳፈኒ	kan cufu	lodgement

የሚገርም (ስ)	ዲንቂ	Dinquu	surprising
የሚገነባ (ስ)	ዩጅክሊ	kan jaaruu	building
የሚጎተት ጎታች (ቅ)	ዩዚክቢ	kan lharkisu	pulling
የሚጎዳ (ቅ)	ዩዲሊሚ	kan miidhamu	harmful
የሚጠራ (ቅ)	ዩነጥሪ	kan qulqullaawuu	calling
የሚጠቀለል/የሚሾም (ቅ)	ዩጣሊ	kan walitti maramu/kan muudamu	rolling/ assigning
የሚጠቅም (ስ)	ዩነፊ	kan fayadduu	usefull
የሚጠበስ ጣፋጭ ምግብ (ስ)	ኩስኩስ	Kuskus (nyaata)	Roasted sweet food made of flour
የሚጠወልግ (ቅ)	ዩቡልጊ	kan xoolagu	wilting
የሚጠይቅ (ስ)	የትሒብሪ	kan gaatatu	asking
የሚጠጣ (ግ)	ዩሰቺ	kan dhugu	drinking
የሚጠፋ (ስ)	ሰምማኦ	kan dhabamu	eraseable
የሚጥል በሽታ (ግ)	ደቺነቱ	Dhukkuba kuffisaa	epilepsy/ adisease cause faint
የሚጥልበሽታ	ገግገባ	Gaggaba	Epilepsy
የሚጨምር (ቅ)	ዩደብሊ	kan ida'mu	increasing
የሚጨርሱት (ቅ)	ዩሒልዲ	kan Xumuran	finishing
የሚጾም (ግ)	ዩሱምኒ	kan soomanu	fasting
የሚፈልግ (ቅ)	ዩኸሺ	kan barbaadu	needly
የሚፈጥር (ቅ)	ዩኸልቂ	kan uummuu	creating
የሚፍቅ (ስ)	ዩሒፍቂ	kan duugu	scratching
የሚህተም መርገጫ	ፋርታ	tuqaa halluu	ink pot
የሚለዳ ፀሀይ	ጃጂት	Biiftuu barii	Dewdrops
የሚሰሻ ማስቀመጫ (ስ)	መሐሰስኔብ	Qabduu maasasaa	A cup holds griddle cleaner
የሚርያም ምልክት	ጨቅና	Heena	Birth mark
የሚርያም ፈረስ (ስ)	ነቢበቀሌይ	Farda nabii	Praying mantis
የሚሸላ ራስ	ጉምማ	mataa Bishingaa	pallid sorghum
የሚሸላገዳ (ስ)	ኢኪይኣላ	Aalaa Bishingaa	sorghum ban

የማታትምህርት / የድሮ / (ስ)	አመሽና	Barnoota Halkanii (kan durii)	Night school
የማን	ማንዛዋ	kan eenyuu	spoon
የማይሰራ የድሮ ሳንቲም (ስ)	ሱልዲ	suldii	coins not functional
የማይረባ (ስ)	ነፍናኦ	Darree	Ablach useless
የማይሸር ቁስል (ስ)	መንማና	Madaa hinfayine	uncure injury
የማይገጣጠሙ / ጥንድ ያልሆኑ /	ቀራንቀር	Qara (qindii kan hin tahir)	Not pair/ not matching
የማድ ቤት ቆጥ (ስ)	ዲሳ	siree mana waaittibucheesat anii	roof of kitchen
የሜዳ አህያ (ስ)	ሰሪወጨራ	Harre diidoo	Zebra
የሜዳ ፍየል (ስ)	ሐበለት	Kuruphoo	gazelle
የምስራች	ቢሻራ	Gammachuu	congratulation
የምሰራጫፍ	ፈጥ	Hawwaannisa	peak/of pillar
የምሽት ጊዜ ስግደት (ስ)	ኢሻኢ	Ishaa'ii/ salaata waarii	Evening pray
የምትሻል / የሴት ስም	ቲቡኝ	caaltuu	the better
የምን	ማንዛዋ	kan maalii	how
የምግብ መቀየሪያ እለት / በረመዳን ያም	ሰር ጂጅጂር	soor jijjiir	food changing day
የምግብ አይነት (ተ . ስ)	ፋል	Fuul	Type of food
የሞቀ	ሙቅ	Kan oowwe	Hot
የሞተር ብስክሌት (ስ)	ዱድዱግሌ	biskileeta	motor buscle
የሰለጠነ / የተገራ / የማይቸኩል	ጂረን	Kan leenji'e, kan abboome	Civilized
የሰለጠነ / የተገራ / የማይቸኩል (ስ)	ጂረን	kan leenjifame	civilized
የሰላት ጥሪ አድራጊ (ስ)	ሙአዚን	Nama azaana godhu	The caller of prayer
የሰሌዳ መጥረጊያ	ጠልላሳ	Haxooytuu saledaa	Duster
የሰመረ	ዚቀንኦ	kan mila'ee	successful
የሰብል ወቅቶች አንዱ	ሹምቡር ሸኝኚ	yaroo shanyii	one of seasons
የሰብል ወቅት (ስ)	ሞሲኝ	Yeroo midhaanii	Season

የሰከረ (ቅ)	ሱች	kan farshaa'e/ Farsha'aa	intoxicated
የሰከረ/ሰካራም (ቅ)	ሱኹር	kan farshaa'e/ Farshaa'aa	intoxi rating person
የሰውን ሰሜት መጉዳት (ግ)	መዳረክ	Madaa/miiraana maa tuquu	Discourage, demoralizing
የሰጢ ልጅ (ስ)	ኡሱአወልዲ	Ilma namaa	Human being
የሰፊ ጎጂ (ግ)	መረጃት	Qabannoo habalee	Handle,knob
የሰፊድ አይነት	ወስከምባይ	Gosa safii	Winnowing
የሰፊድ አይነት (ስ)	ሚሕንከ	Gosa safii	Type of Traditional winnowing/basket/ coaster
የሲኒ ማስቀመጫ (ስ)	ሰርሰራ	Sarsaraa	
የሴት ወጣት (ስ)	ጉድገዳ	Dubra	girl, young lady
የሴት ጓደኛ (ስ)	ጌዘን	Gelee	girl friend /love partner
የሴት ጓደኛ (ግ)	ጌል	Geelee	girlfriend
የሴት ባህላዊ ልብስ ዓይነት	ሺናዊ	Uffata aadaa kan dubartii	Type of Traditional dress of harari women
የሴት ብልት/እምስ/	ዳር	Muxxee, Buqusha	Vagina
የሴት አያት (ስ)	ኡምማ	Akkoo	Grand mother
የሴት አገልጋይ (ስ)	ማኸዳ	Tajaajiltuu dubartii	Female servant
የሴቶች እድር (ስ)	መረኖ	Afooshaa dhalaa	Women"s social life team
የሴቶች መሸፋፈኛ ልብስ (ስ)	ሺደር	Sheedara/uffata dubartii	Scarf
የሴቶችሽፍንልብስ	አባያ	Uffata hagooggii dhalaa	Women coveing dress
የሴቶች ፀጉር አሰራር አይነት	ገምማዶር	Akkaataa Tolfannaa Rifeensa dubartii	Traditional hair style of ladies
የሰጋ ብልት ስም (ስ)	በዱ	Maqaa foonii	Beef cut name
የሰጋ ብልት አይነት	ፈንቃጥ	Hogbarruu	fine arts
የሰጋ ክፍል / ታናሽ/	ራሌ	Fottoqaa	piece
የሰጋ ወጥ (ስ)	አቅሌል	Ittoi foonii	Meat savce / stew

የሰጋ ዘመድ፤የአንድ እናት ልጅ (ስ)	ረሐም	Fira/aanaa.	Sibling
የሰግደት አቅጣጫ/የእስልምና	ቂብላ	qiblaa	praying direction
የረጋ (ስ)	ሩጉእ	Kan itate	smoothing trowel
የሩዝ ማቅለሚያ	ሲባኸልሩዝ	kan ruuza naqatan	food colouring spice
የራሱ ጉዳይ (ግ)	መለዞ	Dhimmi isaati	His business
የራስ	ሩሕዛዋ	kan ofii	self,own
የራስ/ የግል	ኸድ	Kan matayyaa	Private
የራስምታት (ስ)	ኡሩስፊልጣ	Dhukkubbii Mataa	Headackee
የርሱ	አዝዘዛዋ	kan isaa	his
የርሷ	አዝዘዛዋ	kan ishee	hers
የሸሪኦ /የእስልምና/ ህግዳዥ	ቃዲ	Qaadii	Judge of Islamic law
የሸክላ ሲኒ (ስ)	ቢላላ	Siinii suphee	Potter
የሸክላ አፈር (ስ)	ሒስ	Biyyee suphee	Clay soil
የሹፊብ መስፊያ መርፌ (ስ)	ኪሎሽ	Lilmee shurraabaan hodhan	Needle
የሻርፕ አይነት/ፎጣ	ባኒያል ፎጣ	gosaa fookaa	type of dress
የሻይ ቅመም (ስ)	ጃዝ	Hawaaja shaahii	jaze,speie for tea
የሻይ መጠጫ ከአፈር የተሰራ	ጌብ	Geeba (biyyee irraa hojjatamee kan hoojjaan itti dhugamu)	A tea cup made of clay
የሻይ ቅመም አይነት	ጃውዝ	Qimama shaa'ii	Tea spice
የሻይ አይነት (ቅ)	ቃሕዋ	Gosa shaa'ii	Type of tea
የሸንኩርት ገለባ (ስ)	ሐመኑ	Qunceee shunkurtaa	Awn, straw
የሾላዛፍ (ስ)	ሶብላለፉ	gosa muka	Fig tree
የቀለበት ማፈኛ (ቅ)	ዳበል	littuu hamarttii	ring accessory
የቀለበት ጣት	ቡን ሮጂ	quba haamartii	ring finger
የቀለበት እሳት	ዘገን	Guyyaa qubeellaa	engagement cermony
የቀለበት ጌዋ	ፊዝ	Diriire	become straight,became uncurled

የቀዘቀዘ	ሊጊዳ	Qabbanaawaa	get to cool
የቀጠሮ ስፍራ፤መገናኛ ቦታ (ግ)	መሬቱ	Iddoo beellamaa	Rendezvous
የቁርአን ትምህርት ቤት (ስ)	ቁራንጌይ	Madrasaa	I slamic religionce school
የቁርአን ተማሪ / አስተማሪ/ደቀ	ደረሳ	Qur'aanaa	
		Darasaa (barataa barumsa Islaamaa)	Disciple
የቅል ስባሪ (ስ)	አፈቃ	Hafaqqee	Chunk of gourd
የቅርብ ጓደኛ (ስ)	ረፊቅ	Michuu, hiriya	Intimate friend
የበሰለ ፍራፍሬ	ዜረታ	bissi bilchaate	Ready for harvesting
የበሬ ቀለብ (ስ)	ጁአንቲ	Nyaata dibicha	animal feed/ cattle
የበሬ እግር/ሽኮና	ሸኮና		
የበር ጠባቂ/የጁገል	በሪ ጎይታ	waardiyaa karra	gate keeper
የበር ማገር	ወሪ	Warrii	Stringer
የበር ቁልፍ (ስ)	መፍቻሕ	Furtuu manaa	Key
የበቀለ (ግ)	ቡቁል	Kan biqile	Grew
የበቅሎ ጋራ/ባለጋራ	በቀል ጋራ	gaarii	loader
የበቅሎ ፀጉር	ለጫ	furii	maize hair
የበቅሎ አበባ	ዘራር	Lacoo	Maize flower
የበኩር ልጅ	ዙግማ	Hangafa	First born
የበኩር ልጅ (ስ)	ሐንገፋ	Hangafa/ilma duraa	Comply
የቡና ቅጠል ሻይ	ቁጥጢ ቃሕዋ	quxxii/hoojja	cofee leaf tea
የቡና ሙስጣዊ ፍሬ የቡና ፊሬ (ስ)	ጃፈላ	Firiibuna	coffe bary
የቡና ገለፈት (ስ)	ሐሽር	Hashara/golgee bunaa	Insects
የባህላዊ መድሀኒትተክል	ዊሺል	Qoricha aadaa	Herb medicine
የባህላዊ መድሀኒት ተክል (ስ)	ሰንመክኪ	Sanamakkii/dawaa aadaa	Plant used to traditional medicine
የባህላዊ መድሀኒት ተክል አይነት	አዮባን	Ayoobaana (baala qoricha aadaa)	Traditional medicine plant type
የባህላዊ ዘፈን አይነት (ስ)	መስኖይ	Maqaa sirba aadaa	Type of a traditional song

የባህር ሞገድ	ቡፋን	Dambalii	Tide
የባል ወንድም (ስ)	ዱማል	Sayyuu/Dumaala	brother in law
የባል እህት (ስ)	ሾት	Sayyu	Sister in law
የባል ወንድም	ዱማል	Dumaashii	Brother-in-law
የባስ	ዛላይ	Kan daranii	Which is aggravated
የባትሪ ድንጋይ	ባትሪ ኡን	Dhagaa agarsiisaa	battery
የቤተሰብ መጠሪያ (ስ)	ለቀብ	Maqaa qoosaa	Nick Name
የቤት ጉልላት	ዲምዲመት	Goolabbii, tuuttoo manaa	ceiling of a dome; small dome forming (part) of a roof
የቤት ሰው /ልጅ/ (ስ)	ጋረኛ	Mana Nama /Muca/	house man/boylg
የቤት ውስጥ ስራ (ቅ)	አምሪ	Hojii mana keessaa	Inside home work
የቤት ግርግዳ መርጠብ (ግ)	መብጣሕ	Baxxisuu	Flatten
የቤት ጣሪያ	ገራር	gonbisaa manaa	Roof
የብስ (ስ)	በርራ	Dachee	Dry land
የብረት ቀለም	ዜት ረንጂ	qalama gidaara	wall paint
የብረት ቆብ	ቢረት ከሎይታ	koofiyaa sibiilaa	helmet
የብረት ጤህ መጠጫ (ቅ)	ቀላስ	Qalaasa	Drinking goblet
የብርኖት (ስ)	ቀርሺ	Qarshii	Paper money
የቦቆሎ የጤሰጥ አጥንት (ስ)	ቆሮቆንዳ	Goblaa boqqolloo	Cob
የተላጩ (ስ)	ሸሉድ	Kan haaddame	Arid
የተመረገ/ምርግ	መሩግ	kan maragamee/ maragii	soldered, smeared with mud, cement
የተመረጠ (ቅ)	መስጠፋ	Fillamma	pregnancy
የተመራረገ (ቅ)	መሩጋንመረግ	kan ma'maa ragaamee	captive
የተሟላ (ቅ)	ከመል	Kan guutame	Exhaustive
የተሰማ (ስ)	ሰመኦ	kan dhageeffatamee	heard
የተሰራ	ዱሉግ	dadhabbii	fatigue
የተሰቀለ (ቅ)	ሰቁል	kan fannifame	hunged

የተሰከ (ቅ)	ሰሐዋ	kan waraaname	installed
የተሰጣ	ጨከ	Kan afame	spread out in sun
የተሰፋ	ሰፍ	Kan hodhame	Stitched,saw
የተሰማማ (ስ)	ሰሙአንሰሙአ	kan dhadhageeffa tamee	harmonized
የተረበሸ/ የተበጠበጠ	መርቡሽ	Kan jeeqame/kan laaqamr	Disturbed
የተሻለ (ስ)	ሙጅ	Irra	Better
የተሻለ/ ጥሩ	ጠኛም	wayyaa/foyyee	
የተሻለ/ ጥሩ (ቅ)	ጠኛኛም	Foyya'aa	Nice/ good
የተቀረፀ (ቅ)	ቁሙስ	kan irra Wayaa , gaarii	better
የተቀጣ/የተገ (ቅ)	ሙሩዋ	Kan	Recorded
የተቃጠለ (ቅ)	ሙጉድ	bocame/qarame	
የተቆረጠ/ ቁራጭ/ ቆራጣ/	ቁጭ	kan qaxa'amee /ka'iraa fudhamee	
የተቆራረጠ መሬት (ስ)	ማሲደቺ	gubee bobeesee	criminal
የተቆራኝ (ግ)	ቁረኝኛ	Muraa	Piece
የተቆፈረ	ኸር	Lafa kakkutaa	even though
የተበላሸውተት (ስ)	ቀምመና	Walitti hidhataa	Paired
የተተወ (ቅ)	ሐዱግ	Kan qotame	Excavation
የተትረፈረፈ (ቅ)	ረኸረኸ	Qammanaa	Spoiled milk
የተነቀለ (ግ)	ኑቁል	Kan dhiifame	Abandoned
የተነፈሰ/ ለኳሰ/ (ግ)	ቡክኮ	Kan gahee hafe	Extravagant
የተነፈገ	ሙሩስ	Kan luqqa'e	Dag up
የተነፈገ (ቅ)	ሙሩብ	Kan afuufame	Blowon
የተናቀ (ቅ)	ቁሽ	Kan dhoorgame	Restricted
የተናደገጥርብ	ዚትሐከለ	kan dhoowwame	bitter
የተንገዳገደ	ሊግሊግ	Tuffatamaa	Sleazy /pitful
የተንጣለለ	ዘግ / ዘርገሐ/	kan hedduu aaree	shape
የተከለከለ/ እርም/ (ስ)	ሐራም	waan sosso'e	staggered person
የተከደ/ ከድንደላ	ኸዱን	kan waanti hundi guutamef	widened
		Kan dhoorgame	Restricted ,prohibited,
		Kan daboolame	Covered

የተክል አበባ (ስ)	ሐበሪ	Dooqaa (Callee)	Cummin/black/
የተክል በሽታ	ጢንጣን	Dhibee biqiltuu	Plant disease
የተክል በሽታ አይነት (ስ)	ክሎል	Dhibee biqiltuu	Plant disease
የተክል አይነት (ስ)	ኒኩሐንንከኔክ	Gosa biqiltuu	Plant type
የተወጋ (ቅ)	ሐጅ	Kan dirame	Gory
የተዋረደ	መርጠስ	xiqqaawaa	degraded
የተዘጋጀ ልብስ (ስ)	ባሕሪ	Uffata qophaawe	Ready mad
የተደመደመ / የተሰተካከለ (ስ)	ዱምዱም	kan goolabame	corrected/ concluded
የተደበበ (ቅ)	ዱብብቅ	Awwaalame	hidden
የተደባለቀ (ቅ)	ሉቅሉቅ	Kan lollo'ame	Mixed up
የተደፋ	ዱፋኢ	Kan gadi naqame	Spilt
የተደበለበለ (ቅ)	ዱሉል	kan kukkur faawe	spherical
የተደቦለበለ (ቅ)	ዱሉሉንዱሉል	kan dumuceeffame	sphere
የተገመሰ / ግማሽ (ቅ)	ጉመስ	kan mogolame, cinaa	half divided
የተገኘ / የተጣለ (ቅ)	ጉኝ	Arkamaama/Darb amaa	lost and found/lost/found
የተገደበ (ስ)	ጉዱብ	kan dhoowwame	limited
የተጎዳ (ቅ)	ዱሎም	kan miidhame	harmed - injured
የተጠላ (ቅ)	ከራሐ	Kan jibbame	Disliked
የተጠቀሰ (ቅ)	ጠቀስ	kan ijaan dubbifame	quoted
የተጠቀጠቀ (ስ)	ዱቅዱቅ	kan Tokashame	dense
የተጠቃች ከብት (ስ)	ሱሩር	Horii /loon miidhamte	bred cow
የተጣበቀ (ቅ)	ጠብቅ	kan wal qabate	attached
የተጣፈ /ለልብስ/	ደባት	Kan dachaaafame	patched up (a garment)
የተጨመቀ	ጨመቅ	Kan cunfame	Being squeezed
የተጨቆነ (ቅ)	ዱኹጥ	kan Cunqurfame	oppressed
የተፈጨ ስጋ (ስ)	ደቃ	Foon Hurraa	grained meal
የተፈጨ ስጋ	ደቅቃ	foon daakkii	Chopped meat

የተፋፋመ (ቅ)	መቃንመቅ	Waan owwaa deemee	comfortable place
የቱ	አይ / አትዋቅሪ	kam	which
የታላላቆችን እጅ መሳም (ግ)	ኢጂዋኡሩስ	Ziyaaruu/ Harka dhungachuu	Greeting elders
የታረሰ (ቅ)	ሐኩፍ	Kan qotame	Ploughed
የታጠበ (ቅ)	ሐቡብ	Kan dhiqame/ miiccame	Out wash
የታጠነ	ኡቡን	Kan Ulame	sterlized
የት (ተ.ግ)	አይይ	Eessa	Where
የትማቲም ድልህ (ስ)	ሱጎ	Suugoo	Soup
የትምባሆ ዓይነት በአፍንጫ የሚሸተት (ስ)	ሱርረቲ	Surrata/tamboofunyaaniin fuunfatamu	Quid,type of tobacco taken by smell
የትራንስፖርት ክፍያ (ቅ)	ኖል	Kaffaltii gejjibaa	Transport fee
የትኛው	አዩው	kam	which one
የትኛው ? (ቅ)	አይ ?	Kam?	Which
የትኣለ	ኣቤኣ	Eessa jira	Where is it?
የትየለሌ	ወከም	Eessaa fi eessa	Infinite
የኪዩ መሀመድ ንግግር ዘገባ (ስ)	ሐዲስ	Odeessa/ haasawa nabi Muhammad	The report talks of the prophet Mohammed
የናጠጠ ሀብታም	ገድደሊ	Sooreessa, Taajira goobe	Prosperous /rich
የንብ ቀፎ (ስ)	ጋጉር /ወቅቲ/	Gaagura kanniisa	beehive
የንግድ ማእከል (ስ)	ደልላብጌይ	Jiddu-gala daldaalba	business center
የንፋስ ሽጢታ (ስ)	ሐቡብ	Bubbisa qilleensaa	Mix
የአመት ፍቃድ (ስ)	አመትሩኸሳ	Hayyama waggaa	Yearly permission
የአስም በሽታ (ስ)	አስማ	Asmii	Asthma
የአበባ ተክል አይነት	ወርሲ	Gosa abaaboo	Types of flower
የአባት ልጅ (ስ)	አውወልዲ	Ilmoo abbaa	Half brother or sister
የአትክልት/የአበባ ስም (ስ)	ሐዲቃ	Lafa abaaboo	Garden
የአንገት ሀብል (ስ)	አንገትዛጥ	Faaya Mormaa	Necklice

የአንገት መሸማቀቅ (ስ)	አንገትአቅነኦ	Mormi jallachuu	Neck shrink
የአንገት ጌጥ (ስ)	መርሪያ	Murriyyaa/Faaya mormaa	Type of Traditional necklace
የአንገት ጌጥ / ጨሌ (ስ)	ሹንዳድ	Callee mormaa	Necklace /neck bead
የአካፋ እንጨት (ስ)	ኑጉይ	Nuguya	Acrominin
የአየርሞገድ (ግ)	መውጂ	Daandii qilleensaa	Wave
የአይን ምቹ አባጭ (ስ)	ሐምሶልላ	Michii ijaa	Eye contuse,eye swelling
የአይን አር (ስ)	ሚጫቅ	Bococoo	Rheum.mucus type
የአይን መነፅር (ስ)	ኢንማንዘራ	Naaduraa ijaa	Eye-glass
የአይን ሞራ (ስ)	ቢዝ	Moora ijaa	Eye suet
የአድባሩ አባል (ስ)	ገልመኛ	Miseensa Galma	member of religious group
የአድባር ተጠሪ (ስ)	መሪድ	Murriida	Responsible of shrine
የአጋም ፍሬ/እንኮይ	አጋምቢሲ	Firii agamsaa	Mandrake
የአፈር ባህላዊ የሻይ መጠጫ ኩባያ (ስ)	ጌብ	Geeba	cup of clay uses to drink tea
የአፍንጫ ጌጥ (ስ)	መጥሉማ	butuu	snatching
የዓይን ብሌን (ስ)	ኢንኑር	Agartuu ija	pupil
የአህል ጆኒያ (ስ)	ደዱ	Joniyya bishingaa	sack
የአህል ማከማቻ (ስ)	ሪቅ	Boolla midhaanii	Store
የአህል ማከማቻ ጉድጓድ (ስ)	ሸና	Boolla midhaanii	Store hole
የአህል ቡቃያ /እንቦቃቅላ (ስ)	ቀጠር	Unkura/qaxara	Seed ling
የአህል አውድማ (ስ)	ኩሳ	Uuda, kuusa	Harvesting field
የአህል ኬሻ	ደዱ	Gehee	grain Sack
የአህል ገለባ (ስ)	አረማምመ	Baaqa	Bran straw
የእሳት እራት (ስ)	መኸቱትሐራት	Hiraata ibiddaa	Moth
የአስላምና ሐይማኖት ህግ	ሸሪኦ	Shari'aa	Sheriya law
የአስላምና አቆጣጠር (ስ)	ሒጅሪያ	Bar-lakkaawwii Islaamaa	Islamic calnder
የአስላምና ሀይማኖት ምሁር	ፈቂ	Hiyyeessa	Poor
የአስላምና የምወር (ስ)	ሶመን	Ji'a Soomana	Islamic fasting month
የአርሻ ቦታ (ስ)	ድርሰሐን	maqa Bakka oyyruu	farming place
የእናት ልጅ (ቅ)	ሸቂቅ	Ilmoo Haadhaa	Mother's child

የእንስሳት ኩልኩልት (ስ)	ሐላላ	Maala beeyladaa	Animal dewlap
የእንስሳት መሸጫ	ጀልላባ	Jallaaba	Crooked
የእንጨት አካፋ፤ መኮትከቻ (ስ)	ኪኪ	Kiikii, akaafaa mukaa	Dibber/ sprinkle
የእንጨት አዋር	ዲርሪባ	Dallaya mukaa	Fence made of wood
የእውነት (ስ)	አሰሐልሉ	Kan dhugaa	Fact
የእደጥበብ ባለሙያ	ሳኒኦ	Ogeessa suphee	Handicraftsman
የእጅ ሰአት (ስ)	ኢጂሳኦ	Sa'aa Harkaa	Hand Watch
የእጅ ባትሪ (ስ)	ኢጂቲሪክ	Baatarii Harkaa	Torch
የእጅ ፅሁፍ	ኸዋ	Barruu harkaa	Hand writing
የእጅ ፅሁፍ (ስ)	ኢጂኩቱብ	Barruu harkaa	Hand writing
የእግር ጉልበት (ስ)	ጌሊብ	Jilba	knee
የእግር መንገድ (ተ. ግ)	ኢጊርኡጋ	Xurree/ daandii miilaa	Pathway/ foot path
የእግር ብረት (ስ)	ሹምቡሪት	Sibiila miilaa	Shackle
የእግር ጌዋ (ቅ)	ኡጃላ	Faaya Miilaa	Led ornament
የእጣን አይነት (ነጩ) (ስ)	ሐምመት	Gosa libaanataa	Type of icense
የእጣን አይነት (ስ)	ሊባንዝር	Gosa libaanataa	Frankincense
የእጩት አዋር (ስ)	ዲርባ	Haxura mukaa	wooden fence
የእፅዋት አይነት (ስ)	ጀን	Gosa biqqiltoota	type of a plant
የእፅዋት አይነት	ጀን	Gosa biqiltuu	Type of plant
የኦሮሞ ሴት ባህላዊ ልብስ/ ስ	ጉዳኢ	saddeeta	Traditional dress of oromo women
የከሰአት በሁዋላ የሰላት ወቅት	አሰሪ	Asrii /salaata kasha boodaa	After noon pray time
የከበሮ አይነት (ስ)	ዲንዘር	gosa dibee	type of drums
የከብት ገበያ (ስ)	ጀልላባ	Magaalaa loonii	cattle market
የካቲት	የካቲት	Guraandhala	February
የክብር ደረጃ (ስ)	ሐርመት	Sadarkaa kabajaa	Honor,prestige
የክብር ፈረስ (ስ)	ሐመር	Farda kabajaa	roYal horse
የኮት የጤሰዋ ክፍል/ገበር/	ገበር	Gabara (keessoo kootaa)	layer of cloth added to the inside of a garment
የወል	ዚዳይ	kan walii	mutual /common interest
የወር አበባ (ስ)	ሔይዲ	Laguu/xurii	Manustration

የወባ ትንኝ (ስ)	ቢምቤ	Bookee buusaa	Mosquito
የወተት ማለቢያ ቅል (ስ)	ኦኮሌ	Okolee	bucket for taking milk from cows
የወተት መያዣ	ጆግ	Jooggaa (Qabee aannanii)	Milk container
የወተት መያዣ ቅል (ስ)	ከሮረዳ	Qadaada(waan aannan itti qaban	Gourd used for contatning milk
የወተት መያዣ ቅል (ስ)	ቀዳዳ	Qadaada	Milk ground
የወንድ ሙሽራ ሚዜ (ስ)	ሚሕዝመላቅ	Musirroo dhiiraa	Best man
የወንድ ብልት (ቁላ) (ስ)	ቂንጢር	Jamalii/qunxurroo	Penis
የወንድ የዘር ፍሬ (ስ)	መንኒ	Maniyyii/ midhaan shanyii dhiiraa	Sperm
የወንድ ፈሳሽ/ቅድመ ዘርፍሬ/	መዝዚ	Dhangala'aa dhiiraa / shanyii dura kan bahu	Sperm
የወፍ ዘር	ዱርራኩፍ	Gosa shimbiraa	Species of bird
የወፍ ዝረያ (ስ)	ከረቡከልካ	Gosa shimbirroo	Bird species
የወፍ ዝርያ	ዱርባልሌ	Gosa Shimbiraa	Species of bird
የወፍ ዝርያ (ቅ)	ቢጨ	Biicu/gosa shimbiraa	Bird breed
የወፍ ጎጆ	ደሳ	Maadhee	Nest
የዋህ	ቢዝሐ	kasooma	tender-hearted
የዋህነት (ስ)	ቢዝነት	laafeessa	Innocence
የዋጋ ድርድር (ግ)	ሽራኦ	Baayya'uu	Bargain
የውሃ መያዣ ሽከላ (ስ)	ጀሕላ	Okkotee bishaanii	water container of clay
የውሃ ብርጭቆ/ከ (ስ)	ሰንቶታ	Geeba bishaanii	cut madeup of clay
የውሃ እናት (ስ)	ሚያጠልላላ	Saaphaphuu	pinworm, a worm in a river
የውጭ ምንዛሪ	ቃጨ ሰረፍ	maallaqa biyya alaa	foreign exchange
የውጭ ዜጋ የሆነ ሰው በሀገር ውስጥ ሲቀመጥ የሚሰጠው የፍቃድ ወረቀት	ሱኩኒያ	Biyya alaa dhufee biyya keessa lammii taa'uuf waraqaa kennamu	living permitcertifrcat/ green card
የውጭ በር (ግ)	ከተንበሪ	Balbala alaa, karra	Gate

የጢህ መውረጃ ቦይ (ስ)	ማገት	Maagada bishaanii	Ditch
የጢሐ ማቅረቢያ ጆግ	ደብባ	Dabbaa	Jar/pitcher
የዘር ግንድ (ስ)	ስልሰላ	Hortee, Latinsa	Genealogy
የዘር ግንድ (ስ)	ነሱብ	Hortee	Genealogy
የዚህ	ዩዛዋ	kan kanaa	of this
የዛገ/አፈጃ (ግ)	ደበና	Doobanuu	rusted/old
የዛፍ አይነት	ዘጋሚ	Gosa mukaa	Types of tree
የዝሆን ዋርስ (ስ)	ኣጅ	Ilkaan arbaa	Ivory/tusk
የደለብ በሬ	ቦር ባራ	sangaa gabbata	faty ox
የደም ካሳ (ስ)	ዲያ	gumaa dhiigaa	life insurance payement
የደስደስ ያለው ፤ ተጫዋች	ፈይፈሮ	Araarama	Forgiveness
የደረቀ (ቅ)	ደረቅ	gogooggaa	dried
የደረቀ ምግብ	ቡቡሕ	Nyaata gige	Dried food
የደረቀ የሙዝ ቅጠል	ወባሕ	Baala muuzaa	Dried banana leaf
የደራ ገበያ (ስ)	ሚናመጋላ	gogaa Magaalaa owwaa	main/the market place of haji
የዱር እንስሳት (ስ)	ኡድማኡሪ	Bineensota	Wild animals
የዳነ (ስ)	ሱሉዋ	Bosonaa	saved
የድሮ ሳንቲም (ስ)	ሱልዲ	kan fayyee	Old coin
የጀርባ እብጠት (ስ)	ቱልሉ	Suldii/Saantima	Back inching
የጀበና ጉልላት (ስ)	ጉሉል	durattii	a dome putting a pot,kettle
የጀር ኩክ (ስ)	ማር	Iita duuydaa	earwax
የጀር ጌጥ (ስ)	ቀሮራ	Teessuma jabanaa	Ear lice
የጀኒያ መስፊያ (ስ)	ሙኸዋ	Guurii	Awl
የገላ መድረቂያ ፎጣ (ስ)	ሹጎማዋ	Forora/faaya gurraa	Towl
የገንዘብ ዝርዝር	ጨለላ	Muqaaxa	Small change
የጉልበት ዋጋ ክፍያ	ኡጅራ	Foosaa qaamaan	Payment
		gogfatan	
		callaa ,maallaqa	
		Ujuraa/ Kaffaltii	
		Humnaa	

የጋለ /አንድ ፍም	ጁሕ	akka Dhamala man diimaate	candent
የጋራ	ዳይ	Kan waliinii (waloo)	Bilateral,common
የጋብቻ ውል/ በአስላም/ (ስ)	ኒካሕ	Nikaa	Marriage licence
የጋያ መጠጫ ቱቦ (ስ)	ቀሰባ	Ujummo gaayyaa	Pipa
የግል ፋይዳ	መንፈኦ	fedhii	interest
የግል ሠራተኛ	ወንደቅ	Hojjetaa dhunfaa	Private worker
የግል ንብረት (ስ)	ሐንቲ	Qabeenya dhunfaa	Belt,band
የግል ጥቅም	ኸያር	Dantaa	Personal benefit
የግመል መጫኛ (ስ)	መርሰስ	Teepha gaalaa	Camel loading
የግመል መጫኛ	ጋድዲ	Gaadii	Cord for fasteninig loading camel
የግስ ገለጭ (ቅ)	ኢቮትደበል	Goch-Ibsii	Verb modifier
የግብረ ስጋ ግንኙነት	ዲብለት	qunnamtii saalaa	Sexual intercourse
የግንብ ቤት	ደርቢጋር	Mana Darbii	Building house
የግንብ አዋር	ጁገል	dallaya Darbii (Jogola)	fence
የግጥም አዝማች (ስ)	መሸረብ	Mataa walaloo	Poetic trend
የጎመን ዘር	ሐል ሰኚ	midhaan raafuu	cabbage seed
የጐሳ ተጠሪ	ደሚን	Damiina	Chieftain
የጎድን አዋንት (ስ)	ሚሐዋ አዋ	Cinaacha	rib
የጠረጴዛ መሳቢያ	ኸና	Sanduuqa maallaqaa	Locker
የጠራ	ጠለለ	Kan xaliile	Pure
የጠነከረ ቅቤ (ስ)	ፑታሕ	dhadhaa jabaate	freezed ghee
የጠፋ (ለመብራት ወይም እሳት)	ጠፋኦ	Kan dhaame	Goes off
የጠፋ /የተበላሸ (ግ)	ጉሱስ	Waan Badde	bad, spoiled
የጠፋ/ለመብራት ወይም እሳት/ (ስ)	ጠፈፋኦ	kan dhaame (ifaaf yka ibidaaf)	turn-out/ for light
የጠረታ ገንዘብ (ስ)	ጠመታሳቅ	dirgoo xamate	retirement salary

የጥልፍ ጌጥ (ሰ)	ሸለሽ	Faaya huccuu jibrii	Embroidery ornament
የጥሩምባ አይነት (ቅ)	ቀንዲል	Garrii	Flute
የጥርስ መፋቂያ (ሰ)	ሱዋክ	Rigaa ilkee/suwaaka	Toothbrush
የጥንት የሀረር ገንዘብ አይነት	አሽረፍ	Maallaqa Hararii durattii	Ancient harar money type
የጥፍር ቀለም (ሰ)	ሐምራ	Hamuuraa/halluu qeensaa	Fingernail paint
የጦር መሳሪያ (ሰ)	ሲላሕ	Meeshaa waraanaa	War Weapon
የጦር አዛዥ (ሰ)	ኡጋዝ	Ugaaza/ Ajajaa Waraanaa	Commander in chief
የጨረቃ/ መውጫ/ መጀመሪያ ቀን	ቢቂልቲ	biqiltuu baatii	first day of lunar month
የጫማ ተረክዝ (ሰ)	ታክኮ	Taakkoo	Energy
የጫት ሚርቃና	መቀሕ	Mirqaana	stimulation
የጫት ጭማቂ (ሰ)	ሐውዛ	Cunfaa jimaa	Qat juice
የጫት ቅጠል	ገራባ	Garaabaa	Leaves of 'chat'
የጫት አይነት (ቅ)	ቢርቀማ	Gosa jimaa	Kind of kat
የጭን ገረድጐውሽማ (ሰ)	ገዛን	Jaartii Lammadaa Wushumme	sexual partner/ not wife
የጭንቅላት ግማሽ ጎን ፀጉር ማሰዋብ (ሰ)	ኪሪፍ	Dabbasaa gam-tokkoon bareechuu	Custom Half Side Haircuts Style
የፀሀይ መጥለቂያ ጊዜ (ተ . ግ)	ኢር መቦኢ	Yeroo seensa aduu	Sun set
የፀሀይ ጨረር (ሰ)	ኢርሽሐን	caalaqqisa	sunshine
የፀሎት ጥሪ (ሰ)	ሙኢዚን	mu'azzina	teacher
የፀሎት ጥሪ (አዛን)	አዛን	Azaana	Praying call (AZAN)
የፀጉር ጌጥ (ሰ)	ሐሽማ	Faaya rifeensaa	Alphabet
የፀጉር መላጫ (ሰ)	ሻልዳ	Haadduu rifeensaa	Shever
የፆም ወር (የእስልምና) (ሰ)	ረመዳን	Ramadaana	Fasting month(Remedan)
የፈረስ/ ፍራሽ (ሰ)	ዱሙሰ	kan jige,jigaa	demolished
የፈረስ ልብስ	ገላስ	Huccuu fardaa	Horse clothing

የፈጣሪ አንድነት / አሐዳዊነት	ተውሒድ	tokkichummaa	unitarism
የፈጣሪ ስም (ቅ)	አልላህ	Maqaa Rabbii	the name of the creator
የፊት ላይ ጠባባ (ስ)	ሰሙድ	Godaannisa fuularraa	scar on ones face
የፊት ለፊት በር (ስ)	ሸንታ	Balbala fuul-duraa	Gate way
የፊት መስታወት (ስ)	ሙራዬት	Daawwitii fuulaa	Mirror
የፊት ጥርስ	ጢርሲ	Ilkaan duraa	Incisor
የፊት ጥርስ (ስ)	ኤቀድሲን	Ilkaan duraa	Incisor
የፋኑስ ማስቀመጫ	ወልኪባብ	Kan duungoon irra kaayamu	lamp holder
የፋኖስ / የኩራዝ / ክር	ፈቱለት	funyoo, tushaa	kerosene lamp rope
የፍሬፍሬ መድረሻ / መብሰያ /	አዋን	Waan mudra itti adamsan	Fruit collecting
የፍሬፍሬ አይነት (ስ)	ኩርራቢሰሲ	gosa Bissii	Types of fruits
የፍርድ ቀን፤ትንሳኤ (ስ)	ቂያማ	Qiyaamaa	Resurrection
የፖሊስ ስርአት / በዋንታዊ ሀረር /	ደወሪያ	Sirna poolisii Harar (kan durattii)	Ancient Police System of harar

ዩ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ዩራኒየም	ዩራኒየም	yuraaniyam	Uranium
ዩኒየን	ዩኒየን	yuniyan	Union
ዩኒፎርም	ዩኒፎርማ (ሱ . / ሱ . ሚ)	fooyituu	uniform
ዩኒቨርሲቲ	ዩኒቨርሲቲ	yunivarsitii	university
ዩፋ / ግልፅ	ዛሐር	Ifa, Dirree kan ta'e	Frank

ያ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ያ	የእ	san	that /male
ያህል (ቅ)	ቄሰሲ	Hanga/hamma	As much as
ያለ	(በልአት)	malee	with out
ያለማወቅ (ስ)	አልኢቆት	Beekuu dhabuu	egnorant/illitrecy

ያለወላጅ ያስቀራል (ስ)	የተማል	yatamsisaa	it exposes for orphanage
ያለፈጢ አመት (ቅ)	አምና	Bara dabre/ bara dheengaddaa	Last year
ያላገባ	ዘልነሰኦ (ደርማ)	dardara (kan hin fundhin)	unmarried (single)
ያልበሰለ አገዳ (ስ)	ቦሾቃ	Boshoka/ kan hin bilchaatin	Un mature ban
ያልተለመደ ድርጊት (ቅ)	ባሳ	Gocha hin baramin	Abnormal anomalus
ያልተቀነጠሰ የጫት እስር (ስ)	ሱስሱም	Hidhaa jima hin qanaxasamin	the bundle of unpicked chat
ያልተበጠረ ፀጉር፤	ጉዱሩ	Guduruu	Uncombed hair
ያልተገረዘች (ቅ)	ሰደፈኛ	Tan absuma hingodhamin Tan hin absumamin	un circumsized female
ያልታረሰ መሬት (ስ)	ቀርጣኦ	Qarxaa	Arid land
ያልደቀቀ፤ጠጣር (ስ)	ቀርቀቡ	Hororrii	Gravel
ያም	የኡም	saniis	that / also
ያሳዩ (ግ)	ያሩ	Hagarsiisanii	those who show
ያስምጣሉ (ተ . ግ)	ያረግጣሉ	Nilimsan	they sink
ያስታውቁ (ግ)	የትቂጥቡ	Haa Beeysisanii	let them noticed
ያስታውቃሉ (ግ)	የትቂጥባሉ	niyaadachiisan	they notify
ያስታውቃል (ግ)	የትቂጥባል	niyaadachiisaa	notify.indicate
ያረረ / የተናደደ (ቅ)	ሑሩር	Kan aare/kan dheekkame	become furious
ያረጀ ጨርቅ/ ቡቴቱ/ (ስ)	አፍንጎ	Bututtuu	Tatty cloth
ያረጁ / ያፈጀ/	ዚራጋ /ዚትፈጀ/	dulloomaa	tatty
ያቆብ /ኢስራኤል (ስ)	ያቁብ	yaaqub (Israa'll)	ja cob/the son of is acc
ያበዙ (ቅ)	የበዘሑ	kan hedumssan	multiplier
ያተረጋጋ	ሩዙን	un kuruu	settle

ያትርፋ (ግ)	የከሰቡ	Haa Bu'aa Fidan	let them be benefited
ያትርፍ (ግ)	የከሰብ	Haa Bu'aa Fidu	let him be benefited
ያቸ	የእታ	sana	that one (fem)
ያኔ	እገዘዛሰክ	gaafasan	at that time
ያንን	የኡው	san	that / one
ያዘ (ግ)	ለሐዳ	Qabe	Catch, Hold
ያደረ	ዚሕዳራ	Bultee, kan bule	Stale
ያደረ (ስ)	ሐድዳር	Bultee	Stale
ያደባልቁ (ግ)	የትባድሑ	Haa wal makuu	let them mix
ያደባልቅ (ግ)	የትባድሑ	kan wal hinmakin	let it / him mix
ያገለገለ (ቅ)	ባለ	Kan tajaajile	Old
ያገባ	ዚነሰክ	kan fuudhe	married (mal)
ያገባ / ያገባች (ቅ)	ነሱክ	Kan fuudhe/ heerumte	Married
ያገባች	ጉፍታ	tan heerumte	married (fem)
ያገባች ሴት (ስ)	ጌኛንቲ	Dhala heerumte	married woman
ያገባች ሴት	ጉፍታ	intala Heerumte	A married woman
ያገኘ	ዘገኛ	Kan argate	One who obtains
ያጌጠ (ስ)	ሹሉም	Kan faayame	Decorated
ያፈራል (ግ)	ይዋበዋባል	Ni hora	conserve/to hold fruit
ያፈነደደ / አጎብዳጅ (ግ)	ሙዱድ	kan ragade rogadamaa	banana

ዬ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ዬት	አይደ / አትዋቅሪ	eessa	where
ዬትም	አሐድደም	bakkayyu	any where

ይ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ይሁንታ (ስ)	ኢዝኔ	Haatahu/ Hayyama	Acceptance
ይሁንታ አገኘ፤ (ቅ)	አበቃ	Hayyama argate	Get acceptability

ይሄ/ለሰው/ (ተ . ስ)	ሐውዋ	Kana (namaaf)	This man
ይህ (ይሄ)	ዩ	kun lkana	this
ይህም	ዩም	kanaas	and this / this also
ይህኛ (ቅ/ ተ . ስ)	ኢትታ	Tana	This
ይህን (መ . ዓ)	ኢስታ	Haata'u	Ok
ይለካ (ግ)	የትኮር	Han Nun madaalu	let it be measured
ይሉኝታ (ስ)	መሐል	Maal naan je'anii/ Safuu	Sentiment
ይለፉ (ስ)	የትለፈኑ	Haawal falman	let them wirestle each other
ይልቅ	ዩቀድሚጊር	caalaatti	rather
ይመስረቱ (ስ)	የትሴሰኑ	Haa Garmaawan	let them be established
ይመስረት (ግ)	የትሴሰን	Haa Gurmaawu	let it be established
ይምራን (ግ)	የኤቅደና	Haa Naa qajeelchuu	let him lead us
ይሰልጥኑ (ግ)	የግግረ	Haa Leengi'an	let them train
ይስመላ (ግ)	ሌስ	Maqaaf/ fakkeessuuf	Emulation
ይሻለል	ሚን ዩማጅ	irra jiraa,irra wayya	its better
ይቅር የሚሉ (ስ)	መፍደምቲ	waan Itti dhiifama Godhan	gazing
ይቅርታ	አውፊ	dhiifama	pardon, forgiveness, excuse
ይቅርታ (ግ)	አጢፊ	Dhiifama/ Ooffii	Apology
ይቆረቁራሉ (ግ)	የጉማሉ	kan nama dhiibu	disconferting - they
ይቆረቁራል (ግ)	የጉማል	Nama dhiba	vexed
ይበለሰጋሉ (ግ)	ዩሳያሉ	Nidureessan	they get wealthy
ይበለሰጋል (ቅ)	ዩሳያል	Nidureessaa	he get wealthy
ይባስ የሚጠብቅ (ቅ)	ዩጠብቂ	kan sharaFee, kan	hardship
ይብሉ (ስ)	የብለኑ	Haa nyaatan	let them eat
ይብላ (ስ)	የብለኑ	Haa nyaatu	let him eat
ይታጨድ (ግ)	የትናግ	Haamaramaa	let it be cut/with sickle
ይካቡ (ግ)	የካቡ	Haa Dinqifaman	let them accumulate

ይኼው	ዋቱ	kunooti	here it is
ይወራውሩ ዘንድ (ቅ)	የዳልሐ	Akka darbamaniif	to throw eachother
ይወቁ (ግ)	የቁ	Haabekhem	let them
ይዋጉ (ግ)	የትዋረሙ	Haa Wal loolan	let them fight/ with arrow
ይዋጋ (ግ)	የትዋረም	Haa-walloolu	let him fight
ይዘት	ሊሕዳኝ	qabiyyee	content /volume/
ይዘት፤ማውጫ (ስ)	ሊሕዳኝ	Baafata	Content
ይዝለሉ (ቅ)	የዝለሉ	Haa utaaan	let them jump
ይዞ ማድረስ	ሞሰድ	geysuu	deliver
ይዞታ (ስ)	ሊሐዶት	Qabiyyee	Own
ይገለፅ/ግልፅ ይሁን (ስ)	የበይኔ	lfaa haatahu/Haa Addeeftamu	let it be explained/ transparent
ይጋለበቱ (ግ)	የትፌደሐ	Haa mul,atamtuu	let them be exposed
ይግባኝ	የትሔጅለኝ / የግበአኝ	ol iyyata	appeal

ደ

ደሀና (ቅ)	አማን	Nagaya	Safe
ደለቀ	ዲልሊቅአሻ	Dubbuq godhuu	punch with the fist
ደለበ፤ሰባ (ግ)	ሰበሐ	Gabbate/coome	Kindness,oblige
ደለደለ (ግ)	ዲለደለ	daldale	allocated
ደላላ/ ነጋዴ	ደልላል	Daldalaa	Cajoler/broker
ደመረ፤አገናኝ	ዳበላ	Dabale, tuule	Connect/ relate
ደመቀ	ደገሳ	Miidhage	brighten
ደመቅ ያለ (ስ)	ጃሕጃሕ	kanfaa je'e/ halluuf	brighter
ደመቅመቅ አለ	ጃሕጃሕባያ	Mimmiidhage	Became bright,intensify
ደመደመ	ዲመደማ	xumuree	wind up / concuded
ደመደመ (ግ)	ፔቻ	Goolabe/guduunfe	Wind up
ደማቅ	ዱግጉስ	Miidhagaa	Striking/ bright
ደማቅ	ዱግጉስ	kan dammaqe	deep color

ደማቅ ቢጫ	ሲቆ	Keelloo	bright yellow
ደም	ደም	dhiiga	blood
ደምበኛ	ማምሚል	Maammila	Customer
ደምግባት (ቅ)	በሻሻ	Bashaasha	Splendor luxurious
ደሞዝ	ማሒያ	Miindaa	salary
ደሴት	ጀዚራ	lafa bishaanin marfame	island
ደስተኛ	ተስተኛ	gammadaa	joyful
ደስተኛ/ጌታ/ (ስ)	ሰኢድ	Gammada	happy/ master
ደስታ	ፈሕኒ /ተስተ/	gammachuu	joy /rejoicing/ delight
ደስታ (ስ)	ተስተ	Gammachuu	Happiness
ደስታ፤ጋብቻ (ስ)	መፈድ	Gammachuu, gaaila	Marriage
ደረሰ	ዱቅባያ	Dhaqqabe, gehe	Arrive
ደረሰች (ግ)	ሰነፍቲ	Barreessite (Isii)	she wrot/ author
ደረሰኝ	ተቀበዶት / ቦረዴኝ	naga’ee	receipt
ደረሰኝ (ስ)	ቦረዴኝ	Nagahee	Recite
ደረቃ	ደረቃ	goggogee	dried
ደረቀ፤በፈፍ አለ	ፋፋ	Finiine	became red as a result of high temperature(heating),
ደረቅ	ደረቅ	Goggogaa	Dry
ደረቅ	ዱሩቅ	gogogaa	dry
ደረቅ የመዝ ቅጠል (ስ)	ጨፍላን	Baala Muuza Goggoge	dride banana leaf
ደረቅ (ቅ)	ደርቂ	goggogaa	dry
ደረበ (ግ)	ናፈቃ	Gubbaan deebise	Fructify
ደረተ፤ጣፈ. (ለልብስ)	ዳትአሻ	huccu lassane	mended with pieces of clothes
ደረት	ወዘና	Qoma	Chest
ደረደረ	ዱረደራ	Tarreesse	Stow
ደረደረ (ግ)	ሰረኣ	Tarreesse	Sequence,array

ደረጃ	ደረጃ	sadarkaa	step
ደራሲ (ስ)	ቃሚስ	Barreessaa	Author
ደርሶ መልስ (ስ)	መላጣዋመርገገብ	Dhaqaa-gala	Return,round trip
ደርባባ / ደማም	ደምቦባ	Damboobaa	Pretty
ደርዘን (ስ)	ደርዘን	darzaanaa	dozen/12 packet
ደቀቀ	በሌሐና	Hurraawe, xiinawe	Crushed
ደቀደቀ/ወደታች ጫነ (ግ)	ደደቀ	takshe,gad dhiibe	he compacted
ደቂቃ / የሰአት መቁጠሪያ/	ደቂቃ	Daqiiqaa (yeroo)	Minute
ደቃቅ የላመ (ተ. ግ)	ጢሕሐን	dhukee,kan walsime	fined
ደቃቅ (ቅ)	ሱሉቅ	Wixinaa	tine
ደቃቅነት/ብልህነት (ስ)	ጢሕና	huraawa/Gamnu mmaa/	being fine /clever
ደበቀ	ሴተራ	dhooyse	hide
ደበቀ (ግ)	አሺመቃ	Dhooyse	Hide
ደበቀችለት (ግ)	ደበቅቲላ	Awwaalteef	she hided for him
ደበዘዘ	ዲበዘዘ	kan hin mulane	blurred
ደበዘዘ (ቅ)	ቢሸና	Golgole/gurruuse	Gloomy
ደበዘዘ (ግ)	በዘዘ	Dimimmiisawe	Mergein to
ደበደበ (ግ)	ዲበደባ	tume(dhaane)	beat up
ደቡብ	ጀኑብ	kibba	south
ደባለቀ (ስ)	ላቀጣ	Walitti laaqe	Mixed
ደባል	ዱቡል	Dabaalaa	Flatmate
ደብቆ ማኖር (ስ)	መኸተት	dhayse jiraachiisuu	to make it live hiding
ደብተር	ደፍጠር	Dabtara	Exercise book
ደብተር (ስ)	ደፍተር	dabtara	not book/ exprcise book
ደብዛዛ	ቢሸሺን	Dimimmiisawe	Mergein to
ደብዳቤ	መጥለሕቲ	Oofaa	only
ደብዳቤ (ስ)	መጥለሕቲ	Xalayaa	Letter
ደበ	ጉዝ	guuza	communal labour
ደነቀ (ግ)	ደነቃ	afaayibe	surprised

ደንቆረ	ደንቃኸና	Duude	Became deaf
ደንበረ	ዱታአሻ	Dute	Bolt down
ደንዘዘ	ዲንጊሸባያ	Hadoode	Grew dull/ pale
ደንዝ	ዱዱም	doomaa	blunt, dull /stupid/
ደንገጠ	ዲነበጣ /ባረጋ/	rifate	shocked /alarmed/
ደንገጠ፤በረገገ / (ቅ)	ባረጋ	Baorage	Panicked
ደንፋ	ደንፋአሻ	Dallane, aaree	threatened, harangued, berated
ደን	ቦሰራ	bosona	forest
ደን (ስ)	ቦሰና	Bosona	Forest
ደንቆሮ (ስ)	ዱንቁር	duudaa	def
ደንበኛ (ስ)	ማልታ	Lakkuu	Twin
ደንበኞች	ማማላቶ	maamiloota	twin
ደንባራ	ዱታ	Dutaa	Perpleted/ puzzled
ደንባራ (ስ)	ጃማ	Jaamaa	confused
ደንብ	ደንቢ	Danbii	Rule/regulation/canon
ደንብ	ሚርዋቅ	danbii	scale
ደንብ (ስ)	ሚርዋቅ	Danbii	Regulation
ደንታ	ኺያር	danta	care / wish of one's
ደንገብጡር (ስ)	ሚሐዚት	Tajaajiltuu giiftii	Servant
ደከመ (ግ)	ዴአፋ	dadhabe	fatigued
ደካማ (ቅ)	ዱኡፍ	dadhabaa	weak
ደካማ፤ደንባራ (ቅ)	ዱቱ	Dadhabataa,ware	weak
ደወል	ደዊል / ጀረስ	eraa	bell
ደወል፤ቃጭል (ስ)	ቢልቢላ	Bilbila	Bell
ደደብ	ዱንቁር	Jasbaa, Wallaalaa	Dull/stupid/block head
ደጅ /ግቢ	አባት	ala	home compound
ደጋ /ዝናባማ/ (ቅ)	በድዳ	Baddaa	Highland (rainy)
ደጋፊ	አጦሮት , ገረብ /ባይ/	deggeraa	supporter
ደግ	ፈረድ /ኸይሪባይ	qaceelaa	Generous
ደግ/ መልካም/ (ቅ)	በራሕ	Gaarii	Honest

ደፈቀ	ደፈቃ	lixxisoo	dipped
ደፋ (ግ)	ደፈኣ	gombisaa	invert
ደፋር/ጎበዝ (ቅ)	ሰጃኦ	kan hin sodaanneiji- jabeessa/Cimaa	brave

ደ

ደለት (ስ)	ኪረሽ	Kiriish-Miriish/ Dullatii	Spiced dish of chopped sheep or goat
ደላ	በርቲ	ulee	stick
ደልዳም/ ደነዝ	ዱዱም	Hadoode	Blunt
ደርዬ (ስ)	ኢያያለሰሱቅ	Iyyaalassuuqa/ Gadhee	Hooligan/ libertine
ደቂት	ደቂቅ	Daqiiqaa	Flour
ደቂት	ፊጫ	Ficaa	Flour
ደባ	ዱብባ	dabaaqula	pumpkin
ደብዳ	በዋሮ	Waan hin eegin	Sudden
ደንቡሽ (ስ)	ዱብቡቅ	dumbusha	tubby,podgy
ደካ (የውስጥአግር (ስ)	ሐርዳ	faana	footprint,trace,
ደካከ (ስ)	ካቡሰ	Dukaaka	Nightmare,scare

ደ

ደሞክራሲ	ደሞክራሲ	dimokraasii	democracy
ደሞክራሲያዊ	ደሞቅራሲያ	dimokiraa-tawaa	democratic
ደሲፒሊን	ናሙስ	namusaa	discipline
ደስኩር	ኸጥባ	Kuxbaa	Discourse,elocution
ደቃላ	ደቃላ	diiqaalaa	bastard
ደናሞ (ስ)	ደናሞ	Diinaamoo	motor
ደዛይን መሰሪያ (ቅ)	መንቀሽቲ	Tolchaa Itti dalagan	instrument to
ደያብሎስ (ስ)	ኢብሊስ	Ibliisa	devil
ደዳ	ዱዳ	Duudaa	Dumb

ዲግሪ	ዲግሪ	Digrii	Degree
ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	Diplooma	Diploma
ዲፕሎማሲ	ዲፕሎማሲ	Diplomaasii	Diplomacy
ዲፕሎማት	ዲፕሎማት	Diploomaatii	Dollar

ዳ

ዳልሌ	ፈንካ	Firja	category
ዳመና	ዳና	Duumeessa	Cloud
ዳረገ / መደረግ	መቃሰር (መዳረግ)	waliin hiduu	attached with
ዳረጎት	ክሐሰ	kennaa	donation
ዳርት	ዳርት	miliqu	dart
ዳቆን (ስ)	ደረሳ	darasaa	priest
ዳበረ	ነፈገ	foyeese	enriched
ዳቦ (ስ)	ዳብቦ	Baadoo	Bread
ዳነ (ግ)	ሐዋ	Fayye	Cure
ዳንስ	ዳንሲ	Daansii, Shubbisa	Dance
ዳኛ (ስ)	ሐክካም	Abbaa murtii	Judge
ዳኪፍ	ዳቂፍ	Daakkiyyee	Duck
ዳውላ	ጉርቦት	Gurboota	unit of weight = one quintal
ዳይሬክተር (ስ)	መዳር	Daayrektara	Director
ዳይ / የህፃን / (ቅ)	ታትቲ	Daaddee	Education
ዳገት (ስ)	ገድዳ	oloo	a slating surface/ indined plan
ዳጉሳ (ስ)	ዳጉሰ	daguusa	Small Millet
ዳፍንት (ስ)	ሐበኖ	Habeenniso	Sweep, high wind

ደ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ደሀ	ሚስኪን	dhabaa	rectum
ደሐ (ስ)	ዜጋ	hiyyeeysa	poor/ unwealty person
ደል (ስ)	ዳል	Injafchuu	victory

ድል (ግ)	ነስሪ	Injifannoo	Victory
ድልድይ	ዲልዲላ	riqicha, noora	bridge
ድሎት፤ምኝት (ቅ)	ራሐ	Mijjaawina	Comfort
ድመት	አዱርሩ	aduree, baroo	cat
ድመት (ስ)	አደን	Bashoo/ Adurree	Cat
ድምቀት	ጃሕጃሕቲ	Miidhagina	Brightness
ድምፀሽካራ	ጎሮራ	sagalee fuedaa	Rough voice
ድምፁ ተዘጋ	ተጉሐራ	sagalee fuedaa	Rough voice
ድምፅ	ጠበ	sagalee	sound, voice
ድምክራሲ	ዲሞቅራሲ	Dimokraasii	Democracy
ድስት	ዲስጢ	Distii	Casserole
ድስት	ዲስጢ	gochoo	pan
ድስት (ስ)	መቀጠት	Distii	Pot
ድረቶ	ቡቱቱ	bututuu	patched material
ድረኣ/ ድረያ	ዲረኣ	Diri'a	Dress
ድርምስ (ቅ)	ሐርሹም	Jiguu	Ruin,give way
ድርምስምስ	ዱሙስሙስ	jijjigaa	devastated
ድርሻ	ፈርዘ	Kushufe	share
ድርሻ/ እድል (ቅ)	ቂስሚ	Qooda	Chance
ድርሻ፤በኩል	ገረብ	Gama	Share
ድርቀት	ዲርቃ	Goginsa	Dryness/aridity
ድርቀት	ዲርቃ	gogoginaa	dryness
ድርቆሽ	ሙርካካእ	buddena gogoge	crop
ድርቆሽ (ስ)	ሙረካከእ	Nyaata goggige	Hay
ድርድር (ስ)	ሙስለሓ	Waliigaltee	Negotiation
ድርጅት	ዊጥኒ	Dhaaba	organization
ድርጅት	ዊጥኒ	dhaabbata	organization
ድርጅት (ስ)	ሙኒዘማ	Dhaabbata	Organization
ድሮ (የቀድሞጊዜ)	አውፀል	Durattii	Formerly (early time)
ድቡልቡል/ ከብ	ዱንቡላሎ	Kukkurfaa, dummucoo	Round /circle

ድብርት (ቅ)	ሸሽ	Dabuuramuu	Depressed
ድብቅ	ሹመቅቲ (ሱ/ደ)	doksaa, dhokata	secretely
ድብቅ (ስ)	ሱቱር	Dhossa/kan hin mul'anne	hidden
ድብቅ (ቅ)	ሹመቅ	Dhoosaa	Hidden
ድብቅ/ስውር (ስ)	ሱትሪ	Dhoksaa /icciitii	hidden
ድብብቆሽ (ስ)	ኣኑውዚሪኣቲ	Dhodhoosaa	Hide and seek
ድንቁርና (ስ)	ደፍነት	Doofummaa	ignorance
ድንበር	ወሰን	daangaa	border
ድንብላል (ስ)	ኩሳር	Dummucoo	Coriander
ድንቾ	ዲንኒቾቻ	Dinnichaa	Potato
ድንክ	ዱንቁቅ	Jaarro	Dwarf
ድንክ (ስ)	ሐጨሮ	fadhdhiido	Dwarf
ድንኳን	አገበር /ዳስ/	waaroo, dunkaana	pitched /tent/
ድንዙዝ	ፋጉግ	Fux jedhe	Spring out, step upward, emergence
ድንገተኛ	ደጉ	ariifachisaa	emergency / un expected sudden
ድንገት	ሚጊጫ	diqqumaan	accidental
ድንገት (ተ.ግ)	ደጉ	tasa	suddenly
ድንጋይ	ኦን	Dhagaa	Stone
ድንጋጌ	አቦቃ	seera tumuu	legislation
ድንጋጤ (ተ.ግ)	ዲንባጭ	rifaatu	terror/ horror
ድንግል / ክብረንፅህና	ዶይ	Dubrummaa	Virgin
ድንግልና	ወሐቾነት	Dubrummaa	Virginity
ድንፋታ፤ጭፍራ (ግ)	ቡርራቃ	Burraaquu	Bluster
ድኝ (ስ)	ከፍፋር	Dinyoo	Brimstone
ድካም (ስ)	ድልጎት	dadhabbii	fatigue/ tiredness
ድክመት	ዲአፋት	Dadhabina, laaffina	Weakness
ድድ	ዲዲሕ	hancaa	gum
ድጋፍ	አጦሮት	deegarsa	support
ድግምት (ስ)	ሲሕሪ	Falfala	Incantation,spell

ድግምት፡፻ጥንቅላ	ፈልፈላ	Fasooliyaa (Atara)	Phaseolus
ድግግሞሽ	መትግራጉብ	irra deddeebi'uu	repetiting
ድጎማ	ጊማሶት	Deeggarsa	Subsidy
ድጎማ / መደጎም	መጥማመት	dhabamsiisu	hiding disguising
ድጥ	የዝላሕጢ	mucucataa	slippery
ድፍረት / ደፋር	አያፊር	gootummaa	courageous
ድፍረት (ስ)	መለሎት	jeynummaa	bravery
ድፍርስ (ቅ)	ሐውዊሽ	Booruu	Muddy
ድፍን ያልተቆረሰ (ስ)	ዱፍፋን	mijuu,kan hinkutamin (guutuu)	full/undivided
ድፍድፍ	ጉርዳ	Booruu	Crude

ደ

ዶለዶመ	ዶዶማ	sigidee	became blunt
ዶላር	ዶላር	Doolaara	Dollar
ዶሚኖ (መጫወቻ)	ዱምና	gosa tapha	a game consisting pieces of board
ዶሴ	መለፍ / ሐቅቃሩ	faayila	file
ዶሮ (ስ)	አተዋቅ	Lukkuu	Hen
ዶክተር	ዶክተር	Doktara	Doctor
ዶፍ (ስ)	ማሕቂ	rooba guddaa	heavy rain

ጀ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ጀላቲ	ጀላላቲ	Jallaattii	icecream
ጀሌ (ስ)	ጨበሩድ	jaldeemtu	followers
ጀልባ	ዶኔ	Doonii	Boat
ጀልባ	ሰሐማ	doonii	boat
ጀልባ (ስ)	ሰፊና	hobola (yabalaa)	boat
ጀመረ (ግ)	ኢጉላ	Eegale	Begin

ጀማሪተማሪ (ቅ)	አሌፍ	Barataa eegaltuu	Beginner student
ጀሪካን	ጀሪካን	Jerkaana, Biidoo	water container,jerrycane
ጀርም	ጀርሚ	Jarmii	Germ
ጀርባ (ስ)	ሐጨ	Dugda/duuba	Back,spine
ጀበና (ስ)	መሶላሕቲ	Jabanaa	Cofee pot
ጀቡቲ	ጀቡቲ	Jabuutii	Djibouti
ጀባእ (ተ. ግ)	ጀበእ	jabaa	presenting
ጀብሎ	ጀብሎ	jebloo	peddler
ጀነራል (ስ)	ጀነራል	Jineraala	general/military officer
ጀነሬተር	ጀነሬተር	jeneretara	Generator
ጀግና	ዶርሪ	Goota	Hero/brave/
ጀግና (ስ)	ሸጃጃእ	Goota	Hero
ጀግና/ታጋይ (ስ)	ገራንገር	Jeyna/Falmotaa	patriot, hero, fighter
ጀግንነት	ዶሪነት	gootummaa	heroism

ጁ

ጁምላ (ስ)	ጁልማ	Waliigalatti/jimlaa	whole sale
---------	-----	---------------------	------------

ጁ

ጁርት	ዶሪ	dhidee	Echidna
ጁርት	ዶሪ	dhidee	aardvark
ጁርዲያ	ጁርዲያ	Jaardiyaa	giardia
ጁንጥላ	ሸምሲያ	agoobara	umbrella
ጁኖ (ቅ)	ጁንኖ	Huccuu gubbaa uffatan	tunic with broad red band
ጁኬት	ጁኬት	jaakeeta	jacket
ጁጀ (ግ)	በዛንበዝኻና	Jaanjawe/Bazabaze	Wizen, become old

ጀ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ጄሰሶ	ጄሰሶ	Jeessoo	Jipsom
ጄት (ስ)	ጄት	Jettii	jet air craft

ጅ

ጅላጅል	ባሕሉል	gowwaa	foolish
ጅል (ስ)	ረቅቃ	Gowwaa	Foolish
ጅልቦ (ስ)	ሐንገራ	Jilboo	Loose,miss
ጅልነት	ረቅቃነት	gawwumma	foolishness
ጀማሬ (ስ)	ቢቅቲ	Jalqabbii	Initiation
ጀማሮ (ስ)	ኤገሉት	Jalqabe	Beginning
ጀማት	ወተር	jimmaatii	Sinew
ጀምላ	ጂልማ	Jimlaa/jilmaa	gross
ጀምር (ስ)	ማጋዩ	Jalqabbii	Beginning
ጀምር (ተ. ግ)	ኡጉል	Ogol/ jalqabbii	Beginning
ጅብ	ወራባ	Waraabeessa	Hyena
ጅግራ	ዚክራ	Risaa	Quail

ጆ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ጆሜትሪ	ጆሜትሪ	Janareetara	Geometry
ጆሮ	ኡዙን	gurra	ear
ጆሮ ጠቢ./ነጭ ለባሽ (ስ)	ጃሱስ	Basaasa	spy
ጆሮ (ስ)	ኡዙን	Gurra	Ear
ጆሮደግፍ (ግ)	ሐንገራ ጊርጅፍ	Xannacha gurraa	mumps
ጆሮግንድ (ቅ)	ኡዙንቁር	gurra jala	flat part of either side of the forehead
ጆንያ/ኪሻ (ስ)	ጃኒያ	Dooniyyaa/kiisa	sack
ጆፌ (ስ)	ሽንበርቡታ	Shunburbutteessa	Vulture

ገ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ገሀንም	ጀሐንም	Jahannam (Azaaba)	Hell
ገለል	ወለም	Maquu	Getout/step aside
ገለልአለ፤ዞርአለ	ፊቅባያ	Fuula/dura	Face /front
ገለበጠ	ገለበጣ /ነቅሊ አሻ/	garagalche	poured /copied/
ገለባ / ቀሪ (የተረፈ.) ተረፈ. ነገር	ወበሕ	hobaa	straw /remainder/ /left over/
ገለታ መመለስ (ስ)	መግለት	keennaa Deebisuu	to pay back good deed
ገለፀ	ገለጣ	lbse	explain
ገለፀ (ግ)	አቤኖና	lbse	Make clear / declar / report
ገለፃ	ቤኖኖት	Addeessa/ ibsa	Explain
ገለጽ	ሚግለጽ	ibsituu	paragraph
ገል	ገሊ	Gallii	a potsherd to skim fire
ገልባጭ	ገልባጥጣ	konkolaata garagalchuu	dam truck
ገመድ	ፈቲት	Jibrii	Thread
ገመጠ (ግ)	ገመጣ	Qunceesse	bite
ገማ	ጨቃ	Ajaawe	Smells bad
ገማሽ (ቅ)	ገምማሳ	Murtuu	divider
ገማች	ቀይያስ	kan shalagu	evaluator massacring person
ገምባሌ	ገምባሌ	gamballee	boot tree
ገረፈ	ገረፋ / መግረፍ	garafe	whipping
ገረፈ. (ግ)	ለበቃ	Garafe	Crumbled
ገርብብ አደረገ	ገለብኦሻ	Gad deebisee	Disclose
ገሽለጠ (ግ)	ሌሐጣ	Quncaase	separate
ገበሬ (ስ)	ሐራሺ	Qotee bulaa	Farmer,peasant
ገበቴ	ገበታ	qorii	wooden bowl
ገበቴ መስቀያ (በሀረር ባህላዊ ቤት)	ወቀሽ	fanno mana irratti suuqamtu	Hook of wooden bowl in harari traditional house

ገበያ	መጋለ	gabaa dikkoo	market
ገበጣ (ስ)	ቁር	Sijjiitii	Traditional play
ገቢ	ቦንባ	galii	income
ገቢ (ስ)	ቡኦት	Galii	Compound
ገባ (ግ)	ቦኦ	Seene	Com in
ገባር	ሚሪ ከፋላ	ciisii	tax
ገብስ	ጉስ	garbuu	barley
ገብርኤል (ስ)	ጂብሪል	Jibriil	gabrel/angel
ገታራ	ገዳኦ	rincicaa	stubborn
ገንባ (ግ)	ቼኸላ	Ijaare	Build
ገንት (ስ)	ጀንት	janaata	heaven
ገንዘ	ኬፊና	Kafane	covered, hid (a corpse)
ገንጠለ (ግ)	ነፈቃ	Buqqaaase	Seclude / break off
ገንፈለ (ግ)	ቡፍባያ	Danfe (aarii)	Boil over
ገና	ዊሊኦ	hang ammattii	yet
ገንቢ (ለምግብ)	ቼኸሊ / ሐንጉር	gabbisa	bodybuilder,protien
ገንባሌ	ገንባሌ	Jeneraala	Custom
ገንዘብ መለከ	ሐዋላ	hawaalaa	money transfer
ገንዘብ ያዥ	ኸዝናጃጂ	maalaqa qabduu	cashier
ገንዘብ	መሐልለቅ	maalaqa	money
ገንዘብ መለከ (ስ)	ሐዋ	Maallaqa erguu	Money transfer
ገንዘብ መያዣ / በመደብር / (ስ)	መቀል	Maallaqa qabuu (dukkaana)	Drawer
ገንፎ (ስ)	ሹር	Marqaa	Porridge
ገዛ / አስተዳደር (ስ)	ገዛኦ	Bulchee	ruled/governed
ገዢ	ገዝኢ	Bitaa, Hogganaa	Governor
ገዥ (ስ)	ገዛኢ	mootii	ruler/ governor
ገደለ	ገደላ	ajjeesee	killed
ገደላማ / ሸለቆ	ሰሐንከላ	hallayyaawaa	precipitous /vally
ገደል	ጨር	Hallayyaa	Gorge /cliff
ገደል ማሚቱ	ኮኮሔይ	gootuu	echo

ገደበ	ገደባ	Daangeesse	Dam /harness
ገደቦች (ግ)	ገደባ	dhoowwe	limited/ she
ገደቢስ (ቅ)	አልመጅ	Faanaddoo	Ill fated un lucky
ገደብ/ ወሰን (ስ)	ሐድዲ	Daangaa/seerama	Limit, border
ገዳም (ስ)	ኸልዋ	Gadaamii, iddoo	Monastery
		soora manguddoo	
ገዳቢዋ (ስ)	ገድዳቢት	Dhaabbiftuu	limiting
ገዳይ	ገድዳላ	ajjeesaa	persecutor
ገድ (ስ)	ሰፍሐ	Fuula	page
ገድዳምገድያለጢ (ቅ)	አንሳይ	Faan-tolee	Lucky / chance ful
ገጠመ	ዌቱራ	Walaleesse	Confront
ገጠሬ (ስ)	ደርጌ	Badiyaa	rural person
ገጠር	ደርጋ	baadiyya	rural
ገጣሚ	ወቅቃር	Walaleessaa	Poet
ገጣሚዋ (ስ)	መቃረቱ	wal Taaysiftu	the poet /she
ገፀ - ባህሪ	ሻቂር	Amala	actors
ገፅ (ስ)	ሰፍሐ	Fuula	Page
ገፅ (ስ)	ሉሕ	Fuula waraqaa	Page
ገፈፈ	ገፈፋ	Mulqe	Lap / strip of
ገፈፈ ቀጣ	መረጣ	Adabsiise	penalty/punishment
		/Qaxxa'e	
ገፋ	ገፋ	Dhiibe	Push

ጉ

አማርኛ	ሀረግ	Afaan Oromo	English
ጉልህ	ዛሐር	ifa	obvious
ጉልበት	ጌሊብ	Jilba	knee
ጉልት / ገበያ / (ስ)	በርቃ	Gabaa	Market
ጉልቻ፤ማድቤት (ስ)	አፍዲጃ	Dhandhaarraa	Trivet / kichen
ጉሉ ዘይት	ዜት ኸርዋእ	Zet-raanjiil	oil made from the castor plant
ጉሉ፤ቆቦ (ስ)	አቁያ	Qobboo	Castor

ጉማሬ	ጉማርሬ	Karkarroo	Hippopotamus
ጉማሬ (ስ)	ከርከዳን	roobii	hippopotamus
ጉምሩክ	ጁምሩክ	gumrukii	custom-house
ጉረኛ (ስ)	ጉርራቡጥ	Gerarsaa	boasting / arrogant
ጉራ (ስ)	ሐንጃማ	Hanjamaa	bombast,boast
ጉራ መንዛት (ስ)	መፌሸር	Gurraa Oofuu	fattenning
ጉሬዛ	ዊጨቲ	Booyraa	Gibbon
ጉርምስና	ደርማነት	ga'eessummaa	adultery
ጉርሻ (ስ)	ሉቁማ	Liqimsoo	Gratuitous,Mouthful ,Morsel
ጉብት (ስ)	ኩድ	Tiruu	Liver
ጉባኤ (ስ)	መጅሊስ	Yaa'ii/gumii	Assembly,meeting
ጉባዔ (ስ)	ሰሰም	Yaa'ii	Assembly
ጉብታ (ስ)	ደየ	tulluu	hillock
ጉብታዳገት	ዳግ	Oloo, qeerra	Hill/ uphill
ጉብኝት	ዚያራ	Ziyaaraa, Daawwannaa	tour,supervise
ጉቦ	ጉና	gunaa	bribe
ጉተተ	ዜሐባ	Harkise, shorreeyse	Trail / drawl
ጉትቻ (ስ)	ኦዙንቢልቢላ	Faaya gurraa	Earring
ጉንዳን	ጨጭ	Qanyuur/tuchee	ant
ጉንጉን (ስ)	ጉልጉላ	Gulgulaa	rolled rope
ጉንጭ	ጉምጨ	boqoo mallaa	cheek
ጉንፋን (ስ)	ሺቃቅ	Dufkaka/diifafa	Flue
ጉዞ (ግ)	ሰፈር	Imala	Travel
ጉዳት	ደረር	Miidhaa	Damage
ጉዳት / የሰውነትቅጥቅጥ /	ኢልላ	Illaa/ Miidhaa qaamaa	aching , Injury
ጉዳት (ስ)	ዳልሚ/ዙልሚ/	miidhaa	harm
ጉዳይ (ስ)	ሐጃ	Dhimmi	Issue
ጉዳይ ኢስፈ.ዓሚ	ሐጃ ፈጅ	Abokaattoo	advocate
ጉዳይ (ስ)	ቀዲያ	Dhimma	Affair

ጉዳይ/ትኩረት (ስ)	ሐወሊ	Dhimma	Focus
ጉድ	ባሎት	baasa	unusual
ጉድለት	ቁብላን	hirina	defect /lack/
ጉድጓድ	ገዳ	Boolla	Burrow /den/ hole
ጉጉት	ዲልሶት	Hamilee, hawwii	Eagerness
ጉግማንጉግ	ደጅጃል	Dajjaal	stupid; imbecile

ጊ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ጊልቢያ (ስ)	ጉልፋን	Gulfusiisaa	galoping
ጊልቢያዎች (ስ)	ጊልፋናች	Gulfisiisoota	galloping
ጊሽጣ / የፍራፍሬአያነት /	ጊሽጣ	Gishxaa	soursop
ጊታር	ጊታር	Gumruka	Garnet
ጊታር (ስ)	መጥራብ	Gitaara	debt
ጊንጥ	ጢፊርገልላላ	Gabloo	Scorpion
ጊንጥ (ስ)	አቅረብ	gawisoo/gablo	Scorpion
ጊዜ	ወቅቲ	Yeroo	Time
ጊዜገደብ (ስ)	መድዳ	Daangaa yeroo	Limitation

ጋ

ጋለ	ፊሐማ	Soqe	Scrape
ጋለበ	ዘረለ	gulufsise	rides
ጋለበች (ግ)	ጌለፍቲ	Gulfachiiftee	she galloped/ by house
ጋለቡ (ግ)	ጌለፋ	Gulfise	galloped/ by horse
ጋማ	ገምማ	Gaamaa	Mane
ጋረደ (ግ)	ሐጃባ	Hagooge/dahe	Conceal
ጋሪ	ጋሪጋ	gaarii	chariot
ጋራኸ	ገራሽ	garaajii	garage
ጋርኔት	ጋርኔት	Gitaara	Federal
ጋርዮሽ	ዳዮት	gamtaa	communal
ጋሻ (ስ)	አግሪ	Gaachana	Shield

ጋበዘ	አፌራ	afeere	invited
ጋቢ	ነዚፋ	gaabii	cotton made sheeth
ጋቢውን አስወለቀችው / ቀጣችው	መረጥታ	waya Gubbairraa baafte,Isa Adabde	she punished him
ጋብቻ	መራድ	fudhaa	supervision
ጋኔን (ስ)	ጂን	Jiinii	devil
ጋን	ሲባ	gaanii	clay pitcher
ጋን (ስ)	ሲባ	Gaanii	Big pot,tank
ጋንግረን	ዊሊስቲ	Gaangariin	gangrene
ጋዜጣ	ወርጌቢት	Gaazaxeeyasaa	News paper
ጋገረ	ጋገራ	Itti buuse (buddeena)	Bake
ጋገረ (ግ)	አመሰራ	Tolchituu	Baked
ጋጠ	ኔሐጣ	Dheede	Pasture
ጋጠ/ለግጦሽ/	ዛቃ	Dheede	graze

ጌ

ጌሾ	ጌሾ	geeshoo	buckthorn
ጌታ	ጎዩታ	Gooftaa	Lord
ጌታ (አለቃ)	ጎፍታ	Gooftaa	Master
ጌታዬ ሆይ (ቃ . አ)	ያረቢ	yaa rabii kiyya	oh my lord
ጌጥ	ዚኛ	Faaya	Ornament/ decoration

ግ

ግለ ሂስ	ኸድዚጋል	ceephuu	self criticism
ግለሰብ	ኸድሐዋዝ	matayyaa	individual
ግለሰብ (ስ)	ሩሕሐዋዝ	Nama dhunfaa	Personal
ግለሰብ (ቅ)	ቀርሐዋዝ	Matayyaa	Individual (man)
ግለኛ	ኸደኛ	matayyaa	individualist
ግላዊ	ኸድያ	dhunfaa	private
ግልቢያ	መዛለፍቲ	gulufsiisaa	riding / hourse
ግልቢያ (ስ)	መትጌለፍቲ	Gulfisamuu	galloping

ግልባጭ	ሚቅዳሕ	garagalcha	carbon copy
ግልባጭ (ስ)	ቁዱሕ	Garagalcha	Copy
ግልገል	ጊጊ	ilmoo	lamb kid
ግልግል፤መፍትሄ	ፈረጀት	Amala_dansaa	Modest
ግልፅ	በያን	ifa	clear
ግልፅ መናገር (ስ)	መስረሕ	ifaan dubbatamu	to tell frank
ግልፅ ተናገረ (ግ)	ሰራሐ	Ifaan dubbate	he told frankly
ግልፅ ተናገረች (ግ)	ሰረሕቲ	Ifaan dubbatte	she told frank tellig frank
ግልፅ ተናገሩ (ግ)	ሰረሐ	Ifaan dubbatan	told trankly
ግልፅ ንግግር (ስ)	ሰረሐት	Haa sawa Ifaa	telling frank
ግልፅ (ቅ)	በያን	Ifa	Apparent
ግልፅነት	ዛሐርነት	iftooma	transparency
ግልፅነት (ቅ)	ድሬነት	Ibsama/Ifummaa	transparency/ openness
ግመል	ጋሚላ	Gaala	camel
ግመል	ጋሚላ	gaalla	camel
ግማሽ	ኔስፊ	cinaa	half
ግማሽ	ኑስ	cinaa	half
ግማሽ (ቅ)	ቂኒኦ	Cinaa/walakkaa	Half
ግምት	ቂያስ	tilmaama	estimation
ግምጃ ቤት	ዲነቲጂ	mana kuusa	treasury
ግምገማ (ስ)	አቤሐሰት	Gamaaggamaa	Evaluation
ግሳት	ጊዚኦ	Deeqqoo	Belch /burp
ግስ (ስ)	ኢሾት	Gocha	Verb
ግራ	ቢቃያ	biitaa	left
ግራ (ስ)	ቢቶ	Bitaa	Hydromel dilute
ግራም	ጊራም	giraama	gram
ግራሶ (ስ)	ጊራሶ	Giraassoo	greese, labricant
ግራር	ኩኝኝ	ajoo	acacia
ግራኝ	ቢቶ	bitaacha	left hand /side
ግርማ ሞገስ	ዲብቢ	bareeddaa	high esteem
ግርማ (ስ)	ዲቢ	dhabaa dhabata	charisma
ግርማሞገስ (ስ)	ሐይበት	Simboo/ fuula	Grace

ግርማሞገስ (ስ)	ሒባ	qabeessa	
ግርዛት (ቅ)	አብሱም	Simboo	Grace
ግርጌ (ተግ)	ኢጊርጌይ	Dhaqna qabaa	Circumcision
ግርግር	ጊርጊርቲ	gama milaa	Foot ball
ግርግዳ	ዲገደግ / ጊደገድ	Girgirii	Anarchy / hubbub /unrest
ግርፋት	ጊርፋን	gidaaraa	wall
ግበረሰዶማዊ (ስ)	ቡሽቢ	garaffii	whipping
ግብ	ጊብቲ	Bushxii	Homosexual
ግብረ ስጋ	ጂማእ	kaayyoo	goal
ግብረ - መልስ	ጊርጋቦት	saalqunnamtii	sexual
ግብር	ሚሪ	deebii hojiitakkoo	feed back
ግብርና (ስ)	ሐራሺነት	gibira	margin
ግብአት (ቅ)	ቡኣን	Qonna	Agriculture
ግብዝ	ኪብሪ	Galchii	Supply
ግብይት / መገበያያ	መትዋኾብቲ	ortulummaa	vanity
ግብፃዊ (ስ)	ሚሰራዊ	ergada	transaction
ግብፅ (ስ)	ሚሰራ	Nama misraa	faith
ግትር (ቅ)	ከድዲ	Biyya misraa	lentil
ግትር (ቅ)	አንዛኾ	Cichuu	Rigid
ግትር (ቅ)	አመገግ	Cichuu/ too malee	Rigid
ግን/ነገር ግን (ስ)	ማኸ	Cichuu	Stilted un bending
ግንብኛ (ስ)	ቡንናን	iimmoo yokiin	meaning
ግንባር (ስ)	ቀፈት	/immoo	
ግንባርጌዋ (ቅ)	ናዚ	Najjaara/ijaaraa	Barrage
ግንባታ	ቺኸሎት / ቺኸሉልቲ	Adda	For head
ግንብ (ስ)	ደርቢ	naazii (faaya addaa)	Fore head ornament
ግንቦት	ጊንቦት	ijaarsa	building, construction
ግንኙነት	ኢላቃ	darbii (dbaaba dhagaa)	building
		Ebla	june
		walqunnnamtii	relation

ግንኙነት (ስ)	ተራኦት	Hariiroo/qunnam	Contact / communication
ግንዛቤ	አቤጃት	hubannoo	realization
ግንዛቤ (ስ)	ጂብራን	Beekkomsa	dwareness
ግንደቆርቅር (ስ)	ሐምሞ	Huummoo	Wood pecker
ግንድ	ጉፈት	jirma	stem
ግንፍልማለትግልፍተኝነት	ፊጋ	Yeroo soomanaan	Non fasting islamic
ግኝት	ሪኸቦት	alaa	months
ግዙፍ (ቅ)	ጀባቢር	argama	discovery
ግዛት	ፖሊስ / ሙልኪ	waan haalaan	very big
ግዛት (ስ)	ግዛት	guddaa	territory
ግዢ / መግዢ	መውከብቲ	bulchiinsa	Empire, territory
ግዳጅ	ዲረቆት	Aangoo	transaction
ግዴታ	ዋጂብ	bulcha	transaction
ግዴታ	ዲርቂ	dirqama	compulsion
ግድብ	ገደብ / ሰድዲ	dirqama	obligation
ግድብ (ስ)	ሰድዲ	harroo	compulsion
ግድያ	ገዳሎት	hidha bishaanii	dam
ግድግዳ	ዲገደግ	ajjeechaa	persecution
ግድግዳ መፈገፈግ (ስ)	ዱዱማይ	Gidaara, Edada	Wall
ግድግዳ ቀለም ቀባ (ቅ)	አልቃለቃ	dhaaba zuuguu	scratching the wall
ግግር / ያለቀለ (ቅ) (ስ)	መሰር	Halluu dibe	paintedThe wall
ግጣም / ከዳን	ኡፍፋ	kantaru/kan	a mat used for pray
ግጥም	ዊቲር	irradhume/	lid,flap
ግጥሽ	ዛቆት	cuqqaallii	Poem
ግጥሽ፤መጋጥ (ግ)	መዛቃ	Walaloo	Poem
ግጭት	ኸለፍ	dheeda	pasture
ግፋኦ / የተገፋ (ስ)	መርጣ	Dheeda, dheeduu	Grazing
ግፊት	ጉፍቲ	Waldiddaa	Clash
		Kan dhiibame	Pushed
		dhiibbaa	pressure

ጎ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ንሀ	ፈጅሪ	bariisaa	dawn
ንልማሳ	ዋዬል	Ga'eessa/waatara	Adult
ንመን ዘር (ስ)	ሒልሰኝ	Gosa raafuu	Cabbage seed
ንመን (ስ)	ሒል	Raafuu	Cabbage
ንመንመሳይተክል	አጠኝሒል	Baala raafuu fakkaatu	Cabbage like plant
ንመዘዘ (ግ)	ጠረሳ	Hadhaawe	becam sour
ንሚስታ	ንሚስታ	Goommistaa	tire repair
ንማ	ንምማ	Goommaa	Tyre
ንማ	ንምማ	golollee, goommaa	tire
ንሳ (ስ)	ቀቢላ	Gosa	Clan
ንስቋላ	ዘሊል	Ergaramaa	Penury
ንረምሳ	ወደልላ	Dardara	Adolescent/young
ንረቤት	ጃር	Ollaa	neighbour
ንረቤት (ስ)	ቶያ	Ollaa	neighbour
ንረነገጃድምፅመሻከር	ንሐራ	Sagaleen furdachuu	Hoarse, strident
ንራ	ንረብ	gamee	side
ንራዴ	ሾተል	goraadee	sword
ንርናና ድምፅ (ቅ)	ጉሑር	Sagale furdafu	having deep voice
ንርፍ	መስሪ	galaana	flood
ንሸ	ስሪ ባራ	gafarsa	buffalo
ንሰኘ / መጎብኘት	ዘየራ	daawwate	to visit
ንሰዝ	ፈረድ	Sodaate	Fear
ንሰዝ (ስ)	ሐሪፍ	Cimaa	Smart, skilful
ንሰዝ፤ሻምጥፍን (ቅ)	በጠል	Cimaa, abbaa goobaa	Brave / champion
ንበጠ (ስ)	ተደገና	Goollawe	Bend
ንባጣ	ዱጉን	jallaa	arched
ንባጣ (ግ)	መከካ	Gombifame	curve /irregular shape

ገባጣ፤ቅንፍ	ዱጉን	Tullaawaa	Snoring(curve)
ገብኚ	ዘፃያሪ	daawataa	tourist
ገብኚ/ ቱሪስት/	ዘፃያሪ	Daawwataa	Vistor/tourist
ገተራ	ጊግኖ	Boolla midhaanii	Store house /store
ገተራ	ሪቅ	gombisaa	grain storage
ገተራ (ስ)	ጊግኖ	Giinou	storage/ for cerials
ገታኞ	ዘሕቢ	talisa	retardating
ገነገነ	ጌረዛ	Kolaase (biqiltuu)	wreathe
ገንበሰ	ሰሰ	Gad godhachuu /shiirawuu	Bend down
ገደለ (ግ)	ቀበለ	Hir'ate	Sink subside
ገደሎ (ግ)	ቁቡል	Hir'uu	Sank
ገዳ (ግ)	ደረራ	Deereree	harmed
ገዳ/ በደለ	ዘለማ	Miidhe, gafe	Ill-treat
ገዳ፤ቁስልነካ	ዳረኣ	Madaa tuqe, miidhe	Offend
ገዳና፤መንገድ	ዳንዲ	Daandii	Avenue
ገድን (ስ)	ሚሐዋ	Lafee cinaachaa	Ribs
ገጂ፤የተወገዘ	ጉሱሰ	Aad-malee, kan dhoorgamu	disconstructive
ገፈፊ	ዋፍ	Goofaree	afro style hair cut

ዳ

ዓል (ለአፈር)	ዳንካይ	heefa	Clod
ዓሮ/ በረንዳ	ዘራራ	Zaraaraa	garden
ዓንት	ዓንቲ	gaantii	glove
ዓደኛ (ለሴት)	ጌል	hiriyaa	friend
ዓደኛ (ለወንድ)	መሪኝ	hiriyaa	friend
ዓደኛ (የወንድ) (ግ)	መሪኝ	Hiriyaa (dhiiraa)	Friend/for men/
ዓደኛ/ ለሴቶች/	ጌል	Aaddooyyee	Friend/for girls
ዓደኛ/ ፍቅረኛ	ጌዛን	Hiriyaa/Jaalallee	Fiancée/ fiancé
ዓዳ	ዴራ	Deeraa	Pantry

ጓዳ (ስ)	ኪርተት	Deeraa	Pantry /alcove /inner house
ጓድ	ጃል	jaallee	corps
ጓን	ደለሳ	dharraa	to be eager

ጠ

አማርኛ	ሀረፍ	Afaan Oromo	English
ጠላ	ጠለላ	Jibbe	Hate
ጠለቂ (ቅ)	ጠልላቃ	Lixina	Plunger
ጠላት	ዳጅ	Diina,, nyaaphaa	Enemy
ጠላት (ስ)	ኪስመኝኛ	Diina,	Enemy
ጠላት (ስ)	ዲና	Diinaa	enemy
ጠላት/ ደመኛ (ስ)	አዳዋ	Diina/ nyaaphaa/ Adawwii	Enemy adversary
ጠመኔ	ጠባሽር	boronqii	Chalk
ጠመንጃ (ስ)	ቡንዱቅ	Qawwee	Gun
ጠመዘዘ (ግ)	ለቀቃ	Dabse	Twist
ጠመዝማዛ	ጃላንጃሎ	jajallaa	sinuous
ጠመደ	ጠመዳ	Adamse	Yoke
ጠማ	ጠረራ	Dheebote	Thirst
ጠማማ	ወንዳልላ	Jallaa	Crooked
ጠማማ (ቅ)	ጃልሎ	Jaccaa	deformed
ጠምዝዘው /ከንዱን/	ሊቃቅቃ	laaqaae bakaa	she rolled his hand
ጠረገ (ግ)	አዝራረጋ	sososee	
ጠረገ	ጠረጋ	haxaawe	clean up
ጠረጠረ (ግ)	ሸክኪአሻ	haxaawe	swept
ጠረጴዛ ቴኒስ	ሚዝ ኩብላ	Shakke	Sespection
ጠረፍ		kubbaa minjaala	table tennis
ጠራ	ጠረፍ	gargara	border
ጠራ ንፁህ ሆነ	አሴንና	yaame /afeere/	called /invited/
ጠራ (ግ)	ጤሐራ	Qulqullaawe	Purified
	ጠለላ	Xalilee	cleaned/ cleared

ጠራረበ (ግ)	ሒካከላ	Sossoofe	To carve
ጠራራ (ስ)	ሰወርዋር	Oduu waaree	Midday
ጠራቢ (ስ)	ሐከካል	Sooftuu	Designer
ጠርመሰ (ስ)	ቀፋፋ	Qaruuraa	Bottle
ጠርዝ	እከር	qarqara	edge
ጠርዝ (ስ)	ሚጋይ	Ededa	suddenly
ጠቀለለ	ጣለለ	Goolabe	Enfold /roll/wrap up
ጠቀለለ (ግ)	ጢላለለ	waliqalche	rolled
ጠቀመ (ግ)	ነፈኣ	Fayyade	Benefit
ጠቀሜታ (ግ)	ነፋኦት	Faaydaa	Benefit
ጠቀሰ	ቁቀለ	eeree	mentioned
ጠቀጠቀ	ጢቀጢቃ	Takashe	Tamp
ጠቃሚእቃ (ስ)	ቁማሽ	Meeyshaa	Use ful Furnichure
		barbaachisoo	
ጠቃሽ (ስ)	ጠቃሲ	Ijaan dubbise	qwot
ጠቅላላ	ዲምመም	waliigalaa	general
ጠቅላላ (ቅ)	ዲመም	Waliigala	total/ allover
ጠቅላይ	ዲመምቲ	Waliigala,	Supreme
ጠቆመ	እቀነኣ	eeruu	indicated
ጠቆሚ	እቅኒኣ	eeraa	nominator, guide
			indicateor
ጠቋሚጣት	ገበታለሐሳ	Quba akeektuu	Index finger
ጠቋሮ (በጣምጥቁር)	እፃሮር	Cibiluu/ Gurraacha	Very black / dark
ጠበቀ /እስኪደርስ/ (ግ)	እንቆረራ	Eege (hanga gayu)	Wait
ጠበቀ (ግ)	ቁረሐ	Eege	Wait
ጠበቀ/ እስኪመጣ/ (ግ)	ኤቁባ	Eege (Hanga Dhufu)	Wait
ጠበቃ	ወበር	Abokaattoo	advocate, lawyer
ጠበበ	ጠበባ	Dhiphate	Narrow
ጠቢብ	ጠቢብ	Hayyuu	Wise
ጠባሳ (ስ)	ቢርራ	Godaannisa	Scar
ጠባቂ	ወሲፍ	Eegduu	Keeper

ጠባብ	ጠባቡ	dhiphoo	narrow
ጠባብ መንገድ ጥሻ (ስ)	ሑንጡጣ	Xurree	Alley, by way
ጠባይ	ጠቢኣ	Amala	Conduct /behavior
ጠብ / ጠብታ / (ቅ)	ቀብ	Dhab	Drop lat
ጠነሰሰ (ግ)	ጠነሰሳ	yaada tokko qudunfe	brew
ጠነከረ (ስ)	ሜሐሳ	gillgalee basuu	wealthy /rich person
ጠንቋይ፣ አስማተኛ	ሲሕረኛ	nma sihrii godhu	wtchcraft maker
ጠንካራ	ዚቅ	Cimaa, Jabaa	Strong
ጠንካራ ሠራተኛ የሴት (ስ)	ደለይዱ	Daleydu (dhalaa	hard worker/ female
ጠንካራ ስጋ (ስ)	ጋንኛ	Foon jabaa	cartilage/ hard meat
ጠንካራ መሬት፤ ግትር	ገዳድ	Qaaccaa, lafa jabduu	dry farmland, rigid
ጠንካራ ስጋ	ጋንኛ	Foon jajjabaa	Tough beef
ጠወለገ	ጦለጋ	Xoolage	Stale
ጠወለገ (ግ)	ሎላማ	Qan carraawe	It wilted
ጠወለገ/ኩምሽሽ አለ (ግ)	ደበባ	suunture, maxaxe	wilted
ጠየቀ (ግ)	አትሐበራ	Gaafate	Ask request
ጠያቂ ወዳጅ (ስ)	ዳጂ	gafetaa, Fira	friend
ጠያየቀ (ግ)	ሐባበራ	Gaggaafate	Asked frequently
ጠይም	ዳማ	magaalaa	dark brown
ጠይም (ግ)	መዶብ	Magaala	Darkdawn
ጠገጠ	ጠፋ	Quufe	Satisfied
ጠገኑ	ዌደራ	Suphe	Mend/ repair
ጠጋ / መጠጋት / (ስ)	ለከም	Siquu	Near
ጠጋኝ	ዌድሪ	suphituu /suphaa/ kattaa	mender pebble
ጠጠር / ቂንጣት	ቂምቢሰቲ	Dhuge	Drink
ጠጣ (ግ)	ሰቻ	kaattaa, dhadaa xixiqqaa /dorata (cirracho)/	fitter /gravel/ granule
ጠጣር	ቀርቀቡ	Jajjaboo	Solid
ጠጣር (ስ)	ሱልቢ		

በጨ	ሰከራን	dhugduu	drinker /drunker
በፈጠፈ	በፈጠፋ	Baxxise	flaten
በፈፍማለት (ግ)	መፋፋ	Qooruu	Drying
በፋ	ተጠመሳ	dhbame	scaped
በፋ	ሺም ባያ	dhaame	burned out
በፍመሬት	ገፍፋ	Gaffaa (lafa)	humid land
በፍጣፋ (ቅ)	በጥጣሕ	Baxxee	Flat

ጡ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
በቲረታ	ጦሮት	Soorama	Retirement
በቲረታ (ግ)	ጠመታ	xamate	social security
በቲሩምባ (ስ)	ናጥኔጥ	Xurumbaa/ garrii	saxophone
በቲት	ጦት	Harma	Breast
በቲትመያዣ (ስ)	ከንቸሊ	Qabdoo Harmaa	Brassiere
በቲንቻ	መኽራን	maashaalee	hookworm
በጥ አደረገ/ፈሳ/ (ስ)	ጡጥ አሻ	xuux godhe (dhuufuf)	farted

ጣ

ጣለ	ገኛ	Kuffise	Throw away/ discard
ጣለ (ግ)	አደቃ	Darbe	Fell/junk
ጣለ (ግ)	ቁብአሻ	Kuffise/darbe	Lost
ጣልቃ	ጡሉቅ	gidduu seenuu	interfere
ጣልቃ የገባ፤	ጡሉቅ	Kan gidduu seene/ xuluq je'e	Interfered
ጣሰ (ስ)	ሸረፋ	Cabse	Breach
ጣሰ፤ተፃረረ	ኸለፋ	Faalleessuu	Transgress
ጣሳ	ጣሳ	Xaasaa	tin
ጣረሞት (ስ)	ኢዝራኢል	Izraa'eel	Agonal/ death throes
ጣሪያ	ዲከከ	tishoo	Roof
ጣሪያ (ስ)	ዲከ	saraaraa	root

ጣሪያ ተሽካሚ (ስ)	ሓሚል	Okaatii/kan gonbisaa baadhatu	Roof carrier
ጣር (ስ)	ሰኽራት	Sakaraata	Apparition
ጣቢያ (ስ)	ጣቢአ	wirtuu	station
ጣት	አጣቢኝኛ	quba	finger
ጣት (ስ)	አጣቢኝኛ	Quba	Finger
ጣእም	ጢማ	Mi'aa	Taste
ጣእም	ጢማ	mi'aa	taste
ጣእም (ስ)	ጢማ	Mi'aa	taste
ጣእምማጣት (ግ)	መምሰት	Mi'aa dhabuu/ Bushaawuu	Tasteless
ጣኦት አምላኪ (ስ)	መሽሪክ	Mushrika	dried (injera)
ጣኦት (ስ)	ሰነም	Xaa'oota/sanama	Idol
ጣኦትአምላኪ (ስ)	መሽሪክ	Kan xaa'ota gabbaru	An idolator
ጣውላ (ስ)	ሰሐራ	Saaraa/ xaawlaa	Board
ጣፀንት (ስ)	ሚሬኛ	Masaanuu	The second wife
ጣዎስ	ጣኦስ	xaawuusa,pikookii	peacock
ጣዝማማር	ዳሚዱስ	Deeyma	honey of bee like insect
ጣጣ (ስ)	ጣጣ	Daammuu	
ጣጣቱ (ስ)	ጣጣቱ	dubbiisa baleese	misery, difficulty, disaster
		xaaxaate	highly heated wire used to heal headache
ጣጣአስቸጋሪነገር/ አንከን/ (ቅ)	ከርከባ	dhadhaabamtuu,r akkisaa	Difficult
ጣፈጠ	ጢማ	itti mi'aawe	sweet
ጣፊያ	ጣሐ	Rajiiijiii	Pancreas
ጣፋጭ ሚጣፋጥ	ጢቲምዛል	mi,aawaa,kan	sweet
ጣፋጭ	ጢኦም	mi'aawu miaawaa	sweet

ጤ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ጤና (ስ)	አፌት	Fayyaa	Health

ጤናአዳም	ጠለታም	Xalataam	Rue
ጤንነት (ቅ)	አፌትቃም	Fayyummaa	Healthy
ጤዛ	ጠረብ	fiixeensa	Dew
ጤዛ (ቅ)	ቢዚት	Fiixeeysa	Dew
ጤፍ	ጣፊ	Xaafii	“teff”

ጥ

ጥለኛ	መገራ	wallola	quarrelsome
ጥላ	ጫያ	Gaaddisa	Shade
ጥላ መስራት / መከለል (ስ)	መዳስ	Daasa Tolchuu	to correct/conclude
ጥላ ከለላ (ስ)	ሰላላ	Daasa	saadow/shelter
ጥላሽት	ጮሐት	Ajeessaa	Soot
ጥላቻ	ጠሎት	jibba waan tokoo	loathing /disfavor/
ጥላቻ (ስ)	ጠሊት	jibbanta	hat ered
ጥልቀት	ቡርቲ	gadfageegna	depth
ጥልቅ (ቅ)	ቡር	Gadi fagoo	Deep
ጥልፍ (ስ)	ጠልፊ	huccuu harkaan dhawante	decovation by sewing
ጥሎሽ ሰጠ	ገብራ	Gabbara kenne	gave dowry
ጥሎሽ (ግ)	መገበር	Kennaa/gabbara	Dowry
ጥማት	ጠርፊ	dheebuu	thirsty
ጥምር፤ ጥንድ	ጠ.ሚ.ጃ	Qindii	Pair
ጥምዝዝ/ለእጅ	ሉቁቅ	michiramaa	spiral,twisted
ጥምጣም	ኢ.ማመት	Imaammata	Headband
ጥረት	ጁሕዲ	Yaalii, tattaaffii	Effort
ጥረት	ጁሕዲ	carraaqa	attempt
ጥረት (ግ)	ጀሐደድ	Carraaqa/Qabsoo	strive/ effort
ጥሩ	በረከ	gaarii	good
ጥሩ መከዛ ያለው ቅመም (ስ)	ሚስኪ	Miskii/Kan jaallatamu	a class of aromatic substances commonly used as base notes in perfumery.

ሞሩ መዝዛ ያለጤ ተክል	ዘርነብ	Biqila urgaawaa	Plant having a good smell
ሞሩ ሽታ ያለው እጣን (ቅ)	ቡኸር	Foolii gaarii	Good flavor
ሞሩንባ	ናሞኒዋ	garrii, baaloo	trumpet
ሞሩአመል (ስ)	ሐሊም	Amala gaarii	Quite.,humble
ሞሪ	ኪሊሐት	waamicha	calling
ሞሪ የሚያደርግ (ቅ)	የፊሪ	waaminsa kan godhu	inviting
ሞሪኝ	ዘባድአዱሩ	gosa bineensa/akka adurree	Civet
ሞሪ አደረገ፤ጋበዘ (ግ)	አፌራ	Afeere	Fete, invite
ሞራት የሌለው እቃ (ስ)	ከሽራ	Kashraa, waan aayaa hin qabne	Material without quality
ሞራዋራ ውስጥ የማይበሰለው ፍሬ (ስ)	ቀቀጤሳ	Qawwisa	Unripen grain
ሞሬ	ጢሪ	qabeenya callaa	crude
ሞር	ጢር	Amaji	january
ሞርሰ ፍንጭት	ካርሩ	Kaarruu	Diastema
ሞርሰ ወላቃ / ለአዋቂ/	ፎርሮቅቄ	Shukkuume	rub
ሞርሰ ወላቃ / ለህፃን/ (ስ)	ሴሌ	Forroqqee	Toothless/for baby/
ሞርሰ ፍንጭት (ስ)	ሲትራ	Kaarruu	Diastema
ሞርሱን የሚፍቅ (ግ)	ዩሰዋከዛል	kan Ilke suwaaku	brushin teeth
ሞርሰ	ሲን	ilkee	tooth (plural-teeth)
ሞርሰ መፋቅ (ግ)	መስዋከ	suwaaku	to brush teeth
ሞርብ፣የተጠረበ (ስ)	ሑኩል	Qumqummii, bocamaa	Ashlar,dressed stone
ሞርጣሬ (ስ)	ሸክኪ	Shakkii	Suspect
ሞቁር	ጠፄ	Gurraacha	Black
ሞቁር ሰሌዳ (ስ)	ሰበሩ	Gabatee gurracha	black board
ሞቁርአዝመድ (ስ)	ሐበሱዳ	Habsuddaa	Antelope
ሞቂት	ጢንንዮ	Muraass	Few /a few / little
ሞቂት/ ትንሽ	ጢቅቀሽሾ	Waaxiqqo	Few /a few / little
ሞቃት	ዙልሚ / ሑጀኛሚ / ሑጅሚ	midhaa	attack

ሞቅል	ዱምመም	Maraa	General/holistic
ሞቅልል	ሞሉል	maramaa	roll
ሞቅልጎመን (ስ)	ኩሩምባ	raafuu maramaa, kurumbaa	Cabbage
ሞቅመኛ	ደንቴይ	Nama faaydaa	Bragged
ሞቅም	ኒፋኦት	faayidaa	advantage
ሞቅም / ኦርባና / (ስ)	ነፊ	Faaydaa	Advantage
ሞቅምት	ጢቂምቲ	Onkoloolessa	october
ሞቅም፤ የግልፋይዳ (ስ)	መስለሐ	Faaydaa dhunfaa	Benefit, self interest
ሞቅርሻ	ጢቀር	cilaattii	Soot / lampblack
ሞቅሞቅ	ጨፍፍ	udumama	dense
ሞቅሞቅ ያለ	ሸሐን	goboo	dense, luxuriant
ሞቅሞቅ ያለ ጫካ	ጨፍፍ	Daggala	Dense forest
ሞቢቃ	ቂርሐን	Eegmaya	Conservation
ሞቢቃ ማድረግ (ግ)	መትገለል	Eeggumsa taasisuu	Conservation, security
ሞቢብ	ሲነት	artii	art
ሞቢብ (ስ)	ሐክማ	Ogummaa	Wisdom
ሞቢብ (ስ)	ሲነት	Ogummaa	Art, skill
ሞቢት (ስ)	ጢብባ	Dhibbummaa	Constriction
ሞባሞ ኳስ ጨዋታ (ግ)	ሐተንኮሽ	Kubbaa xaq-xaq taphachuu	Eagle
ሞብስ	ጢብሲ	Waaddii	Roast
ሞብስ	ሞቡስ	kataankala	roast
ሞብስ (ስ)	ጢብሲ	waaddii	roasted meat
ሞብቅ	ጠቢቅ	Jabaa	Drastic / firm
ሞብቅብቅ ማለት (ግ)	መስገፋ	Itti maxxanuu	To fasten strictly
ሞብቅነት / ሞንከሬ / ግትርነት (ተ. ግ)	ጢብቃ	jabbina/didduum maa	intransigence
ሞብጣብ (ስ)	ጢብጣብ	xitxiifee	strap
ሞናት (ግ)	ቢሳሎት	Qorannoo	Study
ሞንቁቅ	ቁሩሕ	of eegaa	alert / under care
ሞንቃቁ (ቅ)	ቀስዲ	Of eeggannoo	safety

ቅንቅር	ቡመድ	qindaa'aa	compiled
ቅንቆላ	ፋል	Falfala	tarot, voodoo
ቅንቆላ፤አስማት (ተ . ግ)	ሲሕሪ/ፈልፈላ	Falfala,tolcha	Witchcraft
ቅንብ (ቅ)	በኸቲ	Baktii/waan du'e	Scaven (died body)
ቅንብአንሳ	ጂናኢዝአመራ	Hamaraa	Vulture
ቅንታዊ	አውውላኒ	kan bara durii	ancient
ቅንታዊ ጫማ (ከአንጨት የሚሰራ)	ቀራኢፍ	kophee dur tan muka irraa	Antique shoes made from wood
		hojjetamtu	
ቅንት (ተ . ግ)	ቢንቲ	duriidur	hindmost
ቅንቸል	ወያደሊ	Kuruphoo	rabbit
ቅንቸል (ስ)	ሐርባኞ	Hilleensa	War
ቅንካሬ	ዚቅቲ	Cimina	Strength
ቅንካሬ/ ግትርነት	ቢብቃ	Jabina	Rigidity
ቅንዚዛ	ቢዝባልላ	boonbii	Beetle
ቅውልግ (ስ)	ቡሉግ	xoolagaa	wilted
ቅያቄ (ስ)	ሒብሪ	Gaafii	Question
ቅያቄ ምልክት	ሒብሪ አስጣ	mallatoo gaafii	question mark
ቅያቄ (ስ)	ሱኣል	Gaafii	Question, query
ቅያት (ስ)	ረሳስ	Rasaasa	Bullet
ቅድ	ጋርቲራ	gattiraa	juniper tree
ቅድ (ግ)	ቢሕዲ	Gaatiraa	acacial/plant
ቅጃ	ቢጃ	Waatii, Jabbii	Calf
ቅገና	ዊዳር	Suphaa	Maintenance
ቅገኛ ትል	ሜቅላ	akkankarreettii	bureau /office/ work place
		/maxxantuu/	
ቅገኛ (ቅ)	ሺልመኛ	Hirkataa	Dependent
ቅጋበኛ (ስ)	ቡፈኛ	quufaa	arrogant/ provocative
ቅጋበኛ (ቅ)	በጥራን	Quufaa	Arrogant
ቅጋብ	ቡፋ	Quufa	Satisfaction
ቅጥ	ቡጥ	jibrii	cotton
ቅሬ	ቢሬት	Kabala	Smack /slap
ቅፋተኛ / አጥፊ	አብሊል / ቢሩኣ	yakkamaa	incriminate

ዋፋተኛ (ቅ)	ባጢል	Abbaa badii	Guilty
ዋፋት	ጢፋኣ	Badii	Blot /destruction /damage
ዋፋት	ቢላሎት	badii	mistake
ዋፍር	ጢፊር	qeensa	nail (on the tip of fingers)
ዋፍርቆረጠ	ገለላ	qeensa murate	Cutting nail
ዋፍዋሬ	ወንኣድ	Firii jibrii	cotton seed

ጦ

ጦሲኝ (ስ)	ጦሲኝ	xoosinyii	thyme
ጦስ (ስ)	ጦሲ	rakkina waa jaladeemu	kind of bad omen
ጦር	ወረም	Eeboo	Spear
ጦር (ስ)	ሚዛራዋ	Eeboo	Spear
ጦርነት (ስ)	ሐርቢ	Lola/waraana	Yoke
ጦጣ (ስ)	ቀለሜ	Qamalee	Monkey

ጢ

ጢት	ሰዛ	Ganama	Morning
ጢፍ (ስ)	ለብለብ	Lablaba	Candle

ጨ

ጨለመ	ጨለማ	Dukkanaawe	Got dark
ጨለማ	ጨልማ	Dikkana	dark
ጨለጠ	ጨርብብኣሻ	Caf godhe	Sipped at one gulp
ጨሌ	ጨልሌ	Callee	Bead
ጨሌ መሰካት (ስ)	መንደስ	calle walqabsiisu	Bead stab
ጨሌ (ስ)	ዳቀ	callee	bead
ጨመረ	ደበለ	Ida'e, dabale	Increase
ጨመቀ	ጨመቃ	Cunfe	Squeezed
ጨማመረ (ግ)	ዲባበለ	daddabale	increased
ጨምዳዳ (ቅ)	ቂምጨር	Shuntuuraa	Shriveled, stricture

ጨረሰ (ግ)	ሒሉዳ	Xumure/fixe	Completed,finished
ጨረሰ (ግ)	አቦረዳ	Xumure	Completed
ጨረሰ/ ቋጨ/ (ግ)	ኸተማ	Fixe, Xumure	Complete / finish
ጨረር/ ጮራ (ስ)	ሸሐን	Cararii	Ray
ጨረቃ	ዋሕሪ	Ji'a	Moon
ጨረታ	ዚርራ	caalbaasii	bid
ጨርቅ/ ቡቱቶ	ጨርቂ	Bututtuu,, Carqii	rag
ጨቅላ ህፃን (ስ)	ሐቃቃ	Kan harma luugu, malqa	Real
ጨቅላ ህፃን (ስ)	ሰቢ	Daa'ima qacalee	Infant
ጨብጥ	ጨብጡ	cabxoo	gonorrhea
ጨዋ (ስ)	ሳሊክ	Naamusee	Cultured,gallant
ጨጢ	ጢረስሱ	Soogidda	Salt
ጨንፈ (ስ)	አንቀር	Garaacha	Stomach
ጨፈረ	ደባልአሻ	Shubbise	Danced
ጨፈረ፤ (ባህላዊ የሀረር ቁፈራ) (ግ)	ሰለሐ	Dhiichisa/sirba aadaa Hararii	Dance
ጨፈገገ	ጨፈገጋ	Duume	frowned, gloomy

ጨ

ጨኸት (ስ)	አውቲ	Iyyansa/ lallabaa	Shouting
---------	-----	-------------------	----------

ጨ

ጨስ (ስ)	ተን	Aara	Smoke
--------	----	------	-------

ጫ

ጫማ	አሺን	kophee	shoes
ጫማ (ስ)	አሺን	Kophe	Shoes
ጫረ	ጨሐራ	Bukkise	Strike
ጫት	ጫት	Jimaa	a plant with mild narcotic quality<< kat>>
ጫነ	ጤና	Fe'e	Imposed

ጫካ (ስ)	ኦሩማ	Bosona	Forest jungle
ጫጨት	ጫጨ	Caaccuu	Baby bird /chicken
ጫጨት ፈለፈለ (ግ)	አጫጫ	cuucii daasse	Hatch (chicken)

ጭ

ጭላጭ (ስ)	ጉርዳ	Gaga/Cuma	remnant / precipitate
ጭልም	ሊም	Dukkana	switched dark soo
ጭልፊት	ጠ.ልሊ	Allaattii	Eagle
ጭልፋ	ጨልፋ	hunduqqoo	ladle dipper
ጭማሪ ማድረግ (ስ)	መድደበል	dabalinsa godhuu	to add
ጭማቂ	ጨምማቂ	Cunfaa	Juice
ጭምልቅ / የተጨማለቀ	ጨምለቅ	Camlaaqqaa	tarnished, smeared, filthy, unkempt, rumped /creased/
ጭምድድ	ቂምጨር	gooranyii	scratching
ጭረት	ጨሐር	Kotteessa	
ጭራ (ስ)	ቀነዋ	Eege	Tail
ጭራሮ	ቀቀልሊ	hanxaxii	brushwood,twig
ጭራሮ (ስ)	ቀጠጡ	Haanxii	Brush wood
ጭራቅ	ጨራቅ	Buttuu	Ogre /cannibal
ጭር ያለ (ስ)	ጠ.ልቲ	bakka ciirr ia'e	silent
ጭር (ተ. ግ)	ጠ.ል	cad (yeroot)	silence
ጭርት	ኢሺሻ	robbii	ringworm
ጭቁን (ቅ)	ዱድዱቅ	Dhiibbamaa	juice
ጭቃ	ጨባ	Dhoqqee	Mud
ጭቃ (ስ)	ሮቅቂ	Dhoqqee	Mud
ጭቆና	ደኸጢ	Cunqursaa	Oppression
ጭቆና (ስ)	ዴደቆት	Dhiibaa	compaction/ suppretion
ጭብጢ (ስ)	ዱብቡጮ	dumucoo	round heavy loaf of bread
ጭነት	ጡኡን	Fe'umsa	Cargo /load/
ጭን	ወድሪ	gudeeda	femur thigh
ጭንቀት	ጨንቂ	hiraar	stress
ጭውውት	ፈርጊጭቲ	tapha	conversation

ፍውውት (ስ)	መሻወራ	marii	comb
ፍድ	ኑፍ	cidii	grass / hay
ፍጋግ (ስ)	አጉጃ	duumeesa,hurii	Fog
ፍግጊት	ጂንመርሬ	qoraarii,qoratii	Bur
ፍፍ	ጢርቂም	Cal	Hush
ፍፈራ	ደባል	Dhiichisa,	Dance/
ፍፈራ (ስ)	ደባል	Shubbisa	accompainment/escort
		Dabaala	jumps during
			wedding/dance
ፍፍልቅ	ጨፉቅ	Caffaq	crushed

ጮ

ጮሌ	ጮልሌ	maltuu	cunning
ጮማ	ሰበሕ	cooma	fat meat
ጮኸ (ግ)	አውባያ	Lallabe/ Iyye	Shout
ጮጮ	አኸሌ	okolee	container

ፀ

ፀሀይ	ኢር	aduu	sun
ፀሀይ መውጫ (ስ)	ኢርመውጠኦ	Barihuu/	dawning
		Fooyyawuu	
ፀሀይመጥለቂያ (ስ)	ኢርሲርሲር	Seennaa aduu	Sunset
ፀሀፊ	ገርዳስ	Barreessaa	Secretary
ፀሀፊ (ስ)	ከትታቢ	Barreessaa	Author/writer,Secretary
ፀሎታዊ ንግግር	ኸጥባ	khuxbaa	praying speech
ፀሎት	ሰላት	Rabbin	pray
		kadhachuu	
		/salaatuu	
ፀሎት	ኢባዳ	sagada	praying
ፀር	ዲድ	farra	anti
ፀባይ	አመል	amala	conduct
ፀና	ሰበታ	ragga'e	persisted

ፀና (ግ)	አፋያ	murteessee,tasga	Cleave hold to, decided
ፀደቀ (ግ)	ሰበታ	bbaa'e	
ፀዳ (ቅ)	ዝዘፋ	Ragga'e	Confirmed
ፀጉረ ለውጥ	መዳጂ	Qulqullaawe	Lime
ፀጉረ ልውጥ እንግዳ (ስ)	አጅነቢ	nama alaa	square
ፀጉር	ጨገር	Nama alaa/	strange, Guest
ፀጉር ማስያዣ (ስ)	ታሎ ጋር	keessummaa	
ፀጉር አስተካካይ ቤት	ታሎ	rifeensa	hair
ፀጉር መስተካከል (ቅ)	ቢም	mana taaloo	barbery
ፀጋ / ረድኤት / (ስ)	ኒእመት	Taaloo	Haircut
ፀዋ	ጢል	Biima/qabdoo	Banbeau
ፀዋ ረጭ	ጨር	rifeensaa	
ፀዋታ	ጢልቲ	Qananii	Blessing
ፀዋታ (ደህንነት) (ቅ)	አምኒ / ዶግኝ /	Calii	Quiet
ፀፀት (ስ)	ሴና	Usaa,Callisaa	quient
		Nageenya	Silence
		tasgabbii	quiescence
		Nageenya	security, safety
		Sheenawe/gaabbe	Regret
ቧ			
ቧም	ደበን	Areeda	Beard
ቧ			
ቧፈ (ግ)	ከተባ	Barreesse	Wrote /typed
ፀ			
ፀሁፍ	ኩቱብ	barreeffama	writing / written
ፀሀፈት ቤት (ግ)	መከተብጋር	Waajjira	Office
ፀኑ	ሰቡት	kutataa	persevering/ ed
ፀናት	ሲብታ	sabrii	persistence
ፀናት	ሰብሪ	Obsa/Obsuu	patieny
ፀንስ	ጂኒን / ጀኦን	ulfa	pregnancy
ፀዳት	ነዛፋ	qulqullina	sanitation /cleanliness/
ፀጌረዳ (ስ)	ኤለድ	Maawardii	Rose

ዕጌረዳ (ስ)	ማወርዳ	Ilillii Maawardii	Rose
አማርኛ	ሀረሬ	Afaan Oromo	English
የመ (ግ)	ሰመና	Soomane	Fasting
የም	ሰመን	soomana	fasting time
የምገደፈ/ ፈሰገ	ፈጠራ	Saffise	Became fast
የታ (ስ)	ሊቃ	saala	sex /gender
የታ (ስ)	ሐሞር	Saala	Sex,gender

ፈ

ፈለሰፈ	ፈለሰፋ	Qorate	think up/ invent
ፈለገ	ፋጫ	fedhe	looked for
ፈለገ (በእጅ)	ፎረሐ	Forroqgee	Loose tooth/for adults
ፈለገ / ተመኘ / (ግ)	ኸሻ	Fedhe/hawwe	Wish
ፈለፈለ	ፊለፈለ	Qaama foonii	Part of animal flesh
ፈለ	ፈለሐ	danfe	Boil
ፈለለገ፤አነፈነፈ	ፋናናአሻ	Fungaa	Ugly
ፈለሰፋ	ፈልሰፈኛ	Falsafaa	philosopher
ፈልፍሎ መብሳት (ስ)	መቅፈፍ	Diimessanii uruu	drilling
ፈልፍሎ ማስከፈት (ስ)	መትቄፈፍ	Dimessisanii baniisu	to drill to make a hole
ፈልፍሎ የሚከፍት (ቅ)	ዩቀፊ	Diimatee kan banu	drilling
ፈሰሰ	ተኮኦ	dhangalaae	pour out
ፈሳሽ (ስ)	ኩኦ	Dhangala'oo	Liquid / fluid /
ፈሰ	ፈሰ	Kutaa	Class /part
ፈሰ	ፈሰ	dhuufuu	fart
ፈሰሊያ	ፈሰሊያ	fusuuliyaa	foasiles
ፈረመ	ፈርረማ	mallattesse	endorse
ፈረሰ	ተዳመሰ	diige	ruined
ፈረሰ	ፈረዝ	farda	horse
ፈረቃ	ፈረቃ	faraqaa	Fear

ፈረደ	ፈረዳ	Furmaata/furamuu	Solution
ፈረደ (ግ)	ሐከማ	Murteesse	Desided,judge
ፈረጠ፤ መገለ (ግ)	መገለ	Mala'e	Supperation
ፈሪ	ፈርራትቱ	Garaagarummaa	Difference
ፈሪ (ቅ)	ኑግላ	Sodaataa	Coward timid
ፈሪሐ ፈጣሪ (ስ)	አልላፈሪ	Kan rabbi sodaatu	Fear of god
ፈራ	ፈራ	Faarmaasii	Pharmacy
ፈርማሲ	ፈርማሲያ	Sodaataa	Coward
ፈርስ	ጣቅ	garaacha	content of the stomach
ፈርጥ	ፌፀሩዝ	Feddege	Rub / scrub
ፈርጥ	ፊፆዝ	qooqaa	emerald
ፈተሽ	ፈትተሻ	Walitti dirtuu	Fancy man /pimp
ፈተና	ኢምቲሐን	qormattaa	examination
ፈተና (ስ)	ኢምቲሐን	Qormaata	Exam
ፈተገ	ፌደጋ	Bittinneesse	Intersperse
ፈታ	ፈተሐ	Jibrii mare	Make a thread
ፈታሽ	ፌትሺ	sakkatta'aa	inspector
ፈት	አርመልላ	Harmallaa	Widow,divorce
ፈት (ለሴት) ጋለሞት	አርመሊ	naashidaa	divorced
ፈትልድር	ጉራ	Jirbii foohaa	Thread
ፈነቀለ	ፊናቀላ	Lafa dhawee	Sparking
		deebi'uu	
ፈነዳ (ግ)	ቡጉምባያ	Dhohe	Blow out
ፈነዳ/ ወጣ (ለፀሀይ)	ጦኣባያ	Dhohe, Bahe	Rise
ፈንዲሻ	ፈንዲሽ	Fanxaziyya	Feast
ፈንጂ	ቤንዚን	dhuka'aa	explosive
ፈንገስ	ፈንገስ	fangasii,marqoo	Fungus
ፈንጣጣ	ጊፍሪ	Munnee	Smallpox
ፈከስ	ፋከስ	faaksii	fax
ፈዘዘ	ፈዛዛ	Fayfayoo	Attractive
ፈዛዛ	ጃማ	Fazaazaa, Jaamaa	Bleary/muzzy/
ፈጃ	ፈጃ	Hadoode	insensitive, numb, frozen

ፈገግ	ፊርጊጭ	Seeqinsa	Smiling
ፈገግታ	ፊርጊጭቲ	Dhidhiitachuu	thrash about
ፈጠረ (ግ)	ኸለቃ	Khalaqe, uume	Create
ፈጠራ	ኸሊቃን	uumaa	invention, creativity
ፈጠራ (ስ)	ሐንደሳ	Khalaqa	Cripple
ፈጠነ	ፈጠና	Saffisaa	Fast
ፈጣሪ	ኸሊቅ	Uumaa, kaaliqa	Creator
ፈጣሪ ሆይ አድነን ! (ቃ . አ)	መገን	Magan (yaa rabbi nu baraari)	OMG
ፈጣን	ፈጠን	Si'aawaa	Habile
ፈጨ	ፈጫ	Kabajamaa	Praised
ፈፀመ	አሜሐራ	raawwate	Done
ፈፀመ (ግ)	ከመላ	Raawwate	Complete
ፈፃሚ	አሜሕሪ	raawataa	implementer
ፈፅሞ	ከስተን	abadan /tasa/	never

ፋ

ፋል / ምግብ /	ፋል	Masoobilii	Sacred basil
ፋተታ (ስ)	ቱሕማ	haqaa male yakkaamuu	Requiem
ፋት (ግ)	ሐሩብ	Hurubsuu	Sip
ፋትአለ (ግ)	ሐሩብባያ	Hurubse	Sip
ፋንጋ / ጎራዳ	ፋንጋ	Jeekkara/geerara	vaunting, bullying, boasting
ፋከራ	ፎክከራ	dhaadannoo	bragging
ፋከራ / ቀረርቶ (ግ)	ጌረርራ	Geeraraa	Boasting/ Bragging
ፋጨት	ፊጭ	foorica,fooqqisuu	whistling, screeching

ፊ

አማርኛ	ሀረር	Afaan Oromo	English
ፊልም	ፊልሚ	fiilimii	movie
ፊቱ ፍም መምስል (ተ.ግ)	ጁሕ	sodaan ykn sidaachuungurri qaamni oowwe	resemble fire/ angry
ፊቱ የማይከፈት ሰው (ስ)	ቡልጉ	nama fuulli hin banamne	Sour face
ፊት	ፊት	Fonqolche	ripped out (pulled out)
ፊት ለፊት (በግልፅ) (ተ.ግ)	ኢቀዳንኢቀድ	Fuulduratti/ ifatti	Frankly
ፊንጢጣ (ስ)	ሚስከት	Munnee	Anuria
ፊኛ	ቡፍሐኝ	afuuffee	bladder
ፊኛ (ስ)	ቡፍሐኝ	Afuuffaa	Ballon
ፊደል (ስ)	ሐርፊ	Qubee	Cough

ፋ

ፋስትነር	ፋስትነር	faastnarii	fastener
ፋቀ	ፌሐቃ	Raage	Predict
ፋብሪካ	ወርሻ	warshaa	factory
ፋታ	ፈትራ	Sakatta'e	Search
ፋታ / ኢፎይታ (ስ)	ኢፋታ	tasgabbii, boqonnaa	Relief
ፋኖስ	ፋኑስ	Faanusa	Lantern,Lamp
ፋኖስ (ስ)	ለምበዲና	Faanusa	Lantern,Lamp
ፋይል	መለፍ	faayila	file
ፋፋቱ	ዲዝቲ	Finca'aa, faafaatee	waterflow

ፌ

ፌርማታ	ፌርማታ	Fermaattaa	Federation
ፌሽታ ድግስ	ፈንጠዚያ	Gabbate	Get fat
ፌንጣ	ጨርሪ	Hawwaannisa	grasshopper
ፌንጣ (ስ)	ፈዋጣ	Quruphisa	Grass hopper
ፌደሬሽን	ፌደሬሽን	Fedreeshinii	Federation

ፌዴራል	ፌዴራል	federaala	federal
ፌጠ (ሰ)	ሹፋኦ	Shifuu	Mustard
ፍ			
ፍለጋ	ፋጮት	barbaaduu	searching
ፍላጎት	ኸሸና	fedha	desire
ፍላጎት፤ምኞት (ሰ)	ኒያ	Fedhii/hawwii	Appetite ambition wish
ፍላግ (ሰ)	ሚቆራኒ	Munnee	Arrow
ፍል	ፋሉከ	danfaa	boiled, sprout
ፍልስፍና	ፈልሰፋ	Falfala	Black art
ፍልጠህ (ከመሬት የሚመነጭ ግ)	መዋት	Bishaan ho'aa kan lafaa maddu	Hot spring
ፍልፈል	ደቺሑሰ	Toqoqorro	Marmot
ፍም	ጊሕ	Dhamala	Ember
ፍሰት	ኩኦቲ	yaa'insa	flow (liquid lgas)
ፍሳሽ	ኩኦቲ	dhangala aa	fluid
ፍሩሰካ	ፋሩሰካ	firisiyoona	clutch
ፍሪጊፖን	ፊሪጊፖን	cabbssaa	refrigerator
ፍሪጅ	ተልላጃ	Dandeettii	ability
ፍራሽ	ፊራሽ	Sodaa	fear
ፍራቻ፤ሰጋት	ጃላ	fuduraa ija mulcaa	director
ፍራፍሬ	ቢሰሲ	Bissii	friut
ፍራፍሬ	ሙድራ	Mudraa	Fruit
ፍራፍሬ (ሰ)	ቢላያ	Bololaa	greedy
ፍሬ	ፊሬ	firii	seed fruit
ፍሬቻ	ፊሬቻ	fireen shaaraa	brake
ፍሬንሽራ	ፊሬንሽራ	firiin Ishi dhihatte	the fruit is ripe
ፍሬዋ ደረሰች (ግ)	ሰበልቲ	Firi bilchaachu	to get seed/fruit/for plant
ፍሬው መድረስ (ሰ)	መሰበል	Firiin bilchaate	Ripen fruit
ፍሬው በሰለ (ሰ)	አዜረታ	Qurquraa	Edable fruit
ፍሬው የሚበላ የዛፍ አያነት	ቁርቁራ	Dandaye	Being able

ፍርሃት	ፈረት	mallattoo	signature
ፍርማ	ፊርማ	Kan itti murtaa'e	Sentenced
ፍርደኛ (ቅ)	ሐክመኛ	Seequu	smile
ፍርድ	ፊርዲ	mana murtii	court
ፍርድ ቤት (ስ)	መስከማማ	Murtii	Judgment, verdict
ፍርድ (ስ)	ሐክማ	murtii isaa	punishment / fate
ፍርጃ	አጀል	Hiiqe, maqe	stayed or kept away from
ፍቃደኛ	ተራዲ / ራዲኛ /	Hayyamaa/of qabaa	Volunteer
ፍቃደኛ (ስ)	ራዲ	Tola oolaa/hayyamaa	Volunteer
ፍቃደኛ ፤ በጎ አድራጊ	ቦርሪ	hayyamum-maa	voluntariness /willingness/
ፍቃደኝነት	ተራዲነት	hayyama	permission
ፍቃድ	ኡዝሪ	Hayyama	Permission
ፍቃድ (ስ)	ሩኽባ	Jaalallee	Lover
ፍቅረኛ (ስ)	ደደኛ	Jaalalloowwan	lovers
ፍቅረኞች (ስ)	ደደኞች	Jaalala	Love
ፍቅር (ስ)	ኢሸቂ	jaalallaa	love
ፍቅር	ደድ	Jalala gabaabaa	adore
ፍቅር (ስ)	መሐባ	Faanusa	Lamp
ፍቆማለሰለሰ	ፋራ	sakattaa	inspection
ፍተሻ	ተፍቲሽ	Barbaada	inspection
ፍተሻ/ ምርምር	ደፍደፍቲ	Haqa qabeessa	Justice
ፍትሀዊ	ኣዲል	Haqummaa	justicefullness
ፍትሀዊነት (ቅ)	ኣዲልነት	haqa	just
ፍትህ (ስ)	ኢድሊ	Haqa	Justice
ፍቺ (ስ)	ጢላቅ	xalaaqaa-/hiikkaa/	divorcing / relasing detatching
ፍቺ / ትርጉም (ስ)	ማእና	Hiikkaa	Translation, meaning
ፍንክት	ፋሉቅ	dhohinsa	explosion
ፍንዳታ	ቡጉምቲ	dhohiinsa	blasting
ፍንዳታ (ቃ . አ)	ጦእ	Dhohuu (Bum jechuu)	Blasting, irruption, explosion

ፍንጣቂ	ፊንጨቅቲ	Re'ee	Goat
ፍየል	ደው	shiddaa	Agony
ፍዳ፤አበሳ (ስ)	አበሳ	qallaba	consumption
ፍጆታ	ፊጆት	dikee	dung
ፍግ	አዱ	xaa'oo	organic compost
ፍጡር	ኸሊቀት	uumamama	creature
ፍጡር (ስ)	ኸልቂ	Uumaa	Creature
ፍጡር (ስ)	መኸሉቅ	makluuqa	creature
ፍጥረት	ኸሊቀት	Uumama	Creature
ፍጥነት	ፊጥና	Ficaa	Flour
ፍጥነት	ፈጠነት	tarii ariitii	speed

ፎ

ፎሰሊያ	ፋሱሊያ	Fasooliyaa (Atara)	Phaseolus
ፎስፈረስ	ፎስፈረስ	Fosfarasii	phosphurus
ፎረፎር (ስ)	ፊርፊርቲ	Forfoor	Dandruff
ፎርማት	ፎርማት	formataa	format
ፎርማን	ፎርማን	Foormaanii	forman
ፎቅ (ስ)	ቀላ	Gamoo	storey floor
ፎቶ ግራፍ	ሱራ	suuraa	photograph
ፎከረ/ ሽለለ	ፎከከራአሻ	Geerare	bragged, boasted
ፎጣ	ፎጣ	fooxaa	towel

ፉ

ፉፉቱ	ፉዝ	lagaa gadoo bu'u	water fall
-----	----	------------------	------------

ፒ

ፒራሚድ	ፕራሚድ	piramiida	pyramid
ፒንሳ	ከልሳ	clipper	qabdoo/pinsaa
ፒዛ	ፒዛ	pizzaa	pizza
ፒያኖ	ፒያኖ	piyaanoo	piano
ፒጃማ	ፒጃማ	pijaamaa	pyjamaas

ፓ

አማርኛ	ሀረሪ	Afaan Oromo	English
ፓስቲ (ስ)	ሙቀስቀስ	Muqasqas	Type of fried biscuit
ፓስታ	ፓስታ	paastaa	spaghetti
ፓስፖርት	ፓስፖርቲ	paaspoortii	passport
ፓራሹት	ፓራሹት	paaraashutii	parachute
ፓርላማ	በርላማን	caffee mana maree	parliament
ፓርቲ	ፓርቲ	paartii	party
ፓርክ	ፓርክ	paarkii	park
ፓትሮል	ተጌለሎት	paatroltii	patrolling
ፓኬጅ	አቃራ	paakeejii	package
ፓይላት	ፓይላት	ftuu xiyyaaraa	pilot
ፓፓዬ (ስ)	አረብሙዝ	Paappaayye	Papaya

ፔ

ፔርሙስ	በርራዳ	peermusii	thermos flask
ፔሮል	ፔሮል	peeroolii	payrole
ፔትሮሊየም	ፔትሮሊየም	petroleumii/boba	petroleum
ፔዳል	ፔዳል	pedaal	pedal
ፔዳጎጂ	ፔዳጎጂ	pedaagoojii	pedagogy

ፕ

ፕላስተር	ፕላስተር	plasteera	plaster
ፕላስቲክ	ፕላስቲክ	plastica	plastic
ፕላስቲክ	ሚክካ	waraphee	adhesive tape
ፕላን	አቡራ	karoora	karoora
ፕሪንተር	ፕሪንተር	printara	printer
ፕራሚድ	ፕራሚድ	piraamidi	pyramidi
ፕሬስ	ፕሬስ	maxxansaa	press

ፕሬዚዳንት	ፕሬዚዳንት	prezidantii	prezidantii
ፕሮቲን	ፕሮቲን	protiina	protien
ፕሮቴስታንት	ፕሮቴስታንት	protestanti	protestant
ፕሮትራክተር	ፕሮትራክተር	protractora	protractor
ፕሮቶኮል	ፕሮቶኮል	protocola	protocol
ፕሮጀክተር	ፕሮጀክተር	projectori	projector
ፕሮጀክት	ፕሮጀክት	projecti	project
ፕሮግራም	በርናሚጅ	sagantaa	programme
ፕሮፌሰር	ፕሮፌሰር	profeesara	professor
ፕሮፌሽን	ሜሽኔ	ogummaa hojii	expert / professinal
ፕሮፎርማ	ፕሮፎርማ	proformaa	proforma
ፕሮፖዛል	ፕሮፖዛል	piropozaala	proposal
ፕሮፖጋንዳ	ፕሮፖጋንዳ	propogandaa	propoganda

ፓ

ፖለቲካ	ሲያሳ	siyaasaa	politics
ፖሊ ክሊኒክ	ፖሊ ክሊኒክ	polii klinika	poly clinic
ፖሊሲ	ፖሊሲ	imaamata	policy
ፖሊስ	ፖሊስ	poolisa	pliceman
ፖፖ	ቱፋሕ	tuffaa	apple
ፖስተር	ፖስተር	poostarii	poster
ፖስተኛ	ፖስተኛ	kan poosataa	postman
ፖስታ ሣጥን	አኽ ሰንዳቅ	hiruu	Post box
ፖስታ ቤት	ፖስታ ጋር	mana postaa	post office
ፖስት ካርድ	ፖስት ካርድ	post cardii	post card
ፖዘቲቭ	ፖዘቲቭ	positive	positive
ፖፖ	ፖፖ	poppoo	bedpan

ቨ

ቨርባል	ቨርባል	verbaala	verbal
------	------	----------	--------

ሺ

ሺላ	ሺልላ	viillaa /mana dhagaa/	villa
ሺታሚን	ሺታሚን	vitamina	vitamine
ሺዛ	ሺዛ	vizaa	visa
ሺዲዮ	ሺዲዮ	vidiyoo	video

ቫ

ቫርኒሽ	ቫርኒሽ	vaarnishii	varnish
ቫት	ቫት	vaatii	vat
ቫዝሊን	ቫዝሊን	vazliina	vasiliin
ቫይረስ	ቫይረስ	vayrasii	virious
ቫይብሬተር	ቫይብሬተር	vaybretara	vibrator
ቫዮሊን	ቫዮሊን	vayoliin	violiiin

ቪ

ቪሎ	ቫል	uffata aruuza/ velloo	vello
ቪንቲሊተር	ቪንቲሊተር	ventileetara	ventilator

ቮ

ቮሊቦል	ቮሊቦል	vollibool	vollyball
ቮልት	ቮልት	vooltii	volt

የኮምፕዩተር ቃላት

ሁለቱ ጠቅታ
ሁለት ንጥብ
ሁሉም
ሁሉም ዓብይ
ሁሉንም አዕዳ
ሂድ
ህዋስ
ለዋጭ
ለውጥ

ኮምፕዩተር ጨትቲያች

ዱቡልጠቅ
ኮኦት ቀብቲ
ኩልሉዝም
ኩልሉ ኢቡ
ኩልሉ ማሽ
ሌጥ
ሐዋዝ
መናወጫ
ናውጢ

jachoota compitara

lama cuqaasuu
tuqlamee
Mara
qubguddeessa
hunda haqi
deemi
man'ee
jijjiiraa
jijjiiri

computer terms

double-click
colon
All
all caps
clear all
go
cell
converter
change

ለውጥ (ው ይጠብቃል)	ናውጢ	Jijjiiri	alter
ለውጥ (ው ይጠብቃል)	አናውጢ	jijjiiri	convert
ለዋፍ	አጣብቂ	maxaansi	Paste
ላክ	ቃጭላኽ	alergii	export
ላክ	ገፈር	ergi	send
ልቅ ምልክት	ጉፋር አሰጣ	turbaa abbaalaa (abbaltii alaa)	wildcard
ልጣፍ	ሹብባኽ ጠቡቅ	bifgarduubee fooddaa	wallpaper
መለያ	መለያቲ	Eenyummeessa	Account
መለያ (ለ ይጠብቃል)	መትላያ	iyyaattoo	tag
መላ ፈልግ	መላፋጭ	yakkiimuu(yakkii +hi	Troubleshoot
መልህቅ	መቀርቲ	korkoddii	anchor
መልስ	ገርጋቦት	deebii	answer
መልስ (ል ይጠብቃል)	አርገብገ	deebisi	answer
መልስ አወቅ	ጀዋብ ኡቅ	masakaa deebii	answer wizard
መሀሪያ	ኢጽዳ	mi'a	device
መስኮት	ሹብባኽ	foddaa	window
መሸጎጎሪያ	መቆራረኩቲ	cufaa	lock
መሸጎጫ	መሴሐጥቲ	kuftalee	cache
መቀየርያ ቁልፍ	ኒዊጭቲ ሚፍታሕ	furtuu JIJJIIRRAA	SHIFT key
መቆጣጠሪያ	መትጌለልቲ	too'annaa	control
መቆጣጠሪያ ቁልፍ	መትጌለልቲ ሚፍታሕ	furtuu TOO'ANNAA	CTRL key
መተግበሪያ	መመከርቲ	fayyadama	Application
መነሻ	ሐፍቲ	ka'umsa	home
መነሻ መስመር	ሐፍቲ መስጣራ	sarjala	baseline
መክፍል	መሴደቅ	addabaa	split
መዋቅር	ዊቃሮት	qindaa'ina	setup
መዳፊት	ፋራት	hantuuttee	mouse
መድረሻ	ዱቆት	gahiinsa	access
መድብ	ሪመድ	Ramadi	allocate

መድብ	ረመድ	ramadi	assign
መገናኛ	መትራኸብ	qaaqa	dialog
መጋሪያ	መትቃስም	yagutooma	share
መግለጫ ጽሁፍ	መግለጥቲ ኩቱብ	goodayyaa	caption
መግቻ ቁልፍ	ቀርጣእ ሚፍታሕ	furtuu QURXIINSAA	BREAK key
መጠባበቂያ	መትቁራሕቲ	dilbii	Backup
መጠን	ቂያስ	hamma	Amount
መጫን	መጅኸል	ijaarsa	installation
መፈለጊያ	መፋጫ	barbaaduu	Search
ሙላ	ሚላእ	guuti	fill
ሙዚቃዬ	ፈቀራጅ	muuziqaa koo	My Music
ሙጻእ ቁልፍ	ሂደግ ሚፍታሕ	furtuu DHIISII	ESC key
ማህደረ ትውስታ	ቀጠብቲ	kuufannoo	memory
ማማረጫ ቁልፍ	መትማላሕቲ	furtuu FILANNOO	ALT key
ማሰሻያ	ሚፍታሕ		
ማሳያ	መሐሰሰቲ	iyyaafataa	browser
ማሳያ	ሞራኦቲ	torgii	monitor
ማስታወቂያ አቅራቢ	ያር	agarsiisaa	Display
ማረጋገጥ	አት - ኸዲም	dha-kaadimtuu	Adserver
ማንግፊያ ሲዲ	መዬቀን	dhugoomsa	authentication
	መክ - መቅ ሲዲ	BH-YHB(yeroo hunda	CD-RW
ማእዘን	ሩክሚ	Kofa	Angle
ማከማቻ	መኸተት	kuusaa	storage
ማውጫ	ሞጫ	galeeloo ammee	directory
ማያ	ማርአት	argii	screen
ማፍጠኛ ቁልፍ	መፍጠንቲ	ariingaa	hotkey
ምሰሶ	ሚፍታሕ		
ምስክር	መኸዙ	qiinxaa	Pivot
ምረጥ	ረጋ	ragaa	certificate
ምረጥ	ሚላሕ	shoola	highlight
ምረጥ	ሚላሕ	Fili	select
ምናሌ (ሌ ይጠብቃል)	ሚሊሐኛ	baafata	menu

ሰሪ አሞሌ	ደልላጊ አፍላላ	kamshaa	Toolbar
ሰርዝ	ማሽ	dhiisi	cancel
ሰርዝ	ማሽ	haqi	clear
ሰርዝ	ማሽ	haqi	delete
ሰርዝ ቁልፍ	ማሽ - ሚፍታክ	furtuu HAQXUU	DEL key
ሰርዋ	ሐር	karaa	Channel
ሰብስብ	ሳምቲ	qoncoorsi	collapse
ሰነዶች	መለፋች	galmee koo	My Documents
ሰንደቅ	አላማ	faajjii	banner
ሰለ	ዛዋቤ	waayee	About
ሰም አልባ	ቢላሱም	maqadhablee	anonymous
ሰቀል	ሲቀል	ol fe'i	upload
ሰእሎች	ሱራች	fakkiilee koo	My Pictures
ሶፍትዌር	ሶፍትዌር	soofti weeri	software
ራስ	ራሕሌ	ofnaa	auto
ራስ መዝግብ	ራሕሌ ሴጅሊ	olkaa'i ofnaa	Auto save
ራስ አሰናጅ	ራሕሌ መትዋው	ofiin qajeelchaa	Auto Adjust
ራስሰር	ራሕሌ ኦቭ	ofumaa	automatic
ርእስ የለሽ	አልሂርቃኦት	moggaasa dhabdee	untitled
ሽብልል	ጣልሊ	mari	scroll
ሽርፍ	ሽሩፍ	rogdabaa	chamfer
ሽንጉር	አቆሕሪ	cufi	lock
ቀልብስ	አቱሽ	gaabbi	Undo
ቀስት	ላዋ	xiyya	arrow
ቀያሪ ቁልፍ	ናውጢ ሚፍታክ	furtuu cehiinsaa	toggle key
ቀያር	ናውጢ	fooyyessi	modify
ቁልፍ	ሚፍታክ	furtuu	Key
ቁረዋ	ቆጭ	muri	cut
ቁጠር	ሌልቂ	lakkaa'i	count
ቁጥር ቆላፊ	ሂልቂ መቆራሕቲ	furtuu LAK CUFII	NUM LOCK key
ቁጠራ	ሂልቂ	lakkoofsa	count

ቅርፅት	ሸክሊ	dhangii	Format
ቅንብር	መትዋዋ	qindaa'ina	setting
ቅንጥብ ሰእል	ቡቡሰ ሱራ	muraa faayoo	clip art
ቅዳ	ቂዳሕ	jalteessa	copy
ቅድመ እይታ	መራቤቀድ	durargii	Preview
ቅጂ	ቁዱሕ	garagalcha	Copy
ቋት	ቡሽር	sanduuqa	buffer
		yerommaa	
ባእጅ	ኢጂቤ	hujeeke	Manual
ብሮድባንድ	ብሮድባንድ	baandii bal'aa	Broadband
ብጁ	ቡብ	maamiloo	custom
ቦታ	አትታይ	iddoo	space
ተሰናከለ	ሁርሹም	halakuu	crash
ተሰኪ	ሴሕቢ	itti suuqii	plug-in
ተቀበል	ተቁበል	fudhu	Accept
ተቀጥላዎች	መሰሳች	iddaannoo	accessories
ተንትን	ገለግቲ	xiinxallii	Analyze
ተከሰት	ተሪአ	mul'adhu	Appear
ተው	አንጾቅ	tuffadhu	ignore
ተደራሽነት	መጾቅቲ	Gaheenya	accessibility
ተገልጋይ	ተናፋኢ	maamila	client
ተግባር	ሚሕራ	dalaga	function
ተግብር	አሜሕሪ	fayyadami	apply
ተጠቃሚ	ተናፋኢ	fayyadamaa	User
ተጫን	ዴድቂ	dhiibi	press
ተጽእኖ አሳድር	ተጤኖት	dhiibbessuu	affect
ትሰሰር	ተቃጠሮት	aantummaa	affiliation
ትር	ቢር	caancala	tab
ትክክል	ሳሕ	gataa'aa	valid
ነባሪ	ዛልባኩት	durtii	default
ነጥብ ምልክት	አሰጣቀብ	rasaasa	bullet
ንቀል	ኒቀል	fajachuu	demount

ንቀል	ኒቀል	kaafachuu	undock
ንድፋንድፍ	አሽካላቾ	saxaatoo	graphics
አሂድ	አሌጥ	ka'insa	Run
አልቅ	አሌቅ	olaansi	advance
አልቅ	አሌቅ	ol kaasi	upgrade
አማራጭ	መትማላሕ	dirqala	Option
አማከል	ጉትቲ	wiirtessi	center
አምድ	መኸዙ	tarjaa	column
አሞሌ	አፍላላ	kabala	bar
አሳምር (ሳ ይጠብቃል)	አትቆምሲ	walsimsiisi	Synchronize
አሳንስ	ኡኑሰቲ	faaran xinnessi	zoom out
አሳውቅ	አቴውቂ	yaadachiisuu	Notify
አሳይ	ኡር	agarsiisi	Display
አሳይ	ኡር	mul'si	Show
አስመጣ	አዴጅ	alaaguu(alaa + guuruu)	import
አስማሚ	አትካሕሊ	amanfataa	Adapter
አስስ	ሐስሲ	sakatta'i	Browse
አስስ	ፊጫጭ	alooli	explore
አስቀምጥ	አንበር	olkaa'i	Save
አስቀምጥ	አጨሕ	dirbaasi (dirreetti	post
አስተካከል	አትቆብ	qixeessi	Justify
አስተያየት	ራኦዩ	yaada	comment
አስተዳዳሪ	የትሂዳድሪ	bulchaa	administrator
አስተዳድር	አትሂዳድሪ	bulchi	administer
አስተገጉል	ቀርጣኦ	gufii	interrupt
አስነሳ	ሐፍሞሻ	Kaasuu	boot
አስነሳ	አትላሕዲ	kaasi	turn on
አስወግድ	ኸላኦ	gati	discard
አስገባ	ኤሰቢ	galchi	enter
አስገባ	ኤሰቢ	saagi	Insert
አስገባ	ጤን	fe'i	load

አረጋግጥ	አስቢት	dhugoomsuu	confirm
አረጋግጥ	የቁንኡሽ	mirkaneessi	verify
አራግፍ	አርጊፍ	diigi	uninstall
አራግፍ	አርጊፍ	diigi	deinstall
አርም	ተሰሂኸ ኡሽ	yaali	debug
አርትኦ	ቁምሲ	gulaali	Edit
አሽልብ	ሺሊም	riphi	Hibernate
አቀናባሪ	አትዋው	kompaayilerii	compiler
አቁም	አቃንኒ	dhaabi	Stop
አቃፊ	ሚለፍ	ukaankaa	folder
አቋራጭ	ሺንኪሊፍቲ	qaxxaamura	shortcut
አበያት ፊደላት	ኤቡ ሐርፊያች	qubguddaa	caps
አቢያት ማርጊያ ቁልፍ	ኤቡያች መርገዝቲ ሚፍታኸ	furtuu QUGUDDAA	CAPS LOCK key
አባሪ	ቁሱር	miltoo	attachment
አባዛ	አትባዝሂ	baayyisuu	Duplicate
አብሮገንብ (ነ ይጠብቃል)	መስሳዳዱላ	waljaartuu	built-in
አቦዝን	አትሞስ	dhaamsi	disable
አቦዝን	አትቃንኒ	kaka'uumsala	deactivate
አተኩር	አሺኤኒ	xiyyeeffadhu	focus
አናሎግ	አናሎግ	walfaantii	analog
አንሳ	ሐፍኡሽ	kaasi	pick
አንቀሳቃሽ	አሸሻውሪ	ooftuu	Driver
አንቀሳቅሰ	አጋዝ	siqsi	Move
አንቃ	አትፌርኪ	gulaali	Enable
አከማች	ቡኻር	kuusi	store
አከል	ዲበል	ida'i	add
አዋህድ	አትዋሕቢ	maki	combine
አዋህድ	አትዋሕቢ	maki	merge
አውርድ	ኡርዲ	naqadhu	Download
አውታረ መረብ	ሸበክ	cimdaa	Network
አውድም	ረሚም	miidhi	damage

አዘምን	አጌይ	Haaromsi	Update
አዘጋጅ	አትዋው	qindeessi	set
አዘጋግ	መቆራል	cufuu	shutdown
አዝራር	ቀቂምቁም	qabduu	button
አያያዥ	የትናኪ	kornyoo	connector
አያያዝ	አትናከ	walindhi	Connect
አድምቅ	አድጊስ	yabbuu	Bold
አድስ	ሔጅሲ	haaromsi	Refresh
አድራሻ	ሚውዳቅ	teessoo	address
አድዌር	አድዌር	mosdhaa	Adware
አዶ	ሚስለ	sajoo	icon
አገልጋይ	ኸዲም	kaadima	Server
አገባብ ነገር	ሲናን መስከከቲ	halqara	context
አገናኝ	አትራኦ	geessituu	link
አግብር	አድዴልጊ	kakaasi	activate
አግድ	ኸተር	saamsi	Block
አጎዳኝ	አትቁራኝ	firoomsi	associate
አጠራቅሜ	ሳምቲ	Kuufataa	accumulator
አጠጋጋ	አትላክሚ	dhippisuu	condense
አዋዳፊ ቁልፍ	አትባሌ ሚፍታሕ	furtuu	accelerator key
አዋፋ	መሳሐ	qaxxaamuraa	
አዋፋ	አዋፊኦ	haqi	Erase
አፅዳ	አኔዝፊ	dhaamsi	Turn Off
አሻራ አዋፋ	አሸራ አዋሚስ	qulqulleessi	clear
አና	ዋ	seenaa haqi	clear history
አንቢበል	ዋ	Fi	ampersand
አንደ . . .	ኢንኔ	diddaa	Dismiss
አጀታ	ኩት	akka...	As
አዝ	መልሐጃ	qabannoo	handle
አጠር	አጠሮት	deeggarsa	Support
አጠር	ሔዋሪ	marsi	enclose
ከርከም	ቁርሚ	soofuu	crop

ኬላ	ሰፊ	dallawa cimdaa	Firewall
ከምቸት	ሰምሙት	bu'ata	collection
ከንውን	ኪማሎት	hojii	Task
ከፈት	ኪፈት	bani	Open
ክፍልፍል	መለፍ ፈሰሊ	qabeentaa	Volume
ክፍልፍል	ሱኡድቲ	hirama	partition
ኮድ	ኢሻፊ	lakkaddaa	code
ወንፊት	መጥላፅ	gingilchaa	filter
ወደ . . . ሂድ	ኪም...ሌጥ	gara... deemi	Goto
ዋና ዲስክ	ዋንና ቢጥጢ	baxxee jabaa	hard disk
ውሂብ	ዴታ	deetaa	data
ውትረት	ዊቂርቲ	qindaayina	configuration
ውጣ	ዊጣእ	bahi	Exit
ውጣ	ዊጣእ	ba'i	Log Off
ውፅእት	ዩዌ	bahaa	output
ዘርጋ	ዘጉሽ	baldhisi	expand
ዝለል	ዠፍበል	dhiisi	Skip
ዝርዝር	ዙርዙር	bal'ina	detail
ዝርዝር ዘገባ	ዙርዙር ሁካሞት	ibsa	annotation
ዝጋ	አቆፍሊ	cufi	close
ዝጋ	አቆፍሊ	cufi	Shut Down
የሁዋሊት ደምሳሽ	መመኔሌር ማሽ	furtuu DUUBXOOLA	BACKSPACE key
የላቀ	ሉቅ	olaanaa	Advanced
የመሳሪያ አድራሻ	ኢድዳ ሚውዳቅ	Device address	teessoo yaa'aa
የሰርኪዩት ሰሌዳ	ሰርኪዩት ሉክ	gabatee serkiitii	circuit board
የሰለፋ አዝራሮች	ሂራራ ቁምቁማች	qabdoo hiriiraa	alignment buttons
የቁልፍ ሰሌዳ	ሚፍታክ ሉክ	gabatee cuqoo	Keyboard
የቁጥር ሰሌዳ	ሂልቂ ሉክ	cuqoo lakkoofsaa	keypad
የቅንጥብ ሰሌዳ	ቡቡሰሉክ	gabatee muraa	clipboard
የበፊ	ሉሁድ	banaa	On
የተጠቃሚ መታወቂያ	ተናፋኢ መታወቅቲ	W.E.fayyadamaa	user ID

የትክክለኛነት ማረጋገጫ	ሳክነት መስበት	ragaa dhugoominaa	Certificate of Authenticity
የአውታረ መረቤ ቦታዎች	ሽባክሰፍሐ አትታያቹ	iddoo saaphqunnamtii koo	My Network Places
የኤሌክትሪክ ሀይል	ቲሪክ ታሽ	humna	Power
የኮምፒውተር ባትሪ	ኮምፕዩተር ባትሪ	qarqaba baatirii	battery pack
የውሂብ ጎታ	ዴታ ኡድ	kuusa deetaa	database
የይለፍ ቃል	ሲርሪ ጨቅ	iggitaa	password
የበፋ	በፋኦ	dhaamaa	Off
የበፋውን አግኝ	በፎውስ ሪከብ	bayyanachiisi	Recover
የጥራጊ ቅርጫት	አራቃ	baattoo gatoo	recycle bin
ያዝ	ለሐድ	turi	hold
ይሁን	የኸኒ	tole	OK
ደርድር	ሲራኦ	qindeessi	arrange
ደርድር	ሲራኦ	fooyi	Sort
ደብቅ	ሸምቂ	dhoksi	Hide
ዲስክ	ቢጥቢ	baxxee	Disk
ዲጂታል	ዲጂታል	dijitaala	Digital
ዳሰሳ	ዋለሎት	naanna'insa	Navigation
ዳግም አስነሳ	ሐጂስቤ ሐፋሽ	lamuu kaasi	Reboot
ዴስክቶፕ	ዴስክቶፕ	minjaala'aa	desktop
ድረስ	ዱቅ	gahi	access
ድር	ፈቲለት	saphaphuu	web
ጀምር	ኤግሊ	eegali	start
ገባሪ	ደልላጊ	ka'aa	Active
ጉላት	ዋኦቲ	faaran guddisuu	zoom in
ግልፅ	ዛሂር	ifaa	clear
ግርጌ	ኢጊርጌይ	jala	Bottom
ግባ	ቦኦ	seeni	log on
ግባ	ቦኦ	seeni	login
ግባት/ውጣት (አይ/ኦ)	ዩዊ/ቦኦ	naqa/baha	I/O (input/output)
ግቤት (ቤ ያበብቃል)	ዩቡኦ	naqa	input

ግጭት	ኸላፍ	kiphiinsa	collision
ግጭት	ኸላፍ	waldhaba	conflict
ጎትት	ዚመድ	harkisuu	drag
ጠቅ አድርግ	ጠቅ አሽ	cuqaasi	click
ጠቋሚ	የቀኒ	qaree	cursor
ጠብቅ	አንቆርሪ	turi	Wait
ጥብቅ (ብ ይጠብቃል)	ቁሩከ	hayyisa	secure
ጨምር	ዲበል	miiltessi	append
ጨርስ	ሐልዲ	xumuri	End
ጨርስ	አቦርዲ	xumuri	Finish
ጫን	ጤን	qindeessi	setup
ጫን	ጨኸሊ	ijaari	install
ፀረቫይረስ	ዲድዲ ቨይረስ	farra qinqaanii	antivirus
ፈልግ	ፋጭ	Barbaadi	Find
ፈልግ	ፋጭ	barbaadi	search
ፈርጅ	ዶራ	akaakuu	category
ፈቀዳ	ሩኸሳ መስጣ	mirgeessuu	authorization
ፊደላዊ	ሐርፊያ	Qubaayaa	alphabetic
ፋታ ቁልፍ	ፈትራ ሚፍታሕ	furtuu	PAUSE key
ፍቀድ	ሩኸሳ	Hayyami	allow
ፍጠር	ኸሊቅ	uumi	Create
ቫይረስ	ቫይረስ	qinqanii	virus

ሕግ ነገ ጉዳዮች

የቅጣት አስተያየት ሚርጢ ራእዩ submissions of sentence yaada adabbii

የፍርድ አፈፃፀም ሐክሚ አሜሐሮት execution of decre raawwee murtii

ፍርድ ሐክሚ judgment Murtii

እምነት ከህደት መመን መኸዳእ plea of guilty deebii himannaa

ፅኑ እስራት ዘይቲናወዋ መትላገድቲ rigorous imprisonment adabbii asiifii achii kan hin jenne

የልጅነት ማስረጃ ዚወልዳነት ደሊል proof of affiliation raga mucummaa

ቀላል እስራት ለሐም መትላገድቲ simple imprisonment hidhaa salphaa

የእናንት ማስረጃ አይነት ደሊል proof of maternity raga haadhummaa

የአባትነት ማስረጃ አወነት ደሊል proof of paternity raga abbummaa

ፍርድ ቤት ትእዛዝ ሐክሚ ጋር ኢምራን court order ajaja mana murtii

ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የትሔጃለኝ ዩሰሚ ሐክሚ ጋር appeal court iyyataa mana murtii

የዋለ መብት ዋስ መርኸብ ሐቅ right of bail haqa wabiidhaan gad dhiisuu

የመያዣ ትእዛዝ ዚመልሐድ ኢምራን arrest warrant ajaja barreeffama mana murtii

የክስ መዝገብ መዝጋት ዚመትገዝቲ ሲጂልሊ መትቆራል dismissal of the case galmee iyyataa cufamu

አብቱታ ዋይ ኤዶት pleading himmannaadhaf debi kennuu

ማሻሻል መጠኛ amendment jijjiirama xinnoo

መጥሪያ መጥረከቲ summons billeettoo

እርቅ ሱልሐ arbitrations jaarsummaa

ልጅነትን መካድ ወልዳነት መኸዳእ disowning of child mucaa akka ka ofiitti fudhchuu diduu

የልጅነት ማስረጃ ወልዳነት ደሊል record of birth raga mucummaa

ቃለ መጠይቅ	ቲሮት	affidavit	sagalee kakaa
ኑዛዘ	ወሲያ	wills	dhaamoo
የተሻሻለው አዋጅ	ዘሸሻራ ቃሉን	repealed law	seera haqame
የተሻሻለው አዋጅ	ዘሸሻራ ቃሉን	amended proclamation	labsa fooyyawe
የተከለከለ	ዘትኸተራ	forbiden	kan dhorkamee
የወል ሕግ	ዘዳይቃኑን	common law	seera gamtaa
የወል ስም	ዘዳይቃኑም	common name	maqaa gamtaa
የወል ዋሪት / ሐብት / ዘዳይ ዲነት		common wealth	gabeenya gamtaa
የወንጀልኛ ፎቶ	ጀሪመኝኛሱራ	criminal's photograph	suuraa yakkamaa
የወሳኔ ሐሳብ	መዌሰን-ቴራኢዩ	motion	yaada murtii
የውሸት ምስክር	ኪዝረጋ	false testimony	ragaa kijibaa
የጋብቻ መብት	ዘመትናሳላሕት	matrimonial right	mirga kan fuudhaafi heerumaa
የፍርድ ቤት ማሰረጃ	ሐክሚጋርደሌል	court evidence	ragaa mana murtii
የፍርድ ባለመብት ሐክሚዛሽሎ		judgement creditorkan	murtaaweef
የፍርድ ቤት ነጥንት ሐክሚጋርደሌሉን		independence of court	bilisummaa mana murtii
የፍርድ አስተያየት	ዘሐክሚረእዩ	mitigating circumstance	yaada murtaa
ህግን ተግባራዊ ማድረግ ቃሉን	ኢሸትቤ መዌላ	execution	seera hojii irra oolchuu
የፍርድ ወሳኔ	ዘሐክሚወሰኖት	judgement	murtii
የፍትሐብሔር ሕግ	ወለባቃኑን	civil code	seera hariiroo hawaasaa
የፍትሕ አካል	ዘአድሊቃም	judiciary	qaamoota haqaa
ዝግ ቸሎት	ሱትሪዲዋን	closed session of the law court	dhaddacha cufaa
በህግ ተቀባይነት ማግኘት	ቃሉን ተቆብሎት መርኸብ	validity	seeraan fudhatama qabaachuu
ውሳኔ ሰጪ አካል	መርቲ አግቢእ ቃም	decision making body	qaama murtii kennuu
እምነት ማጥፋት	ሲቃቀሊል	loosing trust	amantaa dhabuu
የሰነድ - ስርዓት ሕግ ሰነድ ቃሉን		procedure law	hera seeraa

የብርባራ ትእዛዝ መፍረሕተኢምራን	search order	ajaja barbaacha
የተከላሽ ቃል ተገዝቲ ቀውሊ	statement of accused person	jacha yakkamaa
የተከሰሱ ሰዎች መብት ዚትገዙ ኡሱኣችሐቅ	right of accused persons	haqa namoota yakkamtootaa
የጦር መሪ ዚሐርቢ መሪ	war lord	hooggnaa waraana
የአይን ምስክር ኢንረጋ	eye witness	ragaa ijaan arguu
የአምነት ቃል ዚአመንቲቀውሊ	confession	jacha amantii
የአሰረኛ አመፅ ሐሰቦኝኛንጊቢኝኛ	prisoners revolt	fincila hidamtootaa
የአሰራት ቅጣት ዚኡጉድቲሚራጦት	imprisonment	hidaati adabamuu
የእርምት እርምጃ ዚአደብቲሚጅጃ	correction measure	tarkkaanfi sirreessaa
የአናትነትማሰረጃ ኣይነትሑጅጃ	maternity evidence	ragaa hadhummaa
የከላሽ ቃል ዚገዛ ቀውሊ	statement of plaintiff	jacha yakkaa
የከሰ ወረቀት መገዝቲመዋላሕቲ	charge	xalayaa himannaa
የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ዚጀሪማሚርጢቃኑን	criminal law	seera yakaa
የወንጀል ምርመራ ጀሪማቤሐሶት	crime investigation	qorannaa yakaa
የወንጀል ኃላፊነት ጀሪማ ኣለፍነት	crime responsibility	ttigaafatamummaa yakaa
የወንጀል ሰፍራ ጀሪመኣትታቦ	crime scene	bakka yaki itti hojjatame
የወንጀል ቦታ ንድፍ ጀሪማኣትታቦነቅሺ	crime scene plan	pilaana bakka yaki itti hojjatame
የቁም እስር ጋር ኡጉድ	house arrest	hidhaa mana keessaa
ውል ማሻሻል አህዲመጦኛ	correction of contract	waada foyyeesuu
ውል መመስረት አህዲመኤሰስ	contractual agreement	waada seenuu
ውልመሠረዝ አህዲ መማሻ	cancelation of contract	waada haquu

ዋና ወንጀል አድራጊ ዋናጀሪማኣኝ principal offender yakkama kan duraa

ዋና ቅጣት ዋና ሚርጢ. major puuishment qixaata guddaa

ወንጀል መከላከል ጀሪማውመትኻተር crime protection ittisa yakkaa

ስልጣን መስጠት ሱልጣ መስጣ empower aangoo kennuu

የሕይወት መብት ዚሐያትሐቅ the right to life mirga jireenyaa

የሕገ መንግስት ጉዳይ አጣሪ ጉባኤ ዚመገስሐከማሓጃጠልላላ council of constitutional inquiry gumii qulqulleessituu dhimma heera mootummaa

የሕግ ረቂቅ ዚቃኑን ጨሐር draft wixinee seeraa

የሕግ ባለሙያ ቃኑንሚሺያ legal professional oogeessa seeraa

የሕግ ባል ጉድመሪ legal husband abbaa manaa kan seeraa

የሕግ ታራሚ ዚቃኑንአደባኝ imprisonment sirreeffamaa seeraa

የሕግ ዋስትና ቃኑንደማ legal protection wabii seeraa

የሕግ ደሕንነት ዚቃኑንደማ legal security nageenya seeraa

የሕግ ጠበቃ ዚቃኑን ወበር lawyer abukaattoo seeraa

መብት የሚያስከበሩበት ሐቅየትጊድሩቦ right to be respected kan mirga itti kabachiisan

መብትና ግዴታ ሐቅዋዲርቂ rightand responsibility mirga fi ittigaafatamummaa

መብት ማስተላለፍ ሐቅሐሉፎት transfer of right mirga dabarsanii kennuu

ሀገወዋ መድሃኒቶች ቃኑንቤ ቃጨ ደወዋች illegal drugs dawaalee hearaa alaa

ሕገ- መንግስቱን መተርጎም መገስሐከማጢመፌረስ interpreting constitution heeramootummaa hiikuu

ሕግ አስከባሪ ቃኑንአትጌድሪ public prosecutor seera kabachiisaa

ሕግ መተላለፍ ቃኑንመዳመስ violation of lawseera cabsuu

ሕግ መጣስ ቃኑንመኻለፍ breachseera diiguu

ሕግ ማመንጨት	ቃትንማክብ	initiation of law	seera burqisuu
ሕግ ተርጓሚ	ቃትንፌርሲ	judiciary	seera hiikuu
ሕጋዊ መከላከያ	ቃትኒያ መትኸተርቲ	legal defense	ittisa seeraa
ሕግ አሰፈጻሚ	ቃትንአሜሕሪ	legal body	seera rawwachiisaa
ሕግ አርቃቂ	ቃትንጨሕሪ	legal draft	seera kan wixineessu
ሕግ አወጣጥ	ቀትንአጮት	legislate	seera tumuu
ሕግ አጠጪ	ቃትንያጪ	lawmaker	seera baasuu
መሰረታዊ መርህ	አሳሲያ ኦሱል	basic principle	qajeelfama bu, uuraa
መተዳደሪያ ደንብ	መትሔዳደርቲ ሚርዋቅ	administrative regulation	danbii bulchiinsa
መሰራች ሕግ	መሰሰንቲቃትን	basic law	seera gurmeessaa
መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት	ሜገልታኝደረጃሐከሚጋር	first instance court	mana taaytaa sadarkaa takkoffa
ምትከ ዳኛ	ሐጋኝሐከከም	substitute judge	bakka bu'aa abbaa taytaa
ሰርአት የተከተለ	ሐራ ዚትኼተለ	formal	sirnaawaa
ሰበር ሰሜ ንሎት	ሰበርሔጅዲዋን	appellate jurisdiction	iiyyata kan dhagahu mana taaytaa
የሕግ ረቂቅ	ቃትን መጨሐራ	draft law	wixinee seeraa
ረቂቅ - ሕግ	ጨሐርቃትን	legal draft	wixinee seeraa
የሰነድ ስርዓት ሕግ	ሰነድሐራቃትን	procedural law	adeemsa hera seraa
አስቦ ወንጀል ማድረግ	አምዲቤጀሪማ መድለግ	intentional crime	beekaa wanjala hojjachuu
የፍርድ ቤት መጥሪያ	ሐከሚ ጋር መጥረሕቲ	summons	billeettoo
ቀላል አሰራት	ለሕምመትአገድ	simple imprisonment	hidhaa saalphaa
ቀላል የሰው ግድያ	ለሕምኦሱአገዳሎት	negligent homicide	ajjeecha salphaa

ቅሬታ ሰሚ ሚኸኸትመስመኢቲ	complaint hearing	comii dhagayuuu
በሕግ የሰውነት መብት ታኑንቤዚኦሉእነትሐቅ	legal personality	seeraan haqa nammummaa
የሕግ ዋስትና ታኑንደማና	legal protection	seeran eguumsa kan qabu
የሕግ የበላይነት ታኑንለአይነት	rule of law	olaantumma seeraa
የሕግ ደሕንነት ዚታኑንአማንነት	legal security	nageenya seeraa
የሕግ ጠበቃ ዚታኑን ወበር	lawyer	abukattoo
የፍርድ ቤት ማስረጃ ሐክሚ ጋር ደሊል	legal evidence	ragaa mana seera
የፍርድውሳኔ ሐክሚዊሳናት	decission of jury	murtii abbaa taytaa
የሕገ መንግስት ጉዳይአጣሪጉባኤ ዚመገስሐከማሐጃጠልላላ ሸንጎ	council of constitutional inquiry	gumii haajaa seera mootummaa kan qoratu
የሕገ መንግስት ጉባኤ መገስሐከማሸንጎ	constitutional assembly	gumii seera mootummaa
ከሳሽና ተከሳሽ ዚገዘዋ ዚትገዛ	plaintiff and defendant	himataa fi himataama
ከባድ የሰው ግድያ ዙ ሩፍ ኦሱዕ ጊዳሎት	burutal crime	ajjeechaa cimaa kan nama
ከባድ ጥቃት ዙሩፍ ሐጃሞት	assault	haleelcha cimaa
ክስ መጣመር ጎዝ መጥጣወር	joining of cliam	himachaa walitii fiduu
የፍርድ ባለ ዕዳ ሐክሚመጎተኝኛ	legal liability	seeraan dirqamaan kafaluu
የመያዣ ትዕዛዝ ዚመትለሐድ ኢምሬን	warranty	ajaja barreeffamaa mana murtii
የመጀመሪያ ሚገልታኝ	primary	kan jalqabaa
ሐሰተኛ ሰነድ ኪዝሰነድ	forged document	sanada sobaa
ሐሰተኛ ምስክር ወረቀት ኪዝኬ ቦት ወረቀ	fake certificate	xalayaa ragaa sobaa

ሰነድ ማጭበርበር ሰነድ መትማሐዋ forged document sanada nama
gowwoomsuuf tolfame

ሰነድ ላይ ያለፈ ቀን መፃፍ አያም ሑሉፍ ዛየቤው ሰነድ postdate sanadii
irratti guyyaa barreessuu eega darbee

ቃል አንዳትነፍሰ ጨቅአተል be quiet hin dubbaatiin

ቃልኪዳን መግባት አሐዲ መቦኦ pledge waadaa galu

የቃል ኑዛዜ ወሲያ confession wassiiyyaa

የሐረሪ ሕዝብ-ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ዚሀረሪ ኡምመት መሐዲያ ሺርቲ ሑኩማ

harari people national regional state Mootummaummata
naannoo saba Hararii

የሕዝብ ምርመራ ኡምመትባሕሲ public investigation
too' annoo ummataa

የሕይወት መብት ዚሐያትሐቅ the right to life haqa jireenya

የሕይወት ታሪክ ዚሐያትታሪኽ biography seena jireenyaa

የሕፃን ሞት ወልዲሸፊኦ infant mortality du'a maatii

የሌባ ተቀባይ ሮጂተቀባጅ supporting robbery saamicha deegaruu

የልጆች መብት ዊጃችሐቅ right of children haqa jolee

የምስክር ቃል ረጋቀውሊ testimony of witness jacha ragaa

የምስክር ወረቀት ሽሃዳወረቃ certificate waraqaa ragaa

የምስክር ወረቀት ኬቦትወረቃ certificate waraqaa ragaa

የሞት ቅጣት መትቁጣት death penalty murtii du'aa

ይቅርታ ኦጢፊ excuse ofkalcha

ምህረት ፈደምቲ amnesty walaba gad dhiisuu

ክብርነክ ጽሑፍ ከራመነክክቲብ writings of violation of
dignity barruu kabaja namaa kan tuquu

በሥልጣን ያለ አግባብ መገልገል ሱልጣ ቤዘል አክካቤ መትናፈኦ power abuse
aangooti akkamalee fayida'uu

ባልፈጸመው መውንጀል መከሰስ ዘላቂው ጀሪማቤ መትገባ accusing without
evidence raga malee yakkuu

ባሕላዊ ችሎት ዚኣዳዲዋን traditional court mana murtii kan aadaa

አቤቱታ ማሰማት ዋይኤዶት appealant iyyataa, iyyatuu

እስረኛ ማምለጥ ሐስበኛአምሊጦት escape of prisonor hidhaan miliquu

እንደ መመሪያ መያዝ መቅናኢተኩትቤ መትቁበል taking as a norm akka
gajeelfamatti fuudhachuu

ከመጠን ማለፍ ሐድዲቤዚጋረዳ beyound the limit qiyaasa darbuu

ደንብ መተላለፍ ሚርዋቅመኻለፍ to break regulation seera cabsuu

ሕገ-መንግስቱን መተርጎም መገስሐከማጢመፌረስ interpreting constitution
heeramootummaa hiikuu

የዳኝነትስልጣን ሐክካምነትሰልጠ judicial right haqa seerommaa

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ሐክመኝኛችአትሐዳደሮትሸንጎ judicial
administration assembly bulchiisa walghii seerommaa

የዳኞች ነፃነት ዚሐክመኝኛችቢሊሰነት freedom of judge

የፍትሕ አካል ዚአድሊቃም judiciary qaamoota haqaa

ከፍተኛ ፍ/ቤት ላቂ ሐክሚጋር Higher court mana taayitaa olaanaa

ከስ ማንሳት ጎዝቲ መሕደግ charge withdrowal himata dhiisuu

ችሎትዲዋን tribunal dhaddacha

ሕገ- መንግስታዊ ጉባኤ መገስሐከማሸንጎ constitutional assembly
gumii hera mootummaa

ከስ ማንሳት መጎዝቲ መሀደግ with drowal of charge himata dhiisuu

መንግስታዊ ሐይማኖት ዚሐክማዲን governmental religion amantaa
mootummaa

ምህዳራ ቃል ሐብር ጨቅቲ abbreviation gabaajee

ልዩ ልዩ በቃሚ ሊሆኑ የሚችሉትን ጉዳዮች

በዝህ መጽሃፍ ያስተኛ ክፍል በየቀኑና በየጊዜው የሚንጠቀሙበቸው ቃላቶችን በተሟላ መልኩ እንድንለይ ማስቀመጡ በቃሚ ስለሚሆን የወራት የቀናት የሰዓትና የቁጥሮች የመሳሰሉት ከዝህ በታች ተዘርዝረው ያገኙአቸዋል፡፡

ቀናት	አያማች	Days	Guyyaa
ሰኞ	ኢሰኒን	Monday	Wixata / Isniina/ aagoo
ማክሰኞ	ሰላሳ	Tuesday	Kibxata /Salaasa/ facaasaa
እሮብ	እርባኣ	Wednesday	Roobii
ሐሙስ	ኸሚስ	Thursday	Kamisa
አርብ	ጁማ	Friday	Jimmata
ቅዳማ	ሰብቲ	Saturday	Sanbata Xinnaa
እሁድ	ኣልሐድ	Sunday	Dilbata /Snbata Guddaa/
ወራቶች	Months	Baatii	ወሕራች
መስከረም	September	Fulbana	ኣሹራ
ጥቅምት	October	Onkololeessa	ሰፈር
ሕዳር	November	Sadaasa	ኣሐድታኝመውሉድ
ታሕሳስ	December	Afraasa	ኮኦታኝመውሉድ
ጥር	January	Amajjii	ሺኢሽታኝመውሉድ
የካቲት	February	Guraandhala	ሐረታኝመውሉድ
መጋቢት	March	Bitootessa	ፈጋሶመን
ሚያዝያ	April	Ebla	ሱጢወርሐ
ግንቦት	May	Caamsa	ሶመን
ሰኔ	June	Waxabajjii	ሹውዋል
ሐምሌ	July	Adooleessa	ዚልሐጅጃ
ነሐሴ	August	Hagayya	ዚልቂእዳ /ኣረፋወርሐ/

• ወራትን በሚመለከት የሐረሪ በጨራቃ አቆጣጠር ስለሆነና ሌሎች በሶስቱ በጸሐይ ስለሚቆጥሩ ምንም ግንኙነት ይላቸውም ለምሳሌ ነሐሴ August እና Hagayya ሶስቱም ወራት የቀናት ልዩነት ካለሆነ በስተቀር አንድ ወር ላይ የሚገናኙ ሲሆን ከአረፋ ወር ጋር አጋጣሚ ካልተገናኙ በስተቀር አንድ አይደሉም

ቁጥር	ሐልቂ	Number	lakkoofsa
አንድ	አሐድ	One	Tookko
ሁለት	ኮኦት	Two	Lama
ሶስት	ሺሸቲ	Three	Sadii
አራት	ሐረት (ሐርአት)	Four	Afur
አምስት	ሐምሚስቲ	Five	Shan
ስድስት	ሲድስቲ	Six	Jaha
ሰባት	ሳቲ	Seven	Torba
ስምንት	ሱት (ሱኡት)	Eight	Saddeet
ዘጠኝ	ዘሕጠኝ	Nine	Sagal
አሥር	አስሲር	Ten	Kudhan
አሥራ አንድ	አስሲራአሐድ	Eleven	Kudha tookko
አስራ ሁለት	አስሲራኮኦት	Twelve	kudhalama
አስራ ሶስት	አስሲራሺኦሸቲ	Thirteen	Kudhasadii
አስራ አራት	አስሲራሐረት	Fourteen	Kudha 'afur
አስራ አምስት	አስሲራሐምሚስቲ	Fifteen	Kudhashan
አስራ ስድስት	አስሲራሲድዲስት	Sixteen	Kudhajaha
አስራ ሰባት	አስራሳቲ	Seventeen	Kudhatorba
አስራ ስምንት	አስሲራሱት	Eighteen	Kudhasadet
አስራ ዘጠኝ	አስራዘሕጠኝ	Nineteen	Kudhasagal
ሐያ	ኩያ	Twenty	Diidam

ሰላሳ	ሳሳ	Thirty	Soddom
አርባ	አርቢን	Forty	Afurtama
ሐምሳ	ኸምሲን	Fifty	Shantama
ስልሳ	ሲትቲን	Sixty	Jahatam
ሰባ	ሰብኢን	Seventy	Torbaatam
ሰማንያ	ሱትአሰሲር	Eighty	Saddeettama
ዘጠኛ	ዛሕጠኛ	Ninety	Sagaltam
መቶ	በቅላ	Hundred	Dhibba
ሐሉት መቶ	ኮሉትበቅላ	Two hundred	Dhibba lama
ሦስት መቶ ሺ	ኢሺቲበቅላ	Three hundred	Dhibba sadii
አራት መቶ	ሐርረትበቅላ	Four hundred	Dhibba afur
አምስት መቶ	ሐምስቲበቅላ	Five hundred	Dhibba shan
ስድስት መቶ	ሲድዲስቲበቅላ	Six hundred	Dhibba jaha
ሰባት መቶ	ሳቲበቅላ	Seven hundred	Dhibba torba
ስምንት መቶ	ሱትበቅላ	Eight hundred	Dhibba saddeet
ዘጠኝ መቶ	ዘሕጠኝበቅላ	Nine hundred	Dhibba sagal
ሺህ	ኩም	Thousand	Kuma
አንድ ሚሊዮን	ዚኩምኩም	Million	Miliyoona
አንድ ቢልዮን	ኩምዚኩምኩም	Billion	Biliyoona

ዚጋር ሐልቂ ዲጂታል

የአንድ ቤት	አሐዶሽ	one	man tokko
የአስር ቤት	አሲሮሽ	tenth	man kudhan
የመቶ ቤት	በቅሎሽ	hundredth	man dhibba
የሺቤት	ኩሞሽ	thousandth	man kuma

የአስርሺ ቤት	አስርከሞሽ	tenthousandth	man kum kudhan
ክፍልፋዮች	ሱኡድ	Fraction	Hiruu
ግማሽ	ቂኒእ	half	cinaa'
አንድ ሦስተኛ	ሱሉስ	one third	sadafee
ሩቡ	አዝኖ	quarter	rubu'
አምሾ	ኹሙስ	one fivth	shanaffaa
አንድ ሰድስተኛ	ሱዳስ	one sixth	ja'affaa
አንድ ሰባተኛ	ሱቡእ	one seventh	torbaffaa
አንድ ሰምንተኛ	ቱሙን	one eighth	sadaffaa
አንድ ዘጠነኛ	ቱሱእ	one ninth	saglaaffaa
አንድ አስረኛ	ኡሹር	one tenth	kurnaffa
ሙሉእ	ዱፋን	full	guutuu
ቅደም ተከተል	ተርቲቡ	Order	Taree
አንደኛ	አሐትታኝ	first	Tokkoffaa
ሐሰተኛ	ኮኦትታኝ	second	Lamaffaa
ሶስተኛ	ሺኢሽታኝ	third	saddaffaa
አራተኛ	ሐረትታኝ	fourth	Arfaffaa
አምስተኛ	ሐምሚስታኝ	fivth	Shanaffaa
ሰድስተኛ	ሲድስታኝ	sixth	Jahaffaa
ሰባተኛ	ሳትታኝ	seventh	Torbaffaa
ሰምንተኛ	ሱትታኝ	eighth	saddeetaffaa
ዘጠነኛ	ዘሕጠኝታኝ	ninth	Saglaaffaa
አስረኛ	አሲርታኝ	tenth	Kurnaffaa

ክፍለጊዜ	ሐሰሳ	kutaa yerroo
አለት	አያም	guyyaa
ንጋት	ዚኛት	barii
ጠዋት	ሶዛ	ganama
ረፋድ	በርጫዋሪ	waaree
ቀትር	ላኡ	saafaa
ከሰዓት በኋላ	ሰላትቤሐር	sa'aa booda /waare booda/
ከሰዓት በፊት	ሰላትቤቀድ	sa'aa dura /waare dura/ barraaqa
ፀሃይ መጥለቅ	ኢርበርበር	seennaa aduu
ምሽት	ሚሺት	gagala
ሌሊት	ሌይሊ	leeyilii
ማታ	ኦርቲ	galgala
ሰኣት	ሳኣ	sa'aa
ቀን	ሞያ	guyyaa
ወር	ዋሕሪ	baatii
መንፈቅ	ኑስኣመት	amta cina'a
ዓመት	አመት	amata

ወደ ኋላ ሲቆጠር ኪሌሐር ዚትሐለቀሳ

ዛሬ	ሐጂ	arra
ትናንትና	ታኢና	kalee
ከትናንትና ወዲያ	ሴስትና	kalee dura
ከትናንትና ወዲያ ማግስት	ፊትቲና	kalee dura booda
አምስተኛ ቀን	ዚረቢትና	guyyaa shanaffaa

ስድስተኛው ቀን	ዚቁርቁርቲና	guyyaa jahaffaa
ሰባተኛው ቀን በፊት	ዚቢርቢርቲና	guyyaa torbaffaa

ወደ ፊት ሲቆጠር ከሌቀድዚትሐለቀሳ

ዛሬ	ሐጂ	arra
ነገ	ጊሽ	bori
ተነገወዲያ	ሴስታ	iftaan
ነገወዲያ ማግስት	ፊትታ	iftaan achi aanu
አምስተኛው ቀን	ዚረቢታ	iftaan achi aanu booda
ስድስተኛው ቀን	ዚቁርቁርታ	torbaanii guyyaa asdhufu
ሰባተኛው ቀን በፊት	ዚቢርቢርታ	torbaan

ማእዘናትና አንግሎች

ሶስት ማእዘን	ሺሽቲፋካሚ	triangle	mogee sadii
አራት ጎን	ሐረትሜጠቅ	square	mogee afur
አራት ማዕዘን	ሐረትፋካሚ	rectangle	rukinii afur
አምስት ማዕዘን	ሐምሚስቲፋካሚ	pentagon	rukunii shan

ወቅት	ሸሽት	yeroo /waqtii/ bara
በልግ	ሙቃድዳም	balgii
ከሪምት	ከርሚ	arfaasaa /badheessa/
በጋ	ጃፀ	bona

መለኪያዎች መቃየስቲ

መለኪያዎች	መኮረክ	irreessuu	
ሜትር	ሚቲር	meetira	
ሰንዝር	ሰንዘርቲ	taakkoo	
ክንድ	ኩሩክ	irree	
እርምጃ	ሚጅጃ	tarkaanfii	
አቅጣጫዎች	ጂሐች	Directions	Gama
ምሰራቅ	አ.ር.ኪ.ልቱዊ	East	Baha
ምሰራብ	አ.ር.ኪ.ልቲቡኦ	West	Dhiha (lixa)
ደቡብ	ጀኑብ	South	Kibbaa
ሰሜን	ሺማል	North	Kabaa

መዘርዘር	መሽረፍ	changes	sharafuu
ገንዘብ	መሐልላቅ	money	maallqaa
ሳንቲም	ሊራ	cent	niiraa
አምስት ሳንቲም	ኮላትሪራ	five cents	niira lama
አስር ሳንቲም	ሐርአትሪራ	ten cents	niiraa kudhan
አስራ አምስት ሳንቲም	ስድስቲሊራ	fifteen cents	niiraa kudha shan
ሐያሳንቲ	ሱትሊራ	twenty cents	niiraa diidam
ሐያ አምስት ሳንቲም	ሱሙኒ	twenty five cents	sumuunii
ሐምሳ ሳንቲም	ሺሊን	fifty cents	shilingii
ሰባ አምስት ሳንቲም	ሩቢያ	seventy five cents	rubbiyaa
አንድ ብር	ቀርሺ	birr	qarshii
አስር ብር	አሲርቀርሺ	ten birr	qarshii kudhan
አስር ብር	ባወንዲ	twenty birr	bawndii

* ከዝህ በላይ ያሉ ዝርዝሮች በሀረሪ ክልል የቆየ የፕንዘብ ምንዛሪና በግብይት የሚጠቀምባቸው የተለምዶ እንጂ ትክክለኛ እንዳልሆኑ ታውቆ ግን ከህብረተሰቡ ሰነገሩ ብሰሙ ግርታን እንዳይፈጥሩ ቢታወቁ አይከፋም በሚል የተጻፈ እንጂ በአግርኛ ለተጻፈ ትክክለኛ ትርጉም ተደርጎ እንዳይወሰድ ለማሳሰብ ነው።

የአየር ሁኔታ	ጀውዊ*	akkaataa qileensaa
ቆላመሬት	ቃላ	lafa gammoojjii
ወይናደጋ	ቃላጀበር	badda daree
በጋ	ጃይ	bona

ጀኦሜትሪ	ጀሜትሪ	ji'ometrii
ጀኦሞሪ	ጀግራፊ	ji'ograafii

ክረምትን ተክትሎ የሚዘንብ ዝናብ	አልኸፍራ	rooba gannaa boddee
----------------------	-------	---------------------

የአየር ንብረትን በተመለከተ ሀረሪዎች በጨረቃ እንደመቁጠራቸው የራሳቸው የእርሻ ወቅቶች አሉላቸው፡፡ ይሄውም 26 የአየር ጠባዮች እንዳላቸውና በዝህም ቀናት ሁሉም 13 ቀናትን የያዙና በእያንዳንዱ ቀን የእርሻ ካሌንደር እንደሚጠቀሙ ነው፡፡ ስለዝህም በጋ፣ ክርምት፣ መጸውና፣ ጸደይን ሳይሆን የሚጠቀሙት በጣም ትክክለኛና የባለ 26ቱን ወቅቶች በመጠቀማቸው በእርሻ ሥራ በአለም ቀደምት ሊያደርጋቸው እንደሚችል ይታመናል፡፡

የስራ መስክ አጠራራቸው	ዶራ	qixa hojii
መደብር	ዱክካን	dukkaana
ሸቀጣ ሸቀጥ መደብር	መጣራ	dukkaana shagaxii
ፊርማሲ	ፊርማሺያ	farmaasii
የሐኪም መድሐኒት	ሐኪምደዋ	dawaa hakiimaa
የባሕል መድሐኒት	ከቢርደዋ	dawaa kabiiraa
ወፍጮ ቤት	ሐዋራጋር	mana daakuu

የልብስ መደብር	ኢራዝዳካን	dukkaanaa huccuu
መጠጥ ቤት	ንሆጃጋር	mana dhugaatii
ጨርቃ ጨርቅ ሱቅ	ኢራዝዳካን	dukkaana huccuu
ሰዓት ሠሪ	ሳእዳካካን	dukkaana sa'aa
ዳቦ ቤት	ዳቦዳካካን	mana daabboo
ፀጉር አስተካካይ	ታሎጋር	mana rifeensaa
የማከፋፈያ መደብር	ጂልማዳካን	dukkaana jimlaadhaa
ካፍቴሪያ	ካፍቴሪያ	kaafeteriaa
ምግብ ቤት	መብለእጋር	mana nyaataa
ሉካንዳ	በሰርዳካን	mana foonii
ፎቶ ቤት	ሱራጋር	mana suuraa
የሸቀጥ መደብር	መጣራዳካካን	dukkaana shaqaxii
ብረታ ብረት	ብረትዳካን	dukkaana sibiilaa
እህል ገበያ	ኢኺያመጋላ	gabaa midhaani
የማር ገበያ	ዳስመጋላ	gabaa dammaa

ጣሊያ ኮይ ጩቅቲ ንታብ

ሀረሪ ኦምመት ሸርቲ ሓኩማ

ኣዳ ቁራስዋ ዘያርነት ቢሮ

ሀረር 2012

